

**Rīgas domes
Pilsētas attīstības departaments**

**Pārskata „2008. gada pārskats par Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz
2025.gadam un Rīgas attīstības programmas
2006.-2012.gadam ieviešanu” gala atskaite**

Rīga, 2009

SATURS

IEVADS	3
LIETOTIE SAĪSINĀJUMI UN APZĪMĒJUMI	3
1. STRATĒGIJAS UZRAUDZĪBAS SISTĒMAS BŪTĪBA	4
2. VISPĀRĪGS RĪGAS PILSĒTAS ATTĪSTĪBAS RAKSTUROJUMS	5
3. STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANAS PROCESS	7
PM1 IZGLĪTOTA, PRASMĪGA UN KULTŪRU CIENOŠA SABIEDRĪBA	7
PM2 UZ AUSTRUMU - RIETUMU SAIKNI BALSTĪTA EKONOMIKA	15
PM3 DZĪVE PILSĒTĀ AR KVALITATĪVIEM DZĪVOJAMIEM RAJONIEM (APKAIMĒM).....	19
M4 NODROŠINĀTA SABIEDRĪBA	25
M5 VESELĪGA UN AKTĪVA SABIEDRĪBA	28
M6 ĢIMENISKA SABIEDRĪBA	33
M7 SOCIĀLI ATBALSTĪTA UN APRŪPĒTA SABIEDRĪBA	35
M9 INFORMĒTA SABIEDRĪBA	44
M10 AUGSTAS PIEVIENOTĀS VĒRTĪBAS EKONOMIKA.....	46
M11 DAUDZVEIDĪGA UN AUGOŠA EKONOMIKA	49
M12 PARTNERĪGA EKONOMIKA.....	52
M13 ĒRTI UN ĀTRI SASNIEDZAMA PILSĒTA	53
M14 TĪRA UN ZAĻA PILSĒTVIDE	57
M15 DROŠA PILSĒTVIDE	62
M16 PILSĒTA AR KVALITATĪVU MĀJOKLI.....	66
M17 EFEKTĪVAS PĀRVALDES PILSĒTA.....	70
KOPĒJIE SECINĀJUMI UN PRIEKŠLIKUMI	77

Avots: RD PAD, www.apkaimes.lv

IEVADS

Rīgas domes (RD) Pilsētas attīstības departaments Stratēģijas uzraudzības sistēmas (SUS) ietvaros ir sagatavojis jau otro pārskatu par Stratēģijas ieviešanu pilsētā. Stratēģija ietver divus Rīgas ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentus: Rīgas pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2025.gadam un Rīgas pilsētas attīstības programma 2006.-2012.gadam.

Stratēģija sastāv no 17 ilgtermiņa mērķiem un tiem pakārtotiem 112 uzdevumiem. Pārskata galvenais uzdevums ir apskatīt, kā Rīgas pašvaldībā veiktās aktivitātes pilda Stratēģijā iekļauto mērķu un uzdevumu izpildi. Papildus tiek analizēti arī mērķi raksturojošie rezultātīvie rādītāji, iedzīvotāju viedoklis, ekspertu komentāri par stratēģisko mērķu izpildi un pašvaldības dalība Eiropas Savienības finansētos projektos mērķa ietvaros. Pārskata kopsavilkumā ir iekļauti kopējie secinājumi un priekšlikumi, tostarp priekšlikumi Stratēģijas grozījumu veikšanai.

Izstrādājot šo un iepriekšējo gadu pārskatu, ir izkristalizējusies virkne dažādu priekšlikumu grozījumu veikšanai Stratēģijā – stratēģiskajos mērķos un uzdevumos un to formulējumos. Arī RD Kultūras departaments ir izrādījis interesi spilgtāk attēlot kultūras sadaļu ilgtermiņa plānošanas dokumentos. Turklāt Latvijā, tostarp, Rīgā arī pastāvošā ekonomiskā lejupslīde ir radījusi zināmus priekšnosacījumus korekciju izdarīšanai Stratēģijā. Šie trīs galvenie aspekti bija par pamatu, lai 2009. gadā uzsāktu darbu pie Stratēģijas grozījumu izstrādes. Grozījumus veiks RD Pilsētas attīstības departaments ciešā sadarbībā ar pārējām RD institūcijām. Izmaiņām Stratēģijā varēs sekot līdz arī citi interesenti un sniegt savus priekšlikumus sabiedrisko apspriešanu laikā.

2008. gada Pārskata tapšanā tika izmantota informācija, ko sniedza RD institūcijas, iedzīvotāju aptauju rezultāti, kā arī Centrālās Statistikas Pārvaldes un citu institūciju dati.

SUS ietvaros RD Pilsētas attīstības departamenta Ekonomikas pārvalde ar pārējo RD institūciju atbalstu informācijas nodrošināšanā ir izstrādājusi un uztur datubāzi www.sus.lv, kur iespējams vienkopus iegūt statistisko informāciju par Rīgu, Rīgas pašvaldībā veiktos pētījumus kā arī aplūkot visu SUS pārskatu elektroniskās versijas gan vienota dokumenta formātā, gan skatījumā pa mērķiem.

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI UN APZĪMĒJUMI

ASV	Amerikas Savienotās Valstis
ĀTI	Ārvalstu tiešās investīcijas
CoR	Eiropas Savienības Reģionu komiteja (Committee of the Regions)
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
EUROCITES	Eiropas lielo pilsētu sadarbības tīkls
GPS	Globālā pozicionēšanas sistēma (Global Positioning System)
ICLEI	vietējās pašvaldības ilgtspējīgai attīstībai (Local Governments for Sustainability)
IKP	Iekšzemes kopprodukts
INTA	Starptautiskā pilsētvides plānošanas asociācija
JRCT	Jaunais Rīgas centrs Torņakalnā
LMA	Latvijas Mākslas akadēmija
LR	Latvijas Republika
LU	Latvijas Universitāte
METREX	Eiropas metropoļu reģionu un apvidu sadarbības tīkls(The Network of European Metropolitan Regions and Areas)
MK	Ministru kabinets
MVU	Mazie un vidējie uzņēmumi
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO	Nevalstiska organizācija
OWHC	Pasaules kultūras mantojuma pilsētu organizācija (The Organization of World Heritage Cities)
PPP	Publiskā un privātā partnerība
R/O	Reliģiska organizācija
RAPC	Rīgas Atkarības profilakses centra
RCB	Rīgas Centrālās bibliotēkas
RD	Rīgas dome
RD IJSD	Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departaments
RD LD	Rīgas domes Labklājības departaments
RD PAD SPN	Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Ekonomikas pārvaldes Starptautisko projektu nodaļa
RD VD	Rīgas domes Vides departaments
RPA	Rīgas pašvaldības aģentūra
RPIAS	Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2025. gadam
S/O	Sabiedriska organizācija
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
UBC	Baltijas Pilsētu Savienība (Union of Baltic Cities)
UNESCO	Apvienoto Nāciju Izglītības, Zinātnes un Kultūras organizācija (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
VA	Valsts Aģentūra
VEF	Valsts elektrotehniskā fabrika

1. STRATĒGIJAS UZRAUDZĪBAS SISTĒMAS BŪTĪBA

Pilsētas līdzsvarotai un konkurētspējīgai izaugsmei ir būtiski pilsētas attīstību virzīt saskaņoti, konkrētu mērķu sasniegšanai. Par pamatu kopīgam skatījumam par Rīgas attīstību un tās politikas veidošanu kalpo 2005. gada nogalē Rīgas domē apstiprinātais Rīgas ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentu kopums, kas sastāv no trim savstarpēji saistītiem dokumentiem un ir Rīgas iedzīvotāju, dažādu interešu un profesionālu grupu, pašvaldības politiķu un speciālistu iespēju, vēlmju un to īstenošanas veidu apkopojums. Minētie trīs plānošanas dokumenti ir:

Rīgas pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2025. gadam – Rīgas ilgtermiņa attīstības „jumta” dokuments. Rīgas ilgtermiņa attīstības pamatā ir cilvēks (rīdzinieks) un stratēģijas galvenais izaicinājums ir nodrošināt kvalitatīvu darbu, dzīves un atpūtas vidi katram indivīdam, kas saista savu nākotni ar Rīgu. Tāpēc arī definētā Rīgas ilgtermiņa attīstības vīzija – **Rīga – Iespēja ikvienam** - ir pietiekami plaša un visaptveroša*.

Rīgas pilsētas attīstības programma 2006.-2012. gadam – vidēja termiņa attīstības dokuments, kurā, balstoties uz pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģiju, skaidri definēti uzdevumi, programmas, rīcības un rezultāti stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanai*.

Rīgas teritorijas plānojums 2006.-2018. gadam - trešajām personām saistošs dokuments, kurā noteikta zemes izmantošanas politika pilsētā (plānojums sastāv no plaša kartogrāfiskā materiāla, kā arī no Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem un Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojuma).

Teritorijas attīstības plānošanas nepieciešamību Latvijā nosaka vairāki Latvijas Republikas normatīvie akti un starptautiskās saistības. Tomēr Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam izstrāde pamatoti ir uzskatāma nevis kā normatīvu izpilde, bet kā Rīgas domes iniciatīva. Izstrādājot dokumentu kopumu, tika ņemti vērā dažāda līmeņa vietējā, nacionālā un starptautiskā mēroga saistošie dokumenti, nozaru analītiskās izpētes un sektoru attīstības dokumenti. Arī Rīgas iedzīvotāji un uzņēmēji aktīvi piedalījās savas dzīves, darba un atpūtas telpas veidošanā sabiedrības iesaistes kampaņas laikā, kas norisinājās 2005.gadā.

* Pārskatā Rīgas pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2025.gadam un Rīgas pilsētas attīstības programma 2006.-2012.gadam, kopā tiek apzīmēti ar terminu Stratēģija.

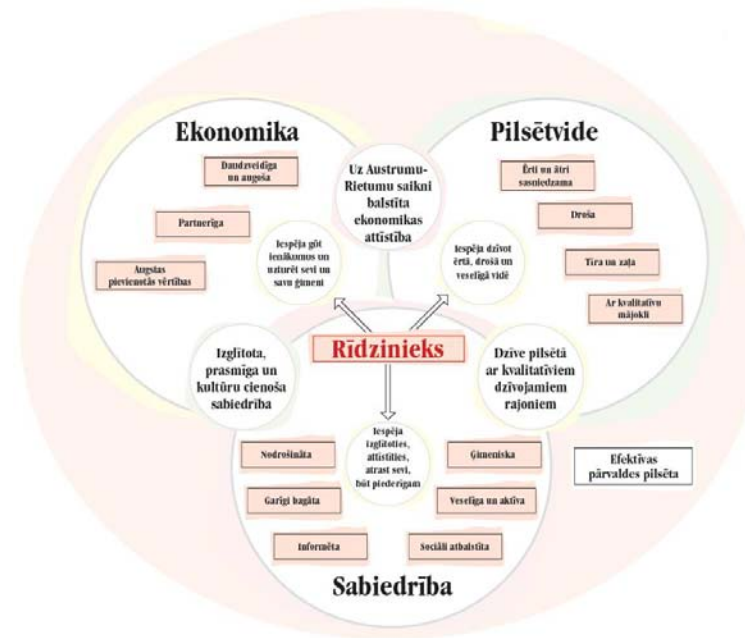
Rīgas ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumenti ir galvenie pilsētas attīstības plānošanas dokumenti, kuri, kā norādīts Attīstības programmā, ir efektīvs instruments un pamats, pieņemot lēmumus par sekojošiem jautājumiem:

- Pilsētas budžeta sastādīšanu;
- Investīciju piesaisti no dažādiem Rīgas pilsētas, valsts, starptautiskajiem vai speciāli veidotiem sabiedriskajiem fondiem pilsētas attīstības problēmu risināšanai;
- Projektu izstrādi un to īstenošanu;
- Kopīgu pilsētas ilgtermiņa prioritāšu un mērķu integrēšanu atsevišķu nozaru attīstības stratēģijās, koncepcijās, plānos, programmās un rīcības plānos;
- Sabiedrības informēšanu, izglītošanu, sabiedrības aktivitāšu un apziņas paaugstināšanu attiecībā uz pilsētas attīstību un plānošanu.

Stratēģijas īstenošana notiek gan projektu, gan cita veida pasākumu un rīcību veidā, ko īsteno gan lēmējvara, gan nozaru departamenti un iestādes, aģentūras, Rīgas domes Centrālā administrācija un īpaša statusa institūcijas. *Stratēģijā* ir izvirzīti 17 mērķi (1. attēls) un to ietvaros definēti 112 uzdevumi. Pārskatāmības pēc mērķiem un uzdevumiem ir piešķirts kods un tos raksturo rezultatīvie rādītāji.

1. attēls

Rīgas stratēģiskie mērķi

Stratēģisko plānošanu ir nepieciešams uztvert kā nepārtrauktu procesu, kura gaitā analīze, mērķu un uzdevumu precizēšana ir cieši saistīta ar stratēģijas īstenošanu, īpaši tāpēc, ka valstī notiek dinamiskas izmaiņas visās sabiedrības dzīves jomās. Rīgas ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentos ir paredzēts, lai būtu iespējams izvērtēt *Stratēģijas* īstenošanas efektivitāti un veikt nepieciešamos labojumus. Ieviešanas process tiks regulāri uzraudzīts un pilnveidots atbilstoši visefektīvākajam vēlamā rezultāta sasniegšanas ceļam. Iespēju robežās šajā procesā tiks iesaistīts ikviens iedzīvotājs, lai Rīgu kopīgiem spēkiem veidotu tādu, kāda tā mums visiem būtu tīkama gan dzīvošanai, gan darbam, gan mācībām, gan atpūtai un citai brīvā laika pavadīšanai. Lai to īstenotu, Rīgas domē ir izstrādāta, apstiprināta un ieviesta vienota *Stratēģijas* monitoringa sistēma (to paredz 28.08.2007. Rīgas domes instrukcija Nr.9: „Kārtība, kādā tiek īstenota Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam un Rīgas attīstības programmas 2006.–2012.gadam izpildes uzraudzība”), kas ietver gan uzraudzību, gan novērtēšanu. Monitoringa sistēmas galvenās darbības ir regulāri un sistemātiski vākt, apkopot un analizēt kvantitatīvus un kvalitatīvus rādītājus par situāciju pilsētā un pilsētas pašvaldības darbību. Monitoringa sistēmas uzdevumi ir:

- Identificēt pārmaiņas pilsētas sociālajā un ekonomiskajā situācijā;
- Identificēt, vai *Stratēģija* tiek ieviesta kā plānots;
- Demonstrēt pašvaldības darbības progresu un sasniegumus;
- Nodrošināt ar informāciju sabiedrību, politiķus un citas ieinteresētās puses;
- Identificēt jaunas problēmas un iespējas, kam velīt tālāku izpēti un darbības;
- Pamatot *Stratēģijas* aktualizācijas nepieciešamību;
- Sekmēt pilsētas pašvaldības struktūrvienību koordinētu darbību;
- Nodrošināt pilsētas attīstības novērtēšanas iespējas.

Tomēr monitoringu nevar uztvert kā auditu vai revīziju, tam vairāk ir informatīvs un analītisks raksturs, un attiecīgi tas sniedz iespēju identificēt sasniegumus un pieļautās kļūdas, kā arī norādīt uz nepieciešamajām izmaiņām.

Monitoringa sistēmā Rīgas pilsētas pašvaldības speciālisti nav iekļāvuši Rīgas teritorijas plānojumu 2006.-2018. gadam, jo tas ir saistošs dokuments trešajām pusēm, kura neievērošanas gadījumos paredzētas sankcijas. Tātad Rīgas teritorijas plānojums 2006.-2018. gadam tiek uzraudzīts, izskatot iedzīvotāju vai investoru būvniecības ieceres Rīgā.

2. VISPĀRĪGS RĪGAS PILSĒTAS ATTĪSTĪBAS RAKSTUROJUMS

Rīga ir sena tirdzniecības pilsēta, kas mūsdienās ir kļuvusi par vienu no lielākajām Ziemeļeiropas metropolēm. Tomēr, kā visas pasaules ekonomiku, arī Latviju, tostarp, Rīgu,

2008. gada vidū skāra ekonomikā lejupslīde, kas turpinās vēl arī 2009. gadā. Lielākā daļa statistiskie rādītāji uz krīzes sekām reaģē ar zināmu inerci, līdz ar to 2008. gada sociālekonomisko rādītāju vērtībās vēl nav īpaši izjūtami samazinājumi.

Iedzīvotāji

Saskaņā ar CSP datiem 2008. gadā Rīgā bija 717,4 tūkstoši iedzīvotāju. Pēc iedzīvotāju skaita Rīga ir lielākā no trīs Baltijas valstu galvaspilsētām, Rīgā dzīvo gandrīz trešā daļa valsts iedzīvotāju (2008. gadā - 31,6%), bet diemžēl iedzīvotāju skaits pilsētā sarūk. Iedzīvotāju skaita samazināšanās vērojama visā Latvijā, taču Rīgā tā notiek straujāk nekā valstī kopumā. Tā, piemēram, 2008. gadā valstī iedzīvotāju skaits samazinājās par 0,4%, bet Rīgā – par 0,6%.

Iedzīvotāju skaits samazinās gan dabiskās kustības, gan arī migrācijas rezultātā (šo faktoru ietekmes sadalījums ir visai līdzīgs). Lai arī dabiskā kustība joprojām ir negatīva 2008. gadā dabiskais pieaugums uz 1000 iedzīvotājiem bija -2,2, pilsētas demogrāfiskajā situācijā kā pozitīvs moments jāatzīmē tas, ka ar katru gadu paliek mazāka starpība starp mirušo un piedzimušo skaitu. Pie tam pēdējos gados Rīgā palielinās dzimstība – pieaudzis dzimušo skaits, ja 2004. gadā Rīgā piedzima 6707 bērni, tad 2008. gadā – 8106 bērni. Savukārt rēķinot uz 1000 iedzīvotājiem Rīgā 2008. gadā piedzimuši 11,3 (2004. gadā bija 9,1). Tomēr Pierīgas reģionā šis rādītājs bija augstāks – 2008. gadā 11,7 bērni.

Būtisks iedzīvotāju skaita samazinājuma iemesls ir iedzīvotāju aizplūšana dzīvot uz Pierīgas pašvaldībām, Rīgu saglabājot kā darba, lietišķo darījumu, mācību, atpūtas un brīvā laika pavadīšanas vietu. Pie tam no pilsētas izbraukušo iedzīvotāju skaits pēdējos gados ir ļoti strauji palielinājies.

Rīgas pilsētā ekonomiski aktīvo iedzīvotāju² īpatsvars 2008. gadā bija 78,5%, pēdējos gados tas ir palielinājies un ir augstākais starp Latvijas reģioniem. Nodarbinātības līmenis Rīgā 2007. gadā – 73,3% (15-64) un 2008. gadā bija 72,1% (15-64), bet bezdarba līmenis 2008. gada decembrī³ bija 5,2% (Latvijā – 7%), kas salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem ir audzis.

Pēdējos gados ievērojami palielinājies iedzīvotāju ienākumu apjoms. To apliecina tādi rādītāji kā vidējā darba alga, vidējā darba alga sabiedriskajā sektorā strādājošiem, kā arī iedzīvotāju ienākuma nodokļa apjoms uz 1 iedzīvotāju⁴. Tā, piemēram, iedzīvotāju

² Nodarbinātie un nestrādājošie iedzīvotāji, kuri aktīvi meklē darbu (15-64 gadi).

³ NVA dati

⁴ Aprēķins par visiem (100%) iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumiem Rīgā, nevis tikai par pašvaldības budžeta daļu (2005.g.-73%, 2006.g.-75%, 2007.g.-79%, 2008.g.-80%).

ienākuma nodoklis uz vienu iedzīvotāju Rīgā 2005. gadā bija 305 lati, 2006. gadā – 392 lati, 2007. gadā – 526 lati un 2008. gadā – 613 lati. Latvijā vidēji iedzīvotāju ienākuma nodoklis uz 1 iedzīvotāju 2008. gadā – 462 lati. Strādājošo mēneša vidējā bruto darba samaksa Rīgā 2008. gadā – 542 lati.

Tautsaimniecība

Rīga ir Latvijas tautsaimniecības attīstības dzinējspēks. Iekšzemes kopprodukts (IKP) Rīgā 2006. gadā bija 6,2 miljardi latu, tas ir 55,3% no Latvijas IKP. Salīdzinājumā ar 2004. gadu, kad īpatsvars bija 58,1%, Rīgas daļa nedaudz ir sarukusi, tas norāda uz pārējo Latvijas reģionu straujāku attīstību.

Rēķinot uz vienu iedzīvotāju, IKP 2006. gadā Rīgā bija 8516 Ls, tas ir ievērojami augstāks rādītājs par vidējo valstī (4883 Ls). Salīdzinājumam ES (27) vidējais IKP uz vienu iedzīvotāju 2007. gadā bija 17,5 tūkstoši latu (24 900 EUR). Pie tam jāatzīmē, ka Latvijas IKP pieauguma tempi kopš 2005. gada ir straujāki nekā Rīgā (2006. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, Latvijā – 23,3%, Rīgā – 18,9%).

2008. gadā Rīgas pievienotās vērtības īpatsvarā dominē pakalpojumu nozares: tirdzniecība 21,8%, komercpakalpojumi 20,9% un transports 12,2%, savukārt ar katru gadu samazinās rūpniecības īpatsvars, ja 1996. gadā tas bija 22,7% no pievienotās vērtības, tad 2008. gadā vien 7,6%⁵.

Ekonomiski aktīvo tirgus statistikas vienību skaits⁶ tirgus sektorā Rīgā 2007. gadā bija 48 569, tas veido 37,7% no Latvijas ekonomisko statistikas vienību kopskaita, īpatsvars pēdējos gados ir praktiski nemainīgs (2005. gadā – 37,2%). Komerksabiedrību skaits Rīgā arī ir pieaudzis, 2004. gadā to bija 28 602, savukārt 2007. gadā jau 35 372.

2008. gadā starptautiskā kredītreitingu aģentūra Moody's Rīgai piešķīra kredītreitingu saistībām vietējā un ārvalstu valūtā „A3”, savukārt Standard & Poor's BBB-/Negative/. Kredītreitinga samazināšanos 2008. gadā noteica valsts ekonomiskās un finanšu situācijas pasliktināšanās. Salīdzinājumam var minēt, ka Budapeštas kredītreitings ir BBB-/Negative/A-3 (Standard&Poor's, 2008), Tallinai „A3/Negative” (Moody's, 2009) un Helsinku kredītreitings ir AAA (Standard&Poor's, 2008).

⁵ Rīgas pašvaldības 2008. gada publiskais pārskats

⁶ Juridiskas un fiziskas personas, kas ražo produkciju, sniedz pakalpojumus vai nodarbina cilvēkus

Pārvaldība

Rīgas pašvaldības lēmēj institūcijā – domē – ir ievēlēti 60 deputāti. Pēdējās vēlēšanas notika 2009. gada jūnijā, vēlēšanu aktivitāte Rīgā bija 58,9%, salīdzinājumam – 2005. gada martā vēlēšanu aktivitāte pilsētā bija 52,87%.

Laikā no bet 2007. gadā domes deputāti par Rīgas domes priekšsēdētāju ievēlēja Jāni Birku (TB/LNNK). Pēc 2009. gada pašvaldību vēlēšanām par domes priekšsēdētāju deputāti ievēlēja Nilu Ušakovu (Saskaņas centrs).

Rīgas pašvaldības pamatbudžets un speciālais budžets līdz 2008. gadam ievērojami auga. Pamatbudžeta ieņēmumi 2008. gadā bija 554,8 miljoni latu, no kuriem 70,4% ir nodokļu ieņēmumi, pamatbudžeta izdevumi bija 539,5 miljoni latu. Speciālā budžeta ieņēmumi 2008. gadā bija 52,26 miljoni latu, izdevumi – 54,8 miljoni latu.

Pašvaldības funkciju izpildi nodrošina pašvaldības nozaru departamenti, iestādes, centrālā administrācija, aģentūras, īpaša statusa institūcijas un kapitālsabiedrības. Pavisam pilsētas struktūrvienībās, ieskaitot nodarbinātos pakļautības iestādēs, tika nodarbināti 17 633 darbinieki, nodarbināto skaits bez pakļautības iestādēm – 4 440 (šajā skaitā nav iekļauti pedagogi un skolu direktori, kuriem darba algu nosaka MK noteikumi, un deputāti un komisiju locekļi (kopā tie ir 119 darbinieki)).

Iedzīvotāju viedoklis

2007. gadā Rīgas pilsētas pašvaldība uzsāka regulāru ikgada pilsētas iedzīvotāju aptauju par apmierinātību ar pašvaldības darbību un sniegtajiem pakalpojumiem. 2008. gadā veikta jau otrā aptauja. Aptaujas sniedz iespēju gan saturiski analizēt iedzīvotāju viedokli, gan arī redzēt tā izmaiņu dinamiku nepilna gada laikā. Diemžēl 2009. gadā ierobežoto finanšu resursu dēļ aptauja netika veikta. Pārskatā tika izmantotas citas Rīgas pašvaldībā pieejamās iedzīvotāju aptaujas, tomēr tās nav veiktas apkaimju griezumā un nav tieši salīdzināmas ar 2007. un 2008. gada rezultātiem.

Saskaņā ar pētījuma datiem⁷ aptuveni 1/5 rīdzinieku (22%) pašvaldības darbu vērtējuši kopumā atzinīgi, savukārt kritiska attieksme pausta ievērojami biežāk (57%). 2009. gada februārī pašvaldības darbība negatīvi (57%) vērtēta biežāk kā 2008. gadā (44%-46%). 57% aptaujāto respondentu kritiski vērtēja pašvaldības paveikto arī 1998. gada martā. Kā galvenās problēmas, kas būtu jārisina, respondenti min: jāsamazina korupcija un birokrātija, jāveicina darba efektivitāte (jāpieņem lēmumi iedzīvotāju labā, jāiesaista profesionāļi u.tml.), kā arī vairāk jādomā par pilsētas labklājību. Turklāt respondenti bieži min arī tādas problēmas, kas neietilpst pašvaldību kompetencē – palielināt algas, samazināt medicīnas pakalpojumu maksu, nodrošināt lētāku izglītību u.tml.

⁷ Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”, SKDS, 2009.g. februāris

Saskaņā ar aptaujas rezultātiem, novērtējot pašvaldības darbību dažādās jomās, respondenti atzinīgi attieksmi pauduši retāk (8%-68%) kā kritisku (26%-84%). Jomas, kurās iedzīvotājus apmierina pašvaldības darbs ir: sadzīves atkritumu izvešana un uzglabāšana (68%), Rīgas domes pārziņā esošās teritorijas labiekārtošana un tīrība (59%), ielu apgaismojuma nodrošināšana (59%), sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšana (55%), komunālo pakalpojumu sniegšanas kvalitāte (48%) un kultūras problēmu risināšana (46%). Savukārt neapmierinātība visbiežāk pausta par pašvaldības paveikto sekojošās jomās: bezdarba mazināšanā (84%), ielu, ietvju uzturēšanā, remontēšanā (67%), dzīvokļu jautājumu risināšanā (64%), sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā Rīgas teritorijā (60%), slimnīcu un poliklīniku uzturēšanā (55%) un sociālās palīdzības, aprūpes sniegšanā (52%).

Salīdzinot iedzīvotāju viedokli ar iepriekšējā gada rezultātiem, redzams, ka uz situācijas uzlabošanu iedzīvotāji norādījuši retāk (3%-25%) kā uz pasliktināšanu (11%-55%), tomēr par lielāko daļu jomu visbiežāk (20%-60%) minēta atbilde „*palicis bez izmaiņām*”. Iedzīvotāji uzskata, ka situācija uzlabojusies tādās jomās kā: sadzīves atkritumu savākšana (25%), pilsētas teritorijas labiekārtošana un tīrība (24%) un transporta sastrēgumi (23%). Savukārt, iedzīvotāji uzskata, ka stāvoklis ir pasliktinājies sekojošās jomās: ubagošana pilsētā (55%), veselības aprūpes nodrošināšana (51%) un kārtība un drošība ielās (50%).

3. STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANAS PROCESS

Rīgas pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģijā līdz 2025.gadam un no tās izrietošajā *Rīgas pilsētas attīstības programmā 2006.-2012.gadam* pašvaldība ir izvirzījusi un apstiprinājusi septiņpadsmit stratēģiskos mērķus, pie tam pirmie trīs ir noteikti kā prioritārie mērķi (1. tabula).

Turpinājumā šajā pārskata nodaļā pēc vienotas struktūras tiek analizēta katra mērķa izpilde, izmantojot statistikas datus, pašvaldības rīcībā esošus datus un jau sagatavotos pārskatus, pašvaldības struktūrvienību speciāli šim pārskatam gatavotu informāciju par mērķu ietvaros izvirzīto uzdevumu izpildi, iedzīvotāju aptaujas rezultātus, kā arī citu informāciju.

Katra mērķa analizē veikti secinājumi un sniegti priekšlikumi par nepieciešamajām izmaiņām. Katra mērķa analīzes noslēgumā tabulā atspoguļota mērķa rādītāju dinamika un salīdzinājums ar iepriekš plānoto attīstības gaitu. Pie katra mērķa apskatīti arī ES struktūrfondu līdzfinansētie pašvaldības projekti.

Mērķi, to nosaukumi

PM1	Izglītota, prasmīga un kultūru cenoša sabiedrība
PM2	Uz austrumu – rietumu saikni balstīta ekonomikas attīstība
PM3	Dzīve pilsētā ar kvalitatīviem dzīvojamajiem rajoniem (apkaimēm)
M4	Nodrošināta sabiedrība
M5	Veselīga un aktīva sabiedrība
M6	Ģimeniska sabiedrība
M7	Sociāli atbalstīta un aprūpēta sabiedrība
M8	Garīgi bagāta sabiedrība
M9	Informēta sabiedrība
M10	Augstas pievienotās vērtības ekonomika
M11	Daudzveidīga un augoša ekonomika
M12	Partnerīga ekonomika
M13	Ērti un ātri sasniedzama pilsēta
M14	Tīra un zaļa pilsēta
M15	Droša pilsētvide
M16	Pilsēta ar kvalitatīvu mājokli
M17	Efektīvas pārvaldes pilsēta

PM1 IZGLĪTOTA, PRASMĪGA UN KULTŪRU CIENOŠA SABIEDRĪBA

Stratēģijā izvirzītais mērķis ir veicināt interesi par izglītību, kā arī izglītības pieejamību, piemērotību tirgus vajadzībām un kvalitāti. Mērķis ir vērst uz visu vecuma grupu Rīgas iedzīvotājiem.

Pašvaldības viens no nozīmīgākajiem pienākumiem ir administratīvajā teritorijā dzīvojošajiem bērniem nodrošināt iespēju iegūt pirmsskolas izglītību un pamatizglītību tuvākajā izglītības iestādē, kā arī gādāt par jauniešu iespējām iegūt vidējo izglītību. Pārskata gadā Rīgas pilsētas pašvaldība nodrošināja 162 vispārīgizglītojošo skolu darbību, tajā skaitā 11 sākumskolas, 18 pamatskolas, 114 vidusskolas un 13 speciālās skolas un 6 vakara (maiņas) skolas.

Pārskata periodā Rīgas pašvaldība nodrošināja sekojošu izglītības iestāžu darbību:

- 155 pirmsskolas izglītības iestādes (kas ir par vienu vairāk nekā 2007. gadā), tai skaitā 144 vispārēja tipa, 11 speciālās pirmsskolas izglītības iestādes;

- 140 vispārizglītojošā skolas (kas ir par vienu mazāk nekā 2007. gadā), no kurām 107 vidusskolas, 24 pamatskolas, 9 sākumskolas (šajā kopskaitā arī 12 speciālās skolas, 6 vakarskolas un 11 internātskolas);
- 14 interešu izglītības iestādes;
- 16 sporta izglītības iestādes (kas ir par vienu mazāk nekā 2007. gadā)⁸.

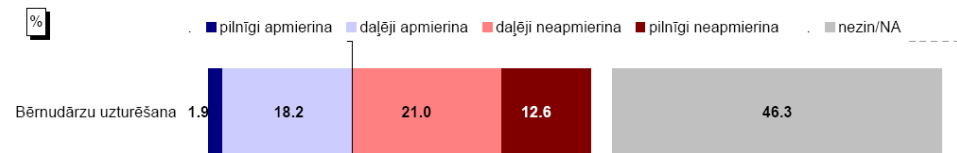
Paralēli pilsētā darbojas arī 27 privātas izglītības iestādes ar pirmsskolas izglītības grupām, kā arī 22 privātskolas.

Latvijas lielo skolu reitingā no 162 skolām pirmajā desmitniekā četras ir Rīgas skolas: 1. vietā Rīgas Valsts 1. ģimnāzija (reitings 150,04), 2. vietā Rīgas Franču licejs (reitings 60,69), 7. vietā Āgenskalna Valsts ģimnāzija (reitings 34,07) un 8. vietā Rīgas 34. vidusskola (reitings 26,40). Pēc 2008./2009. mācību gada eksāmenu rezultātiem, iegūto A līmeņa vērtējumu skaita ziņā izteikti līderi ir Rīgas Valsts 1. ģimnāzijas skolēni. Angļu valodā visvairāk A līmeņa vērtējumu – 104 – ieguvuši Rīgas Valsts 1. ģimnāzijas audzēkņi, un šis skaits ir lielāks nekā kopējais A līmeņu vērtējumu skaits vairākos Latvijas rajonos/pilsētās. Savukārt otrs lielākais A līmeņu vērtējumu skaits šajā eksāmenā ir Rīgas Centra humanitārās vidusskolas skolēniem. Arī fizikā un ķīmijā A līmenī eksāmenu visvairāk nokārtojuši Rīgas Valsts 1. ģimnāzijas skolēni. Savukārt latviešu valodas un literatūras eksāmenā otrais lielākais teicamo novērtējumu skaits ir Āgenskalna Valsts ģimnāzijas audzēkņiem. Visvairāk A līmeņu vēsturē ieguvuši Rīgas Franču liceja audzēkņi, bet vācu valodas eksāmenā līderi ir Āgenskalna Valsts ģimnāzijas audzēkņi⁹.

Saskaņā ar 2009. gadā veiktās iedzīvotāju aptaujas rezultātiem iedzīvotāji pašvaldības paveikto bērnodārzu uzturēšanā vērtē drīzāk kritiski: ar to apmierināti bija 20,1%, bet neapmierināti 33,5%. Tiesa, salīdzinoši liela daļa respondentu (46,3%) atturējās sniegt konkrētu vērtējumu (1.1. attēls).

1.1. attēls

Kā Jūs vērtējat Rīgas domes darbu likumā "Par pašvaldībām" noteikto funkciju izpildē: bērnodārzu uzturēšana?

Bāze: visi respondenti, n=801

Avots: Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”, SKDS, 2009.g. februāris.

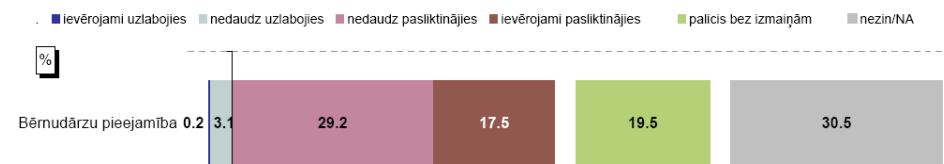
⁸ Rīgas pašvaldības 2008. gada publiskais pārskats

⁹ www.apollo.lv

Saskaņā ar pētījuma rezultātiem rīdnieki kopumā ir neapmierināti ar to, kā pēdējā gada laikā ir mainījies situācija ar bērnodārzu pieejamību Rīgā – uz situācijas uzlabošanas norādīja tikai 3,3% iedzīvotāju, bet to, ka stāvoklis ir pasliktinājies, atzina 46,7% aptaujāto (1.2. attēls).

1.2. attēls

Kā Jūsprāt, ir mainījies stāvoklis Rīgas pilsētā sekojošās jomās, salīdzinot ar laika periodu pirms 12 mēnešiem: bērnodārzu pieejamība?

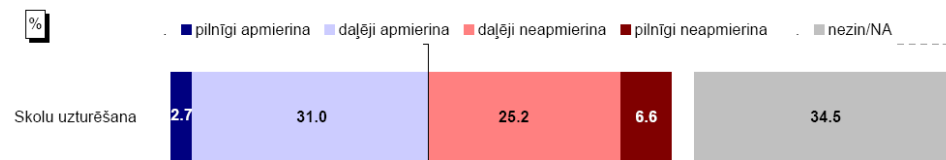
Bāze: visi respondenti, n=801

Avots: Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”, SKDS, 2009.g. februāris.

33,7% respondentus kopumā apmierina pašvaldības paveiktais skolu uzturēšanā, bet tikai nedaudz retāk (31,8%) aptaujātie atzina, ka ar to ir neapmierināti (1.3. attēls). Analizējot dažādu sociāldemogrāfisko grupu attieksmi pret pašvaldības darbu skolu uzturēšanā, jāatzīmē, ka ar to apmierināti biežāk nekā caurmērā bija valsts sektorā strādājošie, pretēju viedokli biežāk nekā caurmērā pauduši respondenti vecumā no 25 līdz 54 gadiem, latviešu valodā runājošie, privātajā sektorā nodarbinātie un grupā ar augstiem ienākumiem.

1.3. attēls

Kā Jūs vērtējat Rīgas domes darbu likumā "Par pašvaldībām" noteikto funkciju izpildē: skolu uzturēšana?

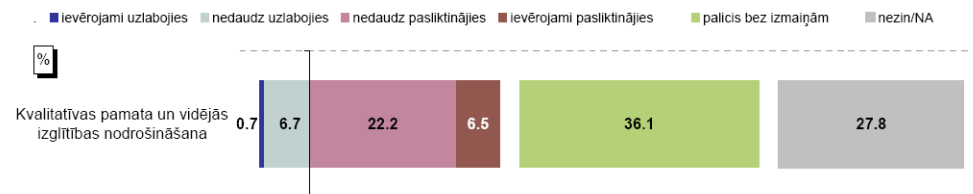
Bāze: visi respondenti, n=801

Avots: Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”, SKDS, 2009.g. februāris.

Novērtējot izmaiņas skolu uzturēšanā pēdējā gada laikā, uz situācijas uzlabošanas norādīja tikai 7,4% aptaujāto Rīgas iedzīvotāju. To, ka stāvoklis ir pasliktinājies, atzina 28,7%, bet 36,1% uzskatīja, ka tas ir palicis bez izmaiņām (1.4. attēls).

1.4. attēls

Kā, Jūsaprāt, ir mainījies stāvoklis Rīgas pilsētā sekojošās jomās, salīdzinot ar laika periodu pirms 12 mēnešiem: kvalitatīvas pamata un vidējās izglītības nodrošināšana?

Bāze: visi respondenti, n=801

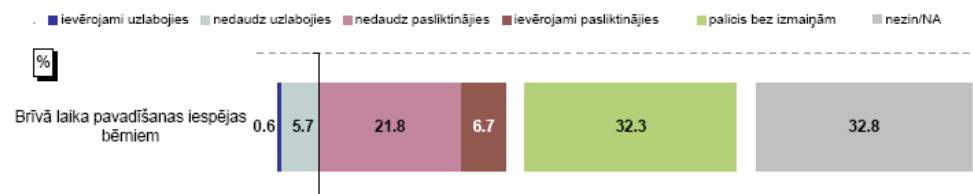
Avots: Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”, SKDS, 2009.g. februāris.

Salīdzinot attieksmi pret bērnudārzu un skolu uzturēšanu, respondenti kritiskāk vērtējuši pašvaldības paveikto bērnudārzu uzturēšanā. Iesakot, kādas problēmas pašvaldībai vajadzētu risināt pirmām kārtām, izglītības un bērnu problēmas minēja 20% respondentu. Visbiežāk (17%) iedzīvotāji minējuši dažādas izglītības problēmas, tai skaitā 13% atzīmēja, ka ir jārisina problēmas ar bērnudārziem – nav pietiekami daudz vietu, ir jābūvē jauni bērnudārzi u.tml.

Pētījuma ietvaros respondenti atbildēja arī uz jautājumu par brīvā laika pavadīšanas iespējām bērniem un jauniešiem. To, ka pēdējā gada laikā situācija ir uzlabojusies, atzīmēja 6,3% aptaujāto, bet 28,5% uzskata, ka tā ir pasliktinājusies (1.5. attēls). Jāatzīmē, ka respondenti, kuru ģimenē ir bērni, kuri apmeklē bērnudārzu vai vispārīzglītojošo skolu, biežāk norādīja, ka situācija ar brīvā laika pavadīšanas iespējām bērniem pēdējā gada laikā ir pasliktinājusies, attiecīgi 35% un 38%.

1.5. attēls

Kā, Jūsaprāt, ir mainījies stāvoklis Rīgas pilsētā sekojošās jomās, salīdzinot ar laika periodu pirms 12 mēnešiem: brīvā laika pavadīšanas iespējas bērniem?

Bāze: visi respondenti, n=801

Avots: Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”, SKDS, 2009.g. februāris.

Eksperu vērtējums apkaimju griezumā liecina, ka bērnudārza problēmas aktuālas visā pilsētas teritorijā, tas ir, visās pilsētas apkaimēs. Kā problemātiskākās apkaimes tika minētas Suži, Beberbeķi, Mūkupurvs, Salas, Bišumuiža, Kleisti, Spilve, Voleri, Vecāķi, Mangaļsala, Vecdaugava, Trīsciems, Kundziņsala. Savukārt Ķengaragā, Imantā, Ilģuciemā un Bolderājā pirmsskolas izglītības iestāžu pieejamība tika vērtēta salīdzinoši augstāk. Līdzīgi tika vērtēts jautājums par vispārējās izglītības iestāžu pieejamību un kvalitāti, kur kritiskāk tika vērtētas tādas apkaimes kā Dreiliņi, Brekši, Suži, Beberbeķi, Mūkupurvs, Salas, Katlakalns, Voleri, savukārt pozitīvs vērtējums tika sniegts par tādām apkaimēm kā Ķengarags, Pļavnieki, Grīziņkalns, Ziepniekkalns, Imanta, Dzirciems, Ilģuciems, Vecmīlgrāvis, centrs un Vecpilsēta.

Uz 2008. gada 1.septembri Rīgas pirmsskolas izglītības iestādes kopumā apmeklēja 25 332 bērni (par 482 bērniem vairāk kā 2007. gadā). Pirmsskolas izglītības iestāžu pedagoģisko darbinieku skaits gada laikā pieauga par gandrīz 6% un bija 3229. Tai pat laikā ievērojami audzis to pirmsskolas vecuma bērnu skaits, kuri stāv rindā un kuriem pašvaldība nevar nodrošināt vietas pirmsskolas izglītības iestādēs – no 3938 bērniem 2007. gadā uz 5011 – 2008. gadā. 2008. gadā 3262 vecākiem (aizbildņiem), kuru bērns netiek nodrošināts ar vietu Rīgas izglītības iestādē pirmsskolas izglītības programmas apguvei, tika izmaksāti pabalsti vairāk kā 1,97 miljonu latu apmērā.

Pārskata gadā Rīgas pašvaldības 162 vispārīzglītojošajās skolās, tajā skaitā 11 sākumskolās, 18 pamatskolās, 114 vidusskolās, 13 speciālajās skolās un 6 vakara (maņās) skolās izglītības programmas apguva 73 775 skolēnu, kas ir par 3723 skolēniem mazāk, kā iepriekšējā gadā. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, ir uzlabojusies situācija 9. klašu beidzēju īpatsvarā, kas saņem tikai apliecību atestāta vietā, 2008. gadā tādu bija tikai 4%. Samazinājies ir arī 12. klašu beidzēju īpatsvars, kas saņem tikai apliecību atestāta vietā - no 2,9% 2007. gadā līdz 2,1% 2008. gadā.

Tāpat pozitīvi vērtējams fakts, ka pēdējos gados pieaudzis eksakto zinātņu centralizēto eksāmenu kārtotāju īpatsvars vidusskolās. Tā, piemēram, matemātikā eksāmena kārtotāju īpatsvars gada laikā pieaudzis no 78,4% līdz 82,2%, fizikā no 13,7% līdz 14,9%, ķīmijā no 6,9% līdz 7,6% un bioloģijā no 12,5% līdz 12,8%.

Nodarbinātības Valsts aģentūras rīkotajā nodarbinātības pasākumā 2008. gada vasaras brīvlaikā Rīgā un Pierīgas statistiskajā reģionā strādāja 3559 skolēni, no tiem 508 bija nodarbināti RD Izglītības, jaunatnes un sporta departamentā. Šāds pasākums dod iespēju skolēniem lietderīgi pavadīt savu brīvo laiku, iemāca veidot likumīgas darba attiecības, patstāvīgi nopelnīt algu un gūt dažādas noderīgas prasmes un iemaņas.¹⁰

¹⁰ www.leta.lv

Mērķa „Izglītota, prasmīga un kultūru cienoša sabiedrība” sasniegšanai ir noteikti 12 uzdevumi. Pārskata sagatavošanas laikā atbildīgās pašvaldības struktūrvienības norādījušas, ka 11 uzdevumu izpildes ietvaros (izņemot *U 1.3. Veicināt pētniecības ideju komercializāciju*) 2008. gadā pašvaldība ir veikusi virkni darbību.

U1.1. Atbilstoši tirgus prasībām un izmaiņām veicināt tirgū pieprasīta kvalificēta darbaspēka sagatavošanu

2008. gadā, tāpat kā iepriekšējos, norisinājās darbs pie pedagogu zināšanu paaugstināšanas un pilnveidošanas. Šāda iespēja pārkvalificēties bija 11 skolotājiem. Turpinājās darbs pie darbinieku tālākāpmācības – tika apmeklētas 70 tālākizglītības programmas, kuras pabeidza 1562 pedagogi, kas ir gandrīz 4 reizes mazāk kā 2007. gadā. Tālākizglītības programmas pabeidzis 671 speciālās izglītības skolotājs un skolotājs logopēds, 320 sociālie pedagogi, 239 izglītības psihologi, 662 medicīnas personāla darbinieki, kā arī 71 vispārīzglītojošās skolas skolotājs. Uzdevuma ietvaros norisinājās arī 210 mācību olimpiādes. Tāpat programmas *Apmācības kursi Rīgas sociālo darbinieku kvalifikācijas celšanai (2006-2012)* ietvaros tika nodrošinātas apmācības iespējas 200 speciālistiem, kā rezultātā tika sagatavoti konkurētspējīgi, motivēti sociālā darba speciālisti, kas sniedz kvalitatīvus atbilstošus pakalpojumus Rīgas iedzīvotājiem. Bez minētajām aktivitātēm jauniešu kustības „Bērns palīdz bērnam, bērns aizsargā bērnu” Rīgas Bērnu tiesību aizsardzības komisija „Lielā Serde” sadarbībā ar pašvaldības un valsts institūcijām piedalījās profesionālās orientācijas nedēļas organizēšanā.

U1.2. Veicināt zinātnietilpīgas ekonomikas veidošanai nepieciešamo zināšanu un prasmju apgūšanu

Uzdevuma ietvaros 2008. gadā tika noorganizētas 2 konferences, kurās iesaistījās 123 pedagogi. Kā arī tika nodrošināta Rīgas mācību priekšmetu metodisko apvienību darbība.

U1.4. Veicināt eksakto zinātņu aktualitāti

Pārskata periodā uzdevuma ietvaros norisinājās pedagogu un darbinieku apmācības dabas zinību priekšmetos, kurās tika apmācīti 559 pedagogi.

U1.5. Veidot jauniešu interešu centrus

2008. gadā tika izveidoti 2 brīvā laika centri Rīgas vispārējās izglītības iestādēs, līdz ar to Rīgā darbojas 16 brīvā laika centri (Bērnu un jauniešu centri - „Altona”, „Bolderāja”, „Daugmale”, „IK Auseklis”, „Kurzeme”, „Laimīte”, „Smaile”, „Zolitūde”, „Rīdzene”, „Rīgas Skolēnu pils”, Tehniskās jaunrades centri - „Rīgas Jauno tehniķu centrs”, „Annas 2”, Mākslinieciskās jaunrades centri - „Mīlgrāvja daiļamatniecības skola”, „Praktiskās estētikas skola” un Bērnu un jauniešu vides izglītības centrs „Rīgas dabaszinību skola”) un 16 sporta skolas (Rīgas futbola skola, Hokeja skola „Rīga”, Rīgas šaha skola, Rīgas vieglatlētikas skola, Rīgas vingrošanas skola, Rīgas volejbola skola, Bērnu un jaunatnes sporta skolas – „Jugla”, „Rīdzene”, Rīgas 3.bērnu un jaunatnes fiziskās sagatavotības

klubs, Riteņbraukšanas klubs „Marss”, TTP basketbola skola, A.Kraukļa VEF basketbola skola, Specializētā olimpisko rezervju riteņbraukšanas bērnu un jauniešu sporta skola „Baltica”, A.Kundziņa brīvās cīņas sporta skola, Bērnu un jauniešu sporta centrs „Daugavas sporta nams”, RD Izglītības, jaunatnes un sporta departamenta birojs).

U1.6. Veicināt izglītību mūža garumā

Šī uzdevuma izpilde daļēji sasaucas ar uzdevumu *U1.1. Atbilstoši tirgus prasībām un izmaiņām veicināt tirgū pieprasīta kvalificēta darbaspēka sagatavošanu*. Uzdevuma ietvaros ir uzsākts darbs pie pedagogu un izglītības darbinieku tālākizglītības no valsts finansējuma, kura ietvaros tika izveidotas 133 grupas un apmācīti 3122 pedagogi. Tāpat tika noorganizēti arī 32 tālākizglītības pasākumi Rīgas Centrālās bibliotēkas bibliotekāriem, bez tā projekta „Trešais Tēva dēls” ietvaros 2008. gadā kursu „Informācijas tehnoloģiju un interneta lietošanas iemaņu uzlabošana” noklausījās 199 bibliotekāri, kursu „Inovatīvā darbība bibliotēkā” – 216 bibliotekāri, „Efektīvas pasniegšanas metodes” – 213 bibliotekāri, „Mūžizglītības aktuālās problēmas un bibliotēku loma zināšanu sabiedrībā” (1.modulis) – 199 bibliotekāri, „Mūžizglītības aktuālās problēmas un bibliotēku loma zināšanu sabiedrībā” (2.modulis) – 187 bibliotekāri.

Sadarbībā ar Rīgas Centrālo bibliotēku, aktīvi norisinājās pašmācības un izglītības mūža garumā veicināšana: tika strādāts pie tā atklāsmes un popularizēšanas, lasīšanas veicināšanas, organizēti izglītības pasākumi (apmācības, kursi, lekcijas), iesaistītas visas lasītāju grupas, veltot lielu vērību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Septiņās Rīgas Centrālās bibliotēkas struktūrvienībās tika novadīti datorkursi tiem, kam pāri piecdesmit, kopējais apmeklētāju skaits bija apmēram 400 cilvēku.

Savukārt bibliogrāfisko līdzekļu konkursā „Latvijai - 90” piedalījās Rīgas Centrālo bibliotēku Pieaugušo literatūras nodaļa, Bērnu literatūras nodaļa un 42 filiālbibliotēkas.

U1.7. Nodrošināt pirmsskolas bērnu iesaisti pirmsskolas izglītības iestādēs

Lai nodrošinātu uzdevuma izpildi, 2008. gadā pašvaldība aktīvi iesaistījās pirmsskolas izglītības iestāžu paplašināšanā, kopumā tika atvērtas 15 jaunas grupas 330 bērniem. Tika izveidota piebūve pie Rīgas 152. pirmsskolas izglītības iestādes (4 grupas 80 bērniem) un Rīgas 182. pirmsskolas izglītības iestādes (4 grupas 80 bērniem). Kā arī tika palielināts grupu skaits: Rīgas Juglas vidusskolas pirmsskolā (4 grupas 104 bērniem) un Rīgas Bišumuižas pamatskolā (1 grupa 26 bērniem), kā arī tika reorganizēta Rīgas Zolitūdes sākumskola un nodibināta Rīgas pirmsskolas izglītības iestāde „Zvaniņš” (2 grupas 40 bērniem).

U1.8. Veicināt interešu izglītības un kultūras daudzveidību un programmu īstenošanas kvalitāti, šo programmu pieejamību un popularitāti

2008. gadā interešu izglītības programmās bija iesaistījušies 87 979 audzēkņi, kas ir ievērojami vairāk kā iepriekšējos gados. Lai veicinātu uzdevuma izpildi, tika noorganizēti 134 pasākumi, kuru apmeklēja 51 012 bērni un jaunieši vecumā no 3-25 gadiem. Tāpat tika nominēti labākie 14 audzēkņi, 16 interešu izglītības kolektīvi un 33 interešu izglītības pedagogi.

Kopumā pārskata periodā Rīgā darbojās 10 kultūras centri un nami, tajos tika noorganizēti 2729 pasākumi, kurus apmeklēja 760627 interesenti.

Lai veicinātu kultūras daudzveidību un programmu īstenošanas kvalitāti, šo programmu pieejamību un popularitāti, uzdevuma ietvaros tika organizēti projektu konkursi: Kultūras pasākumu finansēšanas konkursā (1 –2 reizes mēnesī) 2008. gadā kopumā tika atbalstīti 397 projekti, Kultūras projektu finansēšanas konkursā (tiek rīkots kopš 1999. gada 2 reizes gadā) kopumā tika saņemti 437 projekti, no kuriem tika atbalstīti 195 projekti. Tradicionālo kultūras pasākumu konkursā 2008. gadā tika atbalstīti 39 projekti un no Rīgas festivālu mērķprogrammas 2007.–2009. gadam līdzekļiem tika atbalstīti 43 festivāli.

Sakarā ar Latvijas Republikas 90. gadadienu uzdevuma ietvaros tika izveidota tematiska datubāze: „Tavos pulksteņos zvanu, tavos akmeņos skanu: Rīga latviešu daiļliteratūrā”, kas tika publicēta www.rcb.lv.

U1.9. Organizēt un atbalstīt bērnu un jauniešu pasākumus un nometnes

Lai nodrošinātu ilgtspējīgu un mērķtiecīgu atbalstu darbam ar jaunatni Rīgā, tika izstrādāta un pieņemta „Rīgas pilsētas attīstības programma darbā ar jauniešiem 2008.–2012. gadam”, kuras mērķis ir veicināt jaunatnes līdzdalību sabiedrības dzīvē un lēmumu pieņemšanā, jauniešu nodarbinātību un brīvā laika aktivitātes, kā arī līdzdalību starptautiskos projektos.

2008. gadā Rīgas pašvaldība aktīvi iesaistījās dažādu pasākumu organizēšanā bērniem un jauniešiem: noorganizēja 5 tikšanās ar rakstniekiem, 19 - ar preses izdevumu redkolēģiju un dažādu profesiju pārstāvjiem, tostarp ar sabiedrībā populāriem cilvēkiem, kā arī organizēja grāmatu minēšanas akciju „Tikšanās ar Nezināmo”, lasīšanas veicināšanas programmu „Bērnu žūrija 2008” (piedalījās 322 bērni) un lasīšanas veicināšanas programmu „Pirmā tikšanās ar bibliotēku” (piedalījās 87 pirmskolas vecuma bērni). Eseju un dzejoļu akcijas „Mana Latvija” ietvaros skolēni iesniedza 51 darbu. Vasaras lasīšanas veicināšanas akcijā piedalījās vairāk nekā 150 bērnu un pusaudžu no 10 Rīgas Centrālās bibliotēkas filiālbibliotēkām, kopā izlasot vairāk par 1000 grāmatām. Starptautiskā lasīšanas veicināšanas projekta ietvaros „Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa” notika 33 skaļš lasīšanas pasākumi, izstādes un konkursi bērniem.

2008. gadā tika organizēti arī 8 ģimenes nedēļas pasākumi, 9 Harija Potera fanu kluba nodarbības, 1 klausāmgrāmatu prezentācija, kā arī dažādas viktorīnas, konkursi, nodarbības, pārrunas, radošās darbnīcas, ekskursijas u.c. Uzdevuma ietvaros tika organizētas arī dažādas nometnes un pasākumi, kā piemēram, Rīgas izglītības iestādes skolēnu brīvlaikos organizēja 261 diennakts nometni, iesaistot 9018 bērnus un 52 dienas nometnes, iesaistot 1470 bērnus, tāpat tika atbalstītas arī nevalstisko organizāciju 78 rīkotās nometnes, kurās tika iesaistīti 2679 dalībnieki. 2008. gadā tika organizētas 7 radošās nometnes Rīgas mūzikas skolu orķestriem, koriem, koklētāju ansambļiem, kā arī notika plenērs M. Muižnieces Rīgas mākslas skolai, kopumā šajās nometnēs piedalījās 330 audzēkņi.

Projekta „Tu neesi viens” – draudzīgas sadarbība ar bērniem, kas ārstējas Gailezerā, ietvaros tika noorganizēti pasākumi 300 mācību iestādēs un diskusijas – „Kā tu pavadi savu brīvo laiku? Vai zini savas iespējas” u.c.

Bērni un jaunieši tika iesaistīti arī vasaras un rudens darbos: 53 izglītības iestādēs vasarā tika nodarbināti 500 jaunieši un 11 izglītības iestādēs rudenī tika nodarbināti 200 jaunieši, kā arī vasaras mēnešos 36 bērni un 3 vadītāji tika iesaistīti projektā – labiekārtošanas un sakopšanas darbu organizēšanā Rīgas Latgales priekšpilsētas administratīvajā teritorijā.

U1.10. Īstenot projektu konkursus un sniegt finansiālu atbalstu jauniešu iniciatīvām

2008. gadā jauniešu mēneša ietvaros notika 6 publiski pasākumi – džeza konference, festivāls, lekcijas un meistarklases, kur piedalījās 9790 dalībnieku un 14 Rīgas skolēnu domes aktivitātes, kur piedalījās 3350 jauniešu, kopumā pasākumus apmeklēja 18 350 jaunieši. Tika atbalstīts 21 skolēnu pašpārvalžu, interešu grupu un nevalstisko organizāciju projekts ar 594 dalībniekiem, kā arī noorganizēti 20 semināri skolēnu pašpārvalžu līderiem. Atbalsts tika sniegts arī 73 starptautiskiem bērnu un jauniešu pasākumiem, kuros piedalījās 1120 bērni.

Pārskata periodā tika sniegts atbalsts bērnu tiesību aizsardzības komisiju darbībai un tās ietvaros realizētajiem konkursiem un projektiem, piemēram, aptaujājot par dažādiem svarīgiem jautājumiem attiecībā uz bērniem un bērnu izglītību, kopumā atbalstot 170 konkursus/pasākumus un noorganizējot nometnes, kurās tika iesaistīti 9362 bērni.

Uzdevuma ietvaros tika rīkotas „ēnu dienas” dažādu mācību iestāžu audzēkņiem, kā arī eseju konkurss skolēniem un zinību dienas pasākums Vērmanes dārzā, kurā konkursa veidā tika iesaistīti bērni, lai izteiktu savas domas par pienākumiem skolā, ģimenē, sabiedrībā.

U1.11. Veicināt izglītības un kultūras iestāžu celtniecību un rekonstrukciju

Saskaņā ar RD 11.03.2008. lēmumu Nr. 3459 „Par nekustamajiem īpašumiem Rīgas pilsētas pašvaldības izglītības, sporta un brīvā laika iestāžu darbības nodrošināšanai”, ir noslēgts tajā paredzētais trīspusējais nekustamo īpašumu lietošanas un apsaimniekošanas līgums, sakārtoti jautājumi, kas saistīti ar izglītības iestāžu ēku lietošanu un apsaimniekošanu, tai skaitā – izglītības iestāžu renovācijas un rekonstrukcijas kārtība, kā arī nepieciešamo remontdarbu pieprasījumu kārtība.

Rīgas pašvaldība 2008. gadā turpināja realizēt remontdarbu programmu Rīgas pilsētas izglītības iestāžu ēkās un organizēja dažādus būvdarbus 46 izglītības iestādēs par 5,3 milj.Ls, starp tām 6 izglītības iestādes nodotas ekspluatācijā un 5 izglītības iestādēs uzsākta rekonstrukcija. Rekonstrukcijas ietvaros iespējams izveidot papildus vietas bērniem, tā, piemēram, 2008. gadā pēc rekonstrukcijas tika atklātas Rīgas 152. pirmsskolas izglītības iestādes (Juglas ielā 1b) jaunās bērnudārza piebūves ar peldbaseinu un grupu telpām, tādejādi, tika izveidotas papildus 80 vietas bērniem pirmsskolas izglītības.

Pārskata periodā veikta arī Rīgas Centrālās bibliotēkas filiālbibliotēkas „Vidzeme” rekonstrukcija, Grīziņkalna filiālbibliotēkas telpu renovācijas remonts un filiālbibliotēkas „Vecrīga” remonts.

Kopumā izglītības un kultūras iestāžu renovācijas un rekonstrukcijas darbi ietver teritorijas labiekārtošanu, stadionu rekonstrukciju un jaunu stadionu ierīkošanu, sporta zāļu remontu, iestāžu virtuvju renovāciju, mācību klašu, virtuvju, sporta zāļu aprīkojuma iegādi, kā arī ugunsdrošības signalizācijas sistēmu ierīkošanu un elektroapgādes renovāciju, kā arī energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus – logu un durvju nomainīšanu, fasāžu siltināšanu un ūdensvadu un kanalizācijas sistēmu renovāciju.

Lai nodrošinātu Rīgas pašvaldības teritorijā pieejamo vietu skaita palielināšanu pirmsskolas izglītības iestādēs 2008. gadā uzsākta jaunas pirmsskolas izglītības iestādes būvniecība Valdeķu ielā 58A (plānotas 235 vietas). Projekts ir iesniegt finansējuma saņemšanai no ERAF.

U1.12. Nodrošināt mācību iestādes ar mācību procesam izvirzītajām prasībām atbilstošu materiāltehnisko bāzi

2008. gadā tika iegādāts inventārs 14 interešu izglītības iestādēs, lai centros uzlabotu materiāli tehnisko bāzi.

Uzdevuma ietvaros 2008. gadā sadarbībā ar Īpašu uzdevumu ministriju elektroniskās pārvaldes lietās uzsākta ES fondu projekta „Rīgas pilsētas vispārīgizglītojošo skolu informatizācija” izstrāde.

Pārskata periodā tika koordinēta 98 vispārīgizglītojošo Rīgas skolu pāreja uz optiskām datu pārraides maģistrālēm, visās pirmskolās, interešu un sporta skolās tika instalēti e-paraksta viedkaršu lasītāji, tika pabeigta pāreja uz RD vienoto e-pasta sistēmu riga.lv, vecā ijsd.riga.lv pasta sistēma tika slēgta, tika centralizētas antivīrusa programmatūras uzturēšana un izglītības iestāžu konsultēšana, izglītības iestādēm turpinās Microsoft programmatūras licencēšana „School 3” programmas ietvaros, kā arī tika veikta izglītības vortāla e-skola modernizēšana un pārstrukturēšana, pārejas posmā nodrošinot vecās un jaunās portāla versijas darbību.

2008. gadā galvenās RD institūcijas, kas strādāja pie mērķa un tam pakārtoto uzdevumu īstenošanas, bija Labklājības departaments, Izglītības, jaunatnes un sporta departaments, Kultūras departaments, Īpašuma departaments, Rīgas Bērnu tiesību aizsardzības centrs, Centrālās administrācijas Sabiedrisko attiecību nodaļa, Rīgas Latgales priekšpilsētas izpilddirekcija, Rīgas Kurzemes rajona izpilddirekcija un SIA „Rīgas pilsēt būvnieks”.

Izglītības, jaunatnes un sporta jautājumiem Rīgas pašvaldība tērē vislielākos naudas līdzekļu apjomus no budžeta. 2008. gadā izglītības nozarei no Rīgas pašvaldības pamatbudžeta, speciālā budžeta un investīciju līdzekļiem kopā tika piešķirti 200,6 miljoni latu, kas ir par gandrīz 27% jeb 42,1 miljonu latu vairāk kā 2007. gadā. Finansējuma palielinājums tika novirzīts piemaksām Rīgas pilsētas pašvaldības izglītības iestāžu pedagoģiskajiem darbiniekiem, izglītības iestāžu uzturēšanas izdevumu palielināšanai un izglītības iestāžu ēku renovācijai un kapitālajai celtniecībai¹¹.

Kopsavilkums:

- Uzdevums U1.1. *Atbilstoši tirgus prasībām un izmaiņām veicināt tirgū pieprasīta kvalificēta darbaspēka sagatavošanu* pārklājas ar uzdevumu U1.6. *Veicināt izglītību mūža garumā*. Ieteikums ir apvienot uzdevumus vienkopus prioritārā mērķa *PM1 Izglītota, prasmīga un kultūru cenoša sabiedrība* ietvaros.
- Uzdevums U1.5. *Veidot jauniešu interešu centrus* pārklājas ar uzdevumu U7.5. *Nodrošināt pirmsskolas un skolas vecuma bērnu sociālo aprūpi un brīvā laika pavadīšanas iespējas*. Ieteikums ir apvienot uzdevumus vienkopus prioritārā mērķa *PM1 Izglītota, prasmīga un kultūru cenoša sabiedrība* ietvaros.
- Uzdevums U1.8. *Veicināt interešu izglītības un kultūras daudzveidību un programmu īstenošanas kvalitāti, šo programmu pieejamību un popularitāti* pārklājas ar uzdevumu U8.1. *Veicināt un atbalstīt interešu izglītības, amatieru pulciņu un pašdarbības kolektīvu popularitāti un darbību*. Ieteikums ir apvienot uzdevumus vienkopus mērķa *M8 Garīgi bagāta sabiedrība* ietvaros.

¹¹ Rīgas pašvaldības 2008. gada publiskais pārskats

- Uzdevums U2.4. *Veicināt valodu apgūšanu* ir cieši saistīts ar prioritāro mērķi PM 1 *Izglītota, prasmīga un kultūru cenoša sabiedrība*. Ieteikums uzdevumu ietvert prioritārajā mērķī PM1.
- Joprojām ir nepietiekams vietu skaits pirmsskolas izglītības iestādēs
- Uzlabot izglītības iestāžu pieejamību, īpaši pirmsskolas
- Būtiski ir attīstīt un uzturēt jauniešu brīvā laika pavadīšanas centrus un interešu izglītības iestādes, lai jauniešiem ārpus skolas būtu iespēja lietderīgi pavadīt savu brīvo laiku, papildus attīstot hobijus un talantus.
- Pirmsskolas izglītības iestādēs ieteicams uzlabot materiāltehnisko nodrošinājumu.
- Pozitīvi vērtējams fakts, ka pēdējos gados pieaudzis eksakto zinātņu centralizēto eksāmenu kārtotāju īpatsvars vidusskolās (piemēram, matemātikā eksāmena kārtotāju īpatsvars gada laikā pieaudzis no 78,4% līdz 82,2%).

Nozaru ekspertu viedokļi:

I.Vilka, Dr.oec, SIA „Publiskās pārvaldes konsultācijas”: Priecē, ka sekmīga bijusi virzība uz nospraustajiem mērķiem attiecībā uz pamatskolas un vidusskolas beidzējiem, bet, diemžēl, problēmas ar bērnudārzu rindām saasinājušās. Ņemot vērā, ka nākošo gadu situāciju ietekmēs dzimstības samazināšanās, katra jauna bērnudārza būvniecībā pamatīgi jāizvērtē. Pozitīvi vērtējams pašvaldības izvēlētais risinājums pabalstu piešķiršanā vecākiem (aizbildņiem) bērniem, kam nav vietas bērnu dārzos. Tomēr vajadzētu skaidrāku pamatojumu pabalsta politikai, skaidrojumu pabalsta apmēram, kā arī tā saņemšanas kārtībai. Sevišķi svarīgi tas ir esošajā ekonomiskajā situācijā, kad pieaug bezdarbs un daļa vecāku šādam pabalstam dotu lielāku priekšroku kā vietai bērnudārzā. Vajadzētu aktivizēt privātā sektora iesaistīšanos pirmsskolas izglītības iestāžu darbā.

Pārskatā nav ņemts vērā M.Pūķa ieteikums izmantot izcilības - starptautisko olimpiāžu rādītājus. Attiecībā uz šo pārskatā varētu arī norādīt kādi ir un kā mainījušies skolu reitingu rādītāji, kas balstās uz olimpiāžu rezultātiem.

Nepiekrītu ieteikumam apvienot U1.1. un U1.6. Šāds ieteikums, iespējams, no neatbilstoša uzdevumu izpildes skaidrojuma. Šie uzdevumi ir ievērojami plašāki par skolotāju un bibliotekāru apmācību – tie saistīti ar visas sabiedrības izglītību. Bet attiecībā uz skolotāju apmācību nākošajā pārskatā būtu svarīgi redzēt, kā šie rādītāji savietojas ar izmaiņām skolotāju sastāvā pēc šobrīd notiekošās reformas.

V.Celmiņš, M.a soc, Analītisko Pētījumu un Stratēģiju Laboratorija: Mērķa veicināšanā gribētos lielāku uzsvāri un skaidrību par pirmsskolas izglītības iestāžu skaita palielināšanos, kas ir problēmjautājums gadu no gada.

1.1. tabula
Stratēģiskā mērķa „Izglītota, prasmīga un kultūru cenoša sabiedrība” rādītāji

RPIAS	2004	2005	2006	2007	2008	Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo četru gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens	Avots
Pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāžu (bērnudārzu) pakalpojumu kvalitāte									
				53,3%	50,0%	↓		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja
Pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāžu (bērnudārzu) pakalpojumu pieejamība									
				33,4%	23,8%	↓		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja
Pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu (skolu) pakalpojumu kvalitāte									
				62,1%	61,1%	↓		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja
Pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu (skolu) pakalpojumu pieejamība									
				76,5%	72,1%	↓		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja
Pirmsskolas vecuma bērnu īpatsvars, kas apmeklē pirmsskolas izglītības iestādes									
66 (80%)	77,2%	72,2%	62,1%	60,1%		↓	↓	Pieaug	RD IJSD
Pirmsskolas vecuma bērnu skaits, kuri stāv rindā un kuriem pašvaldība nevar nodrošināt vietas pirmsskolas izglītības iestādēs									
2000			1607	3938	5011	↑	↑	Samazinās	RD IJSD
9. klašu beidzēju īpatsvars, kas saņem tikai licību atestāta vietā									
6,2	6,2	4,6	4,7	5,2	4	↓	↓	Samazinās	RD IJSD
12.klašu beidzēju īpatsvars, kas saņem tikai licību atestāta vietā									
3,3	3,3	2,2	2,3	2,9	2,1	↓	↓	Samazinās	RD IJSD
Eksakto zinātņu centralizēto eksāmenu kārtotāju īpatsvars vidusskolās:									
matemātikā									
	70,3	74,3	78	78,4	82,2	↑	↑	Pieaug	RD IJSD
fizikā									
	10,4	11,8	13,6	13,7	14,9	↑	↑	Pieaug	RD IJSD
ķīmijā									
	4,9	6,1	5,8	6,9	7,6	↑	↑	Pieaug	RD IJSD

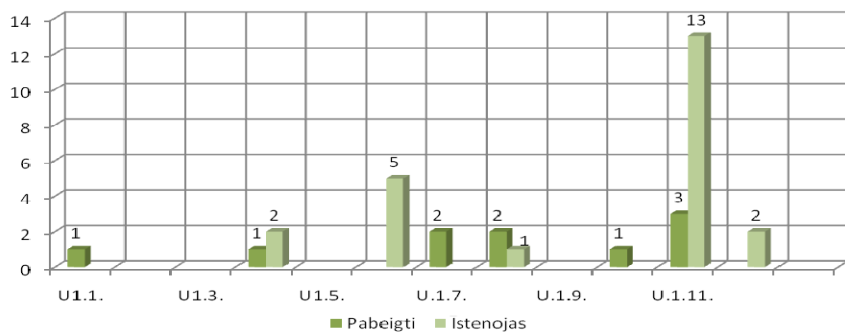
bioloģija									
	12,9	11	11,6	12,5	12,8	↑	↑	Pieaug	RD IJSD
Iedzīvotāju ar augstāko izglītību īpatsvars, % (15-64)									
	21,2	25,8	27,1	27	27,7	30,4	↑	↑	CSP
Nodarbināto iedzīvotāju ar augstāko izglītību īpatsvars, % (15-64)									
	32	31,4	33,1	32,2	32,4	35,4	↑	↑	CSP
Iedzīvotāju īpatsvars ar vidējo profesionālo izglītību (pēc pamatskolas un pēc vidusskolas), % (15-64)									
	24,5	32,5	31,9	31,5	29,9	29,3	↓	↓	CSP
Nodarbināto iedzīvotāju ar vidējo profesionālo izglītību īpatsvars, % (15-64)									
	37,1	35,5	35,2	32,3	33,5	↑	↓	CSP	
Tendence									
		↑		↓		↑		↓	
Novērtējums									
	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu		Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu		Pieaugums ar negatīvu vērtējumu		Samazinājums ar negatīvu vērtējumu		

Rīgas pašvaldības iestāžu ES projekti, kas pabeigti un īstenojas 2008. gadā
PMI Izglītota, prasmīga un kultūru cenoša sabiedrība pakārtotajiem uzdevumiem

Mērķa *PMI Izglītota, prasmīga un kultūru cenoša sabiedrība* ietvaros 2008. gadā Rīgas pašvaldības iestādēs tika pabeigti 10 ES finansēti projekti par kopējo summu 15,5 milj.Ls, savukārt īstenošanas stadijā bija 23 ES finansēti projekti par kopējo summu 58,4 milj.Ls (1.6.attēls un 1.7. attēls).

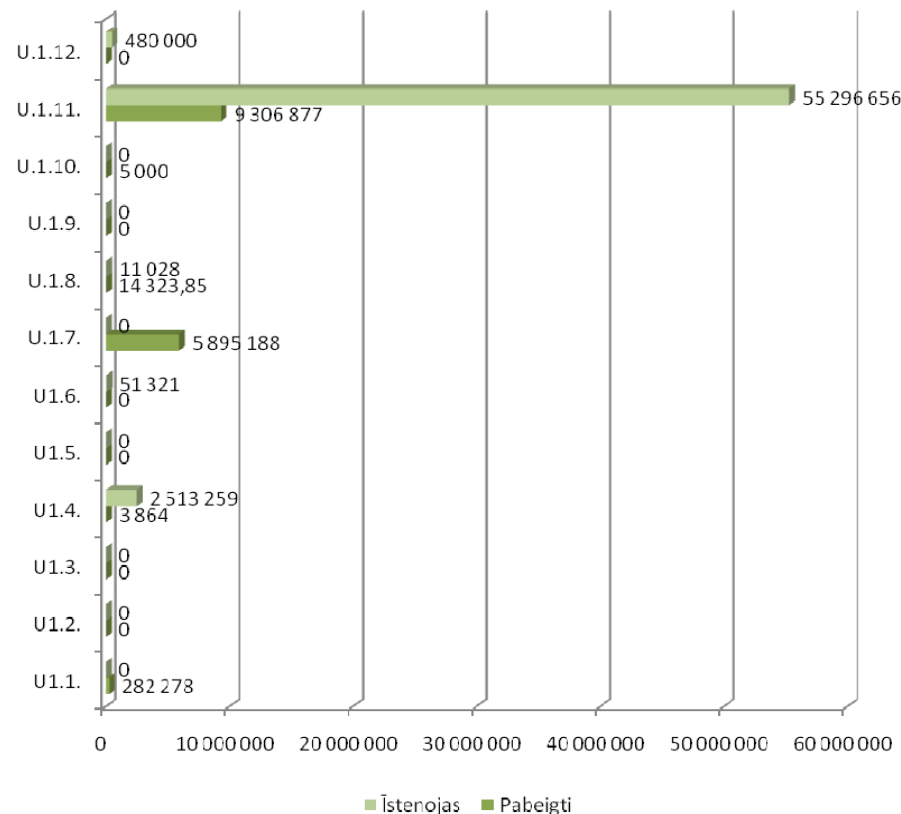
1.6. attēls

Projektu skaits

Avots: RD PAD EP SPN

Projektu kopējais finansējuma apjoms, Ls

Avots: RD PAD EP SPN

1.7. attēls

PM2 UZ AUSTRUMU - RIETUMU SAIKNI BALSTĪTA EKONOMIKA

Stratēģiskais mērķis ir nostiprināt Rīgas pašreizējās pozīcijas un attīstīt neizmantoto potenciālu transporta un komunikāciju jomā valsts un starptautiskā mērogā, kā arī veicināt preču un pakalpojuma eksportu. Mērķis ir akcentēts arī uz pilsētas konkurētspējas un pilsētas atpazīstamības veicināšanu starptautiskā mērogā.

Kā liecina pēdējie pārskata gada notikumi, Rīgai arvien būtiskāk ir nostiprināt savas pozīcijas starptautiskā telpā, lai veicinātu ekonomisko izaugsmi, kas nestu labumu ne vien Rīgai un rīdziniekiem, bet arī visiem Latvijas iedzīvotājiem. Rīgai tam ir labi priekšnosacījumi: Rīgā atrodas otra lielākā osta Latvijā, Baltijā lielākā lidosta „Starptautiskā lidosta „Rīga””, „Latvijas dzelzceļš”, starptautiskā autoosta, kā arī Rīgu šķērso galvenie valsts un starptautiska mēroga transporta koridori.

Rīgai ir būtiski turpināt pildīt un attīstīt tirdzniecības un loģistikas funkcijas, kas pilsētai ir raksturīgas kopš tās pastāvēšanas. Šis mērķis ir tieši saistīts ar Rīgas pozīciju starptautiskā arēnā, ko raksturo dažādi indikatori transporta, tūrisma, ekonomikas u.c. jomās.

Pēc vispārējās ekonomiskās darbības klasifikācijas transporta nozares īpatsvars kopējā pievienotajā vērtībā 2008. gadā bija 12,2%¹², kas ir samazinājies salīdzinājumā ar 2005. gadu (18,5%), tas norāda vien uz pārējo nozaru straujāku attīstību, jo absolūtās vērtībās visas nozares ir augušas. Galvenā kravu apgrozība joprojām notiek Rīgas Brīvastā, kurā nosūtītās kravas 2008. gadā bija vairāk nekā 26 milj. tonnas, savukārt saņemtās kravas 3,1 milj. tonnas. Rīgas lidostā nosūtītās un saņemtās kravas 2008. gadā attiecīgi bija 7668 tonnas, salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem apjomi arvien turpina samazināties. Šī tendence diemžēl ir pretēja plānotajai attīstībai. Pārvadātie kravu apjomi Latvijas dzelzceļā 2008. gadā, salīdzinājumā ar 2007. gadu, pieauguši par 7,5% un 2008. gadā veido 56061 tūksts.tonnas. Lielākais apjoms ir eksporta pārvadājumiem caur pieostas stacijām, savukārt galvenie kravu veidi ir nafta un naftas produkti (19492 tūkst.tonnas) un akmeņogles (18565 tūkst.tonnas)¹³.

2008. gadā pasažieru apgrozījums Starptautiskajā lidostā „Rīga” sasniedza 3,7 miljonus pasažieru, lielākā pasažieru aktivitāte bija vērojama no maija līdz oktobrim. 2007. gadā tiešo reisu virzienu skaits, kas tika nodrošināts visa gada laikā kopumā no Rīgas lidostas, bija 60, savukārt 2008. gadā tas sasniedza jau 66. Lai gan pasažieru apgrozījums ik gadu turpina pieaugt, kopš 2006. gada samazinās kravu apgrozījums lidostā (2008. gadā 7668 tonnas). Ar prāmjiem 2008. gadā tika pārvadāti 403 tūkstoši pasažieru (ienākošo prāmju skaits Rīgā bija 403) un kruīzu kuģiem 100 tūkstoši pasažieru (ienākošo kruīza kuģu skaits Rīgā bija 76). Ar kruīza kuģiem Rīgā iebraukušie tūristi galvenokārt ir no Vācijas, Zviedrijas un Spānijas, ievērojami ir pieaudzis arī tūristu skaits no Japānas.

Rīga ir iecīnītākais ārvalstu tūristu galamērķis Latvijā. Tūristu skaits, kas Rīgā uzturas vairākas dienas, ik gadu pieaug. 2008. gadā Rīgu apmeklēja 1,4 miljoni tūristu (2007. gadā - 1,2 miljoni), savukārt tūrisma mītnēs apkalpoto cilvēku skaits 2008. gadā bija 870 tūkstoši. Vislielākais tūristu skaits bija no Zviedrijas, Krievijas un Vācijas. Pieaugot tūristu skaitam, pieauguši arī tūristu izdevumi un 2008. gadā tie bija 306 milj.Ls, kas ir par 42,7 tūkstošiem vairāk kā 2007. gadā. 49% tūristu Rīgā ierodas atpūsties, 29% darījumu kārtošanas nolūkā. Diemžēl, jāmin fakts, ka pēdējos gados Rīgā ievērojami ir saasinājusies tūristu apkrāpšana. Lai tiktu rasti risinājumi, RD pārstāvji sadarībā ar valsts institūciju pārstāvjiem ir uzsākuši darbu pie situācijas apzināšanas un iespējamo risinājumu izvirzīšanas.¹⁴

Rīgas tūrisma koordinācijas un informācijas centra veiktā aptauja liecina, ka tūristi uz Rīgu nedodas kā uz modernu, bet gan kā uz kultūrvēsturisku pilsētu. Starp Tallinas, Helsinku, Tamperes, Turku, Stokholmas, Upsalas, Malmes, Oslo, Bergenas, Reikjavīkas, Ārhusas, Kopenhāgenas un Viļņas pilsētām Rīga ierindojas 1.vietā pilsētas dizaina un arhitektūras aspektā, 1.vietā starp pilsētām, kur tūristi ierodas, lai tuvāk iepazītos ar tās bagāto pilsētas vēsturi, kā arī 1.vietā starp pilsētām, kur tūristi vēlas apskatīt atpazīstamās vietas (84,3%), skvērus, ielas (75,9%) un vēsturiskos objektus (55,8%). Ievērojamākās vietas, kur tūristi dodas, ierodoties Rīgā, ir Melngalvju nams, Rīgas Doma katedrāle un Brīvības piemineklis.

2007.gadā Rīgā notika 30 lielas starptautiskas asociāciju sanāksmes, tādejādi Rīga tika ierindota 45. vietā pasaules pilsētu rangā, arī 2006. gadā norisinājās 30 šāda veida sanāksmes, taču toreiz Rīga ierindojās 38. vietā, attiecīgi Viļņa un Tallina 2007. gadā tika ierindotas 83. vietā un katrā norisinājās 16 šāda veida sanāksmes.

Rīgā katru gadu pieaug ārvalstu tiešo investīciju (ĀTI) apjomi un Rīgā koncentrējas aptuveni 78% no Latvijā veiktajām ĀTI (2.1. attēls). Kā liecina Lursoft dati, ĀTI kopš 2006. gada ir augušas par 24% un 2009. gada 27. aprīlī bija 2,1 miljards Ls. Izvēloties investīciju vietu, būtiska nozīme ir arī pilsētas kredītreitingam. 2008. gadā starptautiskā

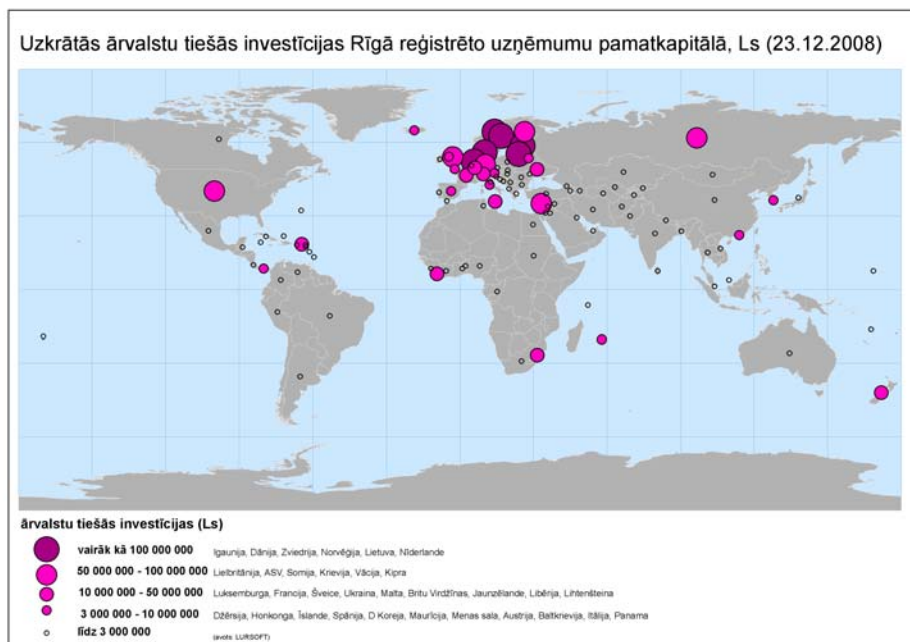
¹² Rīgas pašvaldības 2008. gada publiskais pārskats

¹³ www.ldz.lv

¹⁴ www.leta.lv

kredītreitingu aģentūra Moody's Rīgai piešķir kredītreitingu saistībām vietējā un ārvalstu valūtā „A3”, savukārt Standard & Poor's BBB-/Negative/. Kredītreitinga samazināšanos 2008. gadā noteica valsts ekonomiskās un finanšu situācijas pasliktināšanās.

2.1. attēls

Avots: RD PAD

Mērķa „Uz austrumu - rietumu saikni balstīta ekonomika” ietvaros ir izvirzīti pieci uzdevumi, 2008. gadā tika veiktas aktivitātes visu uzdevumu ietvaros.

U2.1. Veidot un veicināt ārējos sakarus

2008. gadā uzdevuma ietvaros RD institūcijas organizēja dažādus pasākumus Rīgā, kā arī piedalījās dažādos starptautiskos kongresos, semināros, konferencēs, ekspertu sanāksmēs, pieredzes apmaiņas braucienos un kopprojektos citās pilsētās, piemēram, Amsterdamā, Brēmenē, Maskavā, Sanktpēterburgā, Helsinkos, Kērnās, Norčēpingā, Stokholmā u.c. Kopumā no RD Centrālās administrācijas 2008. gadā organizēti 197 ārvalstu komandējumi uz Rīgas sadraudzības/sadarbības pilsētām.

2008. gadā jau trešo gadu pēc kārtas tika nodrošināta Rīgas pilsētas un privātā sektora partneru kopīga reprezentācija ar korporatīvu stendu starptautiskajās nekustamo īpašumu

un investīciju izstādēs MIPIM (Kannas, Francija) un Expo Real (Minhene, Vācija). Kopumā, lai gan ar pārtraukumiem, Rīgas pašvaldība MIPIM piedalījies jau 10 reizes un Expo Real – 5 reizes. Dalības mērķis ir veicināt uzņēmējdarbības attīstību Rīgā, kā arī nodrošināt pilsētas atpazīstamību starptautiskajā investoru, būvnieku un citu nekustamā īpašuma tirgus dalībnieku vidū. Tika nodrošināta arī Rīgas dalība starptautiskajā arhitektūras pieminekļu aizsardzības izstādē „Denkmal 2008”, kurā Rīga ar stendu piedalījās jau 7. reizi (kopš 1994). Pirmo reizi Rīgas pilsēta tika izvēlēta par norises vietu Starptautiskās pilsētvides attīstības asociācijas INTA ikgadējam kongresam. INTA dibināta 1976. gadā un šobrīd tā apvieno 3000 biedrus un partnerus 60 valstīs. 32. INTA kongress pulcināja publiskā, privātā, kā arī akadēmiskā sektora pārstāvjus no 27 pasaules valstīm ar mērķi izvērtēt nozīmīgākos pilsētvides un reģionālās attīstības projektus, nodrošinot viedokļu un pieredzes apmaiņu pilsētvides attīstības jomā starptautiskā mērogā. Kongresa dalībnieku skaits sasniedza vairāk kā 300 cilvēku. Kvalitatīvai pilsētas reprezentācijai gan šajos, gan citos pasākumos tika sagatavoti dažādi informatīvi izdevumi un bukleti.

2008. gadā Rīgas domē tika uzņemtas 59 oficiālās delegācijas (2007. gadā - 49). Nemainīgs ir saglabājies Rīgas sadraudzības pilsētu skaits – 29 (Amsterdamā, Bordo, Florence, Maskava, Santjago, Taieja, Tallina, Viļņa u.c.), jāmin fakts, ka noslēgt sadraudzības līgumus ar Rīgu vēlās arī Peru pilsētas Lima un Kuško, Kišiņeva Moldovā, Baku Azerbaidžānā un Barselona Spānijā. Rīgas pašvaldības starptautiskās sadarbības organizāciju/institūciju skaits ir 20 (UBC, ICLEI, UNESCO, METREX, EUROCITES, OWHC, CoR u.c.). Rīgā tika īstenoti vai arī tika nodrošināta pilsētas līdzdalība vairākos vienīgajos pasākumos: Varšavas Kultūras dienas Rīgā „Warszawskie Weekend w Rydze”, Rīgas dienas Kobē (speciāli pasākumam tika izgatavota mājas lapa: <http://www.rigscope.jp/> u.c. dažādi reklāmas materiāli un specializētie suvenīri), Rīgas dienas Amsterdamā (tai skaitā izstādes „Homo urbanus – homo sapiens?” ekspozīcijas koncepcija – izstādi kopumā apmeklēja 32 000 apmeklētāju, „Rozā māja”), dalība 28. Starptautiskajās Hanzas dienās (piedalījās 123 pilsētas no 13 valstīm un pasākumu apmeklēja 130 000 tūristu), dalība Lionas Gaismas festivālā (festivālā gūtā pieredze lieti noderēja organizējot Gaismas festivālu „Staro Rīga” kļuva par izcilu dominanti Latvijas Republikas proklamēšanas 90. gadadienas svinību programmā).

Lai izveidotu Rīgas tēlu, tiek veikta virkne dažādu pasākumu, tostarp, tika organizēts seminārs „Vizuālā identitāte”, kuru apmeklēja 89 cilvēki. Tika veikts arī pētījums par Rīgas pilsētu, iekļaujot rezultātus starptautiskā pilsētu zīmolu reitingā. Nozīmīgi būtu veikt reprezentatīvu iedzīvotāju aptauju vismaz 20 pasaules valstīs par Rīgas atpazīstamību un salīdzināt Rīgas atpazīstamību ar vismaz 40 citu starptautiskā pilsētu zīmolu reitingā iekļauto pilsētu atpazīstamību.

2008. gadā Rīgā Stokholmas pilsētas vicemēra Ullas Hamiltones personā svinīgā ceremonijā no Rīgas pārņēma Baltijas Metropoļu sadarbības tīkla (BaltMet) vadību.

U2.2. Attīstīt tranzīta infrastruktūru un veicināt loģistikas pakalpojumu sniegšanu

Uzdevuma ietvaros 2008. gadā sekmīgi turpinājās darbs pie Rīgas Ziemeļu transporta koridora projekta sagatavošanas, kas ievērojami atslogos pilsētas centru no transporta radītās slodzes un starptautiskā mērogā palielinās Latvijas piedāvātā austrumu – rietumu transporta koridora un Rīgas ostas konkurētspēju. Pārskata periodā tika sagatavots Ietekmes uz vidi darba ziņojums par Rīgas Ziemeļu transporta koridora 2. posmu (no Vairoga ielas pārvada līdz Daugavgrīvas ielai), tika izstrādāts tehniski – ekonomiskais pamatojums un galīgajā redakcijā tika izstrādāts 3. un 4. posma daļas (gar Rīgas pilsētas un Babītes pagastu robežu un tai piegulošās teritorijas) detālplānojums (platība ~137 ha). Šī mērķa īstenošanā būtiskas ir arī mērķa *M13 Ērti un ātri sasniedzama pilsēta* uzdevuma *U13.2 Optimizēt un attīstīt pilsētas transporta infrastruktūru* ietvaros veiktās aktivitātes, kā, piemēram, Dienvidu tilta būvniecība u.c.

U2.3. Atbalstīt daudz kultūru vidi

Daudzkultūru vide tiek atbalstīta regulāri, tai skaitā konkursos. Atbilstoši uzdevumam Rīgā darbojās 7 mazākumtautību vispārīgizglītojošās skolas. 2008. gadā tika noorganizēti 53 pasākumi un izstādes par dažādu tautu tradīcijām, paražām, kulināriju, svētkiem un 31 bilingvāls pasākums. 2008. gadā tika noorganizēt vāciski pasākums – Mazākumtautību festivāls „Latvijas vainags”, kas notika XXIV Vispārējos latviešu Dziesmu un XIV Deju svētku ietvaros, kurā piedalījās arī Rīgas kolektīvi. Kā arī tika komplektēti krājumi Latvijas valsts minoritāšu valodās, līvu valodā un vēl vairākās svešvalodās.

Rīgas pašvaldības pārstāvji piedalījās pasaules Gastronomijas pilsētu apvienības *Délice* sanāksmē „Mārketing un gastronomija” un pieredzes apmaiņā saistībā ar gastronomijas tūrisma pilsētā.

U2.4. Veicināt valodu apgušanu

2008. gadā tika nodrošinātas interešu izglītības programmas angļu, vācu, itāļu, persiešu un latviešu valodu apguvei.

U2.5. Popularizēt Rīgu un Latviju kā iecienītu tūrisma objektu un attīstīt tūrisma infrastruktūru

Rīgas tūrisma iespējas tika popularizētas 38 starptautiskos pasākumos: 21 tūrisma gadatirgū, semināros, forumos u.c. pasākumos. 2008. gadā Rīgas pašvaldība noorganizēja 2. starptautisko tūrisma filmu festivālu „Tourfilm-Rīga 2008” „Balttour-2008” ietvaros. Filmu skatē bija pieteiktas 55 īsfilmas no 16 valstīm, kuras vērtēja profesionāla žūrija. Rīgā veidotā DVD filma „Holidays in Riga” ieguva 2. vietu. Pirmo reizi tika izstrādāts virtuālais stends un Rīgas pašvaldība piedalījās Online Expo 2008 rīkotajā izstādē „Travel Expo 2008” interneta vidē. Izstādi “Travel Expo 2008” veidoja 453 virtuālie stendi ar dažādiem eksponentiem no 4 valstīm. 10 dienu laikā virtuālā izstādē kopumā tika apmeklēta 246 760

reizes. Lai popularizētu pilsētu, Rīgas reklāmas klips tika izvietots CNN televīzijas kanālā. Kā arī katru gadu regulāri tiek sagatavoti un izdoti tūrisma informatīvie un prezentācijas materiāli.

Atbilstoši mūsdienu prasībām 2008. gadā tika modernizēts Tūrisma informācijas centrs Rātslaukumā, tika uzstādīts publiskā interneta pieejas datorkiosks, tika izveidota tūristu autobusu stāvvietas pretī viesnīcai „Radisson SAS” un tika uzstādīti 4 informatīvi tūrisma karšu un norāžu komplekti.

Mērķa ietvaros veiktās aktivitātes tika finansētas gan no RD budžeta līdzekļiem, gan no ES fondu līdzekļiem. Pilsētas reprezentācijas pasākumu izdevumi pārsvarā ir integrēti RD institūciju budžetos. Lielajiem projektiem līdzekļi tika piesaistīti arī no ES fondiem.

RD institūcijas, kas piedalījās mērķa un tā pakārtoto uzdevumu īstenošanā, 2008. gadā bija Pilsētas attīstības departaments, Kultūras departaments, Izglītības, jaunatnes un sporta departaments, Satiksmes departaments, Rīgas Tūrisma koordinācijas un informācijas centrs, Centrālās administrācijas Ārlietu pārvalde, Uzņēmējdarbības koordinācijas centrs un Sabiedrisko attiecību nodaļa.

Kopsavilkums:

- Uzdevums *U2.4. Veicināt valodu apgušanu* ir cieši saistīts ar prioritāro mērķi *PM 1 Izglītota, prasmīga un kultūru cenoša sabiedrība*. Ieteikums uzdevumu ietvert prioritārajā mērķī PM1.
- Joprojām Rīgas tēls pasaulē ir neizprasts vai pat svešs, būtiski ir turpināt strādāt pie uzdevuma *U2.1. Veidot un veicināt ārējos sakarus un U2.5. Popularizēt Rīgu un Latviju kā iecienītu tūrisma objektu un attīstīt tūrisma infrastruktūru*, lai nodrošinātu kvalitatīvu pilsētas tēla attīstību, kā arī apstiprināt „Pilsētmarketinga stratēģiju uzņēmējiem” un turpināt darbu pie abu pārējo pilsētas klientu – iedzīvotāju un viesu pilsētmarketinga stratēģiju izstrādēm, kā arī veicināt to sekmīgu ieviešanu.
- Popularizējot Rīgas tēlu, svarīgi ir koncentrēties nevis uz Rīgas statusu Baltijas Jūras reģionā, bet gan pasaules mērogā.
- Rīgas vārds arvien pasaulē turpina izplatīties negatīvā noskaņā dēļ biežajiem tūristu apkrāpšanas gadījumiem. Rīgas pašvaldībai un valstij būtu nozīmīgi izstrādāt soda mehānismus likuma pārkāpējiem vai brīdināt tūristus par iestādēm, kuras nav vēlams apmeklēt un censties nodrošināt pēc iespējas drošāku vidi pilsētas apmeklētājiem.
- Rīgas ostā ir vērojams pārkrauto kravu apjoma pieaugums, savukārt „Starptautiskajā lidostā „Rīga”” vērojams saņemto un nosūtīto kravu apjoma samazinājums, kas visnotaļ ir nelabvēlīgs fakts, ņemot vērā šī mērķa

uzstādījumus. Domājams, ka situācija varētu mainīties, jo lidosta pakāpeniski veic paplašināšanās darbus, turklāt 2008. gadā tika pabeigta skrejceļa pagarināšana, lai smagajiem gaisa kuģiem būtu iespēja izmantot lidostu pasažieru un kravu pārvadāšanai, tādējādi vienlaicīgi tiek palielināta lidostas konkurētspēja Baltijas reģionā. Minēto apstākļu dēļ īpaši nozīmīgi ir turpināt īstenot projektus uzdevuma. U2.2. Attīstīt tranzīta infrastruktūru un veicināt loģistikas pakalpojumu sniegšanu ietvaros.

- Kopējā pasaules ekonomiskā lejupslīde ir ietekmējusi arī Rīgā notiekošo saimniecisko darbību, lai gan ĀTI apjomi turpina pieaugt (pieaugumu galvenokārt nodrošina Swedbank), tomēr arī kredītreitingu aģentūra Moody's 2008. gadā jau samazināja pilsētas kredītreitingu saistībām vietējā un ārvalstu valūtā no „A2” uz „A3”.
- Būtiski ir tas, ka ir ievērota pēctecība un turpinās viens no nozīmīgākajiem projektiem transporta un loģistikas jomā – Rīgas Ziemeļu transporta koridora attīstība.

Nozares eksperta viedoklis:

A.Kaktiņš, MBA, tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centra SKDS direktors: Ņemot vērā šībrīža visas valsts finanšu stāvokli, mērķis PM2 ir kļuvis ārkārtīgi nozīmīgs, jo tas ir saistīts ar eksporta apjoma palielināšanu, kas patreizējos apstākļos valstij ir kritiski svarīgi. Diemžēl Latvijas valsts tēls, ko ekonomiskā krīze ir būtiski iedragājusi, atstāj un tuvākajā nākotnē turpinās atstāt negatīvu iespaidu uz daudzu Rīgā bāzēto uzņēmumu eksporta spēju. Tāpēc pastiprināta uzmanība būtu veltāma Rīgas zīmola tālākai attīstībai, kas nepieciešamības gadījumā būtu izmantojams kā papildinājums vai alternatīva Latvijas vārda lietošanai.

Saistībā ar mērķi „Popularizēt Rīgu un Latviju kā iecienītu tūrisma objektu un attīstīt tūrisma infrastruktūru” ir apsveicamas jaunās Domes iniciatīvas cīņai ar tūristu apkrāpšanu Rīgā. Lai gan pirmajā brīdī šādi pasākumi var likties mērogos sīki attiecībā pret Rīgas pilsētas stratēģisko attīstību, tomēr, pateicoties modernajiem masu saziņas līdzekļiem, šo negatīvo parādību nodarītais kaitējums tūrisma jomai ir tik liels, ka tas viegli varētu atsvērt visus tos pozitīvos ieguvumus, ko ir devuši līdz šim pašvaldības tērētie līdzekļi tūrisma attīstībai.

Stratēģiskā mērķa „Uz austrumu - rietumu saikni balstīta ekonomika” rādītāji

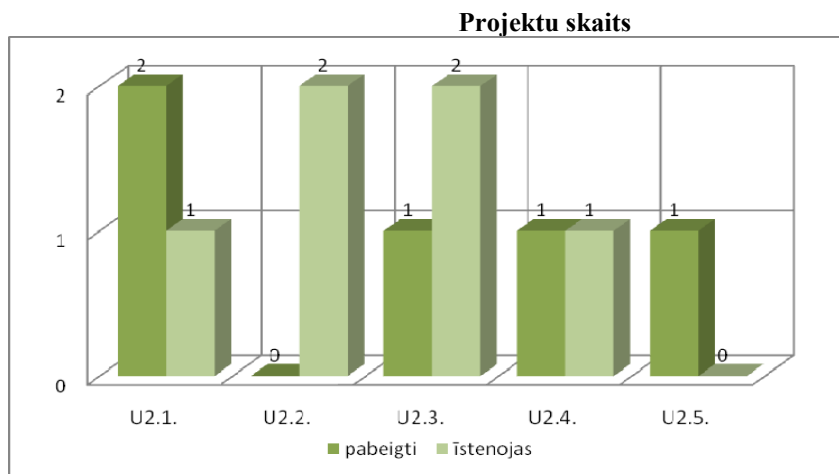
RPIAS	2004	2005	2006	2007	2008	Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo četru gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens	Avots
Vispārējās ekonomiskās darbības klasifikācijas NACE 1.1. red. I sekcijas "Transporta, glabāšana un sakari" īpatsvars kopējā pievienotajā vērtībā, %									
16,30	17	14	12,9			↓	↓	Pieaug	CSP
Ārvalstu tiešās investīcijas (ĀTI) (atlikumi perioda beigās), milj.LVL									
949,5	973,4	1031,1	1248,8	1434,8	1642,6	↑	↑	Pieaug	Latvijas Banka
Nosūtītās kravas Rīgas ostā, tūkst.t									
	22 158	22 046	22 523	22 559	26 430	↑	↑	Pieaug	Rīgas ostas pārvalde
Saņemtās kravas Rīgas ostā, tūkst.t									
	1 833	2 384	2 834	3 374	3 136	↓	↑	Pieaug	Rīgas ostas pārvalde
Saņemtās un nosūtītās kravas Rīgas lidostā (t)									
	8751	15896	9749	8130	7668	↓	↓	Pieaug	Starptautiskā lidosta „Rīga”
Tūrisma mītnēs apkalpoto cilvēku skaits (tūkst.)									
663,8		663,8	733,5	825,4	870	↑	↑	Pieaug	CSP
Ar pasažieru kuģiem un prāmjiem iebrukušo pasažieru skaits Rīgas ostā (tūkst.)									
	113,2	93,5	121,4	218,3	246,6	↑	↑	Pieaug	CSP
Ar pasažieru kuģiem un prāmjiem izbrukušo pasažieru skaits no Rīgas ostas (tūkst.)									
	116,3	101,7	125,5	223,7	257	↑	↑	Pieaug	CSP
Rīgas lidostā iebrukušo pasažieru skaits (tūkst.)									
	526,6	939,1	1 242,9	1 577,6	1 838,8	↑	↑	Pieaug	CSP
No Rīgas lidostas izbrukušo pasažieru skaits (tūkst.)									
	533,8	938,4	1 251,9	1 582,9	1 852,3	↑	↑	Pieaug	CSP

Tiešo regulāro reisu galapunktu skaits no Rīgas lidostas (kopā)									
30	37	46	60	66	↑	↑	Pieaug	Lidosta „Rīga”	
Pilsētas kredītreitings									
BBB- /Stable/ A3	BBB/S table/ A3	BBB/S table/A 3	BBB/S table/A 3	BBB- /Negati ve/A3	↓	↓	Paaugstinās (nav zemāks kā Latvijā)	Standard & Poor's	
**	**	A2	A2	A3	↓	↓		Moody's	
Tendence									
	↑		↓		↑				↓
Novērtējums									
	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu		Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu		Pieaugums ar negatīvu vērtējumu		Samazinājums ar negatīvu vērtējumu		

**Rīgas pašvaldības iestāžu ES projekti, kas pabeigti un īstenojas 2008.gadā
PM2 Uz austrumu - rietumu saikni balsīta ekonomika pakārtotajiem uzdevumiem**

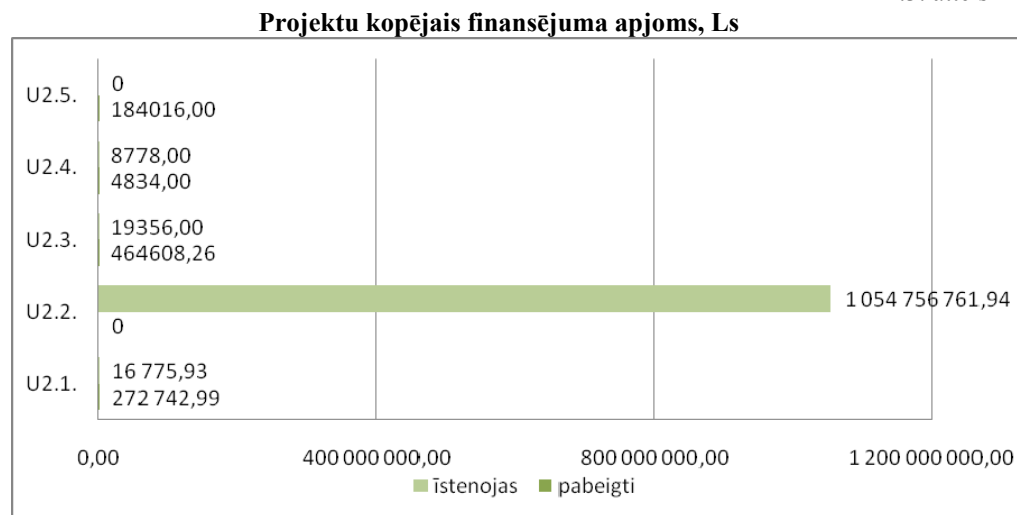
Mērķa PM2 Uz austrumu - rietumu saikni balsīta ekonomika ietvaros 2008. gadā Rīgas pašvaldības iestādēs tika pabeigti 5 ES finansēti projekti par kopējo summu 926,2 tūkst.Ls, savukārt īstenošanas stadijā bija 6 ES finansēti projekti par kopējo summu 1054,8 milj.Ls (2.2. attēls un 2.3. attēls).

2.2. attēls

Avots: RD PAD EP SPN

2.3. attēls

Avots: RD PAD EP SPN

PM3 DZĪVE PILSĒTĀ AR KVALITĀTĪVIEM DZĪVOJAMIEM RAJONIEM (APKAIMĒM)

Stratēģiskais mērķis ietver sevī pilsētas decentralizācijas ideju, attīstot pilsētas apkaimes, tādējādi samazinot slodzi pilsētas centram, un teritoriju ilgtspējīgas attīstības ideju. Par prioritāti tiek virzīta degradēto teritoriju revitalizācija un pilsētvides kvalitātes uzlabošana, kā arī tiek akcentēta ūdensmalu teritoriju attīstība.

Rīgā galvenās ekonomiskās aktivitātes noris galvenokārt pilsētas centrālajā daļā, tādēļ izstrādājot Rīgas attīstības plānošanas dokumentus viens no galvenajiem aspektiem bija pilsētas decentralizācija. Pilsētas decentralizācijas ideja ir atspoguļota gan Rīgas attīstības plānā 2006. – 2018. gadam, gan ietverta šajā stratēģijas prioritārajā mērķī.

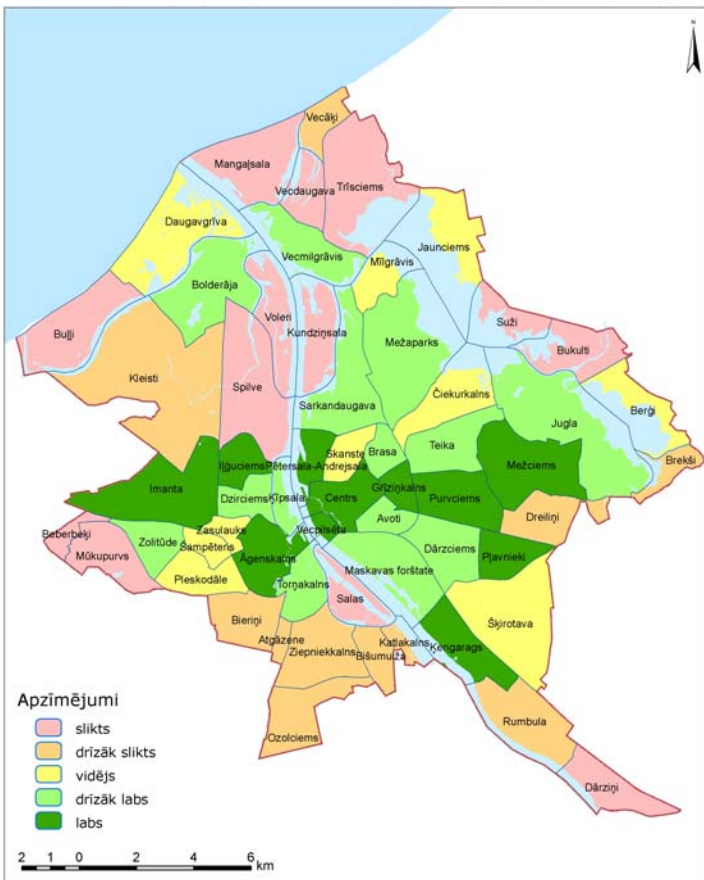
Vērtējot pakalpojumu pieejamību un kvalitāti Rīgas apkaimēs kopumā, visatzinīgāk eksperti novērtējuši sekojošas apkaimes: Ķengarags, Pļavnieki, Grīziņkalns, Purvciems, Mežciems, Teika, Āgenskalns, Imanta, Ilģuciems, Pēterasaļa-Andrejsala, Centrs un Vecpilsēta. Turpretī viszemāk tika novērtētas tādas apkaimes kā Dārziņi, Bukulti, Suži,

Beberbeķi, Mūkupurvs, Salas, Spilve, Voleri, Buļļi, Mangaļsala, Vecdaugava, Trīsciems, Kundziņsala (3.1. attēls).

3.1. attēls

Ekspertu vērtējums par pakalpojumu kvalitāti un pieejamību Rīgas apkaimēs (2008.gads)

Ekspertu vērtējums par pakalpojumu kvalitāti un pieejamību Rīgas apkaimēs (2008. gads)

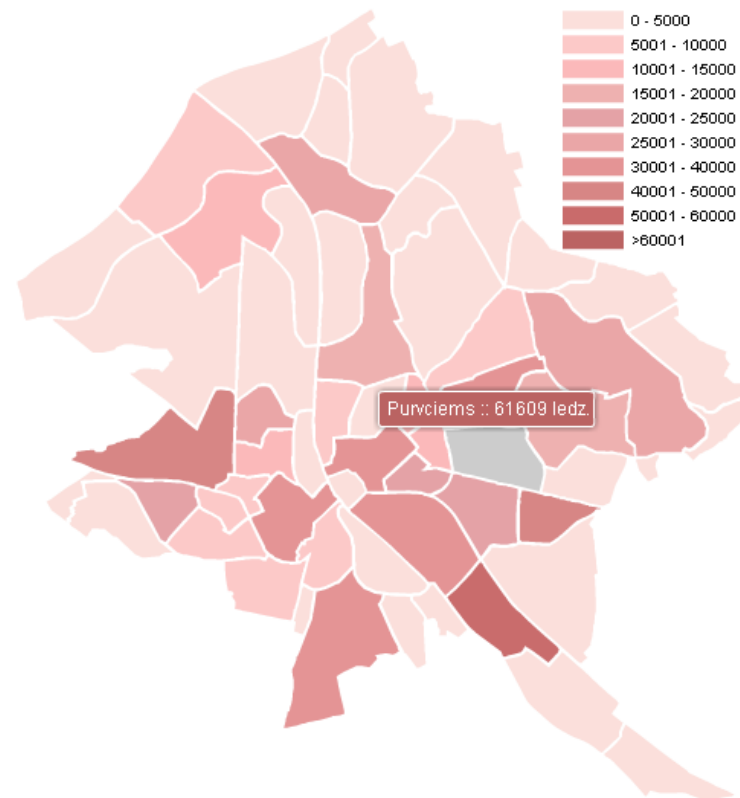

Avots: RD PAD

Platības ziņā vislielākās apkaimes ir Kleisti un Jugla, katra no tām aizņem vairāk kā 4% no pilsētas teritorijas. Visvairāk iedzīvotāju dzīvo Purvciema apkaimē – 62 tūkstoši jeb 9% no pilsētas iedzīvotāju kopskaita, kam seko Ķengarags, Imanta un Pļavnieki (3.2. attēls). Vidējais iedzīvotāju skaits apkaimē ir 12 tūkstoši, savukārt vismazāk iedzīvotāju ir Katlakalnā, Kleistos, Spilvē un Salās. Rīgā arvien turpina samazināties iedzīvotāju skaits, 2009. gada sākumā, salīdzinot ar 2008. gadu, tas ir samazinājies par 4,4 tūkstošiem un kopā veido 713 tūkstošus. Iedzīvotāju blīvums 2008. gadā bija 2367,6 cilvēki uz 1 km² teritorijas, bet 2009. gadā jau 2353,2 cilvēki uz 1 km² teritorijas. Savukārt, ja dabiskais pieaugums uz 1000 iedzīvotājiem 2007. gadā bija -3,2, tad 2008. gadā rādītājs joprojām bija negatīvs, tomēr nedaudz uzlabojies un veidoja -2,2, tāpat arī migrācijas saldo uz 1000 iedzīvotājiem: 2007. gadā bija -3,94, bet 2008. gadā -3,90.

3.2. attēls

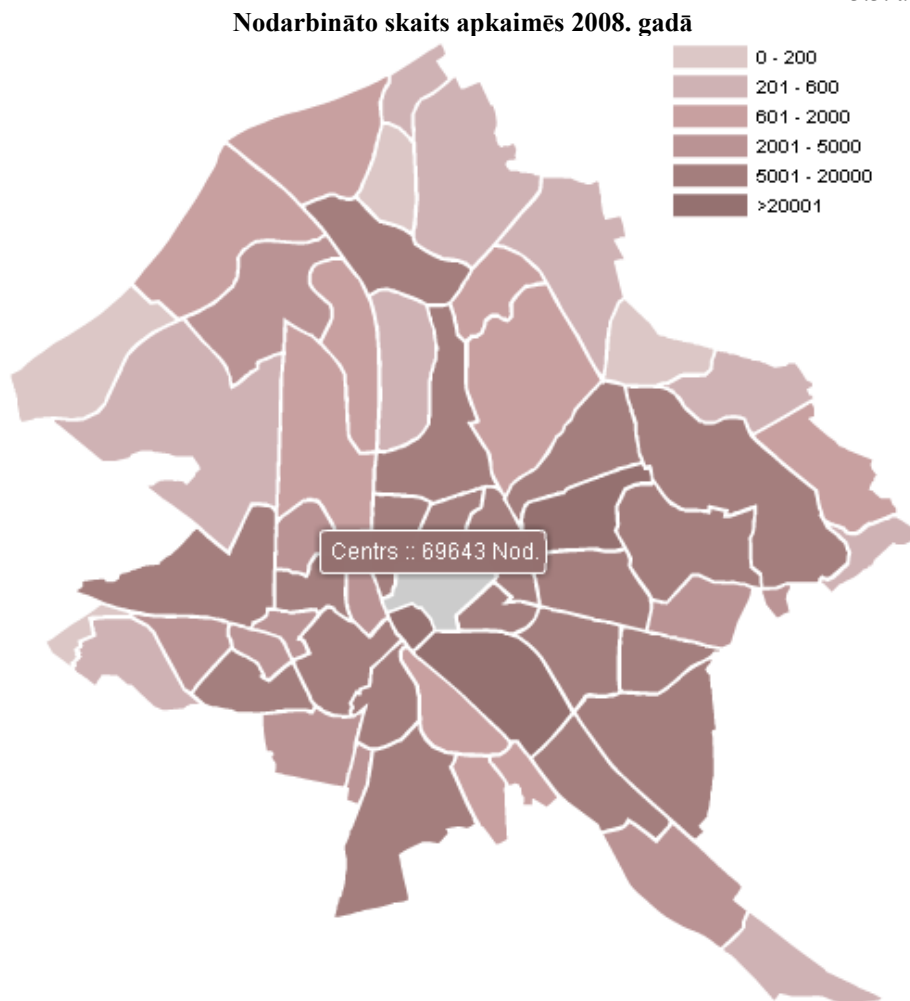
Iedzīvotāju skaits apkaimēs 2008. gadā

Avots: RD PAD, www.apkaimes.lv

Visvairāk nodarbināto ir Centra apkaimē (70 tūkstoši jeb 18% no kopskaita), kam seko Maskavas forštate, Teika un Vecpilsēta, savukārt vismazāk nodarbināto ir Beberbeķos, Sužos un Buļļos. Tirdzniecības platības ir izvietotas galvenokārt 6 km rādiusā no Rīgas centrālās daļas (3.3. attēls).

3.3. attēls

Avots: RD PAD, www.apkaimes.lv

Mērķa ietvaros ir izvirzīti astoņi uzdevumi, 2008. gadā tika veiktas aktivitātes sešu uzdevumu ietvaros, izņemot uzdevumus U3.3. *Nodrošināt kvalitatīvu dzīvojamo rajonu (apkaimju) sasniedzamību no un uz pilsētas centru un galvenajiem pilsētas transporta mezgliem* un U3.4. *Lokalizēt sociālo infrastruktūru.*

U3.1. Attīstīt esošajam pilsētas centram pakārtotus daudzfunkcionālus vietējos centrus Lai veicinātu pilsētas decentralizācijas idejas attīstību, 2008. gadā uzdevuma ietvaros tika noslēgts līgums par Latgales priekšpilsētas multifunkcionālā kultūras centra un daudzstāvu autostāvvietas (stāvparka) būvprojekta izstrādi. Šī uzdevuma realizācija ir cieši saistīta ar U17.2. *Optimizēt pašvaldības darbību* ietvaros īstenojamo projektu „Jaunā Rīgas centra Torņakalnā, RD un valsts administratīvā kompleksa izveide”. Minētais projekts paredz pašvaldības darbības optimizēšanu kā arī reizē jauna pilsētas centram pakārtota daudzfunkcionāla vietējā centra izveidi.

U3.2. Saglabāt un attīstīt kultūrvēsturiskos objektus pilsētas centrā un citās vēsturiskās apbūves teritorijās

Uzdevuma ietvaros 2008. gadā tika veikti restaurācijas darbi valsts nozīmes Jāņa Čakstes piemineklim II Meža kapos, represētajām personām piemiņas vietā pie Šķirotavas stacijas tika uzstādīta trīsdimensiju monumentāla skulptūra (autors A.Vīlipsons), savukārt Mazā Kalna ielas skvērā Maskavas ielā 121B tika izstrādāta skice ar maketa izvērtējumu dabā piemiņas skulptūrai – pirmajam zirga transportam Rīgā – omnibuss. Kopumā Rīgas Latgales priekšpilsētas administratīvajā teritorijā uzstādītas 11 ielu norādes ar kultūrvēsturisko pieminekļu norādi.

Pārskata periodā uzdevuma ietvaros tika veikti dažādi rekonstrukciju un remontdarbi kultūrvēsturiskiem objektiem, piemēram, veikta koka apbūves ēku atjaunošana Kalnciema ielā, sagatavoti un akceptēti RD lēmumi par kultūras pieminekļu Marijas ielā 6 piespiedu sakārtošanu un uzsākti sakārtošanas darbi, kā arī tika nodrošināta vēsturisko ēku, „Mazā ģilde”, Koncertzāles „Ave Sol”, Kultūras un tautas mākslas centra „Ritums”, „Ziemeļblāzmas” vēsturiskā nama un parka u.c. uzturēšana un saglabāšana. 546 ēkām tika noteikta kultūrvēsturiskā vērtība un veikta pieminekļu un vēsturiskās apbūves teritoriju apsekošana, kuras laikā apsekoti vairāk kā 800 objekti.

Lai 2008. gadā nodrošinātu XXIV vispārējo latviešu Dziesmu un XIV Deju svētku norisi, pabeigti Mežaparka lielās estrādes rekonstrukcijas I kārtas darbi un papildus tika izgatavoti un uzstādīti soli (iegūtas 2166 skatītāju daļas sēdvietas), kā arī tika noslēgti vairāki līgumi ar ekspertiem (Latvijas Nacionālās operas tehnisko direktoru Vilmāru Šadri, Jāzepa Mediņa Rīgas mūzikas vidusskolas kordinģentu Jāni Baltiņu un Latvijas Nacionālā teātra galveno mākslinieku – scenogrāfu Aigaru Ozoliņu) par specifisku atzinumu sniegšanu par estrādi, lai pilnveidotu skiču projektu. Pārskata periodā tika noslēgts līgums par Dziesmu svētku estrādes Mežaparkā rekonstrukcijas II kārtu.

U3.5. Revitalizēt un attīstīt degradētās teritorijas

2008. gadā aktualizēta informācija par sabiedrisko drošību un pilsētas ainavu apdraudošām būvēm, no tām pašvaldības īpašums – 44 (no tām 9 kultūras pieminekļi, 13 atrodas pieminekļu un dabas aizsardzības teritorijās), valsts īpašums – 5, fizisku un juridisku personu īpašums – 120 (no tām – kultūras pieminekļi 13, atrodas pieminekļu un dabas aizsardzības teritorijās – 29).

Pārskata periodā turpinājās darbs un tika izstrādāts tehniskais projekts koka ēkai Krāsotāju ielā 12 – kā nākošais „Koka Rīga” koka ēku informatīvais centrs ēku renovācijai. Tika uzsākta Tekstilnieku parka sakopšana un atjaunošana: inženiertopogrāfiskā plāna izstrāde, esošo kokaugu inventarizācija, parka labiekārtošanas ģenerālplāna skices izstrāde, malkas šķūņu demontāža, koku ciršana, tualetes demontāža, betona būvgružu izvešana, dzelzsbetona konstrukciju demontāža un nelikumīgi uzbūvētā smilšu/šķembu klājuma demontāža.

2008. gadā uzdevuma ietvaros turpinājās darbs pie trīs vērienīgiem projektiem, lai revitalizētu degradētās teritorijas ar ES fondu atbalstu:

Projekts: Rīgas pilsētas degradētās teritorijas kvartālā starp Maskavas, Krasta un Turgeņeva ielām revitalizācija:

- sagatavota projekta detalizēta koncepcija;
- izstrādāts detalizēts projekta budžets (sertificēta tāmētāja tāme);
- izstrādāts projekta tehniski ekonomiskais pamatojums un veikta ieguvumu izdevumu analīze;
- aizpildīta projekta pieteikuma forma atbilstoši eraf prasībām;
- uzsākts darbs pie projekta iepirkumu tehnisko specifikāciju izstrādes.

Projekts: Rīgas pilsētas degradētās teritorijas Torņakalnā revitalizācija:

- sagatavota projekta detalizēta koncepcija;
- izstrādāts detalizēts projekta budžets (sertificēta tāmētāja tāme);
- izstrādāts projekta tehniski ekonomiskais pamatojums un veikta ieguvumu izdevumu analīze;
- uzsākts darbs pie projekta pieteikuma formas izstrādes.

Projekts: Grīziņkalna un tam pieguļošā Miera dārza teritorijas revitalizācija:

- sagatavota projekta detalizēta koncepcija;
- apkopta visa pieejamā informācija par projekta teritoriju gatavības stadiju atbilstoši ERAF prasībām.

U3.6. Tuvināt pašvaldības pakalpojumus dzīvojamiem rajoniem (apkaimēm)

Uzdevuma ietvaros pārskata periodā tika nodrošināta apmeklētāju pieņemšana Rīgas Pašvaldības policijas teritoriālajās pārvaldēs, kā arī apmeklētāju pieņemšanas punktos atsevišķos mikrorajonos. Kā arī veikti rekonstrukcijas darbi Rīgas Kurzemes rajona izpilddirekcijas Dzimtsarakstu nodaļas ēkai Rīgā.

2008. gadā tika paplašināts pakalpojums „juridiskās konsultācijas” – juridiskās konsultācijas tiek sniegtas centra teritoriālās atrašanās vietās Rīgas pilsētas rajonu un priekšpilsētu izpilddirekcijās.

U3.7. Uzlabot dzīvojamo rajonu (apkaime) estētiskās un sociālās vides kvalitāti

2008. gadā tika izstrādāti grozījumi RD 08.07.2008. saistošajos noteikumos Nr.125, kas veicinātu saimnieciski neizmantoto ēku sakārtošanu un pilsētvides uzlabošanu (akceptēti ar RD 28.10.2008. saistošajiem noteikumiem Nr.139).

Uzdevuma ietvaros tika labiekārtotas pilsētas teritorijas, tostarp Ludzas un Daugavpils ielu krustojumā, Lubānas, Rītupes, Salaspils ielu krustojumā, izbūvēta ietve gar dzelzceļa uzbērumu posmā no Lāčplēša ielas līdz Daugavpils ielai un izstrādāts tehniskais projekts teritorijas labiekārtojumam Valmieras, Pērnavas un A.Deglava ielu krustojuma teritorijai. Kā arī tika veikti rajona/izpilddirekciju iekškvartālu piebraucamo un koplietošanas ceļu un teritoriju remontdarbi, teritorijas labiekārtošanas darbi, būvju, žogu, garāžu u.c. demontāžas darbi. Savukārt Rīgas centrā četrās vietās tika uzstādītas jaunas sabiedriskās tualetes: Līvu laukumā, Kungu ielā, 11.novembra krastmalā krustojumā pie Poļu gātes, 11.novembra krastmalā krustojumā pie Bīskapa gātes.

2008. gadā tika apsaimniekoti un uzlaboti iepriekšējos gados uzstādītie rotaļu laukumi, kā arī izveidoti jauni: Rīgas Vidzemes priekšpilsētā uzstādīti 3 bērnu rotaļu laukumi un apsaimniekoti – 32, Rīgas Zemgales priekšpilsētā atjaunoti 11 bērnu rotaļu laukumi un uzstādītas 9 jaunas rotaļu konstrukcijas, Rīgas Ziemeļu rajonā uzstādīti jauni rotaļu elementi 9 vietās un jauni sporta elementi 6 vietās, Rīgas Kurzemes rajonā izveidoti 2 rotaļu laukumi un 2 veikti remontdarbi, Rīgas Latgales priekšpilsētā tika izveidoti 3 rotaļu laukumi, kā arī Rīgas Centra rajonā paplašināti un labiekārtoti 3 bērnu rotaļu laukumi.

Uzdevuma ietvaros realizējot „Svētku noformējuma Rīgā realizēšanas koncepcija 2007. – 2012.”, svētku noformējums tiek izvietots ne tikai pilsētas centrā, bet, atbilstoši budžeta iespējām, arī izpilddirekciju teritorijās. Tika veikta izkārtnu noma 4 Rīgas Centrālās bibliotēkas filiālbibliotēkās.

2008. gadā tika uzsākta sadarbība ar Latvijas Mākslas akadēmiju un noslēgts sadarbības līgums, lai paaugstinātu pilsētas telpas funkcionālās un estētiskās organizācijas līmeni, vides kultūru un veicinātu publiskā telpā strādāt spējīgu mākslinieku un dizaineru

sagatavošanu. Kā arī uzsākta pilsētvides un apstādījumu kvalitātes uzlabošana Rīgas pilsētā, pilsētas tēlu veidojošu vizuālu objektu un elementu integrēšana Rīgas pilsētas ainavā, turpinot Rīgas kā dārzu un parku pilsētas tradīcijas.

U3.8. Nodrošināt pilsētas teritoriju racionālu un ilgtspējīgas attīstības principiem atbilstošu izmantošanu

Pārskata periodā turpinājās pakāpeniska (atbilstoši resursiem) īpašuma tiesību sakārtošana Rīgas pilsētas teritorijā, kas ir priekšnoteikums uzdevumu izpildei. 2008. gada nogalē Zemesgrāmatā uz Rīgas pilsētas pašvaldības vārda reģistrēta zeme 7368,7 ha platībā (neskaitot zemi, kas piesaistīta privatizējamām pašvaldības dzīvojamām mājām). Laika periodā no 01.01.2008.– 01.01.2009. Zemesgrāmatā reģistrēti 150 zemesgabali (gan pirmreizējie, gan tādi, kas radušies sadales rezultātā) ar kopējo platību 52,7 ha. Pārskata gadā sagatavots un ar RD 24.11.2008. lēmumu Nr.4451 izveidots Līdzvērtīgas zemes kompensācijas fonds un tajā ieskaitīti 115 zemesgabali. 2008. gadā sagatavoti un pieņemti lēmumi par līdzvērtīgas zemes nodošanu īpašumā 93 konkrētām personām.

Pārskata periodā tika turpināts Rīgas apkaimju projekts, kura mērķis ir, nosakot apkaimes, radīt priekšnoteikumus līdzsvarotas pilsētas sociāli – ekonomiskās un telpiskās politikas ieviešanai Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā. Galvenās aktivitātes, kas tika veiktas projekta ietvaros 2008. gadā, bija: apkaimju idejas prezentācija dažādu nozaru ekspertiem, noorganizēts forums ar NVO, uzsākta Apkaimju informatīvi, statistiski analītiskās (AISA) informācijas pārlūka izveide (www.apkaimes.lv), veikta izpēte „Rīgas apkaimju vēsturiskais apraksts” un aktualizēti dati par iedzīvotāju un nodarbināto skaitu Rīgā apkaimju griezumā.

Uzdevuma ietvaros tika veikta Rīgas pilsētas mārketinga stratēģijas 2. daļas (iedzīvotājiem) izstrāde: tika apkopoti 46 Rīgas pašvaldības institūciju un struktūrvienību rīcībā esošo pētījumu dati par laika posmu no 2003. gada līdz 2008. gadam un veikta iegūto datu un informācijas sekundārā analīze.

2008. gadā norisinājās darbs pie pretplūdu modeļa izstrādes (Hidroloģiskās modelēšanas sistēmas izveide Rīgas pilsētā), kā arī pie Rīgas pilsētas meliorācijas sistēmu attīstības rīcības programmas izstrādes. Turpinājās darbs pie Latviešu strēlnieku laukuma teritorijas detālpārplānojuma izstrādes. Savukārt Daugavas kreisā krasta silueta koncepcijas izstrādes ietvaros tika veikts Daugavas kreisā krasta apbūves darba maketa papildinājums - reljefa, stilizēta apzaļumojuma, ceļu tīkla un atsevišķu ēku apjoma izveide, ekspertu konsultācijas un sabiedriskā apspriešana.

Mērķa ietvaros veiktās aktivitātes tika finansētas gan no RD budžeta līdzekļiem, gan no ES fondu līdzekļiem. Kvalitatīvu pilsētas apkaimju attīstība sastāv no integrētas pieejas dažādu sfēru departamentiem un RD iestādēm. Izdevumi mērķa ietvaros pārsvārīti ir integrēti RD institūciju pamatbudžetos.

RD institūcijas, kas piedalījās mērķa un tā pakārtoto uzdevumu īstenošanā 2008. gadā, bija Īpašuma departaments, Pilsētas attīstības departaments, Komunālais departaments, Kultūras departaments, Vides departaments, Centrālās administrācijas Ārlietu pārvalde, Apmeklētāju pieņemšanas centrs, Rīgas Pašvaldības policija, RPA „Rīgas dārzi un parki”, RPA „Rīgas mājoklis”, Rīgas Latgales priekšpilsētas izpilddirekcija, Rīgas Zemgales priekšpilsētas izpilddirekcija, Rīgas Kurzemes rajona izpilddirekcija, Rīgas Centra rajona izpilddirekcija, Rīgas Vidzemes priekšpilsētas izpilddirekcija un Rīgas Ziemeļu rajona izpilddirekcija.

Kopsavilkums:

- Rīgā joprojām turpinās iedzīvotāju skaita samazināšanās, kas vēl jo vairāk pastiprinās 2009. gadā, kad ievērojami ir pasliktinājusies ekonomiskā situācija. Pašvaldībai būtiski ir censties piesaistīt jaunus iedzīvotājus un noturēt esošos, kā arī veicināt uzņēmējdarbību, lai pieaugtu iedzīvotāju labklājības līmenis.
- Pašvaldībai būtiski ir revitalizēt degradētās teritorijas, lai tās atgūtu gan ainavisko pievilcību, gan, lai sniegtu ekonomisko atdevi. Nozīmīgu ieguldījumu degradēto teritoriju revitalizācijā sniegtu ES fondu pieejamais finansējums, kam tiek gatavoti trīs projekti, kas minēti uzdevumā *U3.5. Revitalizēt un attīstīt degradētās teritorijas.*
- Arvien plašāku skanējumu iegūst Apkaimju projekts, kas ietver gan informācijas apkopošanu un analīzi teritoriālā griezumā, gan sadarbības veidošanu starp apkaimju iedzīvotāju kopienām un Rīgas pašvaldību. Viens no galvenajiem iemesliem apkaimju projekta idejai ir centieni uzlabot pilsētas attīstības plānošanu.
- Mērķa īstenošanā nozīmīgu lomu spēlē rajonu/priekšpilsētu izpilddirekcijas, kas veic dažādas aktivitātes teritoriju labiekārtošanā, sakopšanā un attīstībā.

Nozares eksperta viedoklis:

R.Pīpiķe, Bac.sc.soc., biedrības „Latvijas Pilsoniskā alianse” direktore: Nereti, sēžot kādā no Rīgas kafējnīcām, mani pārņēma sajūta, ka esmu nokļuvusi Ņujorkā - tā pilsētas duna, tā cilvēku plūsma un tā dinamika, bet arvien biežāk mans skats pievērsās tukšajiem skatlogiem ar vārdu „izīrē”. Pozitīvi vērtējams apkaimju projekts un tā attīstība, tomēr tās mērķim jābūt nevis attīstības plānošanas uzlabošana, bet gan vietējo kopienu veidošana, kas aktīvi iesaistās savas teritorijas plānošanā. Iespējams, ka cilvēks nepamanīs to, kas paveikts citā pilsētas pusē, bet viņš pamanīs to, kas notiek viņa apkaimē. Tāpēc, uzdevu jautājumu kādai Šķirotavas iedzīvotājai par to kā, viņsprāt, attīstījusies Rīga? Un viņa atbildēja: „Mums uzstādīja gaismu!” un viņas balsī staroja prieks. Ar to vēlos pateikt, ka primārais ir nevis direkcijas pagalmi, bet gan iedzīvotāju mājas, bērnudārza vai skolas pagalmi, kurš ir renovējams un atjaunojams. Tas tieši skar cilvēka ikdienu un uzlabo viņa dzīves kvalitāti un, ja tiek uzlabota iedzīvotāja dzīves kvalitāte, viņš noteikti vēlēties būt

piederīgs noteiktai apkaimei un ievēros citas izmaiņas pilsētā, un kas nav mazsvarīgi, būs ieinteresēts pats piedalīties teritorijas sakopšanā. Uzskatu par pozitīvu esošo tendenci, kas pieaug tādā apjomā, ka to iespējams pamanīt pilsētas vaibstos, ir degradēto teritoriju atjaunošana, tomēr nākotnē kā vienu no lielākajiem izaicinājumiem pilsētai saskatu – jaunās, bet jau degradētas teritorijas, kas veidojušās nekustamo īpašumu burbuļa plīšanas rezultātā, bet Rīgas ainava to nav ne vēlējusi ne pelnījusi.

3.1. tabula

Stratēģiskā mērķa „Dzīve pilsētā ar kvalitatīviem dzīvojamajiem rajoniem (apkaimēm)” rādītāji

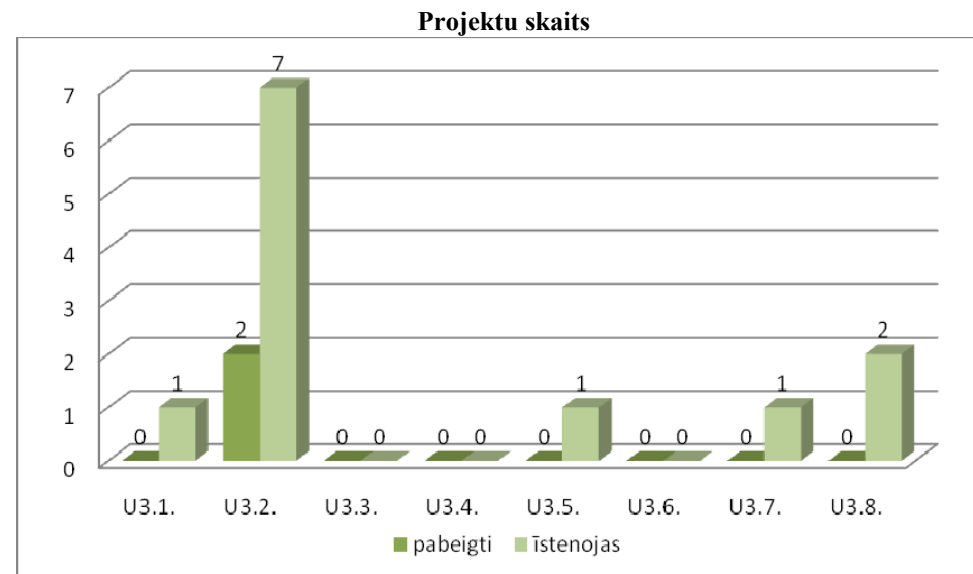
RPIAS	2004	2005	2006	2007	2008	Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo četru gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens	Avots
Iedzīvotāju skaits tūkst. (gada sākumā)									
	735	732	728	723	717	↓	↓	Samazināšanās temps palēninās	CSP
Migrācijas saldo uz 1000 iedzīvotājiem									
	-0,55	-1,9	-3,35	-3,94	-3,90	→	↓	Pieaug	CSP
Apbūvētās vides kvalitāte Rīgā kopumā									
				64,7%	52,6%	↓		Pozitīva vērtējuma % paaugstinās	Aptauja
Apbūvētās vides kvalitāte savā mikrorajonā									
				53,6%	51,5%	↓		Pozitīva vērtējuma % paaugstinās	Aptauja
Iedzīvotāju blīvums uz visu Rīgas teritoriju									
	2 418	2 407	2 393	2 376	2 359	↓	↓	Pieaug	CSP
Iedzīvotāju blīvums uz sauszemes teritoriju									
	2 857	2 844	2 828	2 808	2 788	↓	↓	Pieaug	CSP (aprēķini PAD)

Tendence	↑	↓	↑	↓	→
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu	Nav notikušas izmaiņas

Rīgas pašvaldības iestāžu ES projekti, kas pabeigti un īstenojas 2008.gadā PM3 Dzīve pilsētā ar kvalitatīviem dzīvojamajiem rajoniem (apkaimēm) pakārtotajiem uzdevumiem

Mērķa PM3 Dzīve pilsētā ar kvalitatīviem dzīvojamajiem rajoniem (apkaimēm) ietvaros 2008. gadā Rīgas pašvaldības iestādēs tika pabeigti 5 ES finansēti projekti par kopējo summu 568,9 tūkst.Ls, savukārt īstenošanas stadijā bija 24 ES finansēti projekti par kopējo summu 3,4 milj.Ls (3.4. attēls un 3.5. attēls).

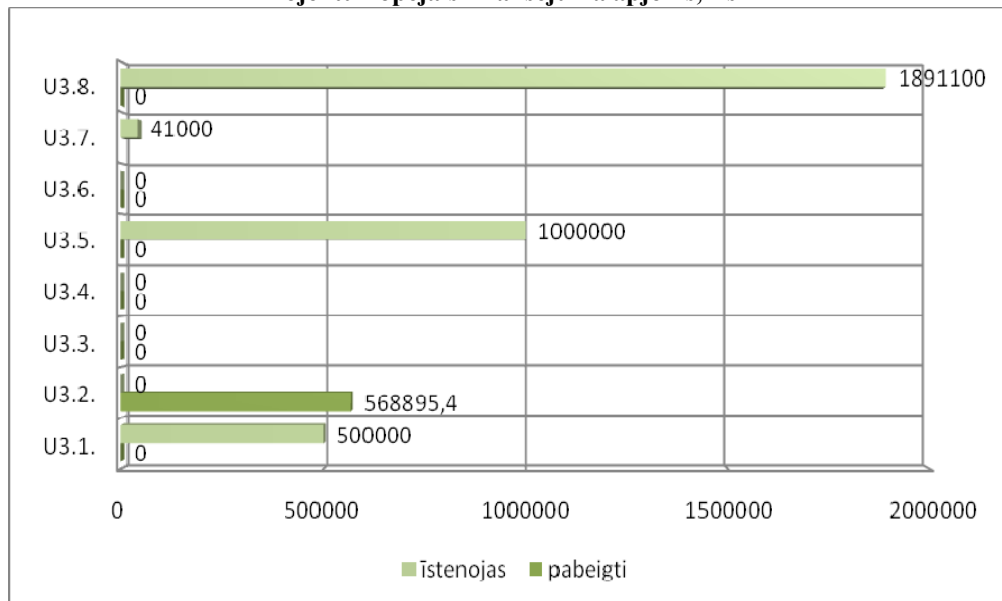
3.4. attēls

Avots: RD PAD EP SPN

3.5. attēls

Projektu kopējais finansējuma apjoms, Ls

Avots: RD PAD EP SPN

M4 NODROŠINĀTA SABIEDRĪBA

Mērķis akcentē iedzīvotāju finansiālo stabilitāti, jo bieži vien tieši iedzīvotāju sliktais finansiālais stāvoklis traucē sasniegt daudzus citus mērķus – labu veselību, stipru ģimeni un sakārtotu vidi.

Pilsētas iedzīvotāju sociāli – ekonomiskā aktivitāte, resursu attīstība un to efektīva izmantošana nodrošina pastāvīgu labklājības līmeņa pieaugumu. Lai panāktu bezdarba pieauguma samazināšanos, šobrīd ir nepieciešama valsts institūciju, pašvaldību pārstāvju, ekonomistu, darba devēju un nodarbinātības speciālistu nopietna un konstruktīva domu un rīcības ideju apmaiņa par nodarbinātības veicināšanas pasākumiem.

Nodarbinātības rādītājos negatīvā ekonomiskā izaugsme sāka atspoguļoties, sākot ar 2008. gada otro pusi un būtiski pasliktinājās gada beigās. Pamatdarbā nodarbināto iedzīvotāju skaits samazinājās līdz 464,4 tūkstošiem, kas ir par 3,7% jeb 17,9 tūkst. cilvēku mazāk kā

iepriekšējā gadā. Analizējot darba vietu samazinājumu pa darbības sfērām, lielākais samazinājums bija vērojams transporta nozarē – par 7,5 tūkstošiem, apstrādes rūpniecībā – par 5,3 tūkstošiem, tirdzniecībā – par 5 tūkstošiem un būvniecībā – par 1,6 tūkstošiem. Attiecīgi nodarbinātības līmenis gada periodā samazinājās par 1,2 procentpunktiem un 2008. gadā šis rādītājs veidoja 72,1%. Kopumā 2008. gadā bija 32,1 tūkst. darba meklētāju jeb 8,2% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem.

Ja 2008. gada sākumā darba devēji intensīvi meklēja darbiniekus, lai aizpildītu esošās vakances, tad gada otrajā pusē pieprasījums pēc darbiniekiem krasī saruka. Pirmo reizi reģistrēto bezdarbnieku skaits Rīgā gada laikā palielinājies par 67,7%, uz 2008. gada sākumu sasniedzot 5,2% lielu bezdarba līmeni, tomēr jāpiebilst, ka tas ir viens no zemākajiem bezdarba līmeņiem Latvijas pilsētās. Tajā pašā laikā brīvo darbavietu skaits gada laikā samazinājās uz pusi un 2008. gadā bija tikai 7183 brīvas darbavietas jeb 1,3% brīvo darbavietu īpatsvars.

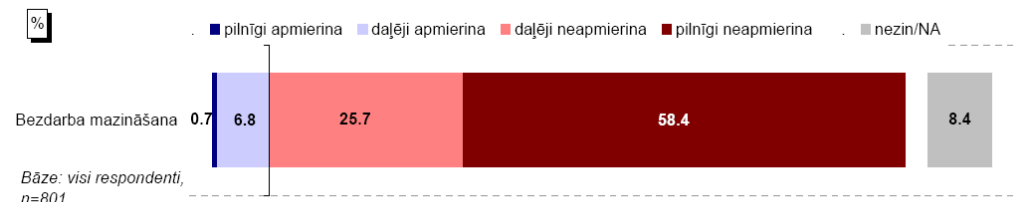
Darba samaksas pieauguma tempi 2008. gada laikā samazinājās, salīdzinot ar 2007. gadu no 30,3% līdz 19,9% un 2008. gadā mēneša vidējā bruto darba samaksa veidoja 542 Ls, ņemot vērā patēriņa cenu pieaugumu par 15,4%, darba samaksas reālais pieaugums 2008. gadā veidoja 4,5 procentus. 2008. gadā, salīdzinot ar 2007. gadu, sabiedriskajā sektorā bruto darba samaksa gada laikā pieauga par 107 latiem un bija 659 lati, bet privātajā sektorā tā pieauga par 82 latiem un bija 492 lati. Lielākās algas bija tādās darbības jomās kā finanšu starpniecība, ūdens un gaisa transports, savukārt zemākā darba samaksa bija viesnīcu un restorānu nozarē. Jāpiezīmē, ka ienākumu palielinājumu 2008. gadā stimulēja arī neapliekamā minimuma palielināšana. No 2008. gada 1. janvāra tika palielināta minimālā mēneša darba alga no 120 latiem uz 160 latiem, neapliekamais minimums tika palielināts no 50 latiem 2007. gadā uz 80 latiem 2008. gadā, bet nodokļa atvieglojums par apgādībā esošām personām tika palielināts no 35 latiem 2007. gadā uz 56 latiem 2008. gadā.

Tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centra SKDS veiktais pētījums 2009. gada februārī liecina, ka, vērtējot RD darbu bezdarba samazināšanā, lielākā daļa rīdzinieku bijuši negatīvi noskaņoti – 25,7% aptaujāto atzīmēja, ka viņus RD darbs minētajā jomā „daļēji neapmierina”, un vairāk kā puse (58,4%) atzina, ka tas viņus „pilnīgi neapmierina”. Kopumā atzinīgu vērtējumu sniedza tikai 7,5% (4.1. attēls).

Biežāk nekā caurmērā to, ka ir apmierināti ar RD darbu bezdarba samazināšanā, norādīja respondenti vecumā no 25 līdz 34 gadiem, savukārt neapmierinātību biežāk nekā caurmērā pauduši iedzīvotāji no 35 līdz 54 gadiem.

4.1. attēls

Kā Jūs vērtējat Rīgas domes darbu likumā "Par pašvaldībām" noteikto funkciju izpildē: bezdarba mazināšana?

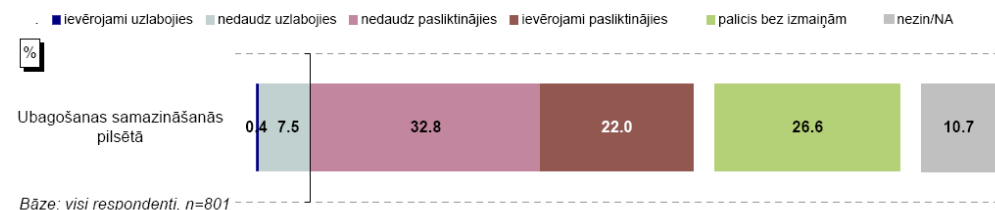
Atbildes grupās atkarībā no nodarbinātības sektora

Avots: Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”, SKDS, 2009.g. februāris.

Saskaņā ar aptaujas rezultātiem vairāk nekā puse Rīgas iedzīvotāju uzskata, ka pēdējā gada laikā ir pasliktinājies stāvoklis tādā jomā kā ubagošanas samazināšana – atbildes „nedaudz pasliktinājies” un „ievērojami pasliktinājies” atzīmēja kopumā 54,8% respondentu. To, ka situācija viņuprāt, nav mainījies, norādīja 26,6%, bet visretāk norādīts uz tās uzlabošanu – 7,9% (4.2. attēls).

4.2. attēls

Kā, Jūsaprāt, ir mainījies stāvoklis Rīgas pilsētā sekojošās jomās, salīdzinot ar laiku periodu pirms 12 mēnešiem: ubagošanas samazināšana?

Avots: Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”, SKDS, 2009.g. februāris.

Pēc ekspertu vērtējuma vislabāk ar darba vietām nodrošinātās apkaimes ir Vecpilsēta, Centrs, Ķīpsala, Teika, Brasa, Purvciems, Grīziņkalns, Pļavnieki, Avoti, Ķengarags un Maskava forštate. Taču viszemāk tika vērtētas tādas apkaimes kā Suži, Beberbeķi, Mūkupurvs, Pleskodāle, Salas, Ozolciems, Bišumuiža un Katlakalns.

Jau 2008. gada beigās bija jūtamas ekonomiskās situācijas pasliktināšanās sekas arī Rīgā. Bezdarba līmenis, salīdzinājumā ar 2007. gada beigām, jau bija palielinājies par 2,1% un sasniedza 5,2%. Taču, neskatoties uz to, iedzīvotāju ekonomiskās attīstības līmenis vēl saglabāja pozitīvu tendenci un 2008. gadā tas bija 72,1%.

Šī mērķa ietvaros tika izvirzīti 3 uzdevumi un visu uzdevumu ietvaros tika veiktas aktivitātes.

U4.1. Veicināt nodarbinātību un paplašināt pārkvalificēšanās iespējas

2007. gadā tika noslēgts Rīgas pašvaldības sadarbības līgums starp Labklājības departamentu un Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) Rīgas reģionālo filiāli, lai realizētu starpdisciplināru pieeju bezdarbnieku problēmu risināšanā un uzlabotu speciālistu sadarbību klientu interesēs. Tā ietvaros tika veikta Sociālo dienestu un NVA 131 kopīgo klientu – jauniešu bezdarbnieku un ilgstošo bezdarbnieku apzināšana un katra klienta bezdarba gadījuma individuāla izvērtēšana. Tāpat no NVA tika saņemtas 24 informatīvās tāfeles ar informāciju par NVA sniegtajiem aktīvajiem nodarbinātības pasākumiem, kuras tika izvietotas Sociālajos dienestos.

Lai cilvēkiem tiktu nodrošināta iespēja sev pieejamā vietā iepazīties ar jaunākajām vakancēm un atrast darbu, projekta „Darba punkta izveide Rīgā” ietvaros tika izveidots nodarbinātības veicināšanas centrs „Darba punkts” (Joint Center). Sadarbojoties RD struktūrvienībām, tika izveidota datu bāzu SOPA (Pašvaldības sociālo pabalstu administrēšanas informatīvā sistēma) un BURVIS (Bezdarbnieku uzskaites un reģistrēto vakancu informācijas sistēma) saslēgums, kas ļauj nepieciešamo informāciju atrast vienuviet.

U4.2. Sniegt mērķpabalstus maznodrošinātām ģimenēm

Rīgas maznodrošināto ģimeņu atbalstīšanai, saskaņā ar RD 03.07.2007. saistošajiem noteikumiem Nr.84 „Noteikumi par Rīgas pilsētas pašvaldības sociālajiem pabalstiem” un RD 17.02.2004. saistošajiem noteikumiem Nr.56 „Par dzīvokļa pabalstu Rīgas iedzīvotājiem”, tiek maksāti sekojoši mērķpabalsti – pabalsts garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai, pabalsts aprūpes mājās nodrošināšanai, pabalsts sociālās rehabilitācijas mērķu sasniegšanai, pabalsts mācību līdzekļu iegādei, pabalsts sakarā ar dzīvesvietas maiņu, pabalsts veselības aprūpei un dzīvokļa pabalsts. Pašvaldības izsniegto pabalstu apjomā 2008. gadā budžeta programmas „Palīdzība Rīgas pilsētas iedzīvotājiem” ietvaros bija vērojams 39% pieaugums salīdzinājumā ar 2007. gadu un tas veidoja 15 101 057 Ls, vidēji uz vienu saņēmēju – 260,63Ls. Pabalstu saņēmēju skaits – 57 940, kas ir 8% liels īpatsvars no iedzīvotāju kopskaita.

Tāpat 2008. gadā tika uzsākts projekts „Pabalstu un pakalpojumu atskaišu sistēmas pilnveidošana”, kura ietvaros uzsākta universālās atskaišu sistēmas izstrāde un analītiskās informācijas nodalīšana no operatīvās datu bāzes, nodrošināta informācijas operatīva sniegšana un izveidotas atskaites, saraksti, pārskati, kā rezultātā būtiski uzlabojusies darba efektivitāte.

U4.3. Veicināt sociāli izstumto iedzīvotāju un iedzīvotāju ar īpašām vajadzībām nodarbinātību

2008. gadā atbalstu integrācijai darba tirgū saņēmuši 200 cilvēki ar invaliditāti un garīga rakstura traucējumiem. Bez tiem nodarbinātību veicinošos pasākumos tika iesaistīti 130 bezpajumnieki. Tāpat programmas „Specializēto darbnīcu personām ar invaliditāti izveide (2008-2012)” ietvaros izveidotas specializētas darbnīcas ar 20 darba vietām personām ar garīga rakstura traucējumiem šūšanas un veļas mazgāšanas prasmju attīstīšanai Slimnīcas ielā 2, šajās darbnīcās strādā 20 personas pēc ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas, kuras bija saņēmušas pusceļa mājas pakalpojumu, kas ir pārejas posms no sociālās aprūpes centra uz grupu dzīvokli (māju) patstāvīgas dzīves uzsākšanai.

Rīgas pašvaldības vadošā iestāde, kas pilda pašvaldības funkcijas nodarbinātības sekmēšanas jomā, ir Labklājības departaments.

Kopsavilkums:

- Uzdevums U4.2. Sniegt mērķpabalstus maznodrošinātām ģimenēm vairāk attiecināms uz mērķi M7 Sociāli atbalstīta un aprūpēta sabiedrība. Ieteikums uzdevumu U4.2. iekļaut mērķī M7.
- Rīgu ir skārusi pilsētā sen nebijusi problēma – pieaugošs bezdarba līmenis ar tendenci pieaugt. Lai gan uz pārējā Latvijas fona tas nav dramatiskākais rādītājs, tomēr, iedzīvotājiem tas ir radījis nelabvēlīgus apstākļus, jo pilsētā ir lielāks dārdzības līmenis kā citviet Latvijā. Tāpat turpina pieaugt noziedzīgo nodarījumu līmenis, ko ir veicinājuši vispārējā ekonomiskā lejupslīde.
- Lai rastu risinājumus un veidotos jaunas darbavietas kā pilsētā, tā visā valstī, būtiski ir piesaistīt investīcijas un aicināt ārvalstu uzņēmējus atvērt savu pārstāvniecību filiāles vai ražotnes.

Nozares eksperta viedoklis:

V.Celmiņš, M.a soc, Analītisko Pētījumu un Stratēģiju Laboratorija: U.4.1. – starpdisciplināra un sadarbības pieeja bezdarbnieku problēmu mazināšanā, tai skaitā vienota uzskaites un vakanču sistēma, ir teicama iniciatīva. Tomēr, rezultātus grūti novērtēt, jo visus mērījumus (piemēram, 131 klients) būtu jāapskata salīdzinājumā ar citiem gadiem, līdz ar to grūti saprast ieguldījuma lietderību. Dažādie jaunievedumi būtu jāvērtē kvalitatīvi, jautājot, vai tie sasniedz un palīdz savai primārajai auditorijai: maznodrošinātajiem, bezdarbniekiem, iedzīvotājiem ar kustību traucējumiem. Domājot par ārvalstu investoru piesaisti kā risinājumu pieaugošajai bezdarba dinamikai, nepieciešams izvērtēt, kādās jomās mums ir brīvas darba rokas un kādiem investoriem tās var piedāvāt. Ņemot vērā iepriekš minēto, Rīgai kā Latvijas tautsaimniecības dzinējspēkam jārikojas tālredzīgi un stratēģiski, ieguldot drošības un kārtības pasākumos. Pretējā

gadījumā Rīga zaudē savu pievilcību gan pašreiz nodarbinātajiem, gan potenciālajiem ārvalstu investoriem.

4.1. tabula

Stratēģiskā mērķa „Nodrošināta sabiedrība” rādītāji

RPIAS	2004	2005	2006	2007	2008	Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo četru gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens	Avots
Mājsaimniecības ricībā esošais ienākums (vidēji uz vienu mājsaimniecības locekli, LVL)									
125,23	135,24	146,12	201,03			↑	↑	Pieaug	CSP
Vidējie ienākumi uz vienu mājsaimniecības locekli, attiecībā pret iztikas minimumu valstī									
1,34	1,37	1,39	1,72			↑	↑	Pieaug	CSP
Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa bruto, LVL									
	237	280	347	452	542	↑	↑	Pieaug	CSP
Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa neto, LVL									
158	168	199	247	322	393	↑	↑	Pieaug	CSP
Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa neto, pret iztikas minimumu Latvijā									
1,69	1,7	1,89	2,11	2,42	2,45	↑	↑	Pieaug	CSP
Iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes līmenis									
	68,4	67,7	69,4	70,8	72,1	↑	↑	Stabils, pieaug	CSP
Reģistrētā bezdarba līmenis, gada beigās, %									
	4,5	4,4	3,8	3,1	5,2	↑	↑	Nepieaug	NVA
Sieviešu īpatsvars reģistrēto bezdarbnieku skaitā, gada sākumā									
	63,1	62,8	64,6	64,8	65,1	↑	↑	Jāvērtē kontekstā ar kopējo bezdarbnieku skaitu	NVA
Džini koeficients									
0,36	0,3	0,331	0,383	0,33		↓	↓	Samazinās	CSP
Mājsaimniecības patēriņa izdevumu struktūra (kopā) %									
- Pārtika un bezalkoholiskie dzērieni									
- Mājoklis, ūdens, elektroenerģija, gāze un cits kurināmais									
- Veselība									
- Transports									

- Sakari	62,1%	60,5%	60,3%	58,6%	↓	↓	Samazinās	CSP (MBP)
Tendence	↑	↓	↑	↓	↑	↓		
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu				

M5 VESELĪGA UN AKTĪVA SABIEDRĪBA

Rīgas pašvaldība aktīvi piedalās vienotas iedzīvotāju veselības veicināšanas, ārstniecības un rehabilitācijas programmas izstrādē un realizācijā. Izvirzītais mērķis ļauj izvērtēt, cik iedarbīgi ir sabiedrības veselības un dzīves apstākļu uzlabošanas pasākumi.

Rīgā atrodas ievērojams skaits slimnīcu, no kurām 65% ir valsts un pašvaldības institūcijas, 35% – privātās slimnīcas. Lai gan pašvaldības funkcija ir nodrošināt pašvaldības iedzīvotājiem veselības aprūpes iestāžu pieejamību, tomēr Rīgas pašvaldība ir arī daļas pilsētā darbojošos veselības aprūpes iestāžu dibinātāja, kā arī aktīvi iesaistās šo iestāžu modernizācijas pasākumos.

Pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem 2008. gada beigās Rīgā darbojās 20 slimnīcas, kas ir par 3 slimnīcām mazāk kā 2007. gadā. Ārstu skaits bija 4975, kas salīdzinājumā ar 2007. gadu ir nedaudz pieaudzis. Pieaudzis ir arī ārstniecības personu skaits ar vidējo medicīnisko izglītību. Ja 2007. gadā to bija 6491, tad 2008. gada beigās – 7295. Šobrīd Latvijā veselības aprūpes jomā notiek reforma, kuras mērķis ir samazināt slimnīcu skaitu un gultu skaitu tajās, paralēli attīstot ambulatoros veselības aprūpes pakalpojumus, jo nereti personas atrašanās slimnīcā vairāk ir saistīta ar sociālām nevis reālām veselības problēmām.

Neskatoties uz slimnīcu ievērojamo skaitu, tas nebūt neliecina par veselīgu un aktīvu sabiedrību. Veselīga un aktīva sabiedrība pat nozīmē to, ka būtu vērojams samazinājums pēc slimnīcu nepieciešamības, jo iedzīvotāji vedot aktīvu dzīvesveidu, ēdot veselīgu pārtiku un pietiekoši atpūšoties var jau profilaktiski nodrošinātu labu veselību.

Statistikas dati liecina, ka Latvijai ir visliktākie veselības stāvokļa rādītāji ES valstu vidū. Kopš deviņdesmitajiem gadiem Latvijā bija vērojama ļoti strauja ekonomisko rādītāju

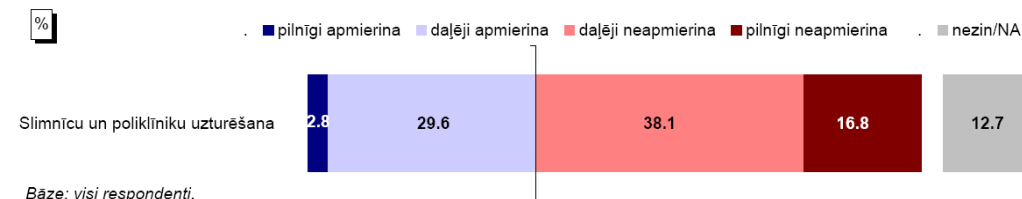
augšupeja, turpretī veselības stāvokļa uzlabošanās ir nenozīmīgi maza.¹⁵ Dabiskais pieaugums Rīgā arvien vēl ir negatīvs. 2008. gadā šis rādītājs bija -2,2 uz 1000 iedzīvotājiem. Salīdzinājumā ar 2007. gadu tas gan nedaudz ir uzlabojies, jo palielinājies dzimušo skaits pilsētā.

Arī jauniešu veselības stāvoklim ir tendence pasliktināties, palielinoties smēķējošo jauniešu skaitam, kā arī vecumam, kad jaunieši sāk nodarboties ar šo kaitīgo ieradumu. Diemžēl diezgan augsta mirstība pastāv jau ekonomiski aktīvo iedzīvotāju grupā, kur aktuālas ir tādas slimības kā sirds un asinsvadu slimības un ļaundabīgie audzēji. Tā kā ārstēšanās izdevumi ir augsti, būtiski ir veicināt dažādus preventīvus pasākumus, kā arī ieguldīt resursus iedzīvotāju veselīga dzīves stila veicināšanā. Ļoti būtiska ir veselīgu dzīves veidu veicināšana pilsētvidē – iespējas sportot, aktīvi pavadīt brīvo laiku, atpūties piemērotās rekreācijas zonās, iespēja braukt ar velosipēdiem utt.

Arī smēķētāju skaita samazināšana ir būtiska aktivitāte starp pilsētas galvenajiem risinājumiem uzdevumiem, lai gan šī funkcija galvenokārt atrodas valsts kompetencē. Valstī ir noteikti smēķēšanas aizliegumi un sākot ar 2010. gada 1. aprīli stāsies spēkā aizliegums smēķēt kafējnīcās, restorānos un citās sabiedriskās ēdināšanas vietās, izņemot vasaras (āra) kafējnīcas, kurās atļauts smēķēt tikai vietās, kas speciāli ierādītas smēķēšanai.

2009. gada februārī tika veikta Rīgas iedzīvotāju aptauja „RD darbības vērtējums”. Lūgti norādīt problēmas, kas pirmām kārtām būtu jārisina RD, 11% respondentu minēja, ka jārisina veselības aizsardzības problēmas. Ar slimnīcu un poliklīniku uzturēšanu kopumā apmierināti ir 32,4% iedzīvotāju, savukārt neapmierināti ir 55% rīdzinieku. Iedzīvotāji visbiežāk minējuši, ka ir jāatbalsta slimnīcu un poliklīniku uzturēšana, jāveic rīdzinieku apdrošināšana, kā arī jāuzlabo medicīnisko pakalpojumu kvalitāte. Biežāk nekā vidēji problēmas ar veselības aizsardzību nosauca Ziemeļu rajonā dzīvojošie.

5.1. attēls.
Kā Jūs vērtējat Rīgas domes darbu likumā „Par pašvaldībām” noteikto funkciju izpildē: slimnīcu un poliklīniku uzturēšana?

Bāze: visi respondenti, n=801

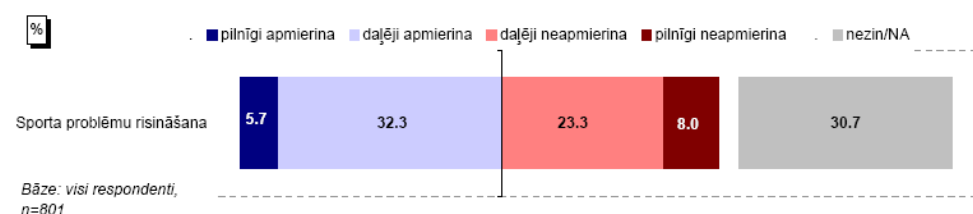
Avots: Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”, SKDS, 2009.g. februāris.

¹⁵ www.leta.lv

Pētījuma ietvaros respondenti novērtēja arī RD darbu sporta problēmu risināšanā. Dati liecina, ka rīdzinieki ar šīs pašvaldības funkcijas realizāciju vairāk ir apmierināti (38%) nekā neapmierināti (31,3%). Apmierinātākie ar sporta problēmu risināšanu pilsētā ir Centra rajona, Vidzemes priekšpilsētas un Zemgales priekšpilsētas iedzīvotāji, kā arī jaunieši vecumā no 18 līdz 24 gadiem. 1% Rīgas iedzīvotāju sporta problēmu risināšanu ierindo starp prioritātēm. Kā arī iedzīvotāji norādījuši uz nepieciešamību veicināt sporta dzīvi mikrorajonos, ierīkot bezmaksas sporta laukumus, peldbaseinus utt.

5.2. attēls.

Kā Jūs vērtējat Rīgas domes darbu likumā "Par pašvaldībām" noteikto funkciju izpildē: sporta problēmu risināšana?

Avots: Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”, SKDS, 2009.g. februāris.

Pēc aptaujāto ekspertu domām, vislabākā sporta iestāžu pieejamība ir tādās apkaimēs kā Skanste, Grīziņkalns, Imanta, Mežaparks un Centrs. Izteiktākais sporta iestāžu trūkums ir vērojams Dreiliņos, Berkšos, Beberbeķos, Mūkupurvā, Voleros, Buļļos, Vecdaugavā, Trīsciemā, Kundziņsalā. Publiskie sporta laukumi vislabāk ir pieejami iedzīvotājiem, kuri dzīvo Maskavas forštatē, Pļavniekos, Grīziņkalnā, Purvciemā, Mežaparkā, Sarkandaugavā, taču kopumā publiskie sporta laukumi apkaimēs ir vērtēti ļoti zemu, kas liecina par to trūkumu apkaimēs.

Mērķa sasniegšanai *Stratēģijā* ir izvirzīti 9 uzdevumi, no kuriem tikai vienā uzdevumā U5.7. *Nodrošināt vardarbībā cietušo rehabilitāciju* netika veiktas aktivitātes, jo kopš 2000. gada 1. janvāra tā pamatā ir valsts funkcija.

U5.1. Uzlabot veselības aprūpes pieejamību

2007. gadā tika veikti vairāku veselības aprūpes iestāžu renovācijas un rekonstrukcijas darbi – Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas 1.slimnīca” izremontēta Patoloģijas nodaļas autopsijas zāle, rekonstruēts Ģimenes ārstu doktorāts Slimnīcas ielā 2, tiek plānota vērienīga Rīgas Dzemdību nama iekšējo komunikāciju renovācija un pabeigti Rīgas PSIA „Rīgas 2.slimnīca” pasažieru lifta nomaiņas – ārējās elektroapgādes darbi.

Tāpat iegādātas vairākas modernas medicīniskās tehnoloģijas iekārtas – Bērnu klīniskajai universitātes slimnīcai mākslīgās asinsrites iekārta ar asins kardioplēģijas tiešo kontroli,

Latvijas Infektoloģijas centram vairākas dažādas endoskopijas iekārtas, universāla ultrasonogrāfijas iekārta un zobārstniecības iekārta un Rīgas 1.slimnīcai iegādāta autopsijas zāles iekārta.

Uzdevuma ietvaros atbalstīti 23 922 asins donori Rīgā, apmaksājot 4 Slimnīcām katram donoram par asins nodošanu slimnīcā izmaksāto transporta kompensāciju.

U5.2. Attīstīt medicīnisko un sociālo rehabilitāciju

Pašvaldība nodrošina ar gultas vietām īslaicīgas aprūpes sociālajos centros pašvaldībā dzīvojošas maznodrošinātas personas. Rīgas pašvaldības iedzīvotāju īslaicīgās sociālās aprūpes 136 īslaicīgās sociālās aprūpes gultas izvietotas Rīgas 2. slimnīcā, Rīgas 1. slimnīcā, Veselības un sociālās aprūpes centrā „Baldone”, A/S „EZRA SK” Rīgas slimnīcā „BIKUR HOLIM” un Saulkrastu pašvaldības SIA „Saulkrastu slimnīcā”. Šo pakalpojumu 2008. gadā saņēma 2772 cilvēki, kas ir par 161 mazāk kā 2007. gadā. Samazinājums saistīts ar to, ka pakalpojuma augsto izmaksu dēļ Veselības ministrija vairākās vietās pakalpojumu vairs neapmaksā.

U5.3. Uzlabot slimību profilaksi

Lai īstenotu šo uzdevumu, pašvaldība sadarbojas ar NVO. Biedrības „DIA+LOGS” HIV konsultanti sniedz konsultācijas injekcējamo narkotiku lietotājiem un viņu piederīgajiem (2008. gadā sniegtas konsultācijas 505 cilvēkiem, veikti HIV testi 473 injekcējamo narkotiku lietotājiem un šo personu piederīgajiem un pārskata gadā no jauna identificēti 2100 injekcējamo narkotiku lietotāji.), 881 injekcējamo narkotiku lietotājam konsultācijas snieguši sociālie darbinieki. Biedrība sniedz arī psihologa konsultācijas, kuras 2008. gadā saņēmušas 149 personas. Lai samazinātu HIV infekcijas izplatību narkotisko vielu lietotāju vidū, biedrība veic šīrcu apmaiņu. 2008. gadā apmainītas 73 910 šīrces.

Biedrība „Papardes zieds” vada seksuālās un reproduktīvās veselības veicināšanas nodarbības jauniešiem. 2008. gadā Rīgas skolās novadītas 54 šādas nodarbības. 38 nodarbības novadītas sociālās atstumtības riskam pakļautajiem jauniešiem par higiēnas, seksuālās un reproduktīvās veselības jautājumiem. 110 jaunieši saņēmuši psihologa konsultācijas klātienē. Tāpat darbojas konsultācijas neklātienē – „karstais e-pasts” (2008. gadā atbildēts uz 550 vēstulēm).

Tieši uzraugāmā ārstēšanas īsā kursa jeb DOT motivācijas programmas ietvaros Tuberkulozes un plaušu slimību valsts aģentūras ambulatorajā daļā no jauna ar iesniegumu par palīdzības saņemšanu vērsies 241 tuberkulozes slimnieks, kurš attiecīgi saņēmis kompensāciju ceļa izdevumiem (0,80 Ls par 1 reizi), pabalstu pusdienām 1,20 Ls apmērā un motivācijas talonu 1 Ls apmērā, ja slimnieks ieradies ambulatorajā punktā, lai izdzertu nozīmēto zāļu devu, katru dienu. Kopumā DOT programmas motivācijas palīdzību

saņēmuši 364 ambulatorie tuberkulozes slimnieki. Kopā 2008. gadā palīdzība ambulatorajiem tuberkulozes slimniekiem sniegta 1653 reizes.

U5.4. Minimizēt kaitīgos ieradumus

Rīgas Atkarības profilakses centra (RAPC) konsultāciju kabinetos tika strādāts ar 151 individuālo klientu ar atkarības problēmām un 184 ģimenēm, kurās ir atkarības problēmas. Notika 70 diskusijas par atkarības profilakses tēmām, kurās piedalījās 9051 jaunieši no dažādām Rīgas skolām. Sniegtas 1432 konsultācijas, bija 29 diskusiju grupas, kurās piedalījās 277 jaunieši. Tāpat novadītas 43 psihosociālās korekcijas un atbalsta grupas (šādu grupu ilgums ir bijis vidēji 12 nodarbības) un šajās grupās palīdzību saņēmuši 479 dalībnieki.

Mācību nodaļas organizētajās atkarības profilakses programmās izglītoti 605 speciālisti – pedagogi, psihologi, sociālie darbinieki, sociālie pedagogi, policijas darbinieki, mediķi u.c.), kā arī 169 jaunieši – jaunie skolu līderi. Novadītas līdzatkarīgo atbalsta grupas 13 līdzatkarīgajiem un atbalsta grupas nodarbības 24 vecākiem.

Jauno līderu atbalsta programma, kas tiek īstenota RAPC konsultāciju kabinetos, nodrošina aktīvāko jauniešu – vienaudžu izglītojamu darbošanos atkarības profilaksē. Jaunieši pēc pamatprogrammas apgūšanas brīvprātīgi darbojas skolās, vadot nodarbības jaunāka vecuma bērniem, kā arī veido jauniešiem un sabiedrībai nozīmīgas akcijas pret atkarību. Līderu klubīnā ik nedēļu notika profilakses pasākumu plānošana. Jaunieši plānoto realizēja Rīgas pilsētas skolās, izglītojot vienaudžus atkarības jautājumos projektu „Adresāts vai sūtītājs”, „Aiz datora ir dzīve” u.c., Pretnarkotiku nedēļas ietvaros organizētajā projektā Domu siena. Tika izveidota sadarbība ar S/O „Jaunie Vanagi”, S/O „Papardes zieds”, Bērnu Tiesību aizsardzības komisijas jauniešiem. RAPC Radošā darbnīca iesniedza pašu veidoto filmu S/O „Papardes zieds” izsludinātajā īsfilmu konkursā, kur tā ir ieguva 1.vietu.

Jauno līderu izglītošanas programmu kopumā sekmīgi apguva 83 skolu jaunie līderi, saņemot sertifikātu. Šīs programmas ietvaros jauniešiem bija iespēja apgūt un nostiprināt zināšanas par atkarību izraisošo vielu un procesu negatīvo ietekmi, labāk saprast, kādēļ tad cilvēki pievēršas atkarības vielām un procesiem, veselīgas personības veidošanās procesu, kā arī apgūt dažādas dzīves prasmes.

U5.5. Uzlabot iedzīvotāju informētību veselības jautājumos

Arī šī uzdevuma nodrošināšanā RD sadarbojas ar NVO. Biedrības „Latvijas Diabēta asociācija” rīkotajā konferencē „Cukura diabēts Latvijā: vakar, šodien un rīt” piedalījās 450 cilvēki, no tiem 54 cukura diabēta pacienti, 45 sociālie darbinieki un 350 veselības aprūpes darbinieki. Savukārt biedrības „Latvijas Kaulu, locītavu un saistaudu slimnieku biedrība” konferencē „Reimatoīdā artrīta pacientu līdzdalība savas dzīves kvalitātes uzlabošanā” piedalījās 63 personas.

Onkoloģisko pacientu atbalsta biedrība „Dzīvības koks” ir izdevis 2 informatīvi izglītojošus materiālus „Pacienta balss” 15 000 eksemplāros, kas informē iedzīvotājus par onkoloģijas profilakses un ārstēšanas iespējām.

Lai pievērstu sabiedrības uzmanību un paaugstinātu izpratni par azartspēļu atkarības problēmas būtību, tika rīkota konference speciālistiem, kas ikdienā saskaras ar atkarības profilakses darba veikšanu „Kur sākas azartspēļu atkarība?”. Tāpat speciālistiem tika rīkots seminārs „Jauniešu apreibinošo vielu lietošana skolas vidē: skolas un citu institūciju rīcība un sadarbības iespējas”.

2008. gadā notika darbs pie „Rīgas pilsētas atkarības profilakses stratēģijas 2009. Līdz 2013. gadam” izstrādes. Tikai izdota virkne dažādu informatīvo un izglītojošo materiālu: kalendārs vecākiem „Es vēlos jums pateikt 2009” (tā tapšanā piedalījās Rīgas skolu 7. klašu skolēni, rakstot vēstules saviem vecākiem. 12 interesantākās vēstules veido kalendāra saturu), brošūras „Pasmēķēju un pietiek”, „Paspēlēju un pietiek”, „Alkohols”, „Līdzatkarība”, metodiskie materiāli „Krāsojamā grāmata. Rūķu dīvainie piedzīvojumi” (700 eks.), „Paspēlēju un pietiek”, „Dusmu pārvaldīšanas programma”, „Pasmēķēju un pietiek”, kā arī tikai izdota videofilma „Dzīves derīguma termiņš” (VHS un DVD formātos).

2008. gada laikā noritēja akcija „Zem viena jumta”, pasākums „Līderu spēles 2008”, pretnarkotiku nedēļa „Dod roku dzīvei”. Šajos pasākumos kopā piedalījās 7000 dalībnieku.

Lai veicinātu iedzīvotāju informētību par iespējām saņemt informāciju saistībā ar atkarību problemātiku, tika izdoti dažādi reklāmas līdzekļi un priekšmeti – aproces, kartiņas – flaijeri, T-krekli un uzlīmes ar uzrakstu „Dod roku dzīvei”, T krekli ar uzrakstu „Nemet galvu miskastē”, zīmuļi ar apdruku www.narkomania.lv u.c. RAPC uzticības tālruna un mājas lapas www.narkomania.lv reklāmas kampaņas ietvaros tika izvietota reklāma uz kinoteātra Parex Plaza iknedēļas repertuāra bukleta aizmugures vāka.

U5.6. Popularizēt veselīgu dzīvesveidu un veselīgu uzturu

Uzdevuma ietvaros 2008. gadā kopumā noticis 21 informatīvi – izglītojošs pasākums, kurā kopā piedalījušās 677 personas. Biedrības „Rīgas Pensionāru savienība” nodarbību ciklā (3 nodarbības) par veselības veicināšanas jautājumiem piedalījās 93 personas, biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” 14 lekcijās kopā piedalījušās 404 personas, biedrības „Latvijas Nedzirdīgo Jauniešu organizācija” rīkotajos 4 semināros kopumā piedalījušās 108 personas.

Rīgā darbojas biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts” „Veselības istabās”, kurās apmeklētājiem tiek sniegtas konsultācijas par veselīgu dzīves veidu, mērīts asinsspiediens,

noteikts cukura un holesterīna līmenis asinīs. Šajās divās istabās konsultācijas saņēmuši 1405 cilvēki.

Pārskata periodā notika diskusijas par veselīgu un aktīvu dzīvesveidu – sarunu cikls ar jauniešiem „Dēku stāsti”, kas radīja redzējumu uz jaunām, rezultatīvākām diskusiju metodēm un veidiem – stāstīt jauniešiem par interesantiem notikumiem, piedzīvojumiem, kas ir izdzīvoti dabā, aktīvi, skaidrā prātā un pie pilnas apziņas. Šeit Jāpateicas arī M.Oltem, S.Semjonovam, K.Celmiņam un V.Vanagam.

Tika organizētas sporta aktivitātes – sporta diena pavasarī un velobrauciens rudenī – ļoti apmeklēti, pozitīvi un mērķi sasnieguši sporta pasākumi, kas aicina jauniešus praktizēt veselīgu dzīvesveidu. Notika vasaras pārgājiens „Rinda – Irbe – Kolka”, kas bija līdz šim veiksmīgākais RAPC rīkotais pārgājiens gan no organizatoriskā, gan pedagoģiskā, gan no emocionālā viedokļa. RAPC ar savu informatīvo stendu piedalījās pasākumā Latvijas bērnu namu bērniem, ko organizēja Ards Ķiņķeris („Latvijas lepnums – 2007”). Tika organizēts konkurss, kurā noteica Eiropas pretsmēķēšanas balvas Latvijas finalistu.

2008. gadā programmā „Skolas piens” (bezmaksas pienu saņem 1. – 4. klašu skolēni) kopumā tika iesaistīti 12163 skolēni. Vienas dienas piena patēriņš bija 2040 litru.

U5.8. Kvalitatīvu atpūtas vietu izveide pilsētniekiem

2008. gadā tika labiekārtots Ķengaraga parks Maskavas ielā 326 un tika ierīkots mini futbola laukums „Panna”. Pārskata periodā pilnveidots ezeru (Bābelīša ezera, Velnzera, Juglas ezera un Dambjapurva ezera) teritoriju labiekārtojums – atpūtas vietas, soliņi, atkritumu urnas, laipas u.c., izveidotas un labiekārtotas jaunas sportisko aktivitāšu zonas – futbola laukums un bērnu rotaļu komplekss, uzturēti iepriekšējos gados izveidotie volejbola laukumi un „Džungļu taka”, kā arī atjaunoti piebraucamie ceļi, izveidoti stāvlaukumi un noregulēta automašīnu piekļuve un novietošana ezeru tuvumā. Ezeru teritorijas apsaimniekošanas kopējā platībā ir 567700m² un no apsaimniekojamām teritorijām regulāri tiek izvesti sadzīves atkritumi, krituši koki, zari u.c. Veicinot ūdens kvalitātes uzlabošanu un atpūtnieku estētiskajam baudījumam Dambjapurva ezerā tika uzstādīta arī strūklaka.

Lucavsalas teritorijā 4500 m² platībā tika uzturēta aktīvās atpūtas zona.

U5.9. Atbalstīt un veicināt iedzīvotāju sportiskās aktivitātes

Uzdevuma ietvaros 2008. gadā uzsākta Sporta kompleksa „Arkādija” rekonstrukcija Rīgā, O. Vācieša ielā 2 un Uzvaras parkā tika ierīkota skrituļtrase un mākslīgā sniega slēpošanas trase Uzvaras parkā.

2008. gadā notika dažādi sporta pasākumi un sacensības: RD kausa izcīņa standartdejās, krosā, basketbolā, kā arī dažādas starptautiska līmeņa sacensības.

Rīgas pilsētas pašvaldība iegulda nozīmīgus budžeta līdzekļus veselības aprūpes sistēmas finansēšanā, lai nodrošinātu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību visiem pilsētas iedzīvotājiem saskaņā ar LR likuma „Par pašvaldībām” noteiktajām autonomajām funkcijām. 2008. gadā šīs jomas finansējumam no Rīgas pilsētas pašvaldības pamatbudžeta, speciālā budžeta un investīcijām tika piešķirti kopā 12,5 miljoni latu.¹⁶ Visvairāk līdzekļu tika novirzīts ambulatoro ārstniecības iestāžu darbības un sabiedrības veselības dienestu pakalpojumu nodrošināšanai.

RD iestādes, kas iesaistītas šī mērķa īstenošanā, ir Labklājības departaments, Izglītības, jaunatnes un sporta departaments, Īpašuma departaments, Rīgas Atkarības profilakses centrs, RPA „Rīgas dārzi un parki”, Rīgas Latgales priekšpilsētas izpilddirekcija, Rīgas Vidzemes priekšpilsētas izpilddirekcija un Rīgas Zemgales priekšpilsētas izpilddirekcija.

Kopsavilkums:

- Ieteikums izslēgt uzdevumu U5.7. *Nodrošināt vardarbībā cietušo rehabilitāciju*, jo kopš 2000. gada 1. janvāra tā pamatā ir valsts funkcija.
- Mērķa rādītāju analīze liecina, ka liela daļa pilsētas iedzīvotāju veselību raksturojošie rādītāji turpina pasliktināties. Tamdēļ vēl jo aktuālāk kļūst nepieciešamība profilaktiski rūpēties par veselību – atpūšoties svaigā gaisā, mazinot stresu, nodarbojoties ar fiziskām aktivitātēm u.c. Pašvaldībai būtu jānodrošina kvalitatīvas rekreācijas teritorijas iedzīvotājiem, kas arī pakāpeniski tiek īstenots.
- Lai gan veselības aprūpe nav pašvaldības autonomā funkcija, pašvaldība pārskata periodā veica vairākas būtiskas investīcijas – gan iegādājās dažādas medicīniskās tehnoloģijas, gan veica ārstniecības iestāžu ēku remontdarbus.
- Pozitīvi vērtējams fakts, ka daudzas aktivitātes, kampaņas u.c. tiek vērstas uz jauniešiem, lai jau laikus informētu par dažādu atkarību negatīvo ietekmi uz dzīves kvalitāti.

Nozares eksperta viedoklis:

R.Spāde, MSc.env., Valsts reģionālās attīstības aģentūras Analīzes un pētniecības koordinācijas nodaļas vadītājs: Izvērtējot statistisko informāciju, t.i., rādītāju vērtības, kas raksturo sadaļu M5 *Veselīga un aktīva sabiedrība*, jāsecina, ka 15 no 21 rādītāju vērtību izmaiņām ir vērtējamas kā pozitīvas. Kopumā vērtējot, pilsētā notiekošās pārmaiņas atbilst izvirzītajam mērķim, lai gan rādītāji, kas saistīti ar narkomānijas izplatību liecina, ka turpmāk lielāka vērība jāpievērš narkomānijas apkarošanas pasākumiem. Iespējams, ciešāk būs jāsadarbojas ar Valsts policiju un pilsētas izklaides vietām. Tāpat, jāturpina arī skolu jaunatnes izglītošana un sociālo reklāmu kampaņas.

¹⁶ Rīgas pašvaldības 2008. gada publiskais pārskats

5. 1. tabula

Stratēģiskā mērķa „Veselīga un aktīva sabiedrība” rādītāji

RPIAS	2004	2005	2006	2007	2008	Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo četru gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens	Avots
Dabiskais pieaugums uz 1000 iedzīvotājiem									
	-4,2	-3,8	-3,7	-3,2	-2,2	↑	↑	Pieaug	CSP
Jaundzimušo vidējais paredzamais mūža ilgums sievietēm									
	77,8	77,9	77,3	77,1		↓	↓	Pieaug	CSP
Jaundzimušo vidējais paredzamais mūža ilgums vīriešiem									
	67,9	67,4	66,55	66,62		↑	↓	Pieaug	CSP
Zīdaiņu mirstība uz 1000 dzīvi dzimušajiem									
	6,1	6	5,2	6,2	5,1	↓	↓	Samazinās	CSP
Iedzīvotāju īpatsvars, kas vērtē savu veselības stāvokli kā ļoti labu un labu									
	38,6%	35,9%	44,0%	42,7%		↓	↑	Pieaug	CSP
Iedzīvotāju īpatsvars, kas vērtē savu veselības stāvokli kā sliktu un ļoti sliktu									
	12,9%	20,0%	17,8%	16,3%		↓	↓	Samazinās	CSP
Saslimstība ar narkotisko un psihisko vielu atkarību									
- gada laikā ņemti uzskaitē ar pirmoreiz dzīvē noteiktu diagnozi									
	85	103	125	208	210	↑	↑	Samazinās	CSP
- uz 100 000 iedzīvotājiem									
	11,6	14,1	17,2	28,9	29,4	↑	↑	Samazinās	CSP
- gada beigās uzskaitē esošo personu skaits									
	1430	1219	1336	1536	1731	↑	↑	Samazinās	CSP
- uz 100 000 iedzīvotājiem									
	195,4	167,5	184,9	214,1	242,7	↑	↑	Samazinās	CSP
Saslimstība ar alkoholismu									
- gada laikā ņemti uzskaitē ar pirmoreiz dzīvē noteiktu diagnozi									
	988	917	1133	1060	886	↓	↓	Samazinās	CSP
- uz 100 000 iedzīvotājiem									
	134,7	125,7	156,3	147,2	123,9	↓	↓	Samazinās	CSP

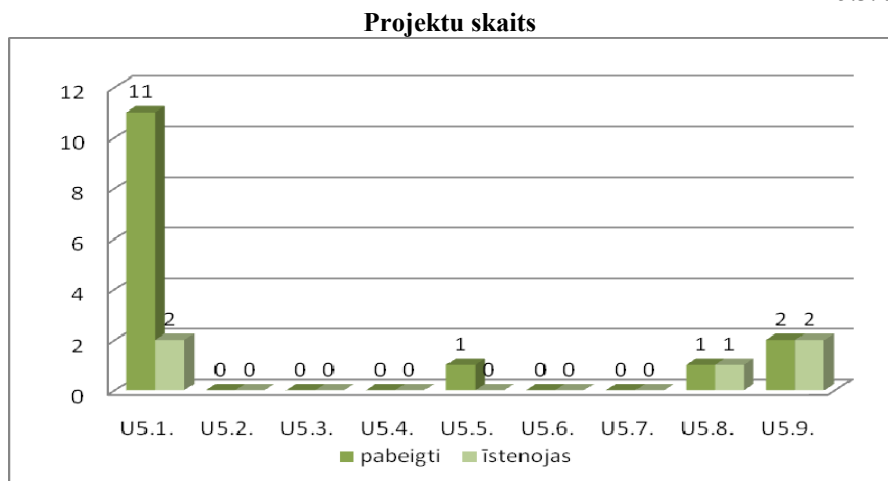
- gada beigās uzskaitē esošo personu skaits									
	4985	5289	5831	6002	5896	↓	↑	Samazinās	CSP
- uz 100 000 iedzīvotājiem									
	681,2	726,9	807,1	836,7	826,9	↓	↑	Samazinās	CSP
HIV inficēšanās gadījumu skaits (uz 100 000 iedzīvotājiem)									
	17,3	32,6	27,5	30,3	35,1	↓	→	Samazinās	CSP
Nāves gadījumi, kuru cēlonis ir asinsrites (sirds un asinsvadu) slimības, uz 100 000 iedzīvotājiem									
	784	749,3	714,8	743	757,2	↓	↓	Samazinās	CSP
Nāves gadījumi, kuru cēlonis ir ļaundabīgi audzēji, uz 100 000 iedzīvotājiem									
	250	264,6	268,1	272,8	260,7	↑	↓	Samazinās	CSP
- slimnieku skaits ar pirmoreiz noteiktu diagnozi									
	429	377	378	347	305	↓	↓	Samazinās	CSP
- uz 100 000 iedzīvotājiem									
	58,5	51,7	52,1	48,2	42,6	↓	↓	Samazinās	CSP
- gada beigās uzskaitē esošo personu skaits									
	617	569	462	443	373	↓	↓	Samazinās	CSP
- uz 100 000 iedzīvotājiem									
	84,3	78,2	63,9	61,8	52,2	↓	↓	Samazinās	CSP

Tendence	↑	↓	↑	↓	→
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu	Nav notikušas izmaiņas

**Rīgas pašvaldības iestāžu ES projekti, kas pabeigti un īstenojas 2008.gadā
M5 Veselīga un aktīva sabiedrība pakārtotajiem uzdevumiem**

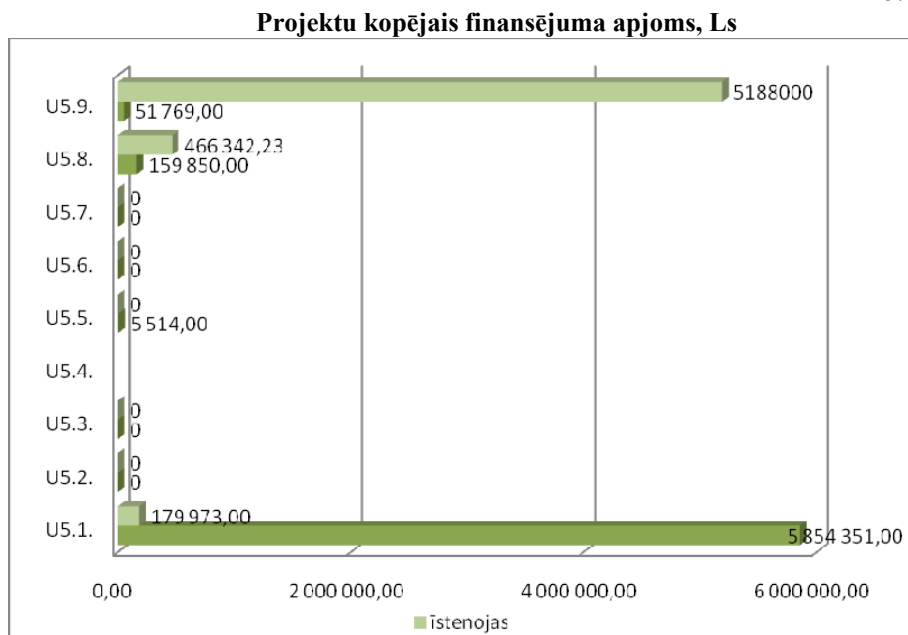
Mērķa M5 *Veselīga un aktīva sabiedrība* ietvaros 2008. gadā Rīgas pašvaldības iestādēs tika pabeigti 15 ES finansēti projekti par kopējo summu 6,1 milj.Ls, savukārt īstenošanas stadijā bija 5 ES finansēti projekti par kopējo summu 5,8 milj.Ls (5.3. attēls un 5.4. attēls).

5.3. attēls

Avots: RD PAD SPN

5.4. attēls

Avots: RD PAD SPN

M6 ĢIMENISKA SABIEDRĪBA

Stratēģijas izvirzītais mērķis ir samazināt nepilno ģimeņu skaitu. Mērķis ir vērsts uz ģimenes vērtību nostiprināšanu sabiedrībā.

Rīgā joprojām aktuāla problēma ir vientuļie vecāki, pamestie bērni, bez apgādniekiem atstātie pensionāri u.c. Tas norāda uz to, ka ģimene kā vērtība joprojām nav nostabilizējusies iedzīvotāju apziņā un šim mērķim pakārtotās aktivitātes ir jo īpaši nozīmīgas.

Rīgas priekšpilsētu Sociālajos dienestos ir izveidotas Atbalsta nodaļas ģimenēm ar bērniem, kurās sociālie darbinieki palīdz vecākiem un bērniem ne tikai uzklaušot, bet arī rast risinājumu dažādām sadzīves problēmām, sniedzot morālo atbalstu, padomus, juristu konsultācijas. Visbiežāk šīs nodaļas sadarbojas ar ģimenēm, kurām ir grūtības ar bērnu audzināšanu, tie neapmeklē skolas vai ir cietuši no vecāku vardarbības, kuri nonākuši krīzes situācijā (zaudēts tuvinieks, tuvinieku smagas slimības gadījumā).

Salīdzinājumā ar 2007.gadu, 2008.gadā noslēgto laulību skaits nedaudz ir krities – no 7,3 reģistrētām laulībām uz 1000 iedzīvotājiem uz 6 laulībām. Taču vienlaicīgi ir samazinājies arī šķirto laulību skaits – no 3,5 šķirtām laulībām 2007.gadā uz 3 šķirtām laulībām uz 1000 iedzīvotājiem 2008. gadā.

No izvirzītajiem 5 uzdevumiem aktivitātes netika veiktas uzdevuma *U6.4. Atbalstīt jaunās ģimenes* ietvaros.

U6.1. Veicināt dzimstību

Uzdevuma ietvaros RD izsniedza vienreizēju pabalstu jaundzimušā vajadzību nodrošināšanai 100 Ls apmērā. 2008. gadā tika izsniegti 8604 pabalsti, kas ir par 293 pabalstiem vairāk nekā 2007. gadā.

U6.2. Veicināt bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu audzināšanu ģimenēs

Pārskata periodā tika nodrošināts atbalsts un konsultācijas audžuģimenēm un aizbildņiem. Nodibinājumā „Centrs Dardedze” tika nodrošināta profesionāla potenciālo audžuģimeņu, aizbildņu izvērtēšana pirms audžuģimenes vai aizbildņa statusa iegūšanas. Sociālo pakalpojumu aģentūra „Ģimenes krīzes centrs” veica aizbildņu profesionālu apmācību, kā arī aizbildņiem bija iespēja saņemt atbalstu Sociālajos dienestos. Savukārt atbildības sistēmas atbalsta un uzticības personām ietvaros atbalsta personai uz līguma pamata tika nodrošināts pabalsts par atbalsta personas pienākumu pildīšanu.

U6.3. Popularizēt ģimenes vērtības

2008. gadā uzdevuma ietvaros tika noorganizēti gan konkursi: „Es un mana ģimene savā pilsētā” un „Es un mana ģimene valstī”, gan starptautiska konference: „Kvalitatīva audzināšana – galvenais nosacījums personības attīstībai”.

U6.5. Attīstīt preventīvos pakalpojumus ģimenēm un bērniem

Uzdevuma ietvaros bērniem un viņu ģimenēm dienas un atbalsta centros (izveidoti pie sociālajiem dienestiem un jauni pakalpojumi līgumorganizācijās: atbalsta centrs bērniem un ģimenēm „Sirdsgaisma”, Atbalsta centrs bērniem un ģimenēm „Roku rokā”, Konsultatīvais dienas centrs „Torņakalns”, Dienas aprūpes centrs „Patvērums”, Dienas centrs „Sv.Nikolajs”) ir radīta iespēja saņemt profesionālas konsultācijas un atbalstu.

Sociālo pakalpojumu attīstības programmas ietvaros bērniem ar invaliditāti tika nodrošināti atbilstoši pakalpojumi dienas aprūpes centros: „Mēs esam līdzās” un „Valeo”, bērniem ar funkcionāliem traucējumiem – mācību sistēmas centrā ”Portage”, savukārt ģimenēm, kurās bērns ir ar funkcionāliem traucējumiem vai invaliditāti, „atelpas brīža” pakalpojums – sociālās aprūpes centrā „Pļavnieki”. Ielu sociālā darba attīstības programmas – Rīgas Sociālo jautājumu centra Mobilās brigādes darbības attīstīšana ietvaros tika nodrošināta atbalsta, informatīvā un sociālās kontroles funkcija nakts stundās.

Kustības „Bērns palīdz bērnam, bērns aizsargā bērnu” („Lielā Serde”) darbības pilnveidošanai un jaunu locekļu iesaistīšanai un viņu kompetences pastāvīgai paaugstināšanai tika organizētas konsultācijas par psiholoģiskiem, pedagoģiskiem un juridiskiem jautājumiem, kopā 2008. gadā notika 3 343 konsultācijas. 2008. gadā tika organizētas arī dažādas aptaujas skolās, piemēram, „Kā tu jūties skolā? Vai esi drošībā?”, kā arī tika veiktas aktivitātes „Net – Safe” projekta ietvaros par drošību internetā. Regulāri tika organizēti dažāda veida bērnu tiesību aizsardzības pasākumi rajonos/priekšpilsētās, kā arī izglītības iestādēs. Savukārt Rīgas skolās bērni darbojas Bērnu tiesību aizsardzības komisijās, kurās paši var novērst dažādas krīzes situācijas un šādu situāciju rašanos.

Šī mērķa ietvaros veiktie uzdevumi un darbības galvenokārt tika finansētas no Rīgas pašvaldības budžeta līdzekļiem, kas iekļauti RD institūciju budžetos. Lai veicinātu dzimstību un ģimeņu labklājību Rīgas pašvaldība atbalstam ģimenēm un bērniem 2008. gadā atvēlēja 7 748,3 Ls, salīdzinot ar 2007. gadu, kad tika atvēlēti 5 494,0 Ls, atbalsts ir būtiski palielinājies. Arī izsniegto bērnu piedzimšanas vienreizējo pabalstu skaits 100 Ls vērtībā 2008. gadā ir pieaudzis līdz 8 604 pabalstiem.

RD institūcijas, kuras veica aktivitātes 2008. gadā šī mērķa sasniegšanā, ir Labklājības departaments, Rīgas Bērnu tiesību aizsardzības centrs un Rīgas Atkarības profilakses centrs.

Kopsavilkums:

- Uzdevums U6.2. *Veicināt bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu audzināšanu ģimenēs* pārklājās ar uzdevumu U7.2. *Veicināt bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu kvalitatīvu aprūpi*. Ieteikums uzdevumus apvienot un ietvert mērķa M7 *Sociāli atbalstīta un aprūpēta sabiedrība* ietvaros.
- Pieaugusi dzimstība, līdz ar to pieaudzis vienreizējā bērnu piedzimšanas pabalsta saņēmēju skaits.
- Liela uzmanība tiek pievērsta skolas vecuma bērniem, veicot dažādas aptaujas, lai noskaidrotu, kā bērns jūtas apkārtējā vidē vai viņš jūtas droši un neizjūt bailes, tā pat arī tiek pievērsta pastiprināta uzmanība bērnu savstarpējām attiecībām.
- Lai veicinātu ģimenes vērtību nozīmīgumu sabiedrībā, maijā Rīgas pašvaldībā tiek atzīmēta Starptautiskā Ģimenes diena, kuras ietvaros parkos notiek dažādi muzikāli un mākslinieciski pasākumi, kuros var piedalīties ikviens interesents, atrodot sev piemērotāko izklaides veidu. Diena paredzēta ģimenēm, lai visi kopā varētu atpūsties un izbaudīt svētkus.
- Ģimene kā vērtība joprojām nav nostabilizējusies iedzīvotāju apziņā un šim mērķim pakārtotās aktivitātes ir jo īpaši nozīmīgas.

Nozares eksperta viedoklis:

V.Celmiņš, M.a soc, Analītisko Pētījumu un Stratēģiju Laboratorija
 Atzīstama sadarbība ar „Centru Dardedze” un „Ģimenes krīzes centru”, risinot bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu problēmas. Būtu interesanti zināt, kā viņi vērtē šo procesu un kādi būtu viņu ieteikumi krīzes un līdzekļu trūkuma apstākļos.

6.1. tabula

Stratēģiskā mērķa „Ģimeniska sabiedrība” rādītāji									
RPIAS	2004	2005	2006	2007	2008	Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo četru gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens	Avots
Mājsaimniecības vidējais lielums (mājsaimniecības locekļu vidējais skaits)									
	2,4	2,38	2,42	2,38	2,39	↑	↓	Pieaug	CSP (MBP)
Vidējais bērnu skaits mājsaimniecībā									
	0,41	0,39	0,39	0,39	0,38	↓	↓	Pieaug, nav zemāks par vidējo Latvijā	CSP (MBP)
Dzimušo skaits uz 1000 iedzīvotājiem									
	9,1	9,7	10,3	11	11,3	↑	↑	Pieaug	CSP

Mājsaimniecību, kas sastāv no viena pieauguša ar bērniem, īpatsvars (% no mājsaimniecību kopskaita)							
3,8%	3,7%	4,5%	4,6%	↑	↑	Samazinās uz mājsaimniecību, kas sastāv no diviem pieaugušajiem ar bērnu, rēķina	
Mājsaimniecību, kas sastāv no vienas personas, īpatsvars (% no mājsaimniecību kopskaita)							
24,8%	25,9%	23,5%	26,2%	↑	↑	Samazinās mājsaimniecības locekļu skaita pieauguma rēķina	
Reģistrēto laulību skaits uz 1000 iedzīvotājiem							
5,3	6,2	7,2	7,3	6,0	↓	↓	Pieaug
Šķirto laulību skaits uz 1000 iedzīvotājiem							
2,7	3	3,6	3,5	3,0	↓	→	Samazinās
Tendence							
↑	↓	↑	↓	→			
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu	Nav notikušas izmaiņas		

M7 SOCIĀLI ATBALSTĪTA UN APRŪPĒTA SABIEDRĪBA

Pašvaldības uzdevumos ietilpst rūpes par personām, kuras pašu spēkiem nespēj sevi nodrošināt vai pārvarēt īpašas dzīves grūtības un nesaņem pietiekamu palīdzību, lai varētu attīstīt pašpalīdzības spēju un integrēties sabiedrībā.

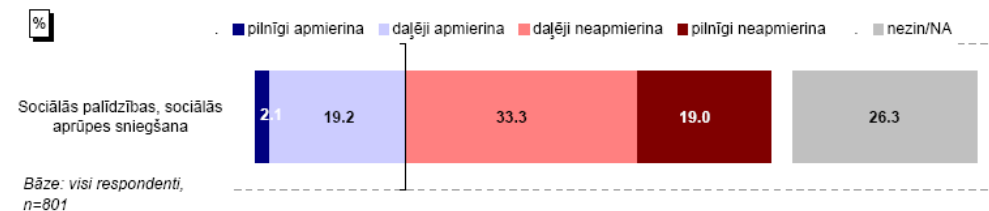
Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma normām un RD saistošajiem noteikumiem, atbilstoši Rīgas pašvaldībā dzīvojošo personu vajadzībām tiek sniegti sociālie pabalsti un sociālie pakalpojumi.

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums nosaka: lai nodrošinātu kvalitatīvu sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanu, uz tūkstoš iedzīvotājiem jābūt vienam sociālā darba speciālistam. 2008. gadā Rīgas priekšpilsētu (rajonu) Sociālajos dienestos un RD Sociālo jautājumu centrā sociālo darbu ar klientu veica 360 sociālā darba speciālisti, t.i. viens sociālā darba speciālists uz gandrīz diviem tūkstošiem (1989) iedzīvotāju.

Raksturojot, cik lielā mērā ir apmierināti ar RD darbu sociālās palīdzības un aprūpes sniegšanā, iedzīvotāji bijuši samērā kritiski noskaņoti – vairāk apmierināti bija tikai 1/5 daļa respondentu. Savukārt to, ka RD darbs šajā jomā viņus „daļēji neapmierina”, norādīja 33,3% un vēl 19% pauda viedokli, ka ar to ir „pilnīgi neapmierināti (7.1. attēls).

7.1. attēls

Kā Jūs vērtējat Rīgas domes darbu likumā “Par pašvaldībām” noteikto funkciju izpildē: sociālās palīdzības, sociālās aprūpes sniegšana?

Avots: Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”, SKDS, 2009.g. februāris.

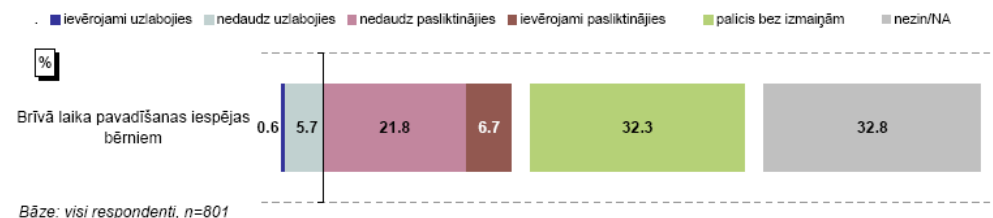
Taču šeit uzreiz jāmin, ka, apkopojot atbildes dažādās sociāldemogrāfiskajās grupās, var konstatēt, ka biežāk nekā caurmērā ar RD darbu sociālās palīdzības un aprūpes nodrošināšanā bijuši apmierināti respondenti ar augstāko izglītību, kā arī aptaujātie Centra rajonā, Zemgales priekšpilsētā un Ziemeļu rajonā. Taču to, ka ar šo jomu ir neapmierināti, biežāk atzīmēja pētījuma dalībnieki vecumā no 45 līdz 54 gadiem, iedzīvotāji ar vidējo izglītību, grupa ar zemiem ienākumiem un Latgales priekšpilsētā dzīvojošie.

Atbildot uz jautājumu „Nosauciet, lūdzu, trīs problēmas, kuras RD būtu jārisina pirmām kārtām”, sociālie jautājumi un cīņa ar nabadzību bija visbiežāk minētā problēmu grupa – to minēja 50% aptaujāto. Pētījuma ietvaros respondenti atbildēja arī uz jautājumu par brīvā laika pavadīšanas iespējām Rīgā bērniem. To, ka, viņuprāt, situācija pēdējo 12 mēnešu laikā ir uzlabojusies, atzīmēja 6,3% aptaujāto, bet 28,5% uzskata, ka tā ir pasliktinājusies. 32,8% rīdzinieku norādīja, ka situācija būtiski nav mainījusies (7.2. attēls). Situācijas

pasliktināšanos biežāk minējuši respondenti, kuru ģimenē ir bērni, kuri apmeklē bērnudārzu vai vispārīgglītojošo skolu.

7.2. attēls

Kā, Jūsaprāt, ir mainījies stāvoklis Rīgas pilsētā sekojošās jomās, salīdzinot ar laika periodu pirms 12 mēnešiem: brīvā laika pavadīšanas iespējas bērniem?

Bāze: visi respondenti, n=801

Avots: Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”, SKDS, 2009.g. februāris.

Ekspertu viedoklis liecina, ka viena no vissliktāk sociālās aprūpes iestāžu pieejamībām ir iedzīvotājiem Salās, Ozolciemā, Vecāķos, Mangaļsalā, Vecdaugavā, Trīsciemā, Kundziņsalā, taču vislabākā - Maskavas forštatē, Avotos, Dārzciemā, Pļavniekos, Grīziņkalnā, Mežciemā un Āgenskalnā.

Sociālās aprūpes pakalpojumi dzīvesvietā ir pakalpojumu komplekss pamatvajadzību nodrošināšanai personām, kuras objektīvu apstākļu dēļ jūtas nedroši un nevar pašu spēkiem parūpēties par sevi un savu dzīvesvietu. 2008. gadā sociālās aprūpes pakalpojumus dzīvesvietā (aprūpes mājās pakalpojums, „Drošības pogas” pakalpojums, pavadona – asistenta pakalpojums un siltās pusdienas mājās) saņēmušas 4176 personas.

2008. gadā salīdzinājumā ar 2007. gadu ir palielinājies aprūpējamo personu skaits, kurām Rīgas pilsētas pašvaldība nodrošināja aprūpes mājās pakalpojumu, jo ir cēlusies sociālo pakalpojumu sniedzēju nodrošināto pakalpojumu kvalitāte, līdz ar to personas labprāt pieprasa šo pakalpojumu. 2008. gadā tika pievērsta pastiprināta uzmanība aprūpējamo personu iesaistīšanai sociālās aprūpes pakalpojumu dzīvesvietā kvalitātes izvērtēšanā, kā rezultātā Rīgas pilsētas pašvaldības Sociālie dienesti sadarbojoties ar sociālo pakalpojumu sniedzējiem pārrunāja arī klientu atsauksmes un sūdzības, lai panāktu vēlamo rezultātu – kvalitatīvs sociālais pakalpojums un apmierinātāks klients.

Mērķa ietvaros tika izvirzīti 11 uzdevumi, un visos no tiem ir notikušas aktivitātes.

U7.1. Veicināt daudzpusīgu sociālo pakalpojumu attīstību

2008. gadā turpināja darbību Rīgas patversmes struktūrvienība Mobilā brigāde, kuras galvenās funkcijas ir bezpajumtnieku apzināšana, kontaktu gūšana, informēšana par palīdzības saņemšanas iespējām, motivēšana saņemt palīdzību, nepieciešamības gadījumā

arī transportēšana uz naktspatversmi. Savukārt sadarbībā ar RD Latgales priekšpilsētas izpilddirekciju ir uzsākta dienas aprūpes centra bezpajumtniekiem būvniecība.

Pārskata periodā darbību uzsāka sociālais rehabilitācijas centrs vīriešiem bez noteiktas dzīves vietas vai krīzes situācijā nonākušām personām. Pakalpojumu nodrošina R/O „Zilais krusts”. 2008. gadā šo pakalpojumu saņēma 43 personas. 2008. gada rudenī darbību uzsāka arī sociālais rehabilitācijas centrs sievietēm bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām. Minēto pakalpojumu nodrošina biedrība „Labā cerība”, 2008. gadā minēto pakalpojumu saņēma 9 personas.

Tā kā jaunas patversmes pilsētā netika izveidotas, jo pašvaldībai nebija piemērotas telpas pakalpojuma izveidei un neviena NVO šādu pakalpojumu nepiedāvāja, 2008. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu tika pirktas lielāks vietu skaits līgumorganizācijās. Vietu skaits līgumorganizāciju vīriešu naktspatversmēs 2008. gadā bija 300, bet sieviešu naktspatversmēs – 40. Sieviešu ar bērniem skaits, kuras uzturējās patversmē – 97, sniegto palīdzību skaits bezpajumtniekiem – 1949. Zupas virtuvēs izsniegto porciju skaits 2008. gadā sasniedza 113054, kas ir par 17% vairāk kā iepriekšējā gadā.

2008. gadā tikai veikts intensīvs darbs pie Konsultāciju kabineta (līdz 2008. gada septembrim – Dienas centrs) popularizēšanas. Tika apmeklētas sociālo pedagogu sanāksmes visā Rīgā, vecāku sapulces skolās, notika sadarbība ar pašvaldības policiju, valsts policiju, bērnu namiem un dienas centriem. Konsultācijas kabineta motivācijas programmas klienti ir jaunieši no 11-18 gadiem, kuriem pārsvarā ir uzvedības problēmas, skolas neapmeklēšana, komunikēšanās problēmas ar vienaudžiem, zems pašvērtējums plus alkohola lietošana un/vai datoratkarība. 2008. gada laikā Konsultāciju kabineta – motivācijas programmas darbinieki ir strādājuši ar 118 klientiem un tika veikts darbs ar 80 klientu ģimenēm.

Paralēli konsultācijām ir veikti ārpus kabineta pasākumi – kopīgas aktivitātes ar klientiem un viņu ģimenēm, jo klienti reti mēdz pavadīt laiku kopā ar savām ģimenēm, tā iemesli ir dažādi, bet pārsvarā neieinteresētība, izglītības trūkums, alkoholisms, maznodrošinātība. Pēdējā pusgada laikā ir manāms, ka klienti sāk parādīties no nodrošinātām ģimenēm. Pozitīvi ir arī tas, ka vecāki ir biežāk ieinteresēti savu bērnu problēmu risināšanā, līdz ar to ir vieglāk strādāt un motivēt klientus un viņu vecākus sadarbībai.

U7.2. Veicināt bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu kvalitatīvu aprūpi

Bērnu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojumus bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem sniedz 6 Rīgas pašvaldības pakļautībā esošas institūcijas un 12 līgumorganizācijas. 2008. gadā šos pakalpojumus saņēma 738 bērni. Turpināja darboties arī pakalpojums „Korekcijas programma pusaudžiem ar uzvedības traucējumiem”.

Bērnu aprūpes tiesības 2008. gadā tika atņemtas 254 personām, salīdzinājumā ar 2007. gadu šis skaits ir samazinājies. Savukārt 57 personām tika atjaunotas bērnu aprūpes tiesības.¹⁷

U7.3. Nodrošināt personu ar īpašām vajadzībām sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju
2008. gadā tika atvērta dienas aprūpes centrs personām ar garīga rakstura traucējumiem „Cerību sala” ar 12 klientu vietām. Savukārt Dienas centru un atbalsta centru pakalpojumus personām ar īpašām vajadzībām saņēmušas 333 personas ar fiziska rakstura traucējumiem.

Uzdevuma ietvaros tika izveidotas 3 nobrauktuves (Dzirciema ielā 7/1, Slokas ielā 75 un Dzirciema ielā 21) cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

Bērniem invalīdiem Rīgā ir pieejami Dienas aprūpes centru pakalpojumi, īslaicīgās aprūpes pakalpojums bērniem līdz 7 gadu vecumam līdz 30 dienām gadā, reitertapijas pakalpojums un paliatīvās aprūpes pakalpojums.

Kopš 2004. gada tiek līdzfinansēts biedrības „Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācija SUSTENTO” projekts, kura ietvaros cilvēkiem ar smagiem kustību traucējumiem tiek nodrošināts autovadītāja – asistenta pakalpojums, kas šīm personām dod iespēju iesaistīties darba tirgū. 2008. gadā autovadītāja – asistenta pakalpojums tika nodrošināts 8 personām, vidēji 3 personām mēnesī.

Personām ar kustību traucējumiem ir pieejami transporta pakalpojumi. 2008. gadā transporta pakalpojumus saņēma 2810 personas.

Dienas aprūpes centri personām ar garīga rakstura traucējumiem nodrošina uzturēšanos centrā pilnu darba dienu, ēdināšanu, kā arī organizē izglītojošas, sociālo prasmju un darba iemaņu apguves nodarbības. Rīgā šobrīd ir 10 dienas centri personām ar garīga rakstura traucējumiem, septiņi no tiem – personām ar garīgās attīstības traucējumiem. 2008. gadā šos centrus apmeklēja 303 personas.

Grupu dzīvokļa (mājas) pakalpojumu 2008. gadā saņēma 100 personas. Šīs ir pastāvīgas uzturēšanās mītnes, kur personas zinošu profesionāļu vadībā realizē patstāvīgās dzīves iemaņas.

Rīgā ir 2 specializētas darbnīcas, kurās personas ar garīga rakstura traucējumiem var saņemt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus iemaņu (galdniecībā, šūšanā un veļas mazgāšanā) ieguves veidā. 2008. gadā šāda veida pakalpojumus saņēma 32 personas.¹⁸

U7.4. Nodrošināt pensijas vecuma personu sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju
Personas ar demenci palīdzību var saņemt 3 Dienas aprūpes centros – „Ozolaine”, kur profesionāļu konsultācijas var saņemt arī šo personu piederīgie, „Liepa” un „Oāze”. Dienas aprūpes centru pakalpojumus personām ar demenci 2008. gadā saņēmušas 88 personas.

Rīgas sociālās aprūpes centros „Gaiļezers” (41 vieta) un „Stella Maris” (6 vietas) tiek nodrošināta pensijas vecuma personu un personu ar invaliditāti īslaicīgas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi. Īslaicīgas sociālās aprūpes saņēmēju skaits 2008. gadā bija 254.

Dienas aprūpes centru pakalpojumus pensijas vecuma personām saņēmuši 260 cilvēki. 2008. gada decembrī tika atvērta jauns dienas centrs – Rīgas Kurzemes rajona Sociālā dienesta Dienas centrs „Ābeļzieds”.

U7.5. Nodrošināt pirmsskolas un skolas vecuma bērnu sociālo aprūpi un brīvā laika pavadīšanas iespējas

Rīgas pilsētas pirmsskolas izglītības iestāžu 6 pasākumos piedalījās 153 pirmsskolas izglītības iestādes, 4480 bērni. Pārskata periodā tika apmācīti 72 skolu 7.-8. un 10.-11. klašu skolēni 1. palīdzības sniegšanas iemaņas kopumā 8 000 skolēni, 70 Rīgas skolu komandas ir piedalījušās 1. palīdzības sacensībās kopumā 420 skolēni, 5 skolu komandas piedalījās valsts mēroga sacensībās 1. palīdzības sniegšanā, 96 skolēni saņēmuši 1. palīdzības kursu beigšanas apliecības, apmācītas 72 skolu medmāsas un skolu skolotāji 1. palīdzības iemaņu apmācīšanas mācību metodikā (3 medmāsas pabeigušas 1. palīdzības apmācības pasniedzēju kursus) un 6 skolēni piedalījās Eiropas sacensībās 1. palīdzības sniegšanā.

Ģimenes terapijas kursu beigušas 27 ģimenes jeb 89 ģimenes locekļi, 368 stundas un kopumā 184 konsultācijas. Savukārt krīzes intervences komandas darbs - 3 krīzes situācijas kopumā iesaistīti 35 cilvēki.

Rīgas skolās strādā 134 izglītības psihologi, kas individuāli konsultējuši 14825 skolēnus, 7327 skolotājus un 4467 vecākus. Rīgas skolās strādā 175 sociālie pedagogi un 12 – interešu izglītības iestādēs. Sociālie pedagogi individuāli skolās konsultējuši 22527 skolēnus, 9428 vecākus un 7408 skolotājus, bet interešu izglītības iestādēs individuālās konsultācijas saņēmis 1201 audzēknis.

Rīgas skolās strādā 111 speciālie skolotāji. Individuālas konsultācijas saņēmuši 2020 vecāki un 1686 skolotāji. Speciālā skolotāja nodarbības apmeklēja 1290 skolēni un mācību gada laikā 688 skolēniem ir uzlabojums. Rīgas skolās strādā 134 skolotāji logopēdi un to

¹⁷ Pārskats par Rīgas domes Rīgas bāriņtiesas darbu 2008. gadā

¹⁸ Atskaite par sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sistēmas darbību 2008. gadā.

nodarbības apmeklē 3584 skolēni, no kuriem 1664 ir uzlabojums. Rīgā darbojas 14 bērnu interešu izglītības iestādes – bērnu un jauniešu centri un jaunrades nami.¹⁹

U7.6. Veicināt no bērnunama iznākušo personu iekļaušanos sabiedrībā

Lai Rīgas pašvaldības jaunieši, kuri beidz 9.klasi speciālajās mācību iestādēs laukos, veiksmīgāk uzsāktu dzīvi ārpus institūcijas, šiem jauniešiem uzdevuma ietvaros patstāvīgas dzīves iemaņas un prasmes ir iespējams apgūt grupu mājā „Oāze” Ludzas rajonā. 2008. gadā šīs iemaņas apguva 12 jaunieši.

Pārskata periodā radīta iespēja pilngadīgiem bāreņiem veiksmīgāk integrēties sabiedrībā – apmācības izgājuši darbinieki savās institūcijas organizē atbalsta grupas.

Ieviešanā atdodas nepilngadīgo sagatavošanas patstāvīgas dzīves uzsākšanai programma.

U7.7. Veicināt atbalsta sistēmas izveidi krīzes situācijās nonākušām personām

2008. gadā Rīgas pašvaldībā sociāli psiholoģisku palīdzību krīzes situācijā nonākušiem bērniem, sievietēm ar bērniem, nepilngadīgām grūtniecēm, sievietēm un viņu ģimenēm sniedza 3 krīzes centri – krīzes centra „Marsa gatve” struktūrvienībā „Krīzes centrs ielas bērniem” palīdzību saņēma 105 personas, nodibinājuma „Sociālās Palīdzības Aģentūras” ģimenes krīzes centrā „Mīlgrāvis” palīdzību saņēma 48 personas, biedrības „Latvijas Samariešu apvienības” krīzes centrā bērniem un sievietēm „Māras centrs” palīdzību saņēma 147 personas.

2008. gadā Rīgā ambulatoro sociālpsiholoģisko pakalpojumu krīzes situācijā nonākušām personām sniedza 3 līgumorganizācijas – biedrības „Skalbes” un „Krīzes grūtniecības centrs” un nodibinājums „Centrs Dardedze”. Pakalpojums ietver kā klātienē, tā neklātienē jeb telefoniskās konsultācijas. Telefonisko konsultāciju skaits 2008. gadā bija 2765. Klātienē tika sniegtas konsultācijas 4788 personām.

Uzticības telefona speciālisti 2008. gadā atbildēja uz 4723 zvaniem un 1196 personas saņēma atbildes uz e-pastā iesūtītajiem jautājumiem.²⁰

U7.8. Veikt sociālo darbu ar personām, kuras ir atbrīvotas no ieslodzījuma

Uzdevuma ietvaros 2008. gadā Rīgas priekšpilsētu (rajonu) sociālajos dienestos, pabalsta garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai ietvaros palīdzību saņēma 422 personas pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas.

U7.9. Veicināt jaunu sociālo darba vietu veidošanu, esošo pilnveidošanu un darbinieku kvalifikācijas celšanu

Lai īstenotu uzdevumu, ar katru gadu tiek palielināts sociālo darbinieku skaits Rīgas sociālajos dienestos. 2008. gadā pašvaldības sociālo darbinieku skaits sasniedza 695, kas ir vairāk kā divas reizes lielāks kā 2007. gadā (320). Iedzīvotāju skaits uz vienu sociālā darba speciālistu – 2122. Tā kā palielinājies kā sociālo darbinieku, tā klientu skaits, tad iedzīvotāju skaits uz vienu sociālo darbinieku nav būtiski mainījies.

U7.10. Nodrošināt kvalitatīvu sociālā darba sniedzējinstiūciju darbību un attīstību

Uzdevuma ietvaros 2008. gadā tika veiktas 20 sociālā pakalpojuma kvalitātes izvērtēšanas pārbaudes atbilstoši sociālo pakalpojumu sniedzēju prasībām.

U7.11. Nodrošināt pilsētas sociālās informācijas sistēmas attīstību un pieejamību

Šī uzdevuma ietvaros darbības šobrīd ir izstrādes stadijā – tiek izstrādāta Bāriņtiesas informācijas sistēma.

Sociālās aizsardzības un sociālo pakalpojumu nodrošināšana ir viena no Rīgas pašvaldības autonomajām funkcijām. 2008. gadā tika turpināta un palielināta palīdzības sniegšana iedzīvotājiem sociālo problēmu risināšanā. 2008. gadā no kopbudžeta sociālajai aizsardzībai izlietoja 59,8 miljonus latu, t.sk. 58,8 miljonus latu no pamatbudžeta. Salīdzinot ar 2007. gadu, pašvaldības budžeta izdevumi šai jomai ir palielinājušies par 15,6 miljoniem latu jeb 35%. Sociālās jomas finansējums uz vienu pilsētas iedzīvotāju 2008. gadā sasniedza 82,5 latus.²¹

2008. gadā budžeta programmas „Palīdzība Rīgas pilsētas iedzīvotājiem” ietvaros piešķirti Ls 15 171 045, kas ir par 65 % vairāk kā 2007. gadā. Gandrīz visās sociālo pabalstu pozīcijās vērojams piešķirto līdzekļu palielinājums, kas saistīts galvenokārt ar straujo pakalpojumu cenu kāpumu un GMI (pabalsts garantētā minimālā līmeņa nodrošināšanai) pabalsta apmēra palielinājumu.

Mērķa īstenošanā 2006. un 2007.gadā piedalījās RD institūcijas: Labklājības departaments, Izglītības, jaunatnes un sporta departaments, Centrālās administrācijas Informācijas tehnoloģiju centrs, Rīgas Atkarības profilakses centrs, Rīgas Kurzemes rajona izpilddirekcija un Latgales priekšpilsētas izpilddirekcija.

¹⁹ www.e-skola.lv

²⁰ Atskaite par sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sistēmas darbību 2008. gadā. RD Labklājības departaments

²¹ Rīgas pašvaldības 2008. gada publiskais pārskats

Kopsavilkums:

- Uzdevumu U7.11. *Nodrošināt pilsētas sociālās informācijas sistēmas attīstību un pieejamību* pārklājas ar uzdevumu U9.1. *Informēt sabiedrību par tiesībām, pienākumiem un pakalpojumiem*. Ieteikums U7.11. iekļaut mērķa M9 *Informēta sabiedrība* ietvaros.
- Uzdevums U6.2. *Veicināt bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu audzināšanu ģimenēs* pārklājas ar uzdevumu U7.2. *Veicināt bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu kvalitatīvu aprūpi*. Ieteikums uzdevumus apvienot un ietvert mērķa M7 *Sociāli atbalstīta un aprūpēta sabiedrība* ietvaros.
- Uzdevums U1.5. *Veidot jauniešu interešu centrus* pārklājas ar uzdevumu U7.5. *Nodrošināt pirmsskolas un skolas vecuma bērnu sociālo aprūpi un brīvā laika pavadīšanas iespējas*. Ieteikums ir apvienot uzdevumus vienkopus prioritārā mērķa *PM1 Izglītota, prasmīga un kultūru cenoša sabiedrība* ietvaros.
- Uzdevums U4.2. *Sniegt mērķpabalstus maznodrošinātām ģimenēm* vairāk attiecināms uz mērķi M7 *Sociāli atbalstīta un aprūpēta sabiedrība*. Ieteikums uzdevumu U4.2. iekļaut mērķī M7.
- Rīgas pilsētas pašvaldība saviem iedzīvotājiem piedāvā plašu sociālās palīdzības un sociālās aprūpes pakalpojumu klāstu.
- 2008. gadā tika atklāts sociālās rehabilitācijas centrs sievietēm bez noteiktas dzīves vietas un krīzes situācijā nonākušām personām.
- Tika atvērta dienas aprūpes centrs personām ar garīga rakstura traucējumiem „Cerību sala”.
- Izveidotas 3 jaunas nobrauktuves personām ar īpašām vajadzībām.
- Atvērta jauns dienas centrs – Rīgas Kurzemes rajona Sociālā dienesta Dienas centrs „Ābeļzieds”.

Nozares eksperta viedoklis:

V.Celmiņš, M.a soc, Analītisko Pētījumu un Stratēģiju Laboratorija

Ja reiz tiek iekļauti rezultāti par iedzīvotāju apmierinātību ar Domes darbu sociālo pakalpojumu sniegšanā, būtu vērtīgi arī kvalitatīvi izvērst galvenos apmierinātības vai neapmierinātības cēloņus. Vadoties no tiem – esošā budžeta ietvarā – vajadzētu reālistiski izvērtēt, ko var, ko nevar mainīt, pa vienai īstenojot pārmaiņas. Uzskatāmības nolūkos informāciju vajadzētu vizualizēt (information mapping) – pakalpojumi, pa priekšpilsētām, ar krāsām attēlojot problēmozāres un izaugsmi. Tas ļautu papildināt apkaimju karti ar sociālo pakalpojumu spektra izvērtējumu.

7.1. tabula

Stratēģiskā mērķa „Sociāli atbalstīta un aprūpēta sabiedrība” rādītāji

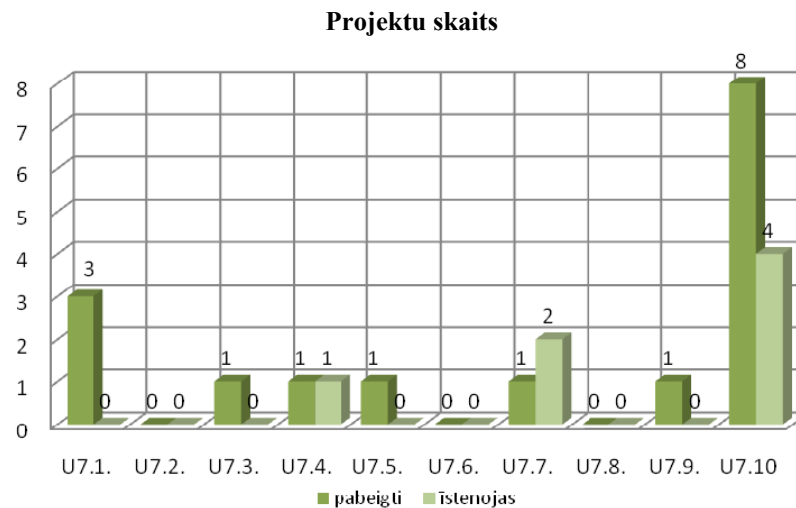
RPIAS	2004	2005	2006	2007	2008	Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo četru gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens	Avots
Iedzīvotāju vērtējums par sociālo problēmu risināšanu pilsētā									
				38,9%	45,2%	↑		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja
Sociālo pakalpojumu saņēmēju vērtējums par sociālo aprūpi pilsētā									
				38,3%	47,4%	↑		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja
Sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu kvalitāte									
				34,8%	45,9%	↑		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja
Sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu pieejamība									
				41,8%	48,9%	↑		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja
Mājas aprūpē aprūpējamo personu skaits kopā									
1457	1597	1948	2369	4147	8176	↑	↑	Samazinās, vērtē kontekstā ar vajadzību	RD LD
Dienas aprūpes centros aprūpēto iedzīvotāju skaits									
178	732	789	911	887	984	↑	↑	Samazinās, vērtē kontekstā ar vajadzību	RD LD
Krīzes centros pakalpojumu saņēmēju skaits									
136	134	163	298	348	300	↓	↑	Vērtē kontekstā ar vajadzību	RD LD
Iemītnieku skaits bērnu-bāreņu sociālās aprūpes centros un pašvaldības bērnu namos gada sākumā									

979	944	926	739	746	↑	↓	Vērtē kontekstā ar vajadzību	RD LD
Iemītņu skaits specializētos bērnu sociālās aprūpes un rehabilitācijas centros gada sākumā								
82	84	82	76		↓	↓	Vērtē kontekstā ar vajadzību	RD LD
Iemītņu skaits veco ļaužu un personu ar fiziska un garīga rakstura traucējumiem pansionātos un specializētos sociālās aprūpes un rehabilitācijas valsts centros gada sākumā								
1424	1324	1548	1564	1711	↑	↑	Vērtē kontekstā ar vajadzību	RD LD
Personas, kuras izmantojušas patversmes/naktspatversmes pakalpojumus								
1716	2019	2272	2262	1949	↓	↓	Vērtē kontekstā ar vajadzību	RD LD
Tendence								
	↑	↓	↑	↓				
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu				

Rīgas pašvaldības iestāžu ES projekti, kas pabeigti un īstenojas 2008.gadā
M7 Sociāli atbalstīta un aprūpēta sabiedrība pakārtotajiem uzdevumiem

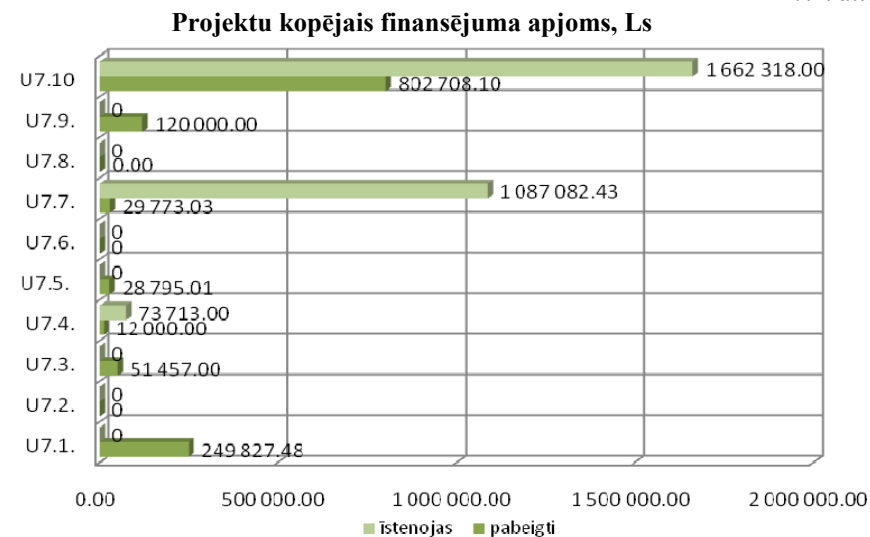
Mērķa M7 Sociāli atbalstīta un aprūpēta sabiedrība ietvaros 2008. gadā Rīgas pašvaldības iestādēs tika pabeigti 18 ES finansēti projekti par kopējo summu 1,3 milj.Ls, savukārt īstenošanas stadijā bija 7 ES finansēti projekti par kopējo summu 2,8 milj.Ls (7.3. attēls un 7.4. attēls).

7.3. attēls.

Avots: RD PAD SPN

7.4. attēls.

Avots: RD PAD SPN

M8 GARĪGI BAGĀTA SABIEDRĪBA

Stratēģijas mērķis ir nodrošināt rīdziniekiem iespēju apmeklēt un piedalīties dažādos interesantos kultūras pasākumos, aktīvi iesaistīties tautas mākslinieciskajā pašdarbībā, apgūt mūziku un mākslu, lasīt jaunāko literatūru.

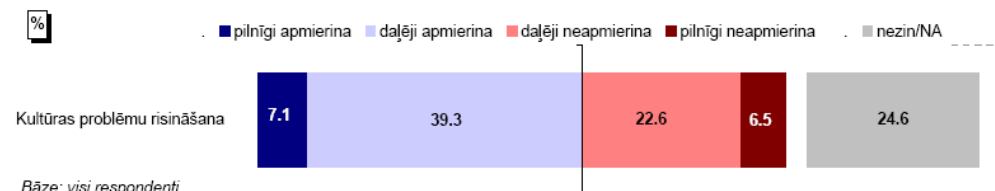
Rīga ir ne tikai skaista pilsēta, bet arī bagāta ar savu daudzveidīgo kultūras vidi. Pilsēta ir piemērota vieta atpūtai gan klusiem mākslas baudītājiem, gan aktīvākas dzīves cienītājiem, gan arī bērniem ir paredzētas dažādas atpūtas iespējas. Rīdziniekiem, neatkarīgi no vecuma, ir plašas iespējas iesaistīties radošo centru dažādos pulciņos, kolektīvos, lai pilnveidotu savas prasmes dziedāt, dejot vai gatavot rokdarbus u.c. Radošajos centros gūtās prasmes ir vērtīgas, jo tuvojoties svētkiem tiek organizētas dažādas izstādes, koncerti, kas priecē gan Rīgas iedzīvotājus, gan viesus.

Sezonāli tiek piedāvātas teātru un operu izrādes, vasarās tās ir iespējams vērot arī brīvdabas teātros. Tāpat Rīgā norisinās arī dažādi vietējo mākslinieku un pasaules slaveno mākslinieku koncerti.

2009. gadā veiktajā SKDS aptaujā uz jautājumu: „Kā Jūs vērtējat RD darbu likumā “Par pašvaldībām” noteikto funkciju izpildē: kultūras problēmu risināšana?” 46,4% atbildēja, ka viņus apmierina paveiktais darbs, 24,6% nespēja atbildēt uz šo jautājumu, bet pārējie 30% atbildēja, ka ir daļēji neapmierināti vai neapmierināti ar ieguldīto darbu.

8.1.attēls

Kā Jūs vērtējat Rīgas domes darbu likumā “Par pašvaldībām” noteikto funkciju izpildē: kultūras problēmu risināšana?

Bāze: visi respondenti, n=801

Avots: Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”, SKDS, 2009.g. februāris.

Ekspertu vērtējums apkaimju griezumā apliecina to, ka Centrs un Vecpilsēta ir vispiemērotākās apkaimes pasākumu norisei, šajās apkaimēs eksperti snieguši augstāko novērtējumu bibliotēku un kultūras iestāžu jomā. Savukārt apkaimes: Dreiliņi, Brekši, Bukulti, Suži, Beberbeķi, Mūkupurvs, Bieriņi, Salas, Ozolciems, Bišumuiža, Katlakalns,

Kleisti, Spilve, Voleri, Buļļi, Vecāķi, Mangaļsala un Kundziņsala ir saņēmušas ļoti zemu ekspertu novērtējumu.

2008. gadā viens no lielākajiem pasākumiem Rīgā bija XXIV Vispārējie latviešu Dziesmu un XIV Deju svētki, kas priecēja ne tikai pašus dalībniekus, bet arī pilsētas iedzīvotājus un viesus, svētkos galvaspilsētu pārstāvēja gandrīz 11 tūkstoši dalībnieku. Rīgas un Latvijas starptautiskajā atpazīstamībā ievērojamu devumu sniedza Rīgas iegūtā otrā vieta starptautiskajā konkursā „The International. City. People. Light. Award 2008”, kur dzelzceļa tilta izgaismojums pār Daugavu tika atzīts par vienu no labākajiem pilsētvides gaismas projektiem pasaulē (8.1.attēls). Pirmo vietu ieguva Seula (Dienvidkoreja), savukārt trešo vietu ieguva St.Gallēna (Šveice).

8.1.attēls

Avots: Fotobanka

Būtisks garīgi bagātas sabiedrības radītājs ir bibliotēku apmeklējums. Pārskata periodā Rīgas Centrālās bibliotēkas pakalpojumus izmantoja 68 488 lasītāji, bibliotēkas apmeklēja 1 109 591 apmeklētājs un tika izsniegti 2 716 157 dažādi materiāli. Turklāt bibliotēkās tika noorganizētas 3 368 izstādes un 1 256 pasākumi (pasākumu apmeklējums – 28593).

Pēdējo gadu laikā mājsaimniecību izdevumi atpūtai un kultūrai ir palielinājušies. Ja 2006. gadā tie bija 9,2% no ģimenes budžeta vidēji uz vienu mājsaimniecības locekli, tad 2007. gadā pieauga līdz 9,3%. Salīdzinājumā ar 2005. gadu mājsaimniecības izdevumi atpūtai un kultūrai ir pieauguši par 1,3 %, kā arī turpina palielināties.

Lai veicinātu kultūras daudzveidību, projektu īstenošanas kvalitāti, kā arī sabiedrības iesaistīšanos kultūras norišu veidošanā, Rīgas pilsētas pašvaldības finansējums kultūras projektu īstenošanai tiek piešķirts konkursa kārtībā, 2008. gadā dažādu kultūras projektu finansēšanas konkursos tika atbalstīti 195 projekti. Kā veiksmīgu publiskās un privātās partnerības piemēru var minēt „Rīgas svētki – 2008”, kas tika realizēts pašvaldībai sadarbojoties ar 24 nevalstiskām organizācijām un komersantiem.

Mērķa „*Garīgi bagāta sabiedrība*” ietvaros ir izvirzīti trīs uzdevumi, 2008.gadā tika veiktas aktivitātes visu uzdevumu ietvaros.

U8.1. Veicināt un atbalstīt interešu izglītības, amatieru pulciņu un pašdarbības kolektīvu popularitāti un darbību

Uzdevuma ietvaros 2008. gadā nodrošināta izglītības kolektīvu līdzdalība publiskajos kultūras pasākumos, atbalstīta vispārīzglītojošo skolu, Bērnu un jauniešu centra „Daugmale”, Vakara mūzikas skolu audzēkņu un bērnu pašdarbības kolektīvu koncertu norise, kopumā dažādās kultūras aktivitātēs iesaistot 15 pašdarbības kolektīvus.

2008. gadā darbojās 280 pašvaldības finansēti amatiermākslas kolektīvi, no tiem 87 kori, 49 deju kolektīvi, 16 folkloras ansambļi, 32 tautas lietišķās mākslas studijas, 8 tēlotājas mākslas studijas, 44 vokālie kolektīvi, 5 pūtēju orķestri, 6 koklētāju ansambļi, 13 instrumentālie kolektīvi, 16 amatieru teātri, 4 foto, kino studijas. Bez minētā 2008. gadā Rīgas mūzikas un mākslas skolās darbojušās 53 interešu izglītības grupas, kurās mācījušies mūzikas pamatus vai kādu instrumenta spēli 657 audzēkņi, kā arī 40 audzēkņi, kas piedalījās muzikālās apmācības programmā bērniem ar īpašām vajadzībām, no kuriem 20 Juglas mūzikas skolā (ar redzes problēmām) un 20 Pāvila Jurjāna mūzikas skolā.

Noorganizēta Vecāku pludmales ģērbšanās kabīņu apgleznošana ar Bērnu jauniešu centra „Mīlgrāvis” audzēkņu un pedagogu piedalīšanos. Atbalstīta Bērnu un jauniešu centra „Mīlgrāvis” audzēkņu un pedagogu 2 izstāžu organizēšana, kopumā noorganizētas trīs izstādes.

Noorganizēti Rīgas bērnu un jauniešu teātru svētki „Mēs – šeit un tagad”, kuru noslēguma pasākumā piedalījās 1447 audzēkņi, 162 pedagogi, 86 kolektīvi. Norisinājās pusaudžu amatiereteātra darbība vienā no Rīgas Centrālās bibliotēkas (RCB) filiālbibliotēkām, kā arī norisinājās bērnu grāmatu ilustratoru darbnīcas „Mūsu zīmulis” nodarbības vienā no RCB struktūrvienībām (vidēji 4 reizes mēnesī, izņemot vasaras mēnešus).

Rīgā 2008. gadā darbojās 10 pašvaldības kultūras centri un nami, kuros pavisam darbojās 416 amatieru kolektīvi ar 13 300 dalībniekiem, no tiem 93 bērnu kolektīvi ar 4185 dalībniekiem (pašvaldība finansē 280 kolektīvu darbību, 565 vadītāju un speciālistu amatvienību atalgojumu). Pārskata periodā notika 3 890 bezmaksas koncerti un 70 jubilejas koncerti.

U8.2. Organizēt vietējas nozīmes un starptautiskus kultūras pasākumus

2008. gadā lielākie kultūras pasākumi, kuros piedalījās pašvaldība, bija: LR proklamēšanas 90. gadadienas svinības un XXIV Vispārējo latviešu dziesmu un XIV Deju svētki. LR proklamēšanas 90. gadadienas svinību ietvaros pirmo reizi no 14. līdz 18. novembrim notika Gaismas festivāls „Staro Rīga”, kura laikā tika izgaismoti 33 objekti un notika pasākumi, kuros apmeklēja vairāki simti tūkstoši apmeklētāju. Šo pasākumu kā labāko svētku norisi atzīmējuši kā paši rīdzinieki, tā viesi un mediji.

Savukārt Vispārējo latviešu dziesmu un Deju svētkos svētku sajūtu radīja rekordliels dalībnieku skaits – 38 601 dalībnieks, galvaspilsētu pārstāvēja gandrīz 11 000 dalībnieku no 311 kolektīviem – 130 koru, 57 deju kolektīvi, 5 pūtēju orķestri, 22 folkloras kopas, 16 koklētāju ansambļi, 31 tautas lietišķās mākslas studija, 11 vokālie ansambļi, 10 amatieru teātri, 29 mazākumtautību kolektīvi. Vislielāko Rīgas dalībnieku skaitu veidoja ap 5700 dziedātāju un ap 2690 dejotāju. Pašmāju dalībniekiem pievienojās arī 600 dalībnieki no 19 valstīm: Vācijas, Īrijas, Zviedrijas, Sicīlijas Itālijā, u.c. Šie bija pirmie Vispārējie Dziesmu un Deju svētki kopš tradīcijas iekļaušanas UNESCO Cilvēces mutvārdu un nemateriālā kultūras mantojuma meistardarbu sarakstā.

Sadarbībā ar Muzeju Valsts pārvaldi realizēta „Muzeju nakts”, kurā, sadarbojoties ar 24 nevalstiskām organizācijām un komersantiem, bija iekļauti vairāk nekā 40 pasākumu. Rīgā šogad piedalījās par vienu muzeju vairāk nekā 2008. gadā – 35 muzeji, kuros apmeklēja vairāk nekā 200 000 apmeklētāju. Savukārt 30. Mūsdienu kultūras foruma „Baltā nakts” ietvaros tika piedāvāti 18 laikmetīgās mākslas projekti, kuros apmeklēja ap 30 000 cilvēku. Ar interaktīvu video projektu „Galva: griežas” (Head: spins) piedalījās divi mākslinieki no Kanādas. Veiksmīgi realizēti Rīgas Festivālu mērķprogrammā atbalstītie festivāli, piemēram, Starptautiskais mūsdienu deju festivāls „Laiks dejot”, Starptautiskais Jauno autoru īsfilmu festivāls „2 Annas”, Senās mūzikas festivāls, Starptautiskais mūzikas festivāls „Rīgas Ritmi”, Starptautiskais seno spēkratu salidojums „Rīga Retro” u.c.

Pārskata periodā priekšpilsētās un arī Rīgas centrā tika organizēti dažādi ikgadējie pasākumi, kuros varēja piedalīties ikviens interesents, lielākie no tiem: Māmiņu dienas pasākumi, Ģimenes diena, dažādi svētku gadatirdziņi, Kaimiņu dienas, Valsts svētku svinēšana, Kalnciema ielas svētki u.c. Kopā pilsētā tika noorganizēti aptuveni 200 pasākumu, kuros apmeklēja aptuveni 2 000 000 cilvēku.

U8.3. Atbalstīt talantīgus māksliniekus

Noorganizētas izstādes ar mērķi atbalstīt jaunus māksliniekus un iepazīstināt rajona iedzīvotājus ar mākslinieku jaunajām un radošajām idejām, kā arī veidotas piemiņas izstādes. Bibliotēku telpās 2008. gada laikā noorganizēta 51 foto, mākslas u.c. izstādes.

2008. gadā Rīgas pilsētas pašvaldība atpūtas, kultūras un reliģijas jomas finansēšanā ieguldījusi 36,3 miljonus latu, tas ir par 35% vairāk nekā 2007. gadā, kad šai nozarei tika novirzīti 26,8 miljoni latu²².

RD institūcijas, kas piedalījās mērķa un tam pakārtoto uzdevumu īstenošanā 2008. gadā, bija: Izglītības, jaunatnes un sporta departaments, Kultūras departaments, Centrālās administrācijas Ārlietu pārvalde, Rīgas Latgales priekšpilsētas izpilddirekcija, Rīgas Ziemeļu rajona izpilddirekcija, Rīgas Vidzemes priekšpilsētas izpilddirekcija, Rīgas Zemgales priekšpilsētas izpilddirekcija un Rīgas Kurzemes rajona izpilddirekcija.

Kopsavilkums:

- Uzdevums U1.8. *Veicināt interešu izglītības un kultūras daudzveidību un programmu īstenošanas kvalitāti, šo programmu pieejamību un popularitāti pārklājās ar uzdevumu U8.1. Veicināt un atbalstīt interešu izglītības, amatieru pulciņu un pašdarbības kolektīvu popularitāti un darbību.* Ieteikums ir apvienot uzdevumus vienkopus mērķa M8 *Garīgi bagāta sabiedrība* ietvaros.
- Veiksmīgi noorganizēti tādi vērienīgi pasākumi kā XXIV Vispārējie latviešu Dziesmu un XIV Deju svētki un Gaismas festivāls „Staro Rīga”.
- Kā liecina pasākumu „Muzeju nakts” un „Baltā nakts” apmeklētāju skaits, iedzīvotājus interesē šāda veida pasākumi, tos apmeklē ne tikai rīdzinieki, bet arī viesi un ārzemju tūristi, kuri šo laiku pavada Rīgā. Tas ir īpaši nozīmīgi, jo Rīga tiek pozicionēta kā kultūras pilsēta.
- Lai veicinātu pilsētas kultūras dzīves attīstību un Rīgas kā kultūras pilsētas atpazīstamību pasaulē, būtiski ir turpināt piedalīties dažādos starptautiskos konkursos, jo kā pierāda 2008. gadā Rīgas iegūtā otrā vieta starptautiskajā konkursā „The International. City. People. Light. Award 2008” Rīgai ir potenciāls un iedzīvotājiem radošas idejas, lai spētu pieteikt pilsētu dažādiem starptautiskiem konkursiem.

Nozares eksperta viedoklis:

Z.Kreichberga, Mag.art, Latvijas Jaunā teātra institūta valdes locekle, Latvijas Kultūras akadēmijas lektore: Joprojām kā galvenās pašvaldības funkcijas kultūras jomā dominē amatieru mākslas un kultūrizglītības atbalsts. Rīgai vajadzētu nopietnāk attīstīt sadarbību ar

kultūras nevalstiskajām organizācijām un komersantiem ne tikai atsevišķu liela apjoma pasākumu organizēšanā (Rīgas svētki, Baltā nakts), bet arī ikdienā – lūkojot, kādas funkcijas iespējams deleģēt un kā pastāvīgi atbalstīt arī profesionālās kultūras iniciatīvas (piemēram, piešķirot telpas, veidojot sadarbības modeļus ar kultūras centriem utml.). Arī krīzes apstākļos nedrīkst pārtraukt kultūras projektu konkursu un Rīgas festivālu mērķprogrammas darbību, jo ar šiem salīdzinoši nelielajiem līdzekļiem tiek uzturēts radošais process Rīgā un radīti kultūras pasākumi un produkti, kas veido reālo kultūras piedāvājumu Rīgas iedzīvotājiem un viesiem.

8.1.tabula

Stratēģiskā mērķa „Garīgi bagāta sabiedrība” rādītāji									
RPIAS	2004	2005	2006	2007	2008	Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo četru gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens	Avots
Iedzīvotāju apmierinātības līmenis ar pašvaldības kultūras iestāžu pakalpojumiem: Kultūras pasākumi Rīgā									
				78,2%	76,2%	↓		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja
Iespējas iesaistīties pulciņos, pašdarbības kolektīvos (kori, deju kolektīvi, pulciņi u.tml.) bērniem									
				48,1%	50,5%	↑		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja
Iespējas iesaistīties pulciņos, pašdarbības kolektīvos (kori, deju kolektīvi, pulciņi u.tml.) pieaugušajiem									
				40,8%	44,6%	↑		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja
Teātru darbības rādītāji – apmeklētāju skaits, tūkstošos									
259	560	659	640	728	754	↑	↑	Pieaug	CSP
Muzeju darbības rādītāji – apmeklētāju skaits, tūkstošos									
338	826	1 005	1 026	1 208	1 291	↑	↑	Pieaug	CSP
Bibliotēku darbības rādītāji - lasītāju skaits, tūkstošos									
159	160	167	162	188		↑	↑	Vērtē kontekstā ar citiem rādītājiem – internets, m/s budžeti	CSP

²² Rīgas pašvaldības 2008. gada publiskais pārskats

Mājsaimniecību izdevumi atpūtai un kultūrai %				
7,30%	8%	9,2%	9,3%	
			↑	↑
				Pieaug CSP (MBP)
Tendence				
	↑	↓	↑	↓
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu

M9 INFORMĒTA SABIEDRĪBA

Nodrošinot un sekmējot informācijas plūsmu starp pašvaldību/valsti un iedzīvotājiem, tiks veicināta demokrātiskas un pilsoniskas, uz iedzīvotāju savstarpēju palīdzību balstītas sabiedrības attīstība un visu iedzīvotāju aktīva līdzdalība pašvaldības tainīgā pārvaldīšanā.

Lai pilsētas iedzīvotāji justos piederīgi pilsētai, ir būtiski viņus iesaistīt kā pilsētas sabiedriskajā dzīvē, tā arī pilsētai būtisku jautājumu apspriešanā un risināšanā. Ir svarīgi, lai katrs būtu informēts, kur vērsties pēc palīdzības sociālu jautājumu risināšanā, kā arī būtu brīvi pieejama informācija par jebkādam citām pilsētas aktivitātēm, kultūras pasākumiem un būvniecības sabiedriskām apspriešanām. Lai nodrošinātu informācijas pieejamību, Rīgai ir vienota mājas lapa www.riga.lv, kā arī katra RD institūcija atbilstoši savai kompetencei nodrošina informācijas pieejamību interesentiem ar mājas lapu, bukletu un citu informācijas nesēju palīdzību.

2008. gadā dators bija pieejams 65,2% Rīgas mājsaimniecību, internets – 60,4%. Salīdzinājumā ar 2007. gadu interneta pieejamība mājsaimniecībām nav mainījusies. Datoru pieejamība ir nedaudz palielinājusies – par 2%. Uzņēmumos ar darbinieku skaitu līdz 10 datoru izmantoja 72%, savukārt uzņēmumos, kuros nodarbināti vairāk kā 10 cilvēki – 93%. Interneta pieslēgums bija 58,4% uzņēmumu, kuros nodarbināti mazāk kā 10 cilvēki un 87,1% uzņēmumu ar vairāk kā 10 nodarbinātajiem.

Par aktīvu un iesaistīties dažādos sabiedrības procesos gribu sabiedrību liecina arī biedrību un nodibinājumu skaits pilsētā. Fondu, nodibinājumu un biedrību skaits 2007. gadā Rīgā bija 2481. Skaits ir ļoti tuvs 2006. gada datiem.

2008. gadā aktivitātes tika veiktas visos trīs mērķa ietvaros izvirzītajos uzdevumos.

U9.1. Informēt sabiedrību par tiesībām, pienākumiem un pakalpojumiem

Visaktīvākā sabiedrības informēšana par dažādiem aktuāliem jautājumiem un pašvaldības pakalpojumiem notiek ar Rīgas pašvaldības mājas lapas starpniecību www.riga.lv, kas nepārtraukti tiek papildināta. Tāpat savas interneta vietnes ir arī dažādām RD struktūrvienībām. Nozīmīgs informācijas avots ir arī ikgadējais Rīgas pilsētas pašvaldības publiskais pārskats, kura mērķis ir informēt sabiedrību par norisēm pašvaldības darbā, īstenotajiem budžeta un finanšu vadības politikas pasākumiem, kā arī sniegt vispusīgu informāciju par sasniegtajiem rezultātiem pilsētas ekonomiskajā un sociālajā attīstībā.

2008. gadā ir nodrošināta informācijas nodošana sabiedrībai ar dažādu masu mediju un raidījumu starpniecību („Galva. Pils. Sēta”, „Kopā”, „Dzīvīte”, „Medicīna un mēs”, „Degpunktā”, „112 hronika” u.c.) kā radio (Latvijas Radio 1, 2, 4; Baltcom Radio; SWH, Radio Skonto; Star FM; Kristīgais Radio) un televīzijā (LTV 1; LTV 7; LNT; TV 3; TV 5; Baltijas 1.kanāls), tā arī ar preses starpniecību („5 minūtes”, „Neatkarīgā Rīta avīze”, „Diena”, „Latvijas Avīze”, „Čas”, „Vesti Segodnja”, „Telegraf”, „Mans īpašums”, „Praktiskais latvietis”, žurnāls „Ieva” u.c.). Tika veidotas preses relīzes, organizētas preses konferences, tikšanās un intervijas ar RD amatpersonām, kā arī pēc žurnālistu pieprasījumiem gatavoti dažādi informatīvi materiāli. Informācija par gaisa kvalitāti indeksa veidā katru nedēļu tiek nosūtīta ziņu aģentūrām LETA, BNS, portālam Delfi, radio, kā arī ievietota RD mājas lapā.

Uzdevuma ietvaros tika rīkotas „atvērto durvju” dienas Rīgas Domē (pasākums norisinājās jau trešo gadu), kurās piedalījās 1065 apmeklētāji. Apmeklētājiem tika sniegta informācija Rīgas pilsētas iedzīvotājiem un viesiem par pašvaldības darbību un nozares aktualitātēm Rīgā, savukārt mazajiem apmeklētājiem bija iespēja piedalīties pilsētas plānošanā, zīmējot Rīgu, tika rīkota labdarības akcija „Labā zvaigzne”. Pārskata periodā tika rīkotas arī dažādas informatīvās kampaņas un sabiedriskās apspriešanas. Tika izveidoti dažādi informatīvi bukleti: par uzņēmējdarbības uzsākšanu Rīgā, „Sociālie pakalpojumi Rīgā”, „Nepaej garām cilvēkam, kurš nonācis nelaimē!”, „Būvējam Rīgā”, „Vienkāršotā rekonstrukcija/renovācija” u.c. Pārskata gadā norisinājās izstāde „Skola 2008”, tika organizēts seminārs būvniecības profesionāļiem (arhitektiem, būvinženieriem), organizētas informatīvās sapulces un sniegtas konsultācijas dzīvokļu īpašniekiem par daudzdzīvokļu māju pārvaldīšanas un apsaimniekošanas organizēšanas jautājumiem. Vairāk kā 2500 cilvēku 2008. gadā bija vērsušies pēc informācijas vasaras periodā Līvu laukumā atrodamajā Rīgas Pašvaldības policijas Mobilā monitoringa, koordinācijas un informācijas centrā. Interesentiem – kā pilsētas iedzīvotājiem, tā arī viesiem – nepieciešamības gadījumā izsniedza dažādus bukletus, pilsētas karti u.c.

Apmeklētāju pieņemšanas centrā tika nodrošināta iespēja iedzīvotājiem iepazīties ar pašvaldībā pieņemtajiem normatīvajiem aktiem, kā arī sniegta iespēja saņemt to

informatīvās kopijas klātienē, elektroniski vai pa faksu. Bez tam tika uzstādīti publiskās pieejas datori Apmeklētāju pieņemšanās centrā un tā teritoriālajās filiālēs.

Uzdevuma ietvaros notika arī tikšanās ar personu ar invaliditāti, pensijas vecuma personu un politiski represēto personu NVO vadītājiem.

Atkarības profilakses darba veikšanai Rīgas skolām tika nodots dāvinājums – dažādi informatīvi materiāli – jauniešu veidota videofilma „Atkarības āķis”, plakāti pret smēķēšanu u.c.

Daudzas Rīgas pašvaldības struktūrvienības reizi gadā izdod savas iestādes gada pārskatus, kuros ir apkopota informācija par paveiktajiem un plānotajiem darbiem, kā arī izlietotajiem budžeta līdzekļiem. Savukārt apmeklētāju pieņemšanas laikos domes struktūrvienībās iedzīvotājiem ir iespēja saņemt dažādas konsultācijas klātienē.

U9.2. Iesaistīt sabiedrību pilsētas veidošanā

Lai sabiedrība tiktu iesaistīta pilsētas veidošanā, 2008. gadā tika veiktas vairākas sabiedriskās domas aptaujas, kurās tika noskaidroti iedzīvotāju viedokļi un prioritātes.

Iedzīvotāju viedokļi tiek uzklautāti arī RD struktūrvienību mājas lapās internetā (forumi). Tāpat iedzīvotājiem ir iespēja izteikt viedokļus attiecīgās priekšpilsētas izpilddirekcijā, ja šajā priekšpilsētā notiek kādas būvniecības ieceres sabiedriskā apspriešana. Iedzīvotāju viedokļi tiek uzklautāti arī pie detālpilnojumu izstrādes. Tā, piemēram, sabiedriskā apspriešana par Rīgas vēsturiskā centra Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes uzsākšanu (daļā teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana) tika saņemti 27 iedzīvotāju priekšlikumi un sabiedriskās apspriešanas par Rīgas teritorijas plānojuma grozījumu uzsākšanu (daļā, kas attiecas uz Rīgas brīvoostas teritoriju) sanāksmē piedalījās 71 dalībnieks un saņemti ~ 750 iedzīvotāju priekšlikumi.

Apkaimju projekta ietvaros 2008. gada 27. novembrī Rīgas rātsnamā norisinājās forums, kurā piedalījās iedzīvotāji gan no dažādām nevalstiskajām organizācijām, gan vienkārši interesenti (kopumā piedalījās 90 cilvēku). Forums bija paredzēts sadarbības starp apkaimju iedzīvotāju kopienām un Rīgas domi veicināšanai. Forumā uzstājās jau esošās teritoriālās NVO — Bolderājas grupa, biedrība „Kundziņsala” un Mežaparka Attīstības biedrība, kuras dalījās savā pieredzē, pārstāvot savas apkaimes iedzīvotāju intereses. Foruma dalībnieki uzsvēra, ka galvenās lietas, kas jāpanāk, ir: informācijas aprīte, viedokļu apmaiņa, lai iedzīvotājiem ir sajūta, ka ir iespēja kaut ko mainīt un pilsētas investīcijas konkrētu apkaimju sakopšanā. Ir jāizveido arī konkrēts sadarbības mehānisms starp pašvaldību un teritoriālajām NVO, šāda mehānisma izveide būs nozīmīgs ieguldījums nesen parakstītā sadarbības memoranda starp Rīgas domi un NVO realizēšanai.

Uzdevuma ietvaros 2007. gada decembrī – 2008. gada janvārī tika realizēts „Skatlogu, ēku fasāžu, priekšlaukumu un pilsētvidi veidojošu objektu svētku noformējuma konkurss - Ziemassvētki 2008”, kurā bija aicināti piedalīties visi Rīgas iedzīvotāji. Konkursa noslēgumā tika apbalvoti skaistāko noformējumu autori un realizētāji, veicinot šī konkursa popularitāti un prestižu.

U9.3. Veicināt videi draudzīgu rīcību iedzīvotāju vidū

2008. gadā RD informatīvi nodrošināja tādus pasākumus kā „Spodrības mēnesis”, „Meža dienas”, kā arī tika rīkotas ģimenes dienas Rīgas zooloģiskajā dārzā. Savukārt lielās talkas ietvaros notika arī sakopšanas darbu popularizēšana pilsētas teritorijā, aicinot Rīgas iedzīvotājus sakopt sev tuvumā esošas vietas. Kopumā talkas dalībnieki, apkopjot vienpadsmit Vidzemes priekšpilsētas esošas teritorijas, savāca 4400 maisus ar dažādiem atkritumiem un piepildīja 22 desmit kubikmetru ietilpīgus konteinerus, bet Rīgas Kurzemes rajonā tika savākti 220m³ atkritumu. Uzdevuma ietvaros tika izdots buklets „Iedzīvotāju informēšanas kampaņa par jauno sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmu”.

2008. gadā Eiropas mobilitātes nedēļas ietvaros (15.-22. septembrī) Rīgas iedzīvotāji tika aicināti mazāk lietot privāto autotransportu pilsētā, bet pārvietoties ar velosipēdiem vai sabiedrisko transportu un tādējādi samazinātu izplūdes gāzu radīto piesārņojumu pilsētas centrā.

Rīgas Vides aizsardzības fonds 2008. gada laikā atbalstījis 12 vides izglītības projektus, kurus realizējušas 9 sabiedriskās organizācijas.

Pašvaldība ar ekspozīciju piedalījās 2 starptautiskās specializētās izstādēs Rīgā – „Energiefektivitāte 2008” Olimpiskajā sporta hallē aprīlī un „Vide un enerģija” Ķīpsalas starptautiskajā izstāžu centrā oktobrī.

Šī mērķa ietvaros veiktie uzdevumi un darbības galvenokārt tika finansētas no Rīgas pašvaldības budžeta līdzekļiem, kas iekļauti RD institūciju budžetos.

Mērķa īstenošanā iesaistītās RD institūcijas: Pilsētas attīstības departaments, Finanšu departaments, Īpašuma departaments, Izglītības, jaunatnes un sporta departaments, Labklājības departaments, Vides departaments, Komunālais departaments, Kultūras departaments, Centrālās administrācijas Sabiedrisko attiecību nodaļa, Ārlietu pārvalde, Informācijas tehnoloģiju centrs, Apmeklētāju pieņemšanas centrs, Uzņēmējdarbības koordinācijas centrs, Rīgas Tūrisma koordinācijas un informācijas centrs, Rīgas RPA „Rīgas mājoklis”, RPA „Rīgas enerģētikas aģentūra”, Rīgas Atkarības profilakses centrs, Rīgas Pašvaldības policija, Rīgas Zemgales priekšpilsētas izpilddirekcija, Rīgas Vidzemes priekšpilsētas izpilddirekcija, Rīgas Kurzemes rajona izpilddirekcija u.c.

Kopsavilkums:

- Uzdevums U9.3. *Veicināt videi draudzīgu rīcību iedzīvotāju vidū vairāk atbilst mērķim M14 Tīra un zaļa pilsētvide*, ieteikums: pārcelt uzdevumu U9.3. mērķa M14 sastāvā.
- Uzdevumu U7.11. *Nodrošināt pilsētas sociālās informācijas sistēmas attīstību un pieejamību* pārklājas ar uzdevumu U9.1. *Informēt sabiedrību par tiesībām, pienākumiem un pakalpojumiem*. Ieteikums U7.11. iekļaut zem mērķa M9 *Informēta sabiedrība*.
- Tā kā iedzīvotāju informēšana par pašvaldības darbību un pakalpojumiem ir viena no funkcijām, ieteikums mērķi M9 *Informēta sabiedrība* iekļaut mērķa M 17 *Efektīvas pārvaldes pilsēta* sastāvā.
- Informācijas sniegšanā Rīgas pilsētas iedzīvotājiem un viesiem savas kompetences ietvaros piedalās gandrīz visas RD struktūrvienības.
- Lai arī sniegtās informācijas apjoms ir plašs, tomēr, bieži vien savu mērķauditoriju informācija nesasniedz, tāpēc ir jādomā par alternatīviem informācijas sniegšanas veidiem un vietām. Iespējams, pēdējā laikā pārāk liela uzmanība tiek pievērsta informācijas sniegšanai ar interneta starpniecību. Pirms informācijas sniegšanas striktāk jāizvērtē mērķauditorija.

Nozares eksperta viedoklis:

R.Pīpiķe, Bac.sc.soc., biedrības „Latvijas Pilsoniskā alianse” direktore: Visi aprakstītie pasākumi ir pareizajā virzienā, tomēr veidoti uz kādām tradicionālām, lielā mērā redzētām un paredzamām iedzīvotājus iesaistošām metodēm. Vairums aktivitāšu vērsta uz sabiedrības informēšanu, sāk iezīmēties aktivitātes, kas tendētas uz dialogu ar sabiedrību veidošanu, bet maz ir tādu, par kurām var teikt – šī ir laba partnerība un iegūst abas puses, gan sabiedrība, gan pašvaldība. Sadarbībā ar sabiedrību nepieciešams izmantot elastīgas metodes un sadarbība nedrīkst noslīgt zem birokrātisko rāmju sloga. Ieteikums ir izmantot Rīgā esošo nevalstisko organizāciju spējas un sadarbībā ar tām īstenot iecerēto. Šeit ir runa par ikvienu sfēru, sākot ar kultūru un beidzot ar korupcijas novēršanu. Jo īpaši šobrīd, kad resursi samazinās, bet vajadzības pieaug, ir būtiski apjaust, ka risinājums ir sadarbībā un sadarbības veiksmīgākā forma – partnerība.

9.1.tabula

Stratēģiskā mērķa „Informēta sabiedrība” rādītāji									
PRIAS	2004	2005	2006	2007	2008	Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo četru gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens	Avots
Iedzīvotāju vērtējums par pašvaldības informācijas pieejamību									
				32,6%	29,3%	↓		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja
Interneta pieslēgums māsaimniecībās									
	21,2%	42,3%	52,6%	60,4%	60,4%	↑	↑	Pieaug	CSP (MBP)
Interneta lietošana uzņēmumos, % no uzņēmumu kopskaita									
	52%	47,0%	53,7%	-	64,6%	↑	↑	Pieaug	CSP
Biedrību un nodibinājumu skaits									
	1 973	2 159	2 473	2481		↑	↑	Pieaug	CSP
Tendence									
		↑		↓			↑		↓
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu		Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu		Pieaugums ar negatīvu vērtējumu		Samazinājums ar negatīvu vērtējumu		

M10 AUGSTAS PIEVIENOTĀS VĒRTĪBAS EKONOMIKA

Stratēģijā izvirzītais mērķis ir veicināt ekonomisko izaugsmi augstas pievienotās vērtības sektoros, īpaši rūpniecības nozarē. Mērķis ir vērsts uz dažādu nozaru uzņēmumiem un zinātnes iestādēm.

Augstas pievienotās vērtības ekonomikas radīšana sevī ietver nopietnu sadarbību starp uzņēmējiem un zinātniski pētnieciskajiem institūtiem. Valsts un pašvaldības līdzdalība šajā sadarbībā un sekmīgā eksporta norisē ir vitāli svarīga gan veidojot nodokļu politiku un izstrādājot atbalsta instrumentus, gan nodrošinot kvalitatīvu infrastruktūru un veidojot pozitīvu un stabilu valsts un pilsētas tēlu pasaulē.

Joprojām Rīgas pilsēta ir galvenais ekonomiskās aktivitātes centrs Latvijā, kurā IKP ir 55,3% (2006. gads) no valsts rādītāja un ir reģistrēti 60% jeb 35 372 (2007. gads) no visām Latvijā reģistrētajām komercsabiedrībām. Rīga ir atpazīstama arī kā izglītības un zinātnes pilsēta, 2008. gadā Rīgā darbojās 13 valsts un 15 privātās (ieskaitot divas ārvalstu filiāles) augstskolas (valstī kopā ir 34 augstskolas) un 10 valsts un 8 privātās koledžas (valstī kopā ir 26 koledžas), kuras apmeklēja 80% no visiem valstī studējošajiem. Turklāt Latvijā ir 552 studenti uz 10 000 iedzīvotājiem, kas ir otrs augstākais rādītājs pasaulē aiz Kanādas, kur šis rādītājs ir 580 (ASV – 520). Pēc zinātnisko institūciju reģistra datiem Rīgā ir reģistrētas 97 zinātniskās institūcijas, no kurām lielākā daļa ir zinātniskie institūti, kas formāli integrēti universitāšu sastāvā kā augstskolas struktūrvienība vai aģentūra²³.

Statistiskie dati liecina, ka vispievilcīgākās apkaimes, kurās ir visaugstākā nodarbinātība, ir pilsētas centrālā daļa un teritorijas ap galvenajām maģistrālēm: Centrs, Maskavas foršate, Teika, Vecpilsēta, Sarkandaugava, Avoti un Āgenskalns.

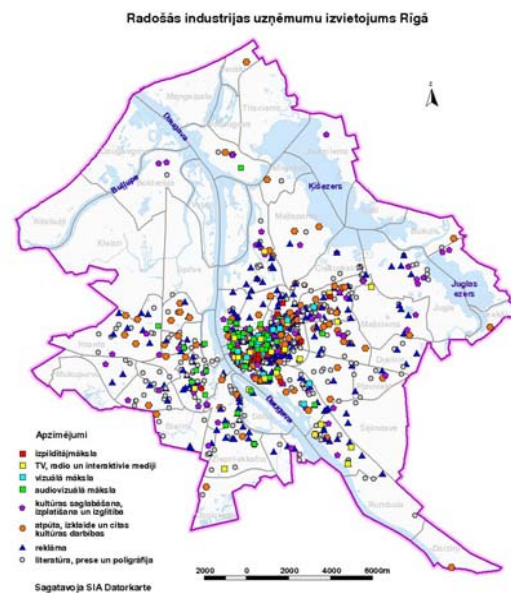
Radošo industriju uzņēmumu izvietojums Rīgā teritoriālā griezumā parāda, ka galvenā koncentrācija ir pilsētas centrālajā daļā, turklāt Daugavas labajā krastā (10.1. attēls). Tomēr, kā liecina radošo apkaimju karte, veicot apkaimju izvērtējumu, gan no tajās pārstāvētajiem uzņēmumiem, gan dažādām radošām aktivitātēm saistībā ar mākslu, dizainu u.c. tika identificētas apkaimes, kuras ir izteikti radošas. Turklāt šajās apkaimēs pastāv arī galvenie „enkurobjekti”: Āgenskalnā – Kalnciema ielas kvartāls, Maskavas forštatē – Spīķeri, Pētersalā-Andrejsalā – Andrejsala, Ķengaragā – Sarkanais kvadrāts un Teikā – VEF.

2008. gada otrajā pusē aizsākās ekonomiskā lejupslīde, lai gan IKP, kas par Rīgu aplūkojams ar dažu gadu novēlošanos, to vēl neatspoguļo. IKP 2006. gadā, salīdzinot ar 2005. gadu, pieaudzis par 19%, lai gan pieauguma tempi salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu pakāpeniski samazinās. Rīga tiecas attīstīt augstas pievienotās vērtības rūpniecības sektorus, tomēr pašreizējā situācija liecina par pretējo – pēc Rīgas ekonomikas nozaru īpatsvara kopējā pievienotajā vērtībā redzams, ka vadošās nozares Rīgā 2008. gadā pārstāvēja pakalpojumu sektorus: tirdzniecība (21,8%), komercpakalpojumi (20,9%) un transports (12,2%). Pozitīvi vērtējams darbaspēka produktivitātes līmeņa pieaugums, ko raksturo radītā pievienotā vērtība uz vienu nodarbināto personu, Rīgā tas ir audzis no 12,6 tūkstošiem latu 2005. gadā uz 14,2 tūkstošiem latu 2006. gadā.

²³ www.izm.gov.lv

10.1.attēls

Radošo industriju uzņēmumu izvietojums Rīgā un Rīgas radošās apkaimes

Avots: SIA Datorkarte

Avots: RD PAD

Mērķa ietvaros ir izvirzīti četri uzdevumi, 2008. gadā aktivitātes tika veiktas visu uzdevumu ietvaros, izņemot uzdevumu U10.2. *Veicināt zinātnietilpīgu institūtu sadarbību ar uzņēmējiem.*

U10.1. *Veicināt augstas pievienotās vērtības nozaru attīstību*

2008. gadā ar pašvaldības atbalstu tika īstenots jaunatnes inovatīvu uzņēmējdarbības ideju konkurss „Ideju Kausis 2008”, turklāt pašvaldības pārstāvji piedalījās iesniegumu izskatīšanā pieaicināto ekspertu statusā. Konkurss šogad tika iesniegts rekordliels ideju skaits – 367, kas ir par 40% vairāk kā 2007. gadā. 280 ideju autori divu mēnešu periodā apmeklēja četrus „Ideju kausa” apmācību seminārus par biznesa plāna izstrādi, mārketingu, finanšu un risku analīzi, kā arī par uzstāšanās prasmju pilnveidošanu. Konkursa dalībnieki iesniedza kopskaitā 49 biznesa plānus. Konkursa 1.vieta saņēma 5000 Ls, 2.vieta - 3000 Ls, 3.vieta - 1000 Ls, bet 4.-10.vieta katrs 500 Ls.

Tika organizēts arī pasākums „Rīgas Forums 2008”, kura ietvaros ceturto reizi norisinājās tematiskais jauniešu konkurss par dizaina tēmu. Konkurss ar savām idejām pilsētvides

iekārtošanai piedalījās 41 dalībnieks. Kopumā izvērtēšanai tika izvirzīti 26 darbi. Godalgotas tika pirmās 3 vietas – darbi ar nosaukumiem: „Glābšanas riņķis”, „Kaķis” un „Cilindrs” (1.vieta saņēma godalgu 1000 Ls; 2.vieta 700 Ls un 3.vieta 500 Ls. Pašvaldības organizēto jauniešu konferencē „Pilsēta un dizains 2008” piedalījās 108 dalībnieki, konferencē jauniešiem bija iespēja iegūt aktuālāko un jaunāko informāciju par dizaina nozari no vadošiem dizaina ekspertiem.

U10.3. Veicināt radošo nozaru attīstību

Pārskata periodā tika reģistrētas un uzturētas 2 mājas lapas: www.dizainamensis.lv un www.rigadesignmonth.lv (mājas lapas apmeklēja 2 338 interesenti), kurās pilsētas iedzīvotāji un viesi varēja iegūt informāciju par Dizaina mēneša 49 pasākumiem – izstādēm, konkursiem, semināriem, radošām darbnīcām, starptautiskām konferencēm, gadatirgiem un meistardarbnīcām.

Uzdevuma ietvaros tika sniegts atbalsts izstādēm „LMA dizaina nodaļa Rīgai” un “Stikls un Stils”, kuras ikviens interesents varēja aplūkot attiecīgi Rātsnama 1.stāvā un 5.stāvā (mēneša laikā (06.10. – 31.10.) izstādes aplūkoja aptuveni 1000 pilsētas iedzīvotāji un viesi). 2008. gadā tika nodrošināta arī tematiskā semināra/konkursa „Vizuālā identitāte” organizēšana un realizācija Rīgā.

Svētku noformējuma pilsētā realizēšanai 2008. gada sākumā tika izsludināts „Svētku plakātu un/vai vides objektu/instalāciju māksliniecisko ideju skīču, to tehnisko risinājumu un izvietojuma piedāvājuma Rīgas pilsētvidē konkurss”, kurā tika uzaicināti piedalīties gan individuāli mākslinieki gan juridiskas personas. Konkursa rezultātā tika iegūti mākslinieciski augstvērtīgu ideju meti realizēšanai pilsētas svētku noformējumos – LR neatkarības deklarācijas pasludināšanas dienai, tradicionālajiem Līgo svētkiem, Rīgas svētkiem, LR proklamēšanas 90. gadadienas svinībām un Ziemassvētkiem.

U10.4. Veidot zinātniski tehnoloģiskos parkus un veicināt komunikāciju starpnozaru līmenī

Uzdevuma ietvaros 2008. gadā pieredzes apmaiņas nolūkā Tallinā tika apskatīts biznesa inkubators „Kopli”, kā arī tika apzināti tā darbības pamatprincipi, kārtība kādā jaunos komersantus uzņem inkubatorā un kādi atvieglojumi un palīdzība tiek sniegta uzņēmēju atbalstīšanai, kā arī tika apskatīts tehnoloģiskais inkubators „Tehnopol Incubator”.

Stratēģijas mērķis nav tieši pakārtots Rīgas pilsētas pašvaldības budžetam, bet vairāk tiek pildīts pastarpināti – izbūvējot infrastruktūru un nodrošinot pamatskolas un vidusskolas izglītību, kam jau vēlāk seko valsts funkcija – augstākās izglītības nodrošināšana.

2008. gadā galvenās RD institūcijas, kas strādāja pie mērķa un tam pakārtoto uzdevumu īstenošanas, bija Kultūras departaments, Centrālās administrācijas Uzņēmējdarbības koordinācijas centrs un Ārlietu pārvalde.

Kopsavilkums:

- Mērķi M10 Augstas pievienotās vērtības ekonomika ieteicams apvienot ar mērķi M11 Daudzveidīga un augoša ekonomika.
- Pašvaldības iespēja piedalīties mērķa īstenošanā ir sakārtojot atbilstošo infrastruktūru, kas nepieciešama, lai sekmētu saimniecisko darbību ar augstu pievienoto vērtību.
- Nozīmīgu ieguldījumu mērķa īstenošanā pašvaldība sniegtu, izveidojot iestādi, kā, piemēram, zinātniski tehnisko parku, biznesa inkubatoru u.c. Minēto aktivitāti varētu īstenot, izmantojot PPP principus.
- Joprojām salīdzinoši vāja ir sadarbība starp pašvaldību, valsti un zinātniskajiem institūtiem. Situāciju varētu uzlabot iepriekšējā kopsavilkuma punktā minētās iestādes izveide.
- Pašvaldībā, lemjot par atbalsta mehānismu izveidi uzņēmējiem, svarīgi ir izvēlēties ne vien atbalstāmās nozares, bet arī tos uzņēmumus, kas spējīgi ražot eksportspējīgu preci/pakalpojumu, jo var rasties situācija, ka šāda prece/pakalpojums neietilpst atbalstāmo nozaru sarakstā, bet var sniegt nozīmīgu devumu pilsētas un valsts ekonomikai.
- Pozitīvi vērtējamas aktivitātes saistībā ar radošām nozarēm, dizainu u.c., kas norāda uz pilsētas potenciālu un redzams arī attēlos (10.1. attēls).
- Mērķa ietvaros pašvaldības institūcijām būtu jāveic vairāk aktivitāšu, lai nodrošinātu pilnvērtīgu mērķa īstenošanu.

Nozares eksperta viedoklis:

A.Kaktiņš, MBA, tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centra SKDS direktors: Lai gan līdz šim veiktie pasākumi augstas pievienotās vērtības ekonomikas attīstības veicināšanai, manuprāt, ir jāvērtē atzinīgi, tomēr pilsēta varētu arī vairāk darīt šī mērķa sasniegšanai. Pašvaldība, piemēram, vietējo radošo nozaru atbalstam varētu rīkot ne tikai dažādus konkursus ar naudas balvām, bet atbalstīt augstas pievienotās vērtības un radošos uzņēmumus arī ar pašvaldības iepirkumu palīdzību. Piemēram, kāpēc gan pašvaldības iestādēs nevarētu atrasties mēbeles, kuru dizains ir izstrādāts Rīgā?

10.1. tabula

Stratēģiskā mērķa „Augstas pievienotās vērtības ekonomika” rādītāji

RPIAS	2004	2005	2006	Tendence pret iepriekšējo gadu	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens	Avots
Kopējā pievienotā vērtība, (faktiskās cenās, tūkst. LVL)						
3 209 369	3 872 421	4 600 844	5 416 425	↑	Pieaug	CSP
IKP pieaugums, %, pret iepriekšējo gadu						
8,10%	20,39%	20,12%	17,73%	↓	Stabils - pieaug	CSP

Darbspēka produktivitāte (pievienotā vērtība/strādājošo skaits) tūkst. Ls						
9,28 (2003)	10,7	12,6	14,21	↑	Pieaug	CSP, PAD aprēķini
Tendence						
	↑	↓	↑	↓		
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu		

M11 DAUDZVEIDĪGA UN AUGOŠA EKONOMIKA

Mērķis ir orientēts uz daudzveidīgu ekonomikas izaugsmi pilsētā un dialoga veicināšanu starp pilsētas attīstībā iesaistītajām pusēm (uzņēmējiem, pašvaldības iestādēm, valsts iestādēm, sabiedriskajām u.c. institūcijām), lai veicinātu stabilas un pēc iespējas ātrākas pilsētas konkurētspējas pieaugumu.

Rīgas ekonomiskā izaugsme galvenokārt saistās ar pakalpojumu nozarēm, tādām kā komercpakalpojumi, tirdzniecība un transports. 2008. gada pasaules ekonomiskā krīze ir ieviesusi būtiskas izmaiņas arī Rīgas ekonomikas nozarēs un to attīstībā. Līdz ar to vērojami būtiski samazinājumi arī pakalpojumu sektorā, lai gan Rīgas ekonomikas nozaru īpatsvarā kopējā pievienotajā vērtībā tie joprojām prevalē. Pēdējā gada laikā ievērojami ir krities iedzīvotāju patēriņa līmenis, līdz ar to cieš arī praktiski visu sfēru uzņēmējdarbība.

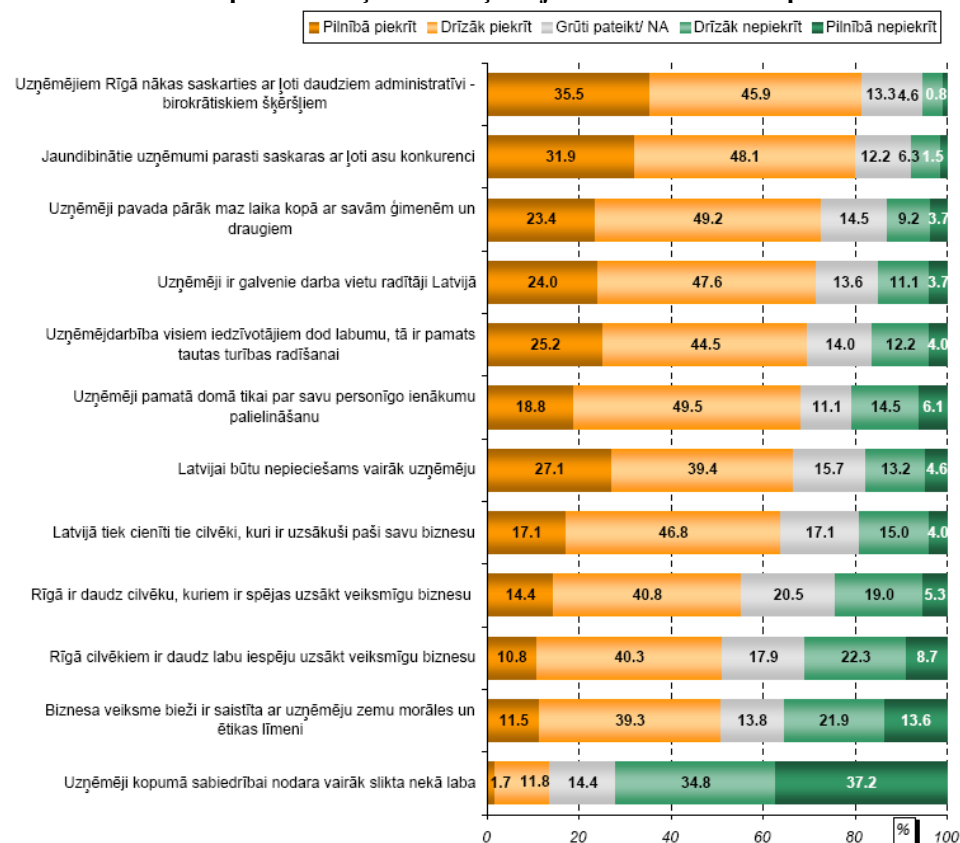
Rīgas pašvaldībai trūkst instrumentu, lai tiešā veidā ietekmētu vai atbalstītu uzņēmējdarbību, jo visi nodokļi, kas ir saistīti ar uzņēmējdarbību, nonāk valsts budžetā. Tomēr pašvaldība savas kompetences ietvaros – ar infrastruktūras nodrošināšanu, Rīgas tēla popularizēšanu u.c. aktivitātēm cenšas sniegt labumus uzņēmējiem, kas atrodas Rīgā, jo uzņēmēji ir ļoti nozīmīgi pilsētas klienti.

Lai galvaspilsētas iedzīvotāji kļūtu ekonomiski aktīvāki, Rīgas pašvaldība ir sākusi dažādus informēšanas un veicināšanas pasākumus. Piemēram, sadarbībā ar Sabiedriskās domas pētījumu centru SKDS veica pētījumu, lai noskaidrotu Rīgas iedzīvotāju attieksmi pret uzņēmējdarbību, kas ir subjektīvie un objektīvie iemesli, kas traucē rīdziniekiem kļūt par uzņēmējiem. Aptaujas rezultāti liecina, ka par lielākajiem šķēršļiem savas uzņēmējdarbības uzsākšanā respondenti min finansējuma, zināšanu un pieredzes trūkumu, kā arī attur starta kapitāla trūkums, valsts pašreizējā ekonomiskā situācija un birokrātiskie šķēršļi. Pie pozitīviem argumentiem uzņēmējdarbības uzsākšanai tiek minēta iespēja vairāk nopelnīt,

darīt to, kas patīk un interesē, noteikt pašam savu darba laiku, izveidot ko vērtīgu savai ģimenei un bērniem. Kopumā aptaujas dati liecina, ka iedzīvotāju attieksme pret uzņēmējiem Rīgas iedzīvotājiem ir pozitīva: 71,6% respondentu ir atzīmējuši, ka uzņēmēji ir galvenie darba vietu radītāji, 69,7% no aptaujātajiem atzinuši, ka uzņēmējdarbība ir pamats tautas turības radīšanai un 66,5% ir atzinuši, ka Latvijai būtu nepieciešams vairāk uzņēmēju un tikai 12% no iedzīvotājiem ir domājuši par sava uzņēmuma dibināšanu (11.1. attēls).

11.1.attēls

Attieksme pret atsevišķiem ar uzņēmējdarbību saistītiem aspektiem

Bāze: visi respondenti, n=1505

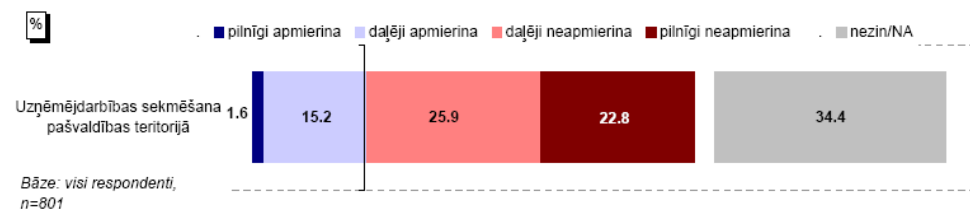
Avots: Pētījums „Rīgas iedzīvotāju attieksme pret uzņēmējdarbību. Rīgas iedzīvotāju aptaujas rezultāti”, SKDS, 2008.g. augusts.

Iedzīvotāji ir visnotaļ negatīvi noskaņoti attiecībā uz pašvaldības veiktajām aktivitātēm, pildot vienu no pašvaldības funkcijām – uzņēmējdarbības sekmēšana pašvaldības teritorijā. Kā liecina aptaujas rezultāti, vien 16,8% respondentu kopumā ir apmierināti ar pašvaldības darbību uzņēmējdarbības sekmēšanā, savukārt 48,7% ir nelabvēlīgāk noskaņoti (11.2. attēls).

11.2. attēls

Uzņēmējdarbības sekmēšana pašvaldībā

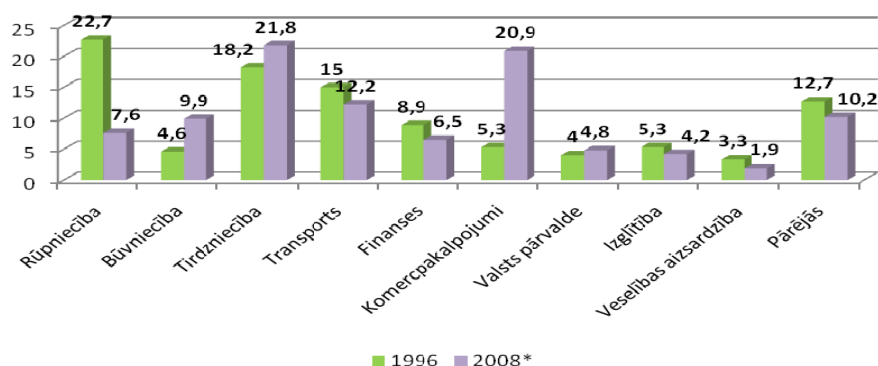
Kā Jūs vērtējat Rīgas domes darbu likumā "Par pašvaldībām" noteikto funkciju izpildē: uzņēmējdarbības sekmēšana pašvaldības teritorijā?

Avots: Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”, SKDS, 2009.g. februāris. Centrālās statistikas pārvaldes dati liecina, ka 2006. gadā vislielākais iekšzemes kopprodukts tika saražots Rīgā – 6174,4 milj. Ls jeb 55,3% no valsts IKP un, rēķinot uz vienu iedzīvotāju, sasniedza 8516 Ls, kas ir par 20% vairāk kā 2007. gadā. IKP būtība ir pievienotā vērtība no ekonomiskās darbības, kas noteikta laika posmā ir radīta visās tautsaimniecības nozarēs. Pēdējos gados Rīgas pilsētā strauji attīstījušās tādas nozares kā tirdzniecība, komercpakalpojumi un būvniecība, kurās pēc aplēsēm 2008. gadā saražoti 53% no pievienotās vērtības (11.3. attēls).

11.3. attēls

Rīgas ekonomikas nozaru īpatsvars kopējā pievienotajā vērtībā (%)

Avots: Rīgas pašvaldības 2008. gada publiskais pārskats

Ekonomiski aktīvo iedzīvotāju īpatsvars kopējā iedzīvotāju skaitā liecina par darbaspēka reālo pieejamību, lai gan ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits pēdējos divos gados saglabājies aptuveni vienā līmenī – 391,5 tūkstoši, īpatsvars gada laikā pieaudzis no 77,8% līdz 78,5%, kas skaidrojams ar vispārējo iedzīvotāju skaita samazināšanos.

Lai gan ekonomiski aktīvo statistikas vienību skaits katru gadu pieaug un 2007. gadā sasniedza gandrīz 49 tūkstošus, prognozējams, ka 2008. gadā to skaits varētu būt sarucis. 2007. gadā Rīgā bija 67,2 ekonomiski aktīvās tirgus statistikas vienības uz 1000 iedzīvotājiem, kas ir par gandrīz 10% vairāk kā 2006. gadā. Arī pašnodarbināto personu un individuālo komersantu skaits ievērojami pieauga – par 12% un 2007. gadā bija viens 13 tūkstoši.

Mērķa *MII Daudzveidīga un augoša ekonomika* ietvaros tika izvirzīti 4 uzdevumi. Pārskata gadā aktivitātes netika veiktas divos uzdevumos: *U11.4. Veidot sadarbību ar ārvalstu tirdzniecības un komerciālajām pārstāvniecībām* un *U11.3. Popularizēt Rīgas ekonomisko vidi*.

U11.1. Veicināt kvalitatīvas infrastruktūras attīstību un pieejamību uzņēmējiem

2008. gadā uzdevuma ietvaros tika veikta Rīgas pilsētas ceļu (ielu) kvalifikācijas izstrāde. Jaunā ielu klasifikācija izmantota, izstrādājot grozījumus Rīgas teritorijas plānojumam 2006. – 2018. gadam un Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem. Saskaņā ar izmaiņām, ielas Rīgā ir klasificētas pa B, C, D un E kategorijām, kā arī atsevišķi ir izdalītas gājēju ielas un velosliņņi. Pilsētas ielu tīklam mugurkaulu veido B kategorijas ielas. Satiksmes plūsmas no ārpuspilsētas ceļiem un perifērijas rajoniem pa B kategorijas ielām tiek novadītas līdz lielajam transporta lokam, kas atrodas ārpus dzelzceļa loka, no kura ievadi pilsētas centrā iespējami pa ierobežota skaita C kategorijas ielām.

U11.2. Atbalstīt mazo un vidējo uzņēmumu veidošanos un attīstību

Sadarbībā ar Swedbank 2008. gadā tika uzsākta programma „Granti jaunu MVU attīstības veicināšanai Rīgā” – „Atspēriens”. Šī programma būs analogs vienai no Eiropā plaši izmantotām komercdarbības vidi attīstošām aktivitātēm, kuru uzdevums ir veicināt jaunu MVU veidošanos un darbību pašvaldību teritorijā. Grantu programma paredzēs nelielu finansiālu un neatgriežamu atbalstu (ap 6000 Ls) izsniegšanu jaunu MVU darbības uzsākšanas atbalstam. Mērķis – stimulēt jaunu komersantu veidošanos, veicināt esošo uzņēmumu attīstību un motivēt izbraukušo Latvijas iedzīvotāju atgriešanos Latvijā.

Uzdevuma ietvaros 2008. gadā tika sagatavotas un izsniegtas 880 sezonas tirdzniecības atļaujas 278 kafējnīcām, 524 izbraukuma tirdzniecības atļaujas, 120 tirdzniecības organizēšanas atļaujas un 132 gadatirgus organizēšanas tirdzniecības atļaujas, kā arī 46 atļaujas intīma rakstura izklaides rīkošanai. Tāpat tika izsniegti saskaņojumi (izziņas)

ieroču, munīcijas, speciālo līdzekļu, sprāgstvielu, spridzināšanas ietaišu vai pirotehnisko izstrādājumu ražošanai (izgatavošanai), remontam, glabāšanai, tirdzniecībai vai pirotehnisko izstrādājumu sezonas tirdzniecībai (4 saskaņojumi pirotehnikas tirdzniecībai, 5 – pirotehnikas sezonas tirdzniecībai, 8 – ieroču tirdzniecībai, 1 – sprāgstvielu tirdzniecībai).

Mērķa ietvaros veiktās aktivitātes ir cieši saistītas ar aktivitātēm, kas veiktas citu mērķu ietvaros, līdz ar to precīzus izlietos finanšu apjomus mērķa ietvaros nav iespējams definēt.

RD iestādes, kas iesaistītas šī mērķa īstenošanā, ir Pilsētas attīstības departaments un Centrālās administrācijas Uzņēmējdarbības koordinācijas centrs.

Kopsavilkums:

- Mērķi *M10 Augstas pievienotās vērtības ekonomika* ieteicams apvienot ar mērķi *M11 Daudzveidīga un augoša ekonomika*.
- Ņemot vērā valsts ekonomisko situāciju, šobrīd ir īpaši svarīgi motivēt iedzīvotājus uzsākt uzņēmējdarbību, kam būtu inovatīvs raksturs – jauni produkti, jauni pakalpojumi. Tādēļ jo īpaši pozitīvi vērtējama RD sadarbība ar Swedbank, kuras ietvaros tika uzsākta programmas „Granti jaunu MVU attīstības veicināšanai Rīgā” - ”Atpēriens” realizācija, kas paredz atklāta konkursa kārtībā informēt un finansiāli atbalstīt tos, kas vēlas veidot jaunus mazos un vidējos uzņēmumus.
- Vairākas aktivitātes, kas īstenotas citu mērķu ietvaros, saistītas arī ar šī mērķa uzdevumu izpildi, piemēram, uzdevumu *U11.4. Veidot sadarbību ar ārvalstu tirdzniecības un komerciālajām pārstāvniecībām* un *U11.3. Popularizēt Rīgas ekonomisko vidi* ietvaros netika veiktas aktivitātes, lai gan citu mērķu ietvaros atspoguļotās aktivitātes: sadarbība ar ārzemju partneriem, starptautiskās izstādes MIPIM, ExpoReal u.c. pilda arī šos uzdevumus.

Nozares eksperta viedoklis:

R.Spāde, MSc.env., Valsts reģionālās attīstības aģentūras Analīzes un pētniecības koordinācijas nodaļas vadītājs: Analizējot statistiskos rādītājus četru gadu dinamikā, vērojama nepārtraukta Rīgas kā reģiona centra un visas valsts ekonomiskās izaugsmes virzītājspēka attīstība. Pasākumi, kas īstenoti mērķa *M11 Daudzveidīga un augoša ekonomika* ietvaros ir bijuši nozīmīgi Rīgas ekonomiskās izaugsmes veicināšanai un starptautiskās konkurētspējas palielināšanai. Kā pozitīva vērtējama pašvaldības iniciatīva atbalstīt topošos uzņēmējus, tomēr jāņem vērā, ka aptaujas rezultāti par uzņēmēju apmierinātību ar Rīgas Domes darbību parāda, ka lielākā

daļa aptaujāto uzņēmēju nav informēti par iespējam saņemt palīdzību uzņēmējdarbības uzsākšanā.

Tāpat nevar atstāt bez ievēribas uzņēmēju viedokli par birokrātiskajiem šķēršļiem, kas bieži vien ir ļoti būtisks pretarguments uzņēmējdarbības uzsākšanai. Lai veicinātu uzņēmēju aktivitāti būtu jāveicina atbalsta instrumentu paplašināšana, kā arī jāpopularizē jau esošie. Tāpat arī būtu pēc iespējas jāsamazina birokrātisko darbību slogs, jo daudzus saskaņošanas jautājumus ir iespējams veikt neklātienē.

11.1. tabula

Stratēģiskā mērķa „Daudzveidīga un augoša ekonomika” rādītāji

RPIAS	2004	2005	2006	2007	2008	Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo četru gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens	Avots
IKP Rīgā (faktiskajās cenās, tūkstošos LVL)									
3 589	4 321	5 190	6 174			↑		Vienmērīgi pieaug	CSP
535	466	886	398						
IKP uz vienu iedzīvotāju, LVL									
4869	5 892	7 114	8 516			↑		Pieaug	CSP
(2003)									
Ekonomiskās aktivitātes līmenis (Ekonomiski aktīvie iedzīvotāji (15-74))									
	403,3	397,9	404,9	409,8	412,8	↑	↑	Pieaug	CSP
Ekonomiski aktīvo tirgus statistikas vienību skaits (komersanti (individuālie komersanti un komercsabiedrības), pašnodarbinātas personas, zemnieku un zvejnieku saimniecības)									
	38080	40573	44445	48569		↑	↑	Pieaug	CSP
Ekonomiski aktīvās tirgus statistikas vienības uz 1000 iedzīvotājiem									
	51,9	55,6	61,3	67,2		↑	↑	Pieaug	CSP
Pašnodarbināto personu un individuālo komersantu skaits									
	9461	10036	11758	13142		↑	↑	Pieaug	CSP
Tendence									
		↑		↓			↑		↓
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu		Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu		Pieaugums ar negatīvu vērtējumu		Samazinājums ar negatīvu vērtējumu		

M12 PARTNERĪGA EKONOMIKA

Mērķa būtība ir veicināt pilsētas ekonomisko izaugsmi, līdzdarbojoties valsts, pašvaldības un privātajam sektoram kā partneriem lielu un nozīmīgu attīstības projektu realizācijā.

Publiskai un privātai partnerībai (PPP) mūsdienās ir ļoti liela loma, lai varētu īstenot vērienīgus projektus. Diemžēl vēl joprojām par īstu PPP Latvijā, tai skaitā arī Rīgā, nevar runāt, jo pārskata gada laikā vēl nav stājies spēkā Publiskās un privātās partnerības likums. 2008. gada beigās minētais likumprojekts tika izstrādāts un izniegts Ministru Kabinētā izskatīšanai. Publiskās un privātās partnerības likuma pieņemšana pašvaldībai ļautu piesaistīt privātos partnerus, lai attīstītu vērienīgus projektus. Tas ir būtiski, jo īpaši esošajā ekonomiskajā situācijā, kad ievērojami sarūk pašvaldības budžets un infrastruktūras projektiem vairs neatliek līdzekļu.

Pašlaik PPP projekti tiek īstenoti, balstoties uz Koncesiju likumu un Publiskā iepirkuma likumu, kā arī veidojot kopsabiedrības. Tomēr šis mehānisms nav veicinājis PPP strauju attīstību, jo, kā liecina dati, Koncesiju reģistrā reģistrēti vien salīdzinoši nelieli 15 koncesiju līgumi. Īstenojot PPP, pašvaldība saglabātu gan uzraudzības funkcijas, gan stratēģisko vadību un plānošanu, savukārt privātais sektors varētu īstenot pārējās aktivitātes.

Mērķa ietvaros ir izvirzīti divi uzdevumi. 2008. gadā aktivitātes tika veiktas abu uzdevumu ietvaros.

U12.1. Veicināt sadarbību starp Rīgas pašvaldību, valsts institūcijām un privāto sektoru
2008. gadā norisinājās aktīva darbība pie dažādu jautājumu risināšanas par normatīvo aktu izpratni, to grozījumiem, kā arī konsultēšanās ar dažādām biedrībām, asociācijām un apvienībām – Latvijas Pašvaldību savienību, Ekonomikas ministriju, Reģionālās attīstības pašvaldību un lietu ministriju, Valsts Ieņēmumu dienestu, Pārtikas un veterināro dienestu, Viesnīcu un restorānu asociāciju, Latvijas tirgotāju asociāciju u.c. RD veic arī Rīgas pilsētas Komercedarbības attīstības padomes sekretariāta funkcijas, kuru veido pašvaldības pārstāvji, kā arī tajā piedalās pārstāvji no Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras, Mazo un vidējo komersantu un amatniecības konsultatīvās padomes, Latvijas Darba devēju konfederācijas, Latvijas Tūrisma konsultatīvās padomes, Latvijas Komerčbanku asociācijas, Latvijas Transporta attīstības un izglītības asociācijas. Tāpat tika nodrošināta

dalība Ekonomikas ministrijas mazo un vidējo komersantu un amatniecības konsultatīvajā padomē, kuras mērķis ir mazo un vidējo komersantu un amatnieku attīstības veicināšana un labvēlīgas uzņēmējdarbības vides veidošana Latvijā.

Pārskata periodā tika veicināta sadarbība starp pašvaldības, valsts un privātā sektora partneriem arī kultūras jomā, jo projektu konkursos tiek atbalstīts daļējs līdzfinansējums projektu norisei. Spilgtākie piemēri – Rīgas Svētki, „Baltā nakts”, Gaismas festivāls „Staro Rīga”, kā arī tika atklāts Leļļu mākslas muzejs. Ziemassvētku pilsētas noformējuma realizēšanas ietvaros sadarbībā ar SIA „Skonto Būve”, SIA „MAXIMA Latvija”, SIA „Goleks”, par privātiem līdzekļiem tika izveidots Ziemassvētku noformējums uz Akmens tilta, Brīvības bulvāra un Elizabetes ielas krustojumā un Operas skvērā. Veiksmīga sadarbība dažādu pasākumu un programmu realizēšanā norisinājās arī ar Kultūras ministriju, VA „Kultūras informācijas sistēmas”, Britu Padomi Latvijā, Latvijas Nacionālo bibliotēku, Latvijas Bibliotekāru biedrību, Latvijas grāmatniecībā apgādu „Jumava”, NVO, Latvijas Nacionālo vēstures muzeju, Latvijas Grāmatizdevēju asociāciju, Naturalizācijas pārvaldi u.c. Uzdevuma ietvaros 2008. gadā tika apstiprināta „Svētku noformējuma Rīgā realizēšanas koncepcija 2007.–2012.” gadam, kurā noteikti Rīgas pašvaldības savstarpējās sadarbības un privātā sektora iesaistīšanās svētku noformējuma realizēšanā pamatprincipi.

Tika noslēgti sadarbības līgumi ar Latvijas augstskolām (Latvijas Universitāte, Biznesa augstskola „Turība”) par tajās studējošo jauniešu – topošo juristu, sabiedrisko attiecību speciālistu stažēšanos RD struktūrvienībās, kā arī nodrošināta prakse sešiem Alberta koledžas studentiem.

U12.2. Nodot konkrētu pašvaldības funkciju izpildi privātajam sektoram valsts un privātās partnerības projektu ietvaros

2008. gadā norisinājās darbs pie RD Pilsētas īpašuma un privatizācijas lietu komitejas 19.05.2008. sēdē pieņemtā lēmuma izpildes. Tika veikta pašvaldībai piederošo vai piekrītošo būvju, kas ir pilnīgi vai daļēji sagruvušas, nonākušas tādā stāvoklī, ka tās ir bīstamas sabiedriskajai drošībai vai bojā ainavu, saraksta analīze un noorganizētas 8 dzīvokļu īpašnieku kopsapulces par šajā sarakstā minēto dzīvojamo māju pārņemšanu dzīvokļu īpašnieku pārvaldīšanā, tomēr tikai dzīvojamās mājas Ludzas ielā 89 dzīvokļu īpašnieki nolēma pārņemt māju savā pārvaldīšanā. Pašreizējās ekonomiskās krīzes apstākļos ir saprotama dzīvojamo māju īpašnieku nevēlēšanās savā pārvaldīšanā pārņemt māju, kuras tehniskais stāvoklis ir bīstams sabiedriskajai drošībai un renovācijai ir nepieciešamas milzīgas investīcijas.

Uzdevuma ietvaros tika izstrādāta arī avārijas stāvoklī esošo un dzīvošanai nepiemēroto daudzdzīvokļu māju renovācijas programma, taču finansējuma trūkuma dēļ programmas īstenošana ir atlikta.

RD institūcijas, kas piedalījās mērķa un tā pakārtoto uzdevumu īstenošanā 2008. gadā, bija Pilsētas attīstības departaments, Īpašuma departaments, Kultūras departaments, Centrālās administrācijas Sabiedrisko attiecību nodaļa, Uzņēmējdarbības koordinācijas centrs un RPA „Rīgas mājoklis”.

Kopsavilkums:

- Likumiskās bāzes trūkums 2008. gadā neļāva uzsākt vērienīgus PPP projektus, tomēr ir iespējams veikt projektu sagatavošanas darbus kā arī sakārto normatīvo aktu bāzi.
- PPP idejas īstenošana pašvaldībai ļautu piesaistīt privātos partnerus, lai attīstītu vērienīgus projektus.
- Sakarā ar to, ka 2009. gada oktobrī stāties spēkā PPP likums, Rīgas domei 2009. gada laikā ir jāpagatavo PPP projektu ieviešanas kārtība Rīgas domē. Šī kārtība paredzēs, kā Rīgas pilsētas pašvaldībā tiks sagatavotas, saskaņotas un apstiprinātas publiskās un privātās partnerības (PPP) projektu idejas, projektu iesniegumi, veikta potenciālo PPP projektu primārās atbilstības analīze atbilstoši pamatkritērijiem, finanšu ekonomiskie aprēķini, to saskaņošana ar Finanšu ministriju, Centrālo finanšu un līgumu aģentūru, iepirkuma procedūru veikšanu un PPP līgumu slēgšana ar privāto partneri, kopsabiedrības vai mērķsabiedrības dibināšana.

Nozares eksperta viedoklis:

A.Kaktiņš, MBA, tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centra SKDS direktors: Tā kā līdz ar ekonomisko krīzi samazinātās pašvaldības iespējas liedz tai patstāvīgi realizēt daudzus pilsētas attīstībai nozīmīgus projektus, PPP varētu būt veiksmīgs problēmu risinājuma variants. Līdz ar to būtu nepieciešams krietni aktīvāks un uz reāliem rezultātiem vērstas pašvaldības darbs šī mērķa sasniegšanai.

M13 ĒRTI UN ĀTRI SASNIEDZAMA PILSĒTA

Mērķis ir nodrošināt rīdziniekiem efektīvu, vieglu un ērtu pārvietošanos Rīgā, kā arī palielināt to pasažieru īpatsvaru, kuri pārvietojas ar sabiedriskā transporta līdzekļiem.

Rīgā kā Eiropas mēroga metropolē ir liels reģistrēto automašīnu skaits un ar katru gadu tas turpina pieaugt. Ja 2007. gadā bija reģistrētas 288 532 vieglās automašīnas, tad 2008. gadā jau 291 753 automašīnas. Neskatoties uz ekonomiskās situācijas pasliktināšanos

valstī, reģistrēto automašīnu skaits palielinās, savukārt sastrēgumi pēdējā gada laikā ir samazinājušies, līdz ar to palielinās iespēja sasniegt galapunktu ātrāk.

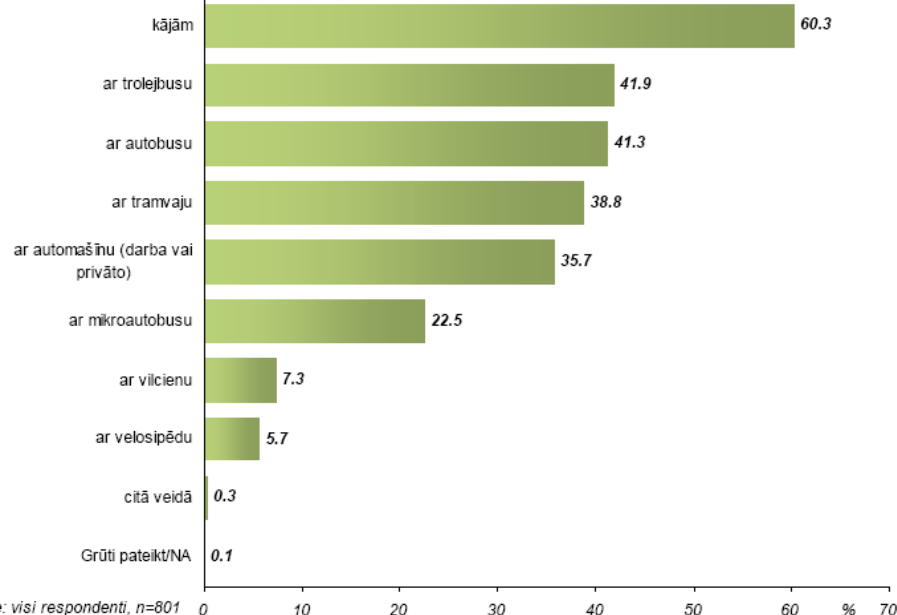
Sabiedriskā transporta pakalpojumus Rīgas pilsētā nodrošina SIA „Rīgas satiksme”. 2008. gadā sabiedriskā transporta sistēmā tika izpildīti 3,9 miljoni reisu, kuros pārvadāti 246 miljoni pasažieru, tai skaitā bez maksas pārvadāti 33,9 miljoni pasažieru, ar atlaidēm 78 miljoni pasažieru. Domājot par pasažieriem ar ierobežotām kustības iespējām, 81 % autobusu un 36% trolejbusu ir ar zemo grīdu un ir aprīkoti ar ratiņu pacelājiem. No 2009. gada 1. marta Rīgas sabiedriskajā transportā pakāpeniski tika ieviesta elektroniskā norēķinu sistēma. Savukārt rūpējoties par gājēju un citu satiksmes dalībnieku drošību, 2008. gada atjaunots brauktuvju segums 114 027 kvadrātmetru platībā, savukārt ietvju segums 36 574 kvadrātmetru platībā.

Kā liecina 2009. gada februārī SKDS veiktās aptaujas dati, 60,3% iedzīvotāju pārvietojas ar kājām, savukārt, aptuveni 40,6% aptaujāto, lai pārvietotos pa Rīgu, izvēlas sabiedrisko transportu, bet 35,7% kā pārvietošanās līdzekli izmanto personīgo vai darba automašīnu (13.1. attēls). 2008. gada laikā 44% iedzīvotāju sabiedrisko transportu kā pārvietošanās līdzekli pilsētā izmanto katru vai gandrīz katru dienu, 7% aptaujāto atdzina, ka viņi pēdējā gada laikā ar sabiedrisko transportu nav braukuši.

13.1. attēls

Q: Lūdzu, raksturojiet, kā Jūs ikdienā pārvietojaties pa Rīgas pilsētu?

ļespējamās vairākas atbildes

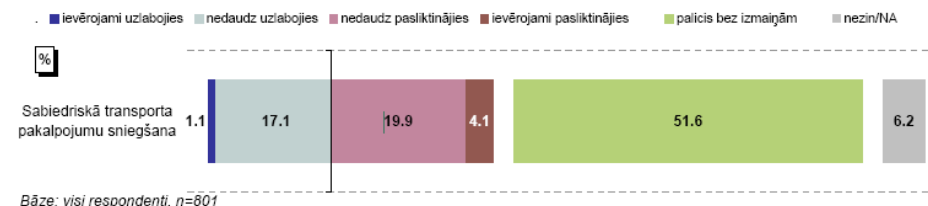

Avots: Sabiedriskās domas pētījums „Rīgas iedzīvotāju aptaujas par dažādiem Rīgas domi interesējošiem jautājumiem rezultāti”, SKDS, 2009.g. februāris.

Pēc SKDS 2009. gada februārī veiktās aptaujas 1/5 daļa (18.2%) rīdzinieku atzinusi, ka sabiedriskā transporta pakalpojumu kvalitāte Rīgā pēdējā gada laikā ir uzlabojusies, bet vairākums jeb 51,6% uzskata, ka situācija pēdējo 12 mēnešu laikā nav būtiski mainījusies (13.2. attēls). Kopumā pārvietošanās pa Rīgu gan ar sabiedrisko transportu, gan ar personīgo vai darba auto ir kļuvusi ērtāka un ātrāka.

13.2. attēls

Kā, Jūsprāt, ir mainījies stāvoklis Rīgas pilsētā sekojošās jomās, salīdzinot ar laika periodu pirms 12 mēnešiem: sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšana?

Avots: Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”, SKDS, 2009.g. februāris.

Pēc ekspertu vērtējuma apkaimju griezumā vislabākā pieejamība sabiedriskajam transportam ir Centrā un Vecrīgā, savukārt vērtējot ielu kvalitāti, visaugstāko novērtējumu ir saņēmušas tādas apkaimes kā Maskavas forštate, Ķengarags, Pleskodāle, Bieriņi, Dzirciems, Ķīpsala, Ilģuciems, Vecmīlgrāvis, Mežaparks, Vecpilsēta un Centrs. Dārziņu, Brekšu, Berģu, Bukultu, Sužu, Beberbeķu, Mūkupurva, Salu, Katlakalna, Mangašsalas, Trīsciema, Jaunciema, Kundziņsalas, Skanstes apkaimēs ekspertu vērtējums par sabiedriskā transporta pieejamību ir viszemākais. Zemu novērtējumu ielu kvalitātes ziņā ir saņēmušas Dārziņu, Beberbeķu, Mūkupurva, Salu un Trīsciema apkaimes. Ekspertu vērtējums par izbūvētajiem velosipēdiem Rīgas apkaimēs ir vienlīdz zems visās apkaimēs, tikai Skanste, Imanta, Ķīpsala, Mežaparks un Sarkandaugava tika novērtētas nedaudz virs vidējā rādītāja.

Mērķa sasniegšanai tika izvirzīti septiņi uzdevumi un pārskata periodā visos tika veiktas darbības.

U13.1. Attīstīt intelīgento satiksmes vadības sistēmu

Lai uzlabotu satiksmes kvalitāti, uzdevuma ietvaros 2008. gadā tika uzstādīti 8 jauni un rekonstruēti 53 luksofori, kā arī 55 luksoforu objekti pieslēgti pie Satiksmes vadības centra.

U13.2. Optimizēt un attīstīt pilsētas transporta infrastruktūru

2008. gada 17. novembrī tika atklāts Dienvidu tilts un trīs līmeņu estakādes pāri Krasta un Maskavas ielai (1.posms). Kā liecina dati, mēneša laikā no tilta atklāšanas brīža satiksmes intensitāte pār Salu tiltu ir samazinājusies par 18%, savukārt pār Akmens tiltu – par 8% . Ja pirms Dienvidu tilta atklāšanas Salu tiltu vidēji diennaktī šķērsoja 80 696 transportlīdzekļu, tad pēc tilta atklāšanas šis skaits saruka līdz 67 194 transportlīdzekļiem, līdz ar to ir samazinājušies sastrēgumi uz tiltiem. Pārskata periodā sākta Dienvidu tilta 2. kārtas būvniecība un Austrumu maģistrāles un Gaujas ielas krustojuma būvniecība, kā arī uzsākta iepirkuma procedūra Dienvidu tilta 3. kārtai posmā no Bauskas ielas līdz

Ziepniekkalna ielai un ir uzsākta Austrumu maģistrāles posma no Ieriķu ielas līdz Vietalvas ielai būvprojekta izstrāde.

2008. gadā satiksmes objektu rekonstrukcijai un izbūves projektu vajadzībām atsavināti 32 zemes īpašumi ar kopējo platību 109 822 m², kā arī 45 dzīvokļu īpašumi. Tika veikta pašvaldības māju piebraucamo un koplietošanas ceļu, ietvju un teritoriju seguma atjaunošana ar esošā asfaltbetona nojaukšanu, šķembu pamata papildināšanu, brauktuvju un ietvju pamatu nomaiņa, lietus kanalizācijas uztvērēju izbūve seguma atjaunošanas zonās 21660 m² platībā, tai skaitā 12 530 m² Dienvidu tilta pievadceļu tiešā tuvumā Ķengaraga, Krasta, un Dārziema mikrorajonos (pavisam 37 adresēs).

Noslēgts līgums par būvprojekta izstrādi tunelim zem dzelzceļa Ģertrūdes ielas un Daugavpils ielas savienošanai. Veikti 11 ielu rekonstrukcijas darbi, Lielirbes ielas un Ventpils ielas krustojuma pārbūve un pabeigta 2 līmeņu krustojuma – Juglas ielas un Brīvības gatves būvniecība, tilta pār Baltezera kanālu Jaunciema gatvē renovācija un uzsākta tilta pār Juglu Brīvības gatvē renovācija.

Priekšpilsētās veikta iekškvartālu teritoriju, satiksmes joslu un trotuāru asfaltbetona seguma atjaunošana pie dzīvojamām mājām.

U13.3. Pielāgot ceļu infrastruktūru un sabiedrisko transportu cilvēkiem ar kustību traucējumiem un pārvietošanās grūtībām

Cilvēkiem ar kustību traucējumiem un pārvietošanās grūtībām papildus valsts pabalstam tika nodrošināta samaksa transporta pakalpojumiem. Pašvaldības apmaksājusi transporta izdevumus 3 351 personai ar apgrūtinātu pārvietošanos. Lai pilnveidotu transporta pakalpojumu kvalitāti, tiek veicināta konkurence un specializētā autotransporta (mikroautobuss) pakalpojumu nodrošina jau 6 pakalpojumu sniedzēji. Pārskata periodā pilsētā bija 396 autobusi (jeb 82% no visiem autobusiem) un 323 trolejbusi (jeb 27% no visiem trolejbusiem) ar zemām grīdām, no kuriem daļa ir aprīkoti ar rampām pie vidējām durvīm, lai nodrošinātu cilvēkiem ar kustību traucējumiem un pārvietošanās grūtībām vieglāku iekāpšanu un izkāpšanu no transportlīdzekļa. Par pirmo 20 tramvaju ar zemo grīdu ražošanu un piegādi ir noslēgts līgums. Tiek apzinātas personas ratiņkrēslos, kuru pārvietošanos kavē pagalmu un piebraucamo ceļu stāvoklis, pakāpeniski šajos posmos tiek veikti remontu.

U13.4. Veidot un attīstīt velotransporta infrastruktūru

Uzsākta veloceliņa „Mežaparks – Vecāķi” posma Mežaparks – Vecmīlgrāvis būvniecība (5 km). Pabeigta tehniskā projekta korekcija un pārskatīšana veloceliņam Centrs – Berģi.

U13.5. Akcentēt sabiedriskā transporta prioritāti pilsētas kopējā transporta sistēmā

Izveidotas atsevišķas sabiedriskā transporta joslas, lai piešķirtu prioritāti sabiedriskam transportam uz Zemitāna tilta, 13. janvāra ielā, Slokas ielā, Merķeļa ielā, Ulmaņa gatvē, Avotu ielā, Bauskas ielā, Stabu ielā, Turgeņeva ielā, Jūrmalas gatvē, Kalpaka bulvārī, kopā 8940 m.

U13.6. Pilnveidot braukšanas politiku un satiksmes drošību

Uzdevuma ietvaros izstrādāta „Rīgas ielu, transportbūvju un satiksmes vadības attīstības koncepcija 2009.- 2018. gadam”.

U13.7. Ieviest jaunu sabiedriskā transporta shēmu, par prioritāti izvirzot elektrotransporta attīstību

Regulāri tiek pārskatīts pilsētas sabiedriskā transporta maršrutu tīkls. 2008. gadā ieviesta vienota abonementa biļete A/S „Pasazieru vilciens” un RP SIA „Rīgas satiksme”.

2008. gadā transporta nozarei no pašvaldības budžeta tika izlietoti 96 665,9 tūkstoši latu. Budžeta līdzekļi galvenokārt tika izmantoti sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanai, satiksmes infrastruktūrai un tās regulēšanas uzturēšanai²⁴.

RD institūcijas, kas piedalījās mērķa un tā pakārtoto uzdevumu īstenošanā 2008. gadā, bija: Satiksmes departaments, Īpašuma departaments, Pilsētas attīstības departaments, Labklājības departaments, Vides departaments, RPA „Rīgas dārzi un parki”, Rīgas Latgales priekšpilsētas izpilddirekcija un Rīgas Ziemeļu rajona izpilddirekcija.

Kopsavilkums:

- Pēdējā gada laikā radusies ekonomiskā situācija ir piespiedusi mainīt iedzīvotāju pārvietošanās paradumus, kā rezultātā pieaug to iedzīvotāju skaits, kuri pārvietojas pa Rīgu ar kājām, nevis automašīnām vai sabiedrisko transportu.
- Atklājot Dienvidu tilta pirmo kārtu, uz Akmens tilta un Salu tilta ir samazinājies noslogojums, satiksmes intensitāte pār Salu tiltu ir samazinājusies par 18%, savukārt pār Akmens tiltu – par 8%.
- Rīgā turpinājās veloceliņu būvniecība, lai gan to skaits vēl joprojām ir nepietiekams. Paralēli veloceliņu izveidei jāparedz pietiekams skaits drošu velonovietņu, kas varētu būt pakalpojums par nelielu samaksu.
- Pozitīvi vērtējama atsevišķu sabiedriskā transporta joslu izveide, piešķirot prioritāti sabiedriskajam transportam.

²⁴ Rīgas pašvaldības 2008. gada publiskais pārskats

- Rīgā tiek turpināta zemās grīdas tramvaju ieviešana, turklāt pārskata periodā tika noslēgts līgums par pirmo 20 šādu tramvaju ražošanu un piegādi.
- Rīgas attīstības plānā paredzēta Park&Ride (Novieto&Brauc) sistēmas izveide, kas ievērojami atslogotu pilsētas centru no automašīnām. Ņemot vērā, ka ievērojami ir kritušie būvniecības izdevumi un Publiskās un Privātās partnerības likumprojekts tiek virzīts apstiprināšanai saeimā, būtu optimāls laiks, lai uzsāktu Park&Ride sistēmas izveidi. Jāmin, ka *U3.1 Attīstīt esošajam pilsētas centram pakārtotus daudzfunkcionālus vietējos centrus* uzdevuma ietvaros 2008. gadā tika noslēgts līgums par Latgales priekšpilsētas multifunkcionālā kultūras centra un daudzstāvu autostāvvietas (Park&Ride) būvprojekta izstrādi.

Nozares eksperta viedoklis:

L.Osis, Mg.sc.env., Vides ministrijas eksperts: Rīgas transporta sistēmas attīstība ilgu laiku tikusi virzīta galvenokārt autobraucēju vajadzību nodrošināšanai, par pārējiem pārvietošanās veidiem atceroties epizodiski. Pamazām ticis modernizēts un labiekārtots sabiedriskā transporta ritošais sastāvs, tomēr maz darīts, lai izmainītu transporta veida lietošanas modālo sadalījumu uz videi draudzīgāku. Ļoti lēnām noris arī solītā piepilsētas vilciena integrēšana Rīgas sabiedriskā transporta sistēmā.

Pēdējā laikā pēc ilgāka klusuma brīža aktivizējusies veloceļu izbūve, tomēr esošā veloceļu izbūves politika nav ilgtspējīga, jo nerespektē velobraucējus kā pilntiesīgus transporta plūsmas dalībniekus (drīzāk kā brīvā laika pavadīšanas iespēju), kuru pienākums būtu ievērot satiksmes noteikumus, tajā pašā laikā iegūstot tiesības uz drošu, videi draudzīgu un veselīgu pārvietošanās veidu.

Ekonomiskās krīzes situācija, kad daudzi iedzīvotāji ir un būs spiesti mainīt savus pārvietošanās paradumus, ir ļoti piemērots laiks, lai, tāpat kā vairumā lielo Eiropas pilsētu (tātad ir iespējas pārņemt labāko pieredzi) tur, kur iespējams, pārietu no ielu malām (un nereti arī trotuāriem) uzspiestās autotransporta stāvvietu funkcijas uz autonomām, no pārējā transporta un gājējiem nodalītām riteņbraucēju joslām abās ielas malās.

13.1.tabula

Stratēģiskā mērķa „Ērti un ātri sasniedzama pilsēta” rādītāji

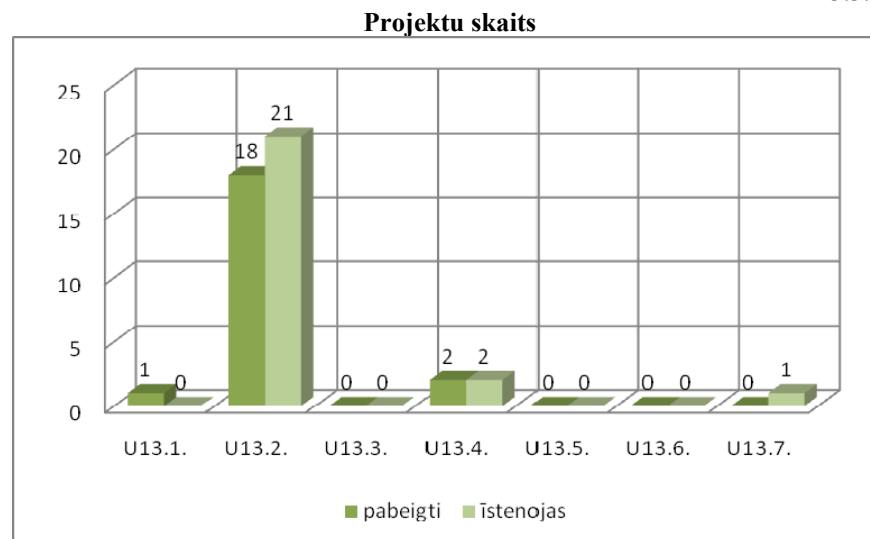
RPIAS	2007	2008	Tendence pret iepriekšējo gadu	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens	Avots
Iedzīvotāju vērtējums par sabiedriskā transporta pieejamību	74%	78%	↑	Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja

Iedzīvotāju vērtējums par gājēju infrastruktūras (ielas, pārejas utt.) kvalitāti pilsētā					
	52%	44%	↓	Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja
Iedzīvotāju vērtējums par sabiedriskā transporta pakalpojumu kvalitāti					
	59%	59%	→	Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja
Tendence					
	↑	↓	↑	↓	→
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu	Nav notikušas izmaiņas

Rīgas pašvaldības iestāžu ES projekti, kas pabeigti un īstenojas 2008.gadā
M13 Ērti un ātri sasniedzama pilsēta pakārtotajiem uzdevumiem

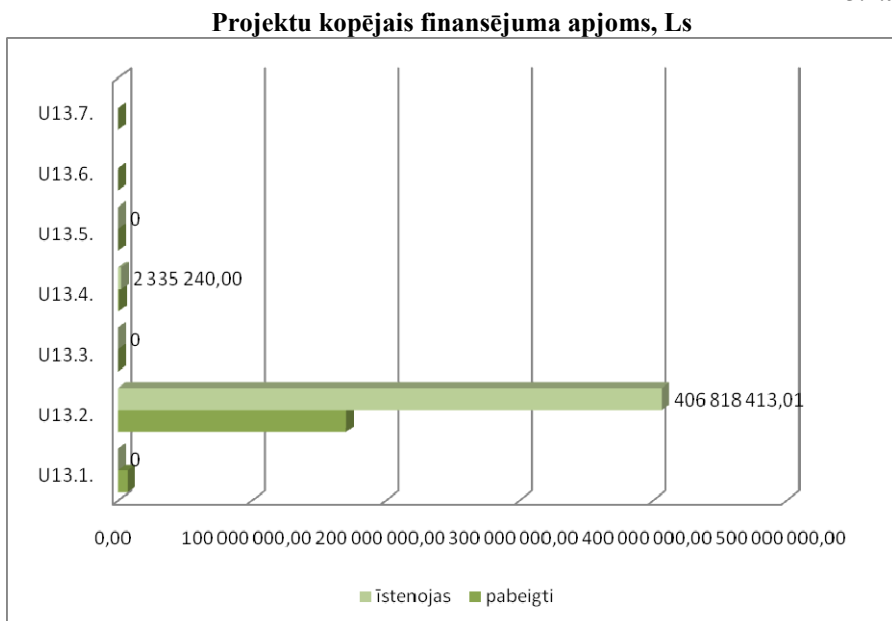
Mērķa M13 Ērti un ātri sasniedzama pilsēta ietvaros 2008. gadā Rīgas pašvaldības iestādēs tika pabeigts 21 ES finansēts projekts par kopējo summu 178,1 milj.Ls, savukārt īstenošanas stadijā bija 24 ES finansēti projekti par kopējo summu 664,2 milj.Ls (13.3. attēls un 13.4. attēls).

13.3. attēls.

Avots: RD PAD SPN

13.4.attēls

Avots: RD PAD SPN

M14 TĪRA UN ZAĻA PILSĒTVIDE

Vides kvalitāte tiešā veidā ietekmē cilvēka veselību, darba spējas un labklājību, tāpēc viens no pilsētas attīstības pamatmērķiem ir veselīga pilsētvide. Šī mērķa īstenošanā ietilpst dabas vērtību saglabāšana, kā arī degradētās vides atjaunošana un pilnveidošana.

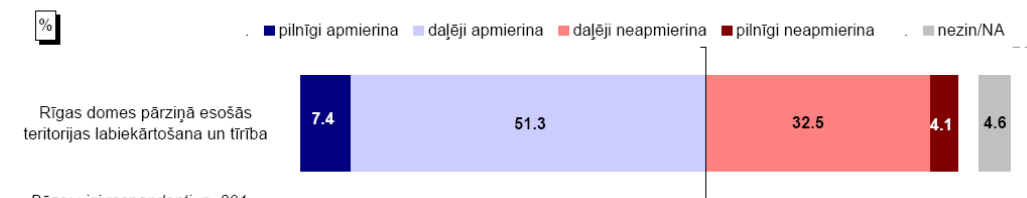
Pieaugot pilsētas attīstības tempiem, diemžēl pieaug arī negatīva ietekme uz pilsētas vidi. Kvalitatīvu dabas vidi lielā mērā nosaka urbanizēto teritoriju un dabas un apstādījumu teritoriju attiecība, kā arī to kvalitātes un pieejamības līmenis. Apstādījumu un dabas teritoriju, apbūves teritoriju ar apstādījumiem, ūdens teritoriju, ostas ūdens akvatorija teritoriju, ostas apstādījumu un dabas teritoriju, ostas publiskās apbūves teritoriju ar apstādījumiem kopējā platība Rīgā ir 43,74 % no pilsētas kopējās platības.

Vides kvalitāte, aizsardzība un vides aizsardzības programmu izstrādāšana Rīgā ir RD Vides departamenta pārziņā. Turklāt vairākas jomas ir Vides ministrijas kompetencē, piemēram, dabas resursu nodokļa noteikšana. Daudzas jomas pārklājas un par tām ir atbildīga kā Vides ministrija, tā RD Vides departaments, piemēram, abas minētās iestādes veic ietekmes uz vidi novērtējumus.

Saskaņā ar 2009. gada februārī veiktās iedzīvotāju aptaujas rezultātiem iedzīvotāji lielākoties ir bijuši apmierināti ar RD darbu tās pārziņā esošās teritorijas labiekārtošanā un tīrībā – 58,7% pilsētas iedzīvotāji sniedza atbildi „pilnībā apmierina” un „daļēji apmierina”, savukārt kopumā neapmierināti bija 36,6% rīdnieku (14.1. attēls). Caurmērā apmierināti ar Domes pārziņā esošās teritorijas labiekārtošanu un tīrību ir Ziemeļu rajonā dzīvojošie (74%), savukārt to, ka ir neapmierināti, visbiežāk minējuši Latgales priekšpilsētas iedzīvotāji (41%).

14.1. attēls

Kā Jūs vērtējat Rīgas domes darbu likumā “Par pašvaldībām” noteikto funkciju izpildē: Rīgas domes pārziņā esošās teritorijas labiekārtošana un tīrība?

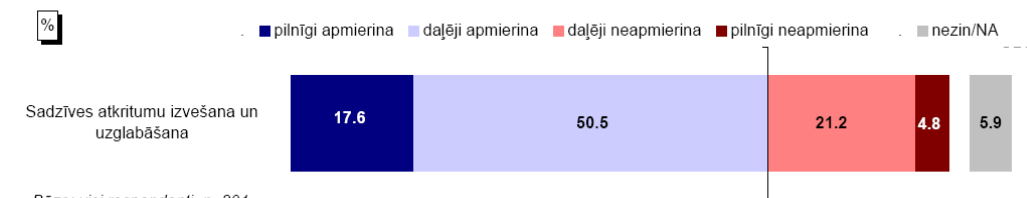
Bāze: visi respondenti, n=801

Avots: Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”, SKDS, 2009.g. februāris.

Attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas jautājumiem 2/3 jeb 68,1% rīdnieku ir apmierināti ar RD darbu sadzīves atkritumu izvešanā un uzglabāšanā (14.2. attēls). Visneapmierinātākie ar šo jomu pilsētā ir Centra rajonā dzīvojošie – negatīvu atzinumu sniedza 34% Centra rajona iedzīvotāju.

14.2. attēls.

Kā Jūs vērtējat Rīgas domes darbu likumā “Par pašvaldībām” noteikto funkciju izpildē: sadzīves atkritumu izvešana un uzglabāšana?

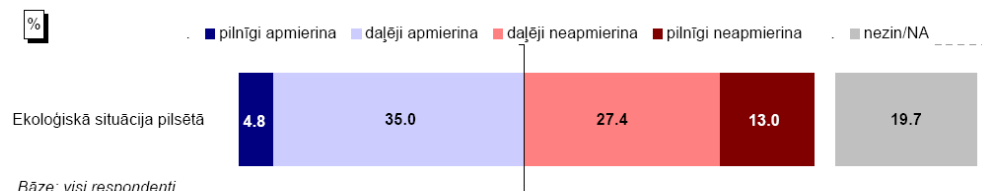
Bāze: visi respondenti, n=801

Avots: Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”, SKDS, 2009.g. februāris.

Aptaujas ietvaros tika noskaidrots iedzīvotāju viedoklis arī par to, kā tiek vērtēts Domes paveiktais saistībā ar ekoloģisko situāciju pilsētā. To, ka viņus apmierina RD darbs saistībā ar minēto jomu pilsētā, minēja 39,8% iedzīvotāju, un gandrīz tik pat liela iedzīvotāju daļa (40,4%) pauda neapmierinātību (14.3. attēls). Raksturojot dažādos pilsētas rajonus dzīvojošo atbildes, jāsecina, ka Centra rajonā (52%), Zemgales priekšpilsētā (50%), Ziemeļu rajonā (44%) un Latgales priekšpilsētā (44%) dzīvojošie biežāk nekā caurmērā atzīmēja, ka viņus apmierina Domes paveiktais saistībā ar ekoloģisko situāciju, bet Kurzemes rajonā aptaujātie caurmērā biežāk (45%) pauda neapmierinātību.

14.3. attēls

Kā Jūs vērtējat Rīgas domes darbu likumā "Par pašvaldībām" noteikto funkciju izpildē: ekoloģiskā situācija pilsētā?

Bāze: visi respondenti, n=801

Avots: Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”, SKDS, 2009.g. februāris.

Pēc aptaujāto ekspertu domām, atkritumu apsaimniekošana vislabāk vērtējama ir Zolitūdē, Pļavniekos, Purvcimā, Mežciemā, Skanstē, Imantā un Ilģuciemā, savukārt visnegatīvāk – Beberbeķos, Mūkupurvā, Trīsciemā un Kundziņsalā.

Rīgas gaisa kvalitātes novērtējumam tiek izmantoti dati, kas iegūti tiešo mērījumu ceļā pilsētā izvietotajās gaisa monitoringa stacijās. Gaisa kvalitātes skaitliskais raksturojums tiek veikts attiecībā uz konkrētām vielām, kurām ir noteikti robežlielumi atbilstoši MK noteikumiem Nr.588. Tās ir sēra dioksīds (SO₂), slāpekļa dioksīds (NO₂), oglekļa oksīds (CO) u.c. Cieto daļiņu jeb putekļu piesārņojumu PM₁₀ Rīgā galvenokārt rada siltuma ražošana, sadedzinot kurināmo, un autotransports, tādēļ plānota kopējā transportlīdzekļu skaita samazināšana Rīgas vēsturiskajā centrā par 35%, salīdzinājumā ar 2002. gadu, vienlaikus veicot satiksmes optimizāciju.

Mērķa ietvaros tika izvirzīti 15 uzdevumi, taču darbības notika 12 no tiem. Aktivitātes netika veiktas U14.3. Nodrošināt slēgto izgāztuvju sanāciju un reaktivāciju sasniegšanai, jo šī uzdevuma veikšanai netika piešķirti finanšu resursi, kā arī uzdevumu U14.12. Nodrošināt pilsētas iedzīvotājus ar ES standartiem atbilstošu dzeramo ūdeni un U14.15. Izveidot īpaši aizsargājamu dabas teritoriju pārvaldi īstenošanai.

U14.1. Nodrošinātu efektīvu pilsētas dabas un apstādījumu teritoriju apsaimniekošanu

Dabas un apstādījumu teritoriju uzturēšana un apsaimniekošana notiek katrā no Rīgas priekšpilsētām un rajoniem. Visā pilsētas teritorijā tika veikta koku vainagu kopšana (ielu koki, pašvaldības skolas, slimnīcas, bērnudārzi u.c.) – sauso, slimo koku zāģēšana, jauno koku kopšana (1822 koki visā pilsētā) un iepriekšējo gadu stādījumu kopšana. Pēc RD Apstādījumu saglabāšanas komisijas lēmuma, tika veikta ielu stādījumu atjaunošana ar 355 dižstādiem. Visā pilsētā 2008. gadā tika nozāģētas 430 papeles, jo ļoti daudziem cilvēkiem šis koks izraisa alerģiskas organisma reakcijas.

2008. gadā tika uzsākta „Rīgas pilsētas ainavu aizsardzības, plānošanas un pārvaldības koncepcijas 2008.-2018. gadam” izstrāde.

Uzdevuma ietvaros tika veikti arī dažādi ikdienas darbi, kā, piemēram, uzraudzīta teritoriju sakoptība, kontrolēta iebraukšana kāpu zonā (sastādīti 24 protokoli), veikti malu zvejniecības apkarošanas darbi (sastādīti 27 protokoli) un veikta smēķēšanas ierobežojumu kontrole (sodīti 1509 smēķētāji par smēķēšanu neatļautās vietās).

U14.2. Veicināt atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstību

Saskaņā ar „Rīgas pilsētas atkritumu apsaimniekošanas plānu 2006.-2012.gadam”, 2008. gadā Rīgas pilsētā tika pabeigta pirmā dalīto atkritumu savākšanas laukuma būvniecība.

Piesaistot ERAF līdzfinansējumu, ir izveidoti 58 dalīto sadzīves atkritumu savākšanas punkti, kas paredzēti pašvaldības apsaimniekoto māju iedzīvotājiem (izvietoti konteineri stiklam, papīram, polietilēnam). Rīgas pilsētā 2008. gadā tika sašķiroti 24375 tūkstoši tonnu sadzīves atkritumu.

U14.4. Sakārtot bīstamo atkritumu uzglabāšanu, transportēšanu un noglabāšanu atbilstoši ES standartu prasībām

Uzdevuma ietvaros, piesaistot līdzekļus no Rīgas Vides aizsardzības fonda, tiek nodrošināta 5 specializēto bīstamo sadzīves atkritumu savākšanas punktu iedzīvotājiem apkalpošana. Līdz 2012. gadam paredzēts nodrošināt katrā pilsētas mikrorajonā vienu sadzīves bīstamo atkritumu pieņemšanas punktu.

U14.5 Nodrošināt ūdens resursu aizsardzību un koordinēt piesārņoto ūdens objektu sanācijas pasākumus

2008. gadā tika veikta 70 neizmantoto ūdens ieguves urbumu apsekošana Rīgas pilsētā un sagatavots darba ziņojums par nepieciešamajām darbībām, lai nodrošinātu virszemes un pazemes ūdens resursu ilgtspējīgu izmantošanu. Pārskata periodā tika veikta arī virszemes ūdens paraugu ņemšana un testēšana – lai nodrošinātu ātru reaģēšanas iespēju varbūtēja ūdens piesārņojuma konstatēšanai virszemes ūdensobjektos Rīgas pilsētā.

Pārskata periodā iztīrītas un labiekārtotas mazās upītes – Gaiļupīte, Strazdupīte, Šmerļupīte un Dreiliņupīte (kopumā 7,7 km garumā), uzsākta Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas Liepājas, Ozolnieku, Jaunpils un Jaunmoku ielu novadgrāvja atjaunošana, veikta Dārza ielas dīķa un novadgrāvja atjaunošana 650 m garumā, atjaunota meliorācijas novadgrāvju sistēma ar caurtekām - 3,9 km un uzbūvēts Vaķiltu ciemata aizsargdambis 0,33 km garumā.

U14.6. Nodrošināt gaisa kvalitātes uzlabošanu

Uzdevuma izpildes nodrošināšanai, tiek realizēta „Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes rīcības programma 2004.–2009.”. Lai samazinātu putekļu piesārņojumu pilsētas centrā, arī 2008. gadā tika veikta Rīgas pilsētas ielu brauktuviņu mazgāšana ar laistīšanas – mazgāšanas mehānismiem.

2008. gadā notika automatizētu gāzes katlumāju ierīkošana 9 pašvaldības izglītības iestādēs, tika uzstādīts gāzes katls dzīvojamā mājā Pētersalas ielā 2, kā arī tika īstenota Dzīvojamās mājas Sarkanā ielā 4 katlu mājas rekonstrukcijas un ārējā gāzes vada būvniecības tehnoloģiskās daļas montāžas gaitas tehniskā uzraudzība.

U14.7. Labiekārtot rekreācijas teritorijas

2008. gadā uzdevuma ietvaros norisinājās dažādi labiekārtošanas darbi visā pilsētas teritorijā, tostarp plaši rekonstrukcijas un labiekārtošanas darbi daudzos Rīgas parkos, piemēram, Kronvalda parkā tika kapitāli rekonstruēta strūklaka, Bastejkalnā tika pabeigta kaskādes rekonstrukcija un pilnībā atjaunota strūklaka, arī Ziedoņdārzā tika pabeigta strūklakas atjaunošana (Ziedoņdārzs ir iekļauts Latvijas valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā). Tika pabeigts Vērmanģdārza estrādes remonts un videonovērošanas uzstādīšana (uzstādītas 9 videonovērošanas kameras), sakārtots Viesturdārzs – iesēts zāliens, ierīkotas puķu dobes un rožu stādījumi, salaboti soli un uzstādītas atkritumu urnas, tika atjaunoti Kanālmalas un Esplanādes apstādījumi, labiekārtoti Brīvības un Ropažu ielas (ALFA) skvērs un Buļļu – Dzirciema rotācijas aplis u.c. Norisinājās arī Kobes dārza projektēšana un I kārtas ierīkošana.

Savukārt Zaķu salā tika sakopts Daugavas krasts 3 km garumā. Tika veikta Vecāķu pludmales, t.sk., peldvietas, uzturēšana un labiekārtošana 2,8 km garumā – uzstādītas 7 pārvietojamās tualetes, izgatavotas 6 jaunas pārgērbšanās kabīnes, uzbūvēts betona atbalsta sienas posms 38 m garumā, atjaunots esošais atbalsta sienas posms 37 m garumā un invalīdu nobrauktuves dēļu segums 190 m² platībā. 2008. gadā notika arī Vakarbuļļu pludmales labiekārtošana – solu un koka laipu uzstādīšana, informatīvo zīmju uzstādīšana, bruģakmens gājēju celiņu izveide, kāpu nostiprināšana ar laukakmeņiem, biotuaļu piegāde, noma un apkalpošana, tīklu pīramīdas, bērnu rotaļu ierīču uzstādīšana un karoga masta uzstādīšana. Norisinājās arī pludmales pie Flotes ielas labiekārtošana – tirdzniecības laukuma un piebraucamā ceļa izveide, aizlieguma zīmes un uzstādīšana un pludmales pie

3.autobusa galapunkta labiekārtošana: rotaļu ierīču uzstādīšana, piebraucamās zonas un tirdzniecības vietas labiekārtošana.

Turpinās darbs pie „Zaļā” velosliena izstrādes, kas ļaus Rīgas iedzīvotājiem un tūristiem aktīvi pavadīt brīvo laiku, izbaudot Rīgas parkus un Mārupītes dabas ainavu, kā arī sniegs drošas pārvietošanās iespējas ikdienas velosipēdistiem. Tika izveidota aktīvās atpūtas zona pie Kleistu ielas, veikta sporta zonas labiekārtošana – trosu ceļa uzstādīšana, futbola laukuma izveide, 2 handbola vārtu uzstādīšana, volejbola laukuma izveide, bruģēta basketbola laukuma izveide, atkritumu urnu uzstādīšana un 5 informatīvo zīmju uzstādīšana.

U14.8. Koordinēt preventīvos pasākumus neparedzēta piesārņojuma riska mazināšanai

2008. gadā ir izstrādāts Rīgas pilsētas Civilās aizsardzības plāns. Saskaņā ar to tiek koordinēti un vadīti pasākumi piesārņojuma novēršanai vai samazināšanai. Savukārt speciālisti piedalās Rīgas pilsētas paaugstinātas bīstamības objektu pārbaudēs un Vides pārraudzības valsts biroja sēdēs, kurās izskata šo uzņēmumu Drošības pārskatus un Rūpniecisko avāriju novēršanas programmas.

U14.9. Pilnveidot un uzturēt vides monitoringu un informācijas sistēmas

RD kopš 2003. gada ir trīs gaisa monitoringa stacijas – divas DOAS tipa (Tvaika iela 45 un Brīvības ielā 73) un viena HORIBA tipa Kr.Valdemāra ielā 18. Monitoringa stacijās tiek nodrošināta visu iekārtu darbība, regulāri veikti apkopes darbi, bojāto daļu nomaiņa, iekārtu regulāra kalibrēšana, justēšana un darbības pārraudzība. 2008. gadā uz gaisa monitoringa stacijām Brīvības un Valdemāra ielās operatīvi tika atēlotas divu dažādu piesārņotājvielu koncentrācijas dotajā vietā, kas atjaunojās ik pēc 10 minūtēm. RD mājas lapā (www.riga.lv) tika izvietota operatīva informācija, kas tika atjaunota ik pēc stundas, par visu mērīto piesārņotājvielu koncentrācijām RD monitoringa stacijās (Rīgas centrā - Kr. Valdemāra 18 un Brīvības ielā koncentrācijas dotajā vietā. 2008. gadā tika atjaunota temperatūras regulēšanas sistēma Kr.Valdemāra ielas monitoringa stacijā.

U14.10. Veicināt siltumenerģijas un elektroenerģijas racionālu izmantošanu

Uzdevuma ietvaros 2008. gadā notika darbs pie RD saistošo noteikumu „Siltumapgādes veida izvēles kārtība ēkās, būvēs, dzīvokļos, mākslinieku darbnīcās un neapdzīvojamās telpās Rīgā” projekta izstrādes.

Tika veikta pašvaldības dzīvojamās ēkas Gaujas ielā 47a ogļu katlu mājas rekonstrukcijas tehniskā projekta izskatīšana un saskaņošana. Rīgas pilsētas Siltumapgādes jautājumu komisijā izskatīti un izvērtēti lokālo siltuma avotu īpašnieku, ēku un būvju īpašnieku, būvniecības ierosinātāju priekšlikumi par lokālo siltuma avotu izbūvi, rekonstrukciju, renovāciju vai likvidāciju un par apkures veida maiņu ēkām un būvēm un pieņemti lēmumi par atļaujas izsniegšanu vai atteikumu, izskatīti un izvērtēti dzīvojamo telpu un

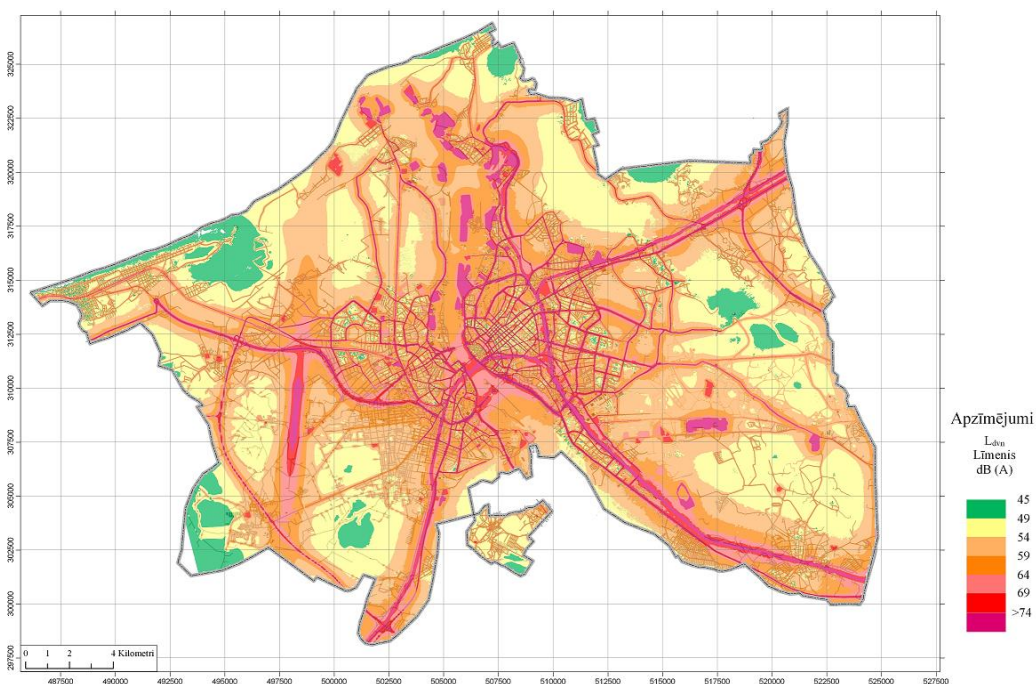
neapdzīvojamo telpu īpašnieku, īrnieku un nomnieku iesniegumi par telpu atslēgšanu no ēkas centrālās apkures sistēmas un/vai par apkures veida maiņu telpām un pieņemti lēmumi par atļaujas izsniegšanu vai atteikumu 87 objektiem.

U14.11. Samazināt trokšņu piesārņojuma ietekmi uz pilsētas iedzīvotāju veselību

2008. gadā uzdevuma ietvaros tika pabeigta Rīgas stratēģiskās trokšņu kartes izstrāde un uzsākta rīcības plāna trokšņu mazināšanai izstrāde (14.4. attēls).

14.4. attēls

Kopējo trokšņu avotu diennakts trokšņa rādītāja L_{dva} vērtības Rīgas aglomerācijas teritorijā

Avots: RD Vides departaments

U14.13. Nodrošināt piesārņoto objektu sanāciju un koordinēt to reaktivācijas pasākumus

Kopš 1999. gada tiek veikta naftas produktu atsūkņošana no gruntsūdeņiem bijušās Rumbulas lidostas teritorijā, kas ir otra piesārņotākā vieta Rīgā. 2008. gada laikā Rumbulas teritorijā ir veikts gruntsūdeņu monitorings un atsūkņēti 9,88 m³ relatīvi tīru naftas produktu.

U14.14. Saglabāt bioloģisko daudzveidību Rīgā

Pārskata periodā Rīgā tika izveidoti 3 mikroliegumi: Saulesdārzs, Kokneses prospekta liepu aleja un Strazdumuižas parks. 2008. gadā Rīgā bija šādas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas – 3 dabas liegumi („Krēmeri”, „Vecdaugava”, „Jaunciems”), viens dabas parks - „Piejūra” un 2 dabas lieguma zonas - „Vakarbulļi” un „Daugavgrīva”. Teritorijas tiek arī apsaimniekotas – veikta atkritumu savākšana, niedru pļaušana, sakopti 66 aizsargājami koki, uzturēts labiekārtojums un noganītas pļavas.

U14.15. Izveidot īpaši aizsargājamu dabas teritoriju pārvaldi

Īpaši aizsargājamu dabas teritoriju pārvalde nav izveidota, jo to apgrūtinā fakts, ka dabas parks „Piejūra” ietilpst 3 pašvaldībās (Rīgas pilsēta, Carnikavas pagasts, Saulkrastu lauku teritorija). Jāveido viena administrācija.

2008. gadā vides aizsardzībai no Rīgas pilsētas pašvaldības pamatbudžeta, speciālā budžeta un investīcijām tika novirzīti 4,5 miljoni latu. Tas ir par 42% jeb aptuveni 1,4 miljoniem latu vairāk kā 2007. gadā, kad vides aizsardzības jomas kopējas budžets bija 3,2 miljoni latu. Nozarei atvēlētie līdzekļi izlietoti galvenokārt, lai nodrošinātu vides aizsardzības pasākumus, tajā skaitā vides kvalitātes uzlabošanu²⁵.

RD institūcijas, kas pārskata periodā piedalījās šī mērķa realizācijā, ir Vides departaments, Pilsētas attīstības departaments, Komunālais departaments, Rīgas Pašvaldības policija, RPA „Rīgas dārzi un parki”, RPA „Rīgas enerģētikas aģentūra”, Rīgas Kurzemes rajona izpilddirekcija, Rīgas Latgales priekšpilsētas izpilddirekcija, Rīgas Ziemeļu rajona izpilddirekcija, Rīgas Zemgales priekšpilsētas izpilddirekcija, Rīgas Centra rajona izpilddirekcija, Rīgas Vidzemes priekšpilsētas izpilddirekcija un Rīgas pašvaldības uzņēmēj sabiedrība SIA „Rīgas pilsētbūvnieks”.

Kopsavilkums:

- Uzdevums U9.3. *Veicināt videi draudzīgu rīcību iedzīvotāju vidū vairāk atbilst mērķim M14 Tīra un zaļa pilsētvide, ieteikums: pārcelt uzdevumu U9.3. mērķa M14 sastāvā.*
- Uzdevums U16.4. *Nodrošināt pašvaldības īpašumā esošo mājokļu renovāciju un infrastruktūras uzturēšanu un uzlabošanu cieši sasaucas ar uzdevumu U14.10. Veicināt siltumenerģijas un elektroenerģijas racionālu izmantošanu, ieteikums abus uzdevumus apvienot un iekļaut zem mērķa M16 Pilsēta ar kvalitatīvu mājokli.*
- 2008. gadā tika uzsākta „Rīgas pilsētas ainavu aizsardzības, plānošanas un pārvaldības koncepcijas 2008.-2018. gadam” izstrāde.

²⁵ Rīgas pašvaldības 2008. gada publiskais pārskats

- Veikta automatizētu gāzes katlumāju ierīkošana 9 pašvaldības izglītības iestādēs.
- Pārskata periodā turpinājās darbs pie teritoriju sakopšanas un labiekārtošanas, kas nozīmē gan uzlabotu vides estētisko kvalitāti, gan plašākas rekreācijas iespējas iedzīvotājiem.
- Pabeigta Rīgas stratēģiskās trokšņu kartes izstrāde, kurā redzams, ka galvenokārt trokšņu līmenis ir paaugstināts Starptautiskās lidostas „Rīga” rajonā, ap dzelzceļu un galvenajām automaģistrālēm.
- 2008. gadā Rīgā tika izveidoti 3 mikrolieģumi: Saulesdārzs, Kokneses prospekta liepu aleja, Strazdumuižas parks.
- Īpašu uzmanību Rīgā būtu jāpievērš gaisa un ūdens kvalitātei, sevišķi vasaras periodā. Arī atkritumu apsaimniekošanai ir jāatrodas prioritāšu sarakstā. Pēdējā laikā arvien aktuāls kļūst trokšņu piesārņojums.
- 2008. gadā ir uzsākta Meteora dārza rekonstrukcija, ierīkojot tur Kobes dārzu – tā ir vienreizēja iespēja Rīgai savā teritorijā priecēt kā pilsētas iedzīvotājus, tā viesus ar Japānas stila dārzu, kas pasaulē ir plaši apmeklēti sava īpašā stila dēļ (īpaša arhitektūra, Sakuras jeb Japānas ķirša ziedēšana u.c.).

Nozares eksperta viedoklis:

L.Osis, Mg.sc.env., Vides ministrijas eksperts: Šī mērķa sasniegšanu reāli apdraud ne vien ekonomiskās krīzes situācija (piešķirto līdzekļu samazinājums), bet arī Rīgā uzsāktā vides sektora pārvaldības demontāža, likvidējot Vides departamentu un nododot tā funkcijas Komunālajam departamentam. Tādējādi Rīgā palielinās risks pazaudēt pilsētas zaļo kapitālu, kas attīstītājās valstīs ir viens no pilsētu ekonomiskās konkurētspējas aspektiem.

Vides sektorā nepieciešams profesionāls un stratēģisks skatījums, tādēļ vēlams aktualizēt Rīgas vides stratēģiju, kas paredzēta līdz 2010. gadam un būtu nekavējoties jāuzsāk jaunas izstrādi.

14.1.tabula

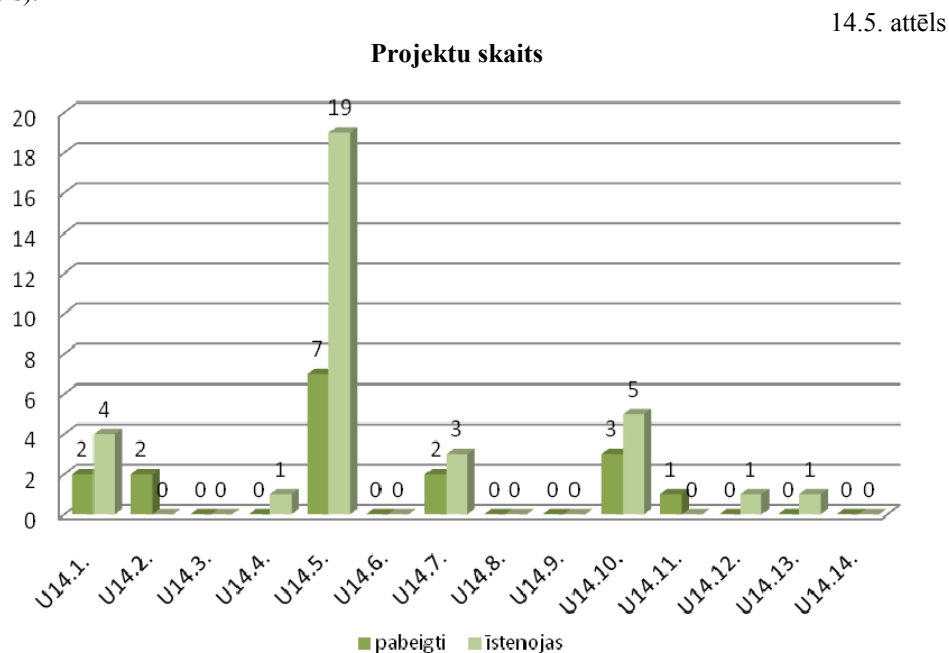
Stratēģiskā mērķa „Tīra un zaļa pilsētvide” rādītāji

RPIAS	2004	2005	2006	2007	2008	Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo četru gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens	Avots
Iedzīvotāju viedoklis par pilsētas tīrību				64,9%	60,6%	↓		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja
Iedzīvotāju vērtējums par kanalizācijas pieejamību mājvietā (vai mājoklis pieslēgts centrālajai notekūdeņu sistēmai)									

	84,1%	82,8%		↓		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja		
Iedzīvotāju vērtējums par trokšņu līmeni mikrorajonā naktī	67,5%	70,5%		↑		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja		
Iedzīvotāju vērtējums par trokšņu līmeni mikrorajonā dienā	68,8%	67,9%		↓		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja		
Iedzīvotāju vērtējums par gaisa kvalitāti mikrorajonā	67,6%	63,8%		↓		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja		
Iedzīvotāju vērtējums par dzeramā ūdens kvalitāti dzīvesvietā	65,0%	57,4%		↓		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja		
Iedzīvotāju viedoklis par dabas vides daudzumu un kvalitāti	76,6%	69,3%		↓		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja		
Gaisa kvalitāte pilsētā: Reižu skaits, kad tiek pārsniegta direktīvā pieļaujamā robežvērtība piesārņojumam ar cietajām daļiņām PM10	139	96*	167	146	132	↓	↓	Nepārsniedz	RD VD
Vides piesārņojums ar troksni: To iedzīvotāju daļa (%), kas naktī pakļauti par 55Db (A) lielākam troksnim	39	39	39			→	→		RD VD
Līdzsvarota zemes lietošana pilsētā: Aizsargājamo dabas teritoriju īpatsvars (%); 5 dabas liegumi un Piejūras dabas parks)	6,07	6,07	6,07	6,07		→	→	Saglabājas	RD VD
Sašķirotu atkritumu daudzums (tūkst.t.)	26 540	28 447	24 182	24 264	24 375	→	↓	Palielinās	RD VD
*Mērījumu aparāti nestrādāja pilnu gadu									
Tendence	↑	↓	↑	↓	→				
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu	Nav notikušas izmaiņas				

Rīgas pašvaldības iestāžu ES projekti, kas pabeigti un īstenojas 2008. gadā
M14 Tīra un zaļa pilsētvide pakārtotajiem uzdevumiem

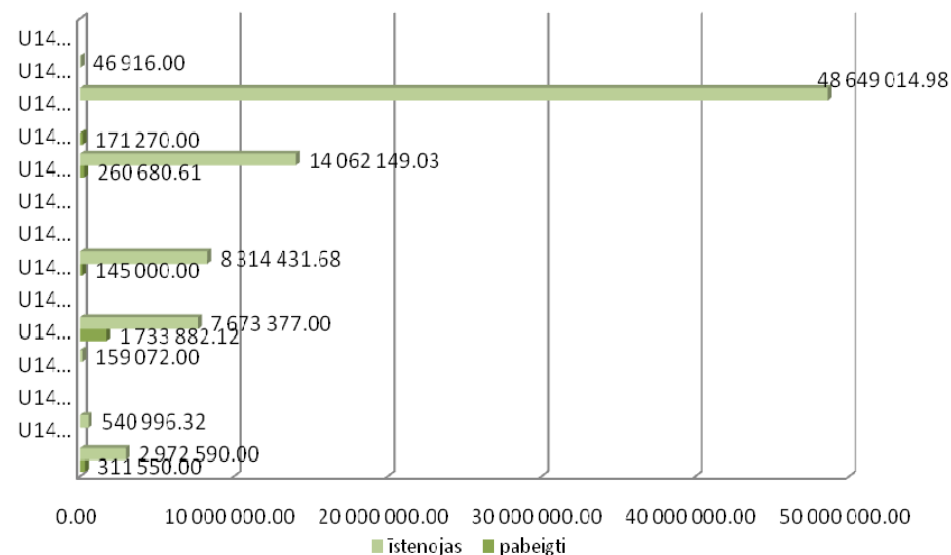
Mērķa M14 Tīra un zaļa pilsētvide ietvaros 2008. gadā Rīgas pašvaldības iestādēs tika pabeigti 17 ES finansēti projekti par kopējo summu 2,6 milj.Ls, savukārt īstenošanas stadijā bija 34 ES finansēti projekti par kopējo summu 82,4 milj.Ls (14.5. attēls un 14.6. attēls).

Avots: RD PAD SPN

Projektu kopējais finansējuma apjoms, Ls

14.6. attēls

Avots: RD PAD SPN

M15 DROŠA PILSĒTVIDE

Mērķis ir nodrošināt drošu pilsētvidi, kas ietver dažādus aspektus – drošību uz ielām (gājējiem, velosipēdistiem, autobraucējiem) un sabiedrisko drošību (darba vide, kriminogēnā situācija u.c.). Pašvaldības uzdevumos ietilpst arī uzdevums veikt profilaktiskus pasākumus sabiedriskās drošības nodrošināšanai pilsētā.

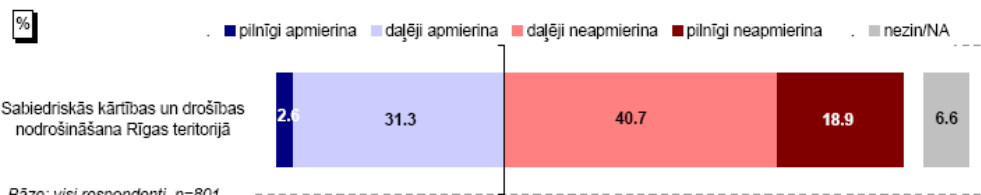
Droša pilsētvide ir vide, kurā cilvēks var dzīvot, nesatraucoties par savu dzīvību un īpašumu un justies droši kā dienā, tā diennakts tumšajā laikā, droši pārvietoties pa ielām un pavadīt bērnus uz skolu, nesatraucoties, ka ar viņiem kaut kas varētu notikt. Par drošību pilsētā rūpējas pašvaldības institūcijas, sadarbojoties ar valsts institūcijām, kā arī ar starptautiskajām organizācijām.

Rūpējoties par gājēju drošību uz ielām, tiek izvietoti luksofori pie gājēju pārejām. Automašīnu ātrumu ierobežošanai, īpaši pie skolām, ir atjaunoti vai no jauna izbūvēti ātrumvaļņi – 2008. gadā tādi tika izbūvēti kopumā 15. Tiek atjaunotas un izbūvētas jaunas ielu apgaismojuma līnijas, kā arī izgaismotas gājēju pārejas. Skolas tiek aprīkotas ar video novērošanas kamerām, kuras ir pieslēgtas videonovērošanas centram un tā darbinieki var sekot līdzi skolās notiekošajam.

2009. gada februārī SKDS veiktās aptaujas rezultāti liecina, ka iedzīvotāji nesaskata būtiskas izmaiņas pilsētas drošības nodrošināšanā no RD puses, 31,3% aptaujāto ir daļēji apmierināti, bet 40,7% vairāk neapmierināti, pilnīgi neapmierināti ir 18,9% (15.1. attēls). Salīdzinājumā ar iepriekšējiem 12 mēnešiem uzskati par drošību pilsētā dalās – 36,3% aptaujāto ir atbildējuši, ka būtisku izmaiņu nav, savukārt 33,7% atbildēja, ka drošība ir nedaudz pasliktinājusies, bet 16,6%, ka drošība ir ievērojami pasliktinājusies.

15.1.attēls

Kā Jūs vērtējat Rīgas domes darbu likumā "Par pašvaldībām" noteikto funkciju izpildē: sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšana Rīgas teritorijā?

Bāze: visi respondenti, n=801

Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”, SKDS, 2009.g. februāris.

Aptaujātie eksperti uzskata, ka visaugstākais drošības līmenis, kas ietver apgaismojuma esamību, policijas pieejamību, satiksmes drošību – gājēju pārejas u.c., ir tādās apkaimēs kā Purvciems, Mežciems, Skanste, Brasa un Centrs. Savukārt par visnedrošākajām tika atzītas Beberbeķu, Mūkupurva, Salas, Ozolciema, Bišumuižas un Katlakalna apkaimes.

Salīdzinot 2007. gadu ar 2008. gadu, noziedzīgo nodarījumu skaits Rīgā ir sarucis no 25 141 uz 24 966. Kopā ir notikuši 14 014 ceļu satiksmes negadījumu, 1 595 no tiem ir bijuši cietušie, bojā gājuši 46 cilvēki, kas salīdzinājumā ar 2007. gadu ir par 24 cilvēkiem mazāk.

Mērķa „Droša pilsētvide” ietvaros ir izvirzīti desmit uzdevumi, 2008. gadā tika veiktas aktivitātes visu uzdevumu ietvaros.

U15.1. Veicināt cilvēku drošību pilsētā

Lai veicinātu cilvēku drošību pilsētā, 2008. gadā tika nodrošināts ikdienas dežurdaļu darbs, reaģējot uz iedzīvotāju izsaukumiem, patruļu darbs, rūpējoties par sabiedrisko kārtību

Rīgas ielās un ikdienas administratīvo grupu darbs, izskatot iedzīvotāju iesniegumus (izskatīto iesniegumu skaits bija 8739). Periodā no 20.07.2008. līdz 31.12.2008. apsardzes pārvaldes darbinieki kopā ar „Rīgas satiksmes” darbiniekiem nodrošināja sabiedrisko kārtību Rīgas sabiedriskajā transportā, maršrutu galapunktos, pieturvietās un reidos. Aktivitātes ietvaros sabiedriskajā transportā tika sastādīti 311 protokoli, pārkāpumu izdarīšanas vietā tika sodīts 71 cilvēks un mutvārdu aizrādījumi tika izteikti 120 pārkāpējiem.

Uzdevuma ietvaros tika īstenota Atkarības profilakses izglītības programma policijas darbiniekiem un probācijas dienesta darbiniekiem, kurā piedalījās kopumā 33 dalībnieki. Gada laikā ir notikušas 2 lekcijas Latvijas bruņoto spēku karavīriem, kuras apmeklēja 90 karavīru un 1 lekcija 30 valsts policijas darbiniekiem.

Pārskata periodā Rīgas pilsētā tika veiktas aktivitātes attiecībā uz dzīvniekiem, piemēram, klaiņojošo un bezsaimnieka suņu un kaķu izķeršana, to izolēšana, uzturēšana u.c., kā arī bezsaimnieka dzīvnieku un roņu liķu savākšana un utilizācija normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Katru gadu tiek rīkota Rīgas pilsētas maznodrošināto iedzīvotāju suņu un kaķu sterilizācijas un eitanāzijas akcija, kas ietver bezmaksas pakalpojumu Rīgas pilsētas veterinārmedicīniskās aprūpes prakses darba vietās. Eitanāzija tiek veikta arī satiksmes negadījumos cietušajiem un slimajiem bezsaimnieku dzīvniekiem un putniem. Arī Rīgas pilsētā iekļīdušiem meža dzīvniekiem tiek sniegta veterinārmedicīniskā palīdzība un tie tiek nogādāti atpakaļ mežā. Rīgas pilsētas Dzīvnieku patversmē tiek nodoti pilsētā klaiņojošie suņi un kaķi, tajā nogādā arī citus pilsētā iekļīdušus vai nonākušus klaiņojošos dzīvniekus. Tiek izstrādāts Rīgas pilsētas dzīvnieku patversmes tehniskais projekts.

U15.2. Veicināt braukšanas drošību pilsētā

2008. gadā liela uzmanība tika pievērsta automašīnām, kuras bija novietotas invalīdiem paredzētajās stāvvietās, tās no šīm stāvvietām tika evakuētas. Kopā reģistrēts 127 951 pārkāpums, izteikti 662 brīdinājumi par pamestām automašīnām un evakuētas 1086 automašīnas. Tāpat tika veikti drošības veicinoši pasākumi: uzbūvēti 15 drošības ātrumvaļņi, uzstādītas gājēju drošības barjeras 1 585 m garumā, 7 gājēju pārejas aprīkotas ar apgaismojumu, bet 2 ar luksoforiem, norobežoti 7 dzīvojamie rajoni un krustojumos veiktas 17 ceļu drošības pārbaudes.

U15.3. Uzlabot ielu un pagalmu apgaismojumu

Rūpējoties par izgaismotām ielām un cilvēku labklājību, 2008. gadā nomainīti 4 464 vecie gaismekļi, kuru vietā uzstādīti jauni energoefektīvi gaismekļi (kopējā faktiski izlietotā jauda - 28 203 151 kWh), nomainīti avārijas stāvoklī esošie kailvadi, nomainīti 1013 nolietotojies kronšteini, nomainīts 591 sarūsējis un mehāniski bojāts kabeļu skapis, nomainīti 39 vecie elektrosadales skapji, to vietā uzstādot jaunus, ar automatisko vadības

sistēmu, uzstādīti 3 jauni, ar automātisko vadības sistēmu aprīkoti elektrosadales skapji, likvidēti 1 500 kabeļu līniju bojājumi un izbūvētas jaunas ielu apgaismojuma līnijas.

U15.4. Popularizēt morāles normas sabiedrībā

Veikti preventīvie darbi dažādu likumpārkāpumu novēršanai un sabiedrība tiek aicināta nebūt vienaldzīga pret apkārt notiekošo un līdzcilvēkiem. 70 diskusijās par atkarības profilakses tēmām piedalījās 9051 jaunieši no dažādām Rīgas skolām. Konsultāciju kabinetos sniegtas 1432 konsultācijas, bijušas 29 diskusiju grupas, kurās piedalījušies 277 jaunieši. Lai veicinātu bērnu un jauniešu izpratni par dažādām dzīves situācijām un riskiem, skolās notiek diskusijas, diskusiju vispieprasītākās tēmas ir alkohols un smēķēšana. Bieži pedagogi vēlas, lai nodarbībās ar bērniem tiktu iekļautas arī tēmas, kas skar savstarpējās attiecības un emocijas. Sadarbībā ar skolu sociālajiem pedagogiem tiek izvēlēta tēma diskusijām, attiecīgajai klašu grupai par aktuālo problemātiku. Skolās diskusiju tematu izvēlē joprojām aktuāla ir smēķēšana, īpašu interesi skolēni izrāda par ūdens pīpi un šņaucamo tabaku.

Uzdevuma ietvaros tika organizētas izstādes un pasākumi par valstiskas apziņas ieaudzināšanu skolu jaunatnē, kā, piemēram, konkursi pusaudžiem „Mana Latvija”, tikšanās ar policistiem, zemessargiem u.c. – 29, tikšanās ar LR bruņoto spēku speciālistiem, ieroču un videofilmas demonstrēšana par starptautiskajām miera misijām u.c.

Pārskata periodā tika nodrošināta sadarbība arī ar Latvijas Radio raidījumu „Točka, točka, zapitaja” un TV autorraidījumiem „Abi Labi” un „Viss notiek”.

U15.5. Nostiprināt drošības faktoros pilsētā (pasākumi, akcijas)

2008. gadā tika organizēti informatīvi pasākumi Rīgas mācību iestādēs, noorganizēta zinātniski praktiskā konference „Rīga krustcelēs”, kā arī akcija „Diena bez auto” un uzsākta velosatiksmi veicinoša ES līdzfinansēta projekta PRO.MOTION realizācija.

U15.6. Paaugstināt drošības uzturētāju darbības efektivitāti

2008. gadā tūrisma sezonas laikā Vecrīgā tika palielināts dežūrējošo patruļu skaits. Policijas vajadzībām iegādātas 17 automašīnas, no kurām 14 aprīkotas ar GPS sistēmu, iegādāti 3 motocikli, 14 motorrolleri, 1 kvadracikls un 1 motorlaiva.

U15.7. Veicināt kvalitatīvu policijas pakalpojumu pieejamību sabiedrībai

Pārskata periodā tika uzstādīts policijas uzticības telefons, pa kuru zvanot iedzīvotāji var atstāt ziņojumu, 2008. gadā šādi tika atstāti 368 ziņojumi. Tika dalīti bukleti par sabiedriskās kārtības noteikumiem Rīgā, par likumā paredzēto atbildību jauniešiem no 14 gadu vecuma, kā arī ieteikumi un pienākumi namsaimniekiem. Savukārt mācību iestādēs tika novadīti 959 informatīvie pasākumi un 720 reizes tika parādītas mācību filmas skolēniem (5.-6. klase) un vecākiem.

U15.8. Veidot sociālās programmas, lai mazinātu atkārtotu noziegumu izdarīšanu

Uzdevuma ietvaros, lai mazinātu atkārtotu noziegumu izdarīšanu, tika veikts darbs ar uzskaitē esošajām ģimenēm, iesaistot tās dažādās sociālās programmās, sadarbojoties ar Rīgas Sociālajiem dienestiem un Bāriņtiesu.

U15.9. Izveidot Rīgas pilsētas videonovērošanas sistēmu un saistīt to ar citām pašvaldības un valsts iestāžu realizētajām aktivitātēm noziedzības profilaksē

Lai veicinātu cilvēku drošību pilsētā, 2008. gadā tāpat kā iepriekšējos gados tika nodrošināta videonovērošanas centra uzturēšana un attīstība. Pārskata periodā 29 Rīgas izglītības iestādēm tika nodotas ekspluatācijā un pieņemtas uzskaitē videonovērošanas sistēmas. Līdz ar to palielinājās to skolu skaits, kuras ar kameru palīdzību var novērot videonovērošanas centra darbinieki. Kopumā kameru efektivitāti pierāda 2008. gadā reģistrēto pārkāpumu skaits, kas sasniedza 2 984 pārkāpumu atzīmi.

U15.10. Veicināt cilvēku drošību atrodoties pie ūdeņiem

Sākoties ūdens sezonai, ūdenslīdēju, glābēju un civilās aizsardzības nodaļas darbinieki rīko informatīvus pasākumus, lai informētu sabiedrību par drošību uz/pie ūdens un mācību iestādēs regulāri tiek lasītas lekcijas par drošību uz ūdens. 2008. gadā kopumā bija 11 šādas lekcijas.

2008. gadā no Rīgas pilsētas pašvaldības pamatbudžeta un speciālā budžeta sabiedriskās kārtības un drošības jautājumu risināšanai tika piešķirti 11,5 miljoni latu, salīdzinājumā ar 2007. gadu tas ir par 0,7 miljoniem latu vairāk²⁶.

RD institūcijas, kuras veica aktivitātes 2008. gadā šī mērķa sasniegšanā, ir: Vides departaments, Izglītības, jaunatnes un sporta departaments, Satiksmes departaments, Kultūras departaments, Rīgas Pašvaldības policija, Rīgas Atkarības profilakses centrs, RPA „Rīgas gaisma” un Rīgas Latgales priekšpilsētas izpilddirekcija.

Kopsavilkums:

- Salīdzinājumā ar 2007. gadu noziedzīgo nodarījumu skaits ir samazinājies, neraugoties uz to, ka 2008. gada beigās ekonomiskā situācija valstī kopumā sāka pasliktināties. Taču, diemžēl, jāmin fakts, ka 2009. gadā situācija varētu krasi mainīties.
- Pēc veiktās iedzīvotāju aptaujas uzskati par drošību pilsētā nav viennozīmīgi, taču pieaug to iedzīvotāju skaits, kuri uzskata, ka drošība pilsētā samazinās.
- Ārvalstu tūristi tiek brīdināti, lai, apmeklējot Rīgu, ir piesardzīgi, jo pastāv varbūtība, ka viņi var tikt apkrāpti vai nu klubos, vai, izmantojot taksometra

²⁶ Rīgas pilsētas pašvaldības publiskais pārskats 2008

pakalpojumus. Pilsētai ir jāmeklē iespējas, kā šo situāciju izlabot, jo tas grauj pilsētas reputāciju starptautiskā mērogā.

- Būtiski ir turpināt īstenot preventīvos pasākumus, lai neradītu apstākļus noziedzīgu nodarījumu skaita pieaugumam.

Nozares eksperta viedoklis:

R.Spāde, MSc.env., Valsts reģionālās attīstības aģentūras Analīzes un pētniecības koordinācijas nodaļas vadītājs: Analizējot statistiku par noziedzīgajiem nodarījumiem, Rīgā vērojams to samazinājums, tomēr neraugoties uz statistikas datu parādītajām tendencēm, pēdējos divos gados ir sarucis to rīdzinieku skaits, kas uzskata Rīgu par drošu pilsētu. Viens no iespējamajiem iemesliem šāda viedokļa pastāvēšanai ir pašreizējā ekonomiskā stāvokļa pasliktināšanās, nedrošība par sava īpašuma neaizskaramību un iespējamo policijas bezspēcību noziegumu atklāšanā.

Rīgas pilsētā būtu jānodrošina biežākas policijas patruļas tajās pilsētas daļās, kurās pēc iedzīvotāju viedokļa ir daudz lielāks nedrošības/noziedzības līmenis. Arī uzņēmējdarbības attīstība ir pakļauta riskam nedrošā vidē, līdz ar to drošības jautājumiem vajadzētu pievērst pastiprinātu uzmanību. Tas attiecas gan uz tirdzniecību, pakalpojumiem, sabiedrisko ēdināšanu un nekustamo īpašumu apsaimniekošanu.

15.1.tabula

Stratēģiskā mērķa „Droša pilsētvide” rādītāji

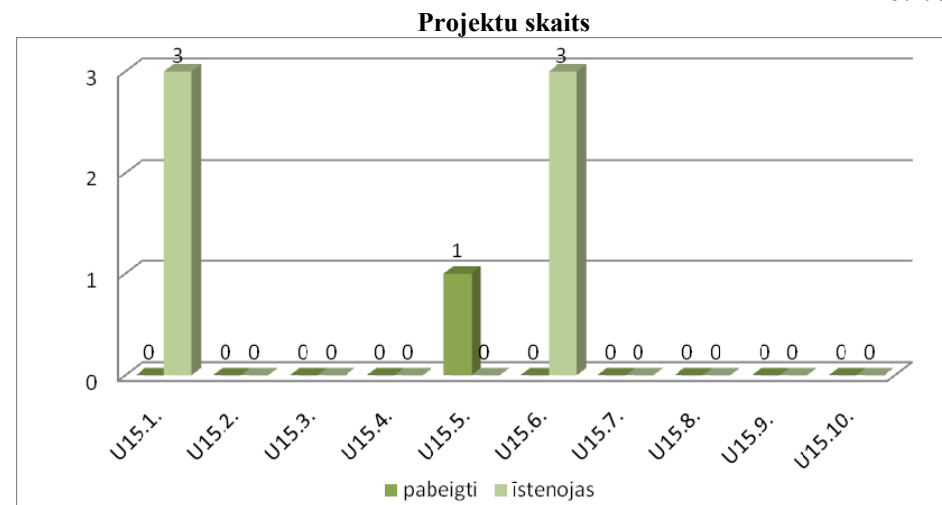
RPIAS	2004	2005	2006	2007	2008	Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo četru gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens	Avots
Iedzīvotāju vērtējums par drošību pilsētā									
			50,6%	47,2%		↓		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja
Noziedzīgu nodarījumu skaits uz 10 000 iedzīvotājiem									
	350	275	357	349	349	→	↑	Samazinās	Iekšlietu ministrija / CSP
Ceļu satiksmes negadījumu skaits pilsētas robežās									
	26 211	21 019*	16 183*	17 848	14 014	↓	↓	Samazinās	CSDD
Ceļu satiksmes negadījumos ievainoto skaits									
2620	2 404	2 161	2 123	2 331	1 932	↓	↓	Samazinās	CSDD
Ceļu satiksmes negadījumos bojā gājušo skaits									

77	91	66	70	70	46	↓	↓	Samazinās	CSDD
Tendence									
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu		Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu		Pieaugums ar negatīvu vērtējumu		Samazinājums ar negatīvu vērtējumu		Nav notikušas izmaiņas

Rīgas pašvaldības iestāžu ES projekti, kas pabeigti un īstenojas 2008.gadā M15 Droša pilsētvide pakārtotajiem uzdevumiem

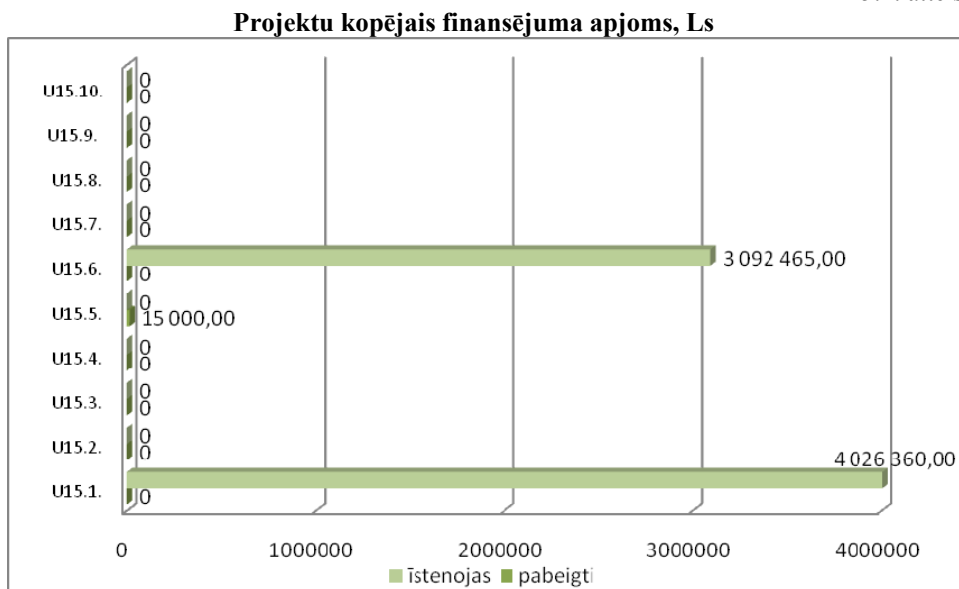
Mērķa M15 Droša pilsētvide ietvaros 2008. gadā Rīgas pašvaldības iestādēs tika pabeigts 1 ES finansēts projekts par kopējo summu 15 tūkst.Ls, savukārt īstenošanas stadijā bija 6 ES finansēti projekti par kopējo summu 7,1 milj.Ls (15.1. attēls un 15.2. attēls).

15.1. attēls

Avots: RD PAD SPN

15.2. attēls

Avots: RD PAD SPN

M16 PILSĒTA AR KVALITATĪVU MĀJOKLI

Stratēģijā izvirzītais mērķis ir veicināt finansiāli pieejamu mājokļu piedāvājumu pilsētā, nodrošināt sociālo mājokļu celtniecības programmas, kā arī veicināt dzīvojamo ēku modernizāciju.

Mājokļu jautājums saskaņā ar LR normatīvajiem aktiem atrodas pašvaldības kompetencē. Rīgas pašvaldībā galvenā institūcija dzīvojamā fonda atjaunošanā ir Rīgas pašvaldības uzņēmējdarbība SIA „Rīgas Pilsētībūvnieks”, kura patlaban ir uzsākusi „Rīgas pašvaldības dzīvojamā fonda attīstības programmas 2007. – 2010. gadam” īstenošanu. Programma paredz līdz 2010.gadam nodrošināt 10 000 ģimenes, kurām ir vajadzīga palīdzība mājokļu jautājumu risināšanā, ar labiekārtotiem un mūsdienu prasībām atbilstošiem dzīvokļiem. Savukārt atbalstu visos ar kopīpašuma pārvaldīšanas un apsaimniekošanas organizēšanu saistītajos jautājumos sniedza RPA „Rīgas mājoklis”.

Straujo nekustamā īpašuma tirgus izaugsmi, kas bija vērojama no 2000. gada, ir apturējusi ekonomiskā situācija un nestabilitāte starptautiskajos finanšu tirgos. Aktivitāte jauno mājokļu būvniecībā ir mitējusies. Šajā sektorā piedāvājums pārsniedz pieprasījumu, kas veicina nekustamā īpašuma cenu pazemināšanos.

Nekustamo īpašumu kompāniju veiktie pētījumi liecina, ka sērijveida dzīvokļu vidējās cenas Rīgā gada laikā kritušas par vairāk kā 30%, savukārt gada laikā būtiski pieaudzis īres piedāvājums tieši jauno projektu segmentā, sasniedzot kāpumu par 42%. Tas skaidrojams ar to, ka daudzi īpašnieki nespēj pārdot dzīvokli par šī brīža iespējamo vai vēlamo tirgus cenu, kas bieži vien pamatojama arī ar kredītaizdevuma atmaksāšanu, kas kopsummā nereti jau ir lielāka par pašreizējo tirgus cenu.

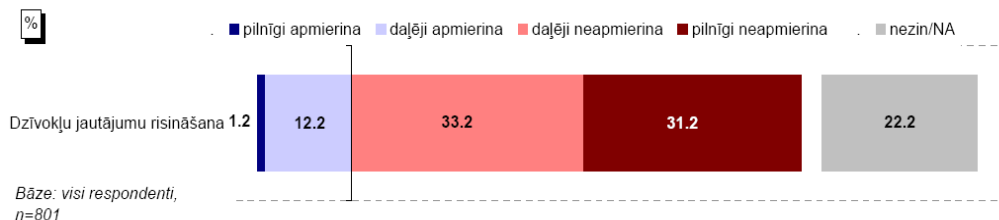
Jāpiezīmē, ka dzīvokļa izvēlē mazāk svarīga ir kļuvusi mikrorajona nozīme. Tagad primāras ir dzīvokļu papildus izmaksas – komunālie maksājumi. Nākamie faktori ir dzīvokļa platība, vispārējais stāvoklis, kooperatīva vai pašvaldības māja, īpašuma tiesības. Viszemākais pieprasījums ir pēc trīs un vairāk istabu dzīvokļiem. Tāpat arvien lielākā vērtība tiek pievērsta energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu veikšanai, kā arī ēkas renovācijai vai rekonstrukcijai. Rīgas daudzdzīvokļu dzīvojamais fonds ir sliktā tehniskā stāvoklī ar zemu siltuma noturību. Gandrīz visās Rīgas daudzdzīvokļu ēkās ir uzstādīti moderni, pilnībā automatizēti lokālie siltummezgli. Tas ir ļāvis veikt siltuma patēriņa regulēšanu un samazināt patēriņu par 15-30%. Tomēr ir ļoti ievērojami zudumi caur ēkas norobežojošām konstrukcijām, logiem un durvīm.

Arī statistikas dati liecina par mājokļu tirgus un būvniecības tempu samazināšanos, 2008. gadā uzbūvēto dzīvojamo ēku kopējā platība veidoja 389,5 tūkst. m², kas ir par gandrīz 15% mazāk kā 2007. gadā. Kopumā 2008. gadā tika uzbūvēti 3250 dzīvokļi, par 780 dzīvokļiem mazāk kā iepriekšējā gadā.

Lai novērtētu Rīgas iedzīvotāju attieksmi pret dzīvokļu jautājumu risināšanu, RD uzdevumā Tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centrs SKDS 2009. gada februārī veica pētījumu. Respondentiem tika uzdoti jautājumi, vai viņi ir apmierināti ar RD darbību šajā jomā un kā, viņuprāt, ir mainījies stāvoklis gada laikā – vai dzīvokļu jautājumu risināšana ir uzlabojusies, pasliktinājusies vai palikusi bez izmaiņām. Saskaņā ar pētījuma rezultātiem, rīdzinieki kopumā ir neapmierināti ar to, kā RD risina dzīvokļu jautājumus – pozitīvu attieksmi paida tikai 13,4% iedzīvotāju, bet negatīvus vērtējumus sniedza kopumā 64,4% aptaujāto, turklāt 31,2% norādīja, ka Domes darbs šajā jomā viņus „pilnīgi neapmierina” (16.1. attēls).

16.1. attēls

Kā Jūs vērtējat Rīgas domes darbu likumā "Par pašvaldībām" noteikto funkciju izpildē: dzīvokļu jautājumu risināšana?

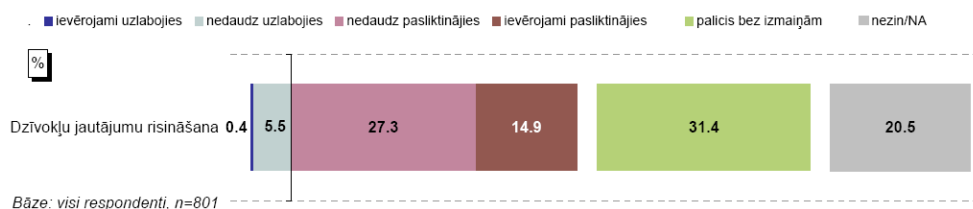

Avots: Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”, SKDS, 2009.g. februāris.

Līdzīgi kā raksturojot apmierinātību ar dzīvokļu jautājumu risināšanu, arī novērtējot izmaiņas šajā jomā pēdējā gada laikā, pētījuma dalībnieki bijuši drīzāk kritiski noskaņoti. To, ka stāvoklis ir kopumā uzlabojies, norādīja vien 5,9% respondentu, bet 42,2% iedzīvotāju izmaiņas vērtējuši negatīvi (16.2. attēls).

16.2. attēls

Kā, Jūsprāt, ir mainījies stāvoklis Rīgas pilsētā sekojošās jomās, salīdzinot ar laika periodu pirms 12 mēnešiem: dzīvokļu jautājumu risināšana?

Atbildes grupās atkarībā no pilsētas administratīvā rajona

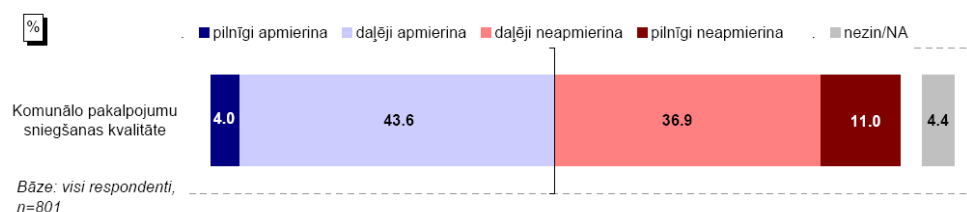

Avots: Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”, SKDS, 2009.g. februāris.

Pētījuma ietvaros Rīgas iedzīvotāji novērtēja arī RD darbu komunālo pakalpojumu sniegšanā un izmaiņas šajā jomā pēdējā gada laikā. Raksturojot komunālo pakalpojumu kvalitāti Rīgā, respondenti vienlīdz bieži pauduši gan atzinīgu vērtējumu – 47,6%, gan kritisku vērtējumu – 47,9%. Salīdzinot rezultātus ar iepriekš veikto aptauju, var konstatēt, ka 2009.gada sākumā iedzīvotāji bijuši kritiskāk noskaņoti nekā iepriekš, pirms tam tik negatīvs vērtējums tika novērots tikai 1997. un 1998. gadā (16.3. attēls).

16.3. attēls

Kā Jūs vērtējat Rīgas domes darbu likumā "Par pašvaldībām" noteikto funkciju izpildē: komunālo pakalpojumu sniegšanas kvalitāte?

Avots: Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”, SKDS, 2009.g. februāris.

Nosaucot trīs problēmas, kas pašvaldībai būtu jārisina pirmām kārtām, 23% minēja komunālo pakalpojumu kvalitāti un cenas. Visbiežāk iedzīvotāji norādījuši, ka ir pārāk augsta maksa par dažādiem komunālajiem pakalpojumiem, tomēr ir arī minēti dažādi aspekti saistībā ar neapmierinošu komunālo pakalpojumu sniegšanas kvalitāti. Šāds viedoklis skaidrojams arī ar to, ka 2008. gadā cenas ievērojami cēlušās dažādiem komunālo pakalpojumu tarifiem – siltumenerģijas, elektroenerģijas un dabasgāzes tirdzniecības tarifiem. Pie tam, no 2008. gada 1. februāra Rīgas pašvaldības dzīvojamajās mājās īres maksa pieauga līdz 45 santīmiem par kvadrātmetru, līdz tam īres maksa par kvadrātmetru bija 14,8 santīmu.

Savukārt 2009. gada sākumā „SEB bankas” un „E-spy” veiktais pētījums liecina, ka apmierinātāki ar savas dzīves telpas platību Latvijā ir tieši Rīgā dzīvojošie iedzīvotāji. 54% no rīdziniekiem aptaujā apstiprina, ka viņu mājoklis ir pietiekoši plašs visiem tā iemītniekiem. Mazāk apmierināti ir Rīgas rajonā un citās pilsētās dzīvojošie.

Pēc aptaujāto ekspertu vērtējuma visatzinīgāk mājokļa jautājumi pilsētā tika vērtēti tādās apkaimēs kā Mežaparkā un Vecpilsētā, kopumā augsts vidējais vērtējums tika sniegts arī par Purvciema, Mežciema, Āgenskalna, Torņakalna, Bieriņu, Ziepniekkalna, Ķīpsalas un Centra apkaimēm. Turpretī kā problemātiskākās apkaimes tika minētas Rumbula, Mūkupurvs, Salas, Ozolciems, Katlakalns, Kleisti, Spilve, Voleri un Skanste.

2008. gadā darbības tika veiktas visu sešu zem mērķa izvirzīto uzdevumu ietvaros.

U16.1. Veicināt finansiāli pieejamu mājokļu piedāvājumu pilsētā un U16.2. Nodrošināt sociālo mājokļu celtniecības programmas

Līdzīgi kā iepriekšējos gados, arī 2008. gadā Rīgas pašvaldība ir devusi būtisku ieguldījumu dzīvokļu būvniecībā. Rīgas pašvaldības uzņēmēj sabiedrība SIA „Rīgas pilsēt būvnieks” nodeva ekspluatācijā 5 dzīvojamās ēkas ar 555 labiekārtotiem dzīvokļiem –

Detlava Brantkalna ielā 17/1 ar 162 dzīvokļiem un Gobas ielā 30 ar 81 labiekārtotu dzīvokli un divas no četrām desmit stāvu mājām Lubānas ielā 129 ar 250 dzīvokļiem. Tie tiek izīrēti personām, kas reģistrētas dzīvokļu rindās un iepriekš dzīvojušas denacionalizētos namos vai dzīvokļos bez ērtībām. Pēc rekonstrukcijas nodota ekspluatācijā arī māja Dzirciema ielā 24 ar 62 labiekārtotiem dzīvokļiem.

SIA „Rīgas pilsēt būvnieks” uzsāka arī 4 dzīvojamo ēku būvniecību, kurās paredzēti 370 dzīvokļi (piecu stāvu sociālo māju Lomonosova ielā 1k-19 ar 106 dzīvokļiem, divu divpadsmit stāvu daudzdzīvokļu dzīvojamo māju Ilūkstes ielā 52 ar 168 dzīvokļiem un divpadsmit stāvu daudzdzīvokļu dzīvojamo māju Ak.M.Keldiša ielā 22b ar 96 dzīvokļiem būvniecību), kā arī 5 daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku projektēšanu Ulbrokas ielā 13 ar 792 dzīvokļiem, kuru celtniecības darbus paredzēts uzsākt 2009.gadā.

Lai ātrāk varētu risināt dzīvokļa problēmas tām personām (ģimenēm), kas reģistrētas rindā pašvaldības palīdzības saņemšanai dzīvokļu jautājumu risināšanai, saskaņā ar RD lēmumu tika rīkots konkurss „Ekonomiski izdevīgāko piedāvājumu atlase nekustamo īpašumu iegādei Rīgas pilsētas pašvaldības dzīvojamā fonda attīstībai”. Tā rezultātā 2008. gadā tika iegādāts nekustamais īpašums – trīsstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamā māja Strēlnieku ielā 84, Siguldā, ar 30 dzīvokļiem.

U16.3. Veicināt privāto mājokļu renovāciju un labiekārtošanu

Uzdevuma ietvaros dzīvokļu īpašniekiem tika rīkoti informatīvi izglītojoši semināri „Daudzdzīvokļu māju pārvaldīšanas un apsaimniekošanas pamati”, kurus apmeklēja 453 īpašnieki un apliecības par semināru noklausīšanos tika izsniegtas 400 klausītājiem. Semināri paredzēti rīdziniekiem – privatizēto dzīvokļu īpašniekiem, kas dzīvo pašvaldības valdījumā esošajās mājās un kas vēlas darboties savas mājas labā, organizēt savas mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu. Vienlaikus tika nodrošinātas mācību neformālās izglītības profesionālajā programmā „Mājas apsaimniekotājs” 160 stundu apmērā, kuras apguva 54 personas. Tāpat, sadarbojoties ar Būvniecības, enerģētikas un mājokļu valsts aģentūru, Rīgā tika organizētas „Mājokļu dienas–2008”, kuru ietvaros notika informatīvi un izglītojoši semināri dzīvokļu īpašniekiem par daudzdzīvokļu māju energoauditū veikšanu, renovāciju, energoefektivitātes paaugstināšanu un kredītresursu piesaisti šo projektu īstenošanai.

2008. gadā arī tika strādāts pie RD saistošo noteikumu projekta „Par vienreizēja pabalsta piešķiršanu daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām, kas nodotas dzīvokļu īpašnieku sabiedrībām, renovācijai”.

U16.4. Nodrošināt pašvaldības īpašumā esošo mājokļu renovāciju un infrastruktūras uzturēšanu un uzlabošanu

2008. gadā tika veikta 4 ogļu katlu māju likvidācija pašvaldības mājās un pieslēgšanās pie centralizētās siltumapgādes sistēmas, kā arī siltumtīklu izbūve un individuālo siltummezglu

ierīkošana (Čiekurkalna 1.līnijā 60 un 72a, Sarkanā ielā 4, Saldus ielā 2a), kā arī izstrādāti 3 projekti (Saldus ielā 2a, Skodas ielā 15, Gaujas ielā 47a). Bez tam 16 pašvaldības dzīvojamās mājās tika veikta ūdensvada (ugunsdzēsības) rekonstrukcija, pievienošana centralizētajiem tīkliem, 22 pašvaldības dzīvojamo māju aukstā ūdensvada renovācija (ievadu nomaiņa), 5 dzīvojamās mājās aukstā ūdensvada renovācija, vienā mājā aukstā ūdensvada pievada nomaiņa un 2 dzīvojamo māju ūdensapgādes un kanalizācijas iekšējo un ārējo sistēmu cauruļvadu nomaiņas projektēšana, 28 daudzstāvu dzīvojamo māju ūdensapgādes sistēmu rekonstrukcija ar aukstā ūdens spiediena paaugstināšanas sūkņu uzstādīšanu, 6 pašvaldības dzīvojamo māju konstrukciju avārijas situāciju novēršanas projektēšana. Tāpat tika veikta dažādu sociālo grupu kopdzīvojamo māju renovācijas projektēšana un izbūve Stirnu ielā 16 (projekts) un Prūšu ielā 25a (projekts, izbūve), kā arī citi darbi: karstā ūdens apgādes sistēmas kapitālais remonts Brīvības gatvē 397, dzīvojamās mājas balkonu renovācija J. Asara ielā 15, dzīvojamo māju Esplanādes ielā 5 un Zvīņu ielā 7 kāpņu telpu remonts, avārijas stāvoklī esošas karstā ūdens apgādes sistēmas kapitālais remonts Silciema ielā 5, avārijas situācijas novēršana kanalizācijas sūkņu stacijā Ūdeļu ielā 4, karstā ūdens cirkulācijas līnijas un apakšējās sadales nomaiņa dzīvojamā mājā Eksporta ielā 2, siltummezglu rekonstrukcijas darbi dzīvojamās mājās Veru ielā 4 un Katrīnas dambī 22b. Bez jau minētā pašvaldības īpašumā esošo dzīvokļu renovācija (t.sk. projektēšana) u.c. remontdarbi tika veikti vēl vairākās adresēs.

U16.5. Veicināt mājokļu pielāgošanu personām ar invaliditāti

Pārskata periodā personām ar invaliditāti pielāgotu mājokļu attīstības programmas ietvaros tika izveidoti 3 servisa dzīvokļi (kopējais servisa dzīvokļu skaits – 32), kas nodrošina neatkarīgas dzīves iespējas personām ar smagiem funkcionālajiem traucējumiem un viņu integrāciju sabiedrībā. Bez tam tika ierīkoti 18 pacēlēji personām ar kustību traucējumiem, līdz ar to dodot iespēju šīm personām izkļūt no mājokļa un aktīvi iesaistīties sabiedriskajā dzīvē, kā arī 72 mājokļi pielāgoti personām ar kustību traucējumiem, kas palielina šo personu pašaprūpes un integrācijas iespējas sabiedrībā.

Šajā gadā tika veikta arī mājokļa pielāgošanas nepieciešamības izpēte un analīze, veicot ikgadēju klientu aptauju par pakalpojumiem.

U16.6. Izstrādāt dzīvojamā fonda monitoringa sistēmu

Rīgas pašvaldībā tiek izmantotas un uzturētas sekojošas informatīvās datu bāzes: „Dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības un biedrības”, „Dzīvokļu īpašnieku biedrību pārvaldīšanā esošās dzīvojamās mājas”, „Neprivatizētais dzīvojamais fonds”, „Dzīvokļu īpašnieku informatīvās sapulces” un izveidota jauna datu bāze „Apmeklētāji” (sadaļā „Kursi” iekļauta bijusī datu bāze „Apmācība”). Tāpat sadarbojoties RD struktūrvienībām, lai novērstu valsts kontroles aizrādījumus, tika izstrādāta dzīvojamā fonda aprites uzskaitē (BRIDZIS). Programma paredz datu caurskatāmību un kontroles sistēmu par noslēgtajiem un reģistrētajiem īres līgumiem, izmaiņām reģistrēto personu sākotnēji iesniegtajā

informācijā, brīvām dzīvojamām telpām, dzīvojamo telpu īres piedāvājumiem un izmaiņām reģistros. Šajā sistēmā aktīvi darbojas 51 lietotājs.

Uzdevuma ietvaros tika sniegti publiskie pakalpojumi dzīvojamo māju pārvaldīšanas un apsaimniekošanas organizēšanas jomā. Tika veidotas dzīvokļu īpašnieku biedrības un organizēta lēmumu pieņemšana par sava nekustamā īpašuma pārvaldīšanas tiesību pārņemšanu, ka rezultātā pieņemti 140 lēmumi par dzīvokļu īpašnieku sabiedrību dibināšanu, noslēgti 99 savstarpējie kopīpašuma pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumi, kā arī iesniegti dokumenti māju izslēgšanai no Rīgas pašvaldības bilances par 181 māju (no Rīgas pašvaldības bilances izslēgtas 169 mājas).

Pārskata periodā pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai no pašvaldības pamatbudžeta, speciālā budžeta un investīcijām tika piešķirti 30,4 miljoni latu. Budžeta līdzekļi galvenokārt tika novirzīti Rīgas pilsētas mājokļu programmas īstenošanā²⁷.

Mērķa uzdevumu īstenošanā 2008. gadā piedalījās sekojošas Rīgas pašvaldības institūcijas: Komunālais departaments, RPA „Rīgas mājoklis”, Rīgas Centra rajona izpilddirekcija, Rīgas Ziemeļu rajona izpilddirekcija, Rīgas Kurzemes rajona izpilddirekcija un Rīgas pašvaldības uzņēmēj sabiedrība SIA „Rīgas pilsēt būvnieks”.

Kopsavilkums:

- Uzdevumi U16.1. *Veicināt finansiāli pieejamu mājokļu piedāvājumu pilsētā un U16.2. Nodrošināt sociālo mājokļu celtniecības programmas pārklājas, ieteikums tos apvienot.*
- Uzdevums U16.4. *Nodrošināt pašvaldības īpašumā esošo mājokļu renovāciju un infrastruktūras uzturēšanu un uzlabošanu cieši sasaucas ar uzdevumu U14.10. Veicināt siltumenerģijas un elektroenerģijas racionālu izmantošanu, ieteikums abus uzdevumus apvienot un iekļaut zem mērķa M16 Pilsēta ar kvalitatīvu mājokli.*
- Ņemot vērā iedzīvotāju skaita samazināšanās tendences Rīgā, būtiski ir turpināt radīt un uzturēt labvēlīgus un kvalitatīvus mājokļus Rīgas pašvaldībā. 2008. gadā pašvaldība turpināja gan būvēt daudzdzīvokļu mājas, gan veica vērīenīgus renovāciju darbus esošajiem mājokļiem.
- Ņemot vērā ekonomisko lejupslīdi, kas izraisījusi arī nekustamā īpašuma cenu kritumu, pašvaldība, lai ātrāk varētu risināt dzīvokļa problēmas tām personām (ģimenēm), kas reģistrētas rindā pašvaldības palīdzības saņemšanai dzīvokļu jautājumu risināšanai, rīkoja konkursu „Ekonomiski izdevīgāko piedāvājumu atlase nekustamo īpašumu iegādei Rīgas pilsētas pašvaldības dzīvojamā fonda

attīstībai”, kā rezultātā 2008. gadā tika iegādāts nekustamais īpašums – trīsstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamā māja.

Nozares eksperta viedoklis:

L.Osis, Mg.sc.env., Vides ministrijas eksperts: Šī ir joma, kuru ekonomiskā krīze skārusi visvairāk. Tādēļ svarīgi izmantot visas iespējas, kādas paver ES fondi un citas starptautiskas programmas ēku renovācijai un siltināšanai. Kā ļoti pozitīvs fakts atzīmējams Rīgas enerģētikas aģentūras izveidošana un tās informatīvā un koordinējošā darbība šajā sektorā.

16.1.tabula

Stratēģiskā mērķa „Pilsēta ar kvalitatīvu mājokli” rādītāji

RPIAS	2004	2005	2006	2007	2008	Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo četru gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens	Avots
Iedzīvotāju apmierinātība ar mājokļu piedāvājumu Rīgas pilsētā kopumā									
				40,3%	33,5%	↓			Aptauja
Iedzīvotāju apmierinātība ar mājokļu kvalitāti Rīgas pilsētā kopumā									
				36,1%	30,4%	↓			Aptauja
Dzīvojamais fonds vidēji uz vienu iedzīvotāju, m²									
	22,9	23,4	24,2	25	25,5	↑	↑	Pieaug	CSP
Mājsaimniecību īpatsvars, kam mājoklis savā privātā īpašumā, %									
	76,5%	79,1%				↑		Pieaug	CSP (MBP)
Mājokļa labiekārtotība ar aukstā ūdens padevi, %									
	99,3%	99,6%				↑		Pieaug	CSP (MBP)
Mājokļa labiekārtotība ar kanalizāciju, %									
	99,3%	99,4%				↑		Pieaug	CSP (MBP)
Mājokļa labiekārtotība ar tualeti ar klozetpodu, %									
	91,2%	92,1%	94,0%			↑		Pieaug	CSP (MBP)
Mājokļa labiekārtotība ar centrāl apkuri, %									
	85,1%	86,4%				↑		Pieaug	CSP (MBP)

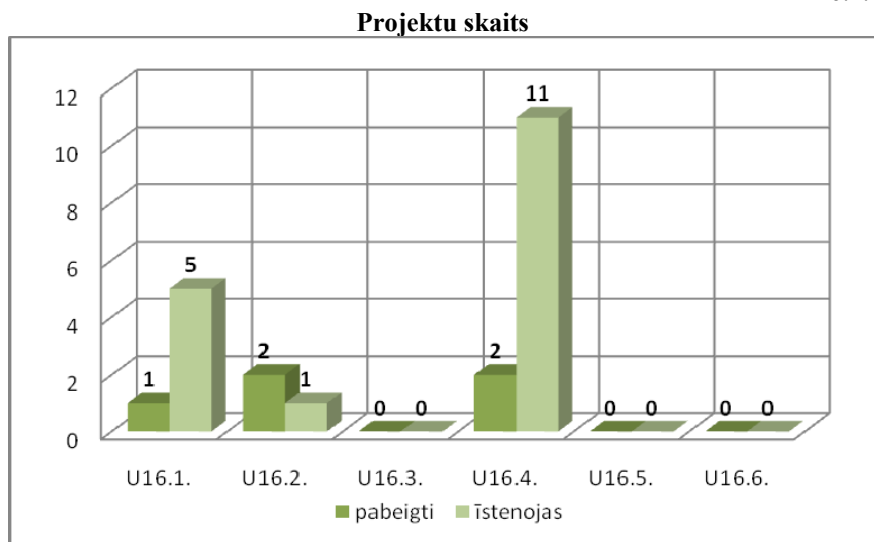
²⁷ Rīgas pašvaldības 2008. gada publiskais pārskats

Mājokļa labiekārtošana ar elektrību, %				
99,9%	100,0%			
		↑		
			Pieaug	CSP (MBP)
Tendence				
	↑	↓	↑	↓
Novērtējums				
	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu

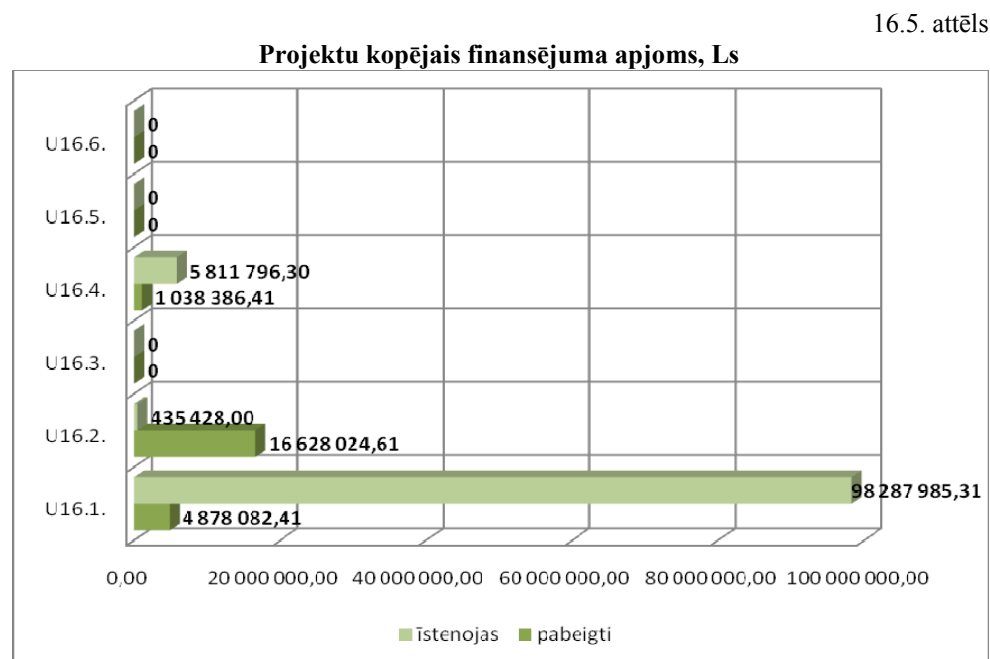
Rīgas pašvaldības iestāžu ES projekti, kas pabeigti un īstenojas 2008.gadā
M16 Pilsēta ar kvalitatīvu mājokli pakārtotajiem uzdevumiem

Mērķa M16 Pilsēta ar kvalitatīvu mājokli ietvaros 2008. gadā Rīgas pašvaldības iestādēs tika pabeigti 5 ES finansēti projekti par kopējo summu 22,5 milj.Ls, savukārt īstenošanas stadijā bija 17 ES finansēti projekti par kopējo summu 104,5 milj.Ls (16.4. attēls un 16.5. attēls).

16.4. attēls

Avots: RD PAD SPN

16.5. attēls

Avots: RD PAD SPN

M17 EFEKTĪVAS PĀRVALDES PILSĒTA

Stratēģijā izvirzītā mērķa būtība ir nodrošināt pārvaldes sistēmu, kas balstās uz iedzīvotāju un uzņēmēju uzticēšanos Rīgas pašvaldības lēmējvarai un izpildvarai, kā arī iesaistīšanos lēmumu pieņemšanas procesos, zinot, ka izteiktie viedokļi tiks ņemti vērā. Tam priekšnoteikums ir efektīva un caurredzama pilsētas administrācija.

Mērķa izpilde ir cieši saistīta ar mērķi M9 „Informēta sabiedrība”.

Rīgas pilsētas pārvaldi veido pašvaldības lēmējvara un pašvaldības administrācija. Rīgas pilsētas pašvaldības lēmēj institūciju – domi – veido 60 deputāti, kurus ievēl pilsoņi. Pilsoņu īpatsvars pilsētas iedzīvotāju kopskaitā 2009. gadā bija 68,7%, un tas ar katru gadu palielinās. Pēdējās pašvaldību vēlēšanas notika 2009. gada 6.jūnijā un vēlētāju aktivitāte

Rīgā bija 58,9%, salīdzinājumam – 2005. gada martā vēlēšanu aktivitāte pilsētā bija 52,87%²⁸.

2009. gada pašvaldību vēlēšanās piedalījās 17 politisko organizāciju saraksti, no kuriem domē iekļuva četri (politisko partiju apvienība „Saskaņas centrs”, „Pilsoniskā savienība”, partija „LPP/LC” un „Jaunais laiks”). Starp jaunievēlētajiem deputātiem 10 jeb 17% ir sievietes un 50 jeb 83% vīrieši. Attiecīgi uz 2008. gada sākumu deputāti pārstāvēja 8 frakcijas, kā arī bija vairāki neatkarīgie ārpus frakciju deputāti. Starp deputātiem 13 jeb 22% bija sievietes, 47 jeb 78% – vīrieši.

2007. gadā deputāti par domes priekšsēdētāju ievēlēja Jāni Birku (TB/LNNK), turklāt šis bija pirmais sasaukums, kura darbības laikā deputāti ir atsaukuši domes priekšsēdētāju un ievēlējuši jaunu (laikā no 2005. gada līdz 2007. gada 19. februārim domes priekšsēdētājs bija Aivars Aksenoks (Jaunais laiks)). RD priekšsēdētājam ir trīs vietnieki un deputāti darbojas 10 komitejās. Priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietnieku un komiteju priekšsēdētāju amati ir algoti pilna laika amati. Priekšsēdētājam un katram vietniekam ir savs birojs. Pēc 2009. gada pašvaldību vēlēšanām par domes priekšsēdētāju deputāti ievēlēja Nilu Ušakovu (Saskaņas centrs).

Pašvaldības pārvaldes struktūra ir noteikta Rīgas pilsētas pašvaldības nolikumā (pieņemts 27.09.2005., pēdējie grozījumi veikti 2009. gada jūlijā). Pašvaldības administrācija sastāv no Pašvaldības centrālās administrācijas (Centrālā administrācija), Pašvaldības kompetencē esošajiem nozaru vadošajiem departamentiem un iestādēm, kā arī Pašvaldības administrācijas institūcijām ar īpašu statusu. Funkcijas īsteno arī pašvaldības aģentūras un kapitālsabiedrības. Rīgas pašvaldība ir pārstāvēta vairākās biedrībās.

Pašvaldības funkciju izpildi veic pašvaldības nozaru departamenti, iestādes, centrālā administrācija, aģentūras, īpaša statusa institūcijas un kapitālsabiedrības. RD ievēlēti deputāti darbojas pastāvīgās komitejās (2008. gadā darbojās sešas pastāvīgās komitejas), kuras īsteno deputātu kontroli pār attiecīgās nozares administrācijas iestādēm. Pašvaldības kompetencē ietilpstošo funkciju īstenošana Rīgas pašvaldībā ir organizēta atbilstoši nozarēm, izveidojot nozaru vadošās iestādes – departamentus, kas darbojas Domes priekšsēdētāja pakļautībā. 2008. gadā Rīgas domē darbojās deviņi departamenti.²⁹

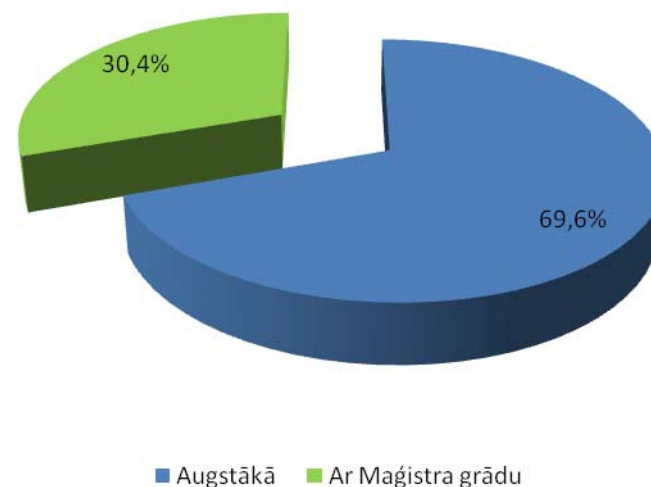
Pavisam pilsētas struktūrvienībās, ieskaitot nodarbinātos pakļautības iestādēs, tika nodarbināti 17 633 darbinieki, nodarbināto skaits bez pakļautības iestādēm - 4 440 (šajā

skaitā nav iekļauti pedagogi un skolu direktori, kuriem darba algu nosaka MK noteikumi, un deputāti un komisiju locekļi (kopā tie ir 119 darbinieki)).

2008. gadā tika veikta RD struktūrvienību un iestāžu anketēšana, lai noskaidrotu to vadības un darbinieku izglītības līmeni. Rezultāti liecina, ka 30,4% no RD iestāžu/struktūrvienību direktoriem (direktora p.i. vai v.i.) ir maģistra grāds un 69,6% ir augstākā izglītība (17.1. attēls). Savukārt 43,7% no RD iestāžu/struktūrvienību darbiniekiem ir augstākā izglītība, 22,3% vidējā izglītība, 19,5% vidējā speciālā izglītība, 12,2% ir maģistra grāds, 1,9% ir ar pamatskolas izglītību un 0,4% ir ar doktora grādu (17.2. attēls).

17.1. attēls

RD iestāžu/struktūrvienību direktoru (direktora p.i. vai v.i.) īpatsvars pēc iegūtās izglītības 2008. gadā, %

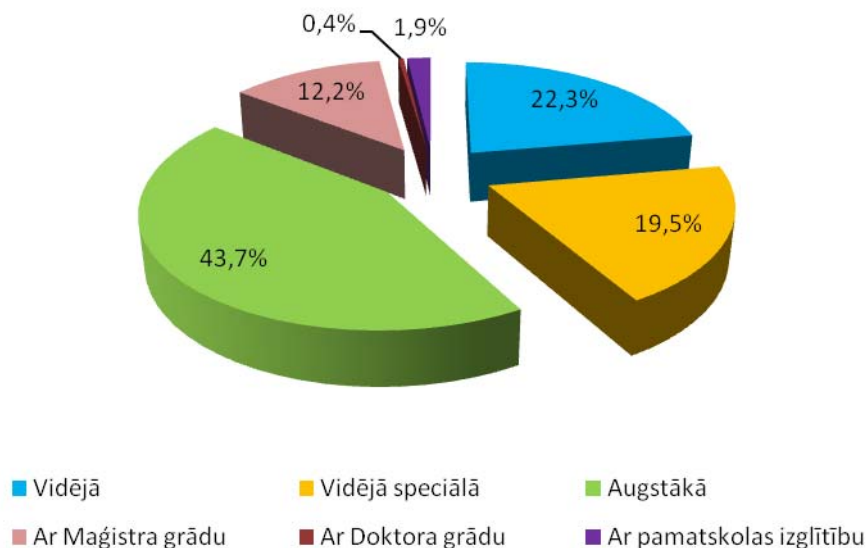
Avots: RD PAD apkopojā informāciju pēc RD struktūrvienību un iestāžu sniegtajiem datiem

²⁸ www.cvk.lv

²⁹ Rīgas pašvaldības 2008. gada publiskais pārskats

17.2. attēls

RD iestāžu/struktūrvienību darbinieku īpatsvars pēc iegūtās izglītības 2008. gadā, %

Avots: RD PAD apkopoja informāciju pēc RD struktūrvienību un iestāžu sniegtajiem datiem

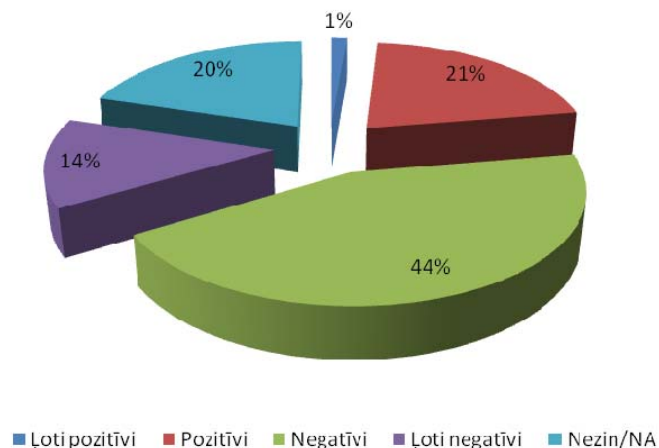
Rīgas pilsētas pamatbudžeta ieņēmumi 2008. gadā bija 554,70 miljoni latu, no kuriem 71% bija nodokļu ieņēmumi, pamatbudžeta izdevumi bija 539,45 miljoni latu (attiecīgi 2007. gadā ieņēmumi bija 467,11 miljoni latu, no kuriem 73,9% nodokļu ieņēmumi, savukārt pamatbudžeta izdevumi bija 454,71 miljons latu). Speciālā budžeta ieņēmumi 2008. gadā bija 52,07 miljoni latu, bet izdevumi - 54,78 miljoni latu (attiecīgi 2007. gadā speciālā budžeta ieņēmumi bija 47,08 miljoni latu, savukārt izdevumi – 38,92 miljoni latu).

Saskaņā ar 2009. gada iedzīvotāju aptaujas rezultātiem, Rīgas pašvaldības darbu kopumā pozitīvi vērtē 22,4% aptaujāto, savukārt kritisku vērtējumu sniedza 57,5% aptaujāto. Jāmin fakts, ka salīdzinājumā ar 2008. gadu iedzīvotāju kritiskā attieksme ir pieaugusi: 2008. gadā negatīvu vērtējumu sniedza 44% - 46% aptaujāto (17.3. attēls). Līdzīgi kā 2009. gadā, arī 1998. gadā pašvaldības darbību kritiski vērtēja 57% aptaujāto. 2009. gadā pozitīvu vērtējumu biežāk sniedza iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 24 gadiem un tie, kuri vecāki par 55 gadiem, respondenti ar augstiem ienākumiem, kā arī Centra rajonā dzīvojošie. Turklāt kritisku vērtējumu pārsvarā sniedza respondenti bez LR pilsonības, rīdzinieki vecumā no

25 līdz 34 gadiem un no 45 līdz 54 gadiem, grupas ar zemākiem (zemiem vai vidēji zemiem) ienākumiem un respondenti Kurzemes rajonā un Zemgales priekšpilsētā.

17.3. attēls

Kā Jūs vērtējat Rīgas domes darbību kopumā?

Indekss*: -23.6

* Indekss atspoguļo vērtējumu pozitīvi/negatīvi īpatsvaru starpību, kur vērtējumu pozitīvi/negatīvi minēšanas biežums (%) ir reizināts ar koeficientu 0.5, bet vērtējumu ļoti pozitīvi/ļoti negatīvi minēšanas biežums - ar koeficientu 1.

Avots: Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”, SKDS, 2009.g. februāris.

Raksturojot, kādas problēmas Rīgas pašvaldībai būtu jārisina pirmām kārtām, 11% minēja jautājumus, kas saistīti ar pašvaldības iekšējo darbu – aptaujātie uzskatīja, ka ir jāsamazina korupcija un birokrācija, jāveicina darba efektivitāte (jāpieņem lēmumi iedzīvotāju labā, jāiesaista profesionāļi u.tml.), kā arī vairāk jādomā par pilsētas labklājību. Turklāt līdzīgi kā iepriekšējos pētījumos, arī šajā aptaujā, atbildot uz jautājumu, kādas problēmas Rīgas pašvaldībai jārisina pirmām kārtām, minēja dažādus jautājumus, kas nav pašvaldības kompetencē (18%) – palielināt algas, samazināt medicīnas pakalpojumu maksu, nodrošināt lētāku izglītību u.tml.³⁰

³⁰ Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”, SKDS, 2009. g. februāris.

Stratēģiskā mērķa *M17 Efektīvas pārvaldes pilsēta* sasniegšanai noteikti 6 uzdevumi. Pašvaldības struktūrvienības 2008. gadā norādījušas veiktās darbības visu uzdevumu ietvaros.

U17.1. Nodrošināt pilsētas attīstības plānošanas dokumentos iekļauto nostādņu efektīvu darbību, plānoto aktivitāšu uzraudzību un koordināciju
Uzdevuma ietvaros tika uzraudzīta pilsētas attīstība atbilstoši ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentiem, kā arī atbilstoši normatīviem.

Lai nodrošinātu pašvaldības funkciju izpildi, izstrādājot un īstenojot 2008. gada budžetu, tika nodrošināta ilgtermiņa budžeta un finanšu stabilitāte. Uzdevuma ietvaros, tāpat kā iepriekšējos gados, tika apkopota informācija par RD pieejamo finansējumu no ES fondiem, EEZ/Norvēģijas finanšu instrumenta u.c. ārējiem finanšu avotiem, kā arī 2009. gadam tika sagatavots izstrādei plānoto projektu saraksts. 2008. gadā tika piesaistīts ES finansējums pašvaldības funkciju nodrošināšanai, detalizētāka informācija ir ievietota šajā pārskatā katra mērķa ietvaros, kā arī pieejama RD interneta vietnē www.rigasprojekti.lv.

2008. gadā norisinājās darbs pie Rīgas teritorijas plānojuma, Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu un Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu grozījumu izstrādāšanas. Tika veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums Rīgas teritorijas plānojuma 2006.-2018. gadam grozījumiem. Kā arī tika sagatavots pirmais Stratēģijas uzraudzības sistēmas pārskats par 2006. un 2007. gadu, šis ir otrais šāda veida pārskats.

Pašvaldības pārstāvji piedalījās priekšlikumu izstrādē dažādiem normatīvajiem aktiem gan darba grupās pašvaldības ietvaros, gan pārstāvēja pašvaldības intereses LR ministrijās, piemēram, tika izstrādāti priekšlikumi Būvniecības likuma un Ministru kabineta noteikumu „Vispārīgie būvnoteikumi” jaunajai redakcijai, vienkāršojot būvniecības procesa uzsākšanu un pilnveidojot ieceres apstrīdēšanas kārtību. Kā arī sagatavoti dažādi RD saistošie noteikumi un esošo noteikumu grozījumu projekti, piemēram, sagatavots RD 11.09.2007. saistošo noteikumu Nr.88 „Nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu piešķiršanas kārtība Rīgā” grozījumu projekts.

2008. gadā tika atjaunota Rīgas pilsētas simbolikas komisijas darbība un izstrādāti 4 dokumenti, tostarp izstrādāti pašvaldības nodevas par simbolikas izmantošanu iekasēšanas mehānismi (3) un sagatavots atzinums par to ietekmi uz pašvaldības budžetu, uzņēmējdarbības vidi un pašvaldības vizuālo identitāti.

U17.2. Optimizēt pašvaldības darbību

Viens no lielākajiem pašvaldības izaicinājumiem ir ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentos ietvertu mērķu un uzdevumu sasaiste ar pašvaldības budžetu. Lai to īstenotu,

sagatavots projekts ES finansējuma piesaistei: „Rīgas pašvaldības attīstības plānošanas dokumentu un budžeta savstarpēja sasaiste”.

Uzdevuma ietvaros 2008. gadā tika ieviesta elektronisko dokumentu aprīte, elektroniskā paraksta karšu izsniegšana un ar to saistīto iespēju attīstīšana, kā arī uzsākts darbs pie kapu uzskaites žurnālu digitalizēšanas un vienota kapu reģistra ieviešanas pašvaldībā.

Lai uzlabotu pašvaldības darbību, tika pētīts iedzīvotāju viedoklis par Rīgas pilsētas tēlu un domes sniegto pakalpojumu kvalitāti un nepieciešamību. Kā arī tika izstrādāts Rīgas pašvaldības korporatīvais stils, kura ietvaros tika veikts sabiedriskās domas pētījums par Rīgas pašvaldību kā vienotu organizāciju un tās atpazīstamību iedzīvotāju vidū. Projekta ietvaros tika noorganizēta arī informatīva sanāksme, kurā piedalījās 105 pārstāvji no dažādām RD struktūrvienībām un institūcijām. Tāpat tika organizēts seminārs metu konkursam „Rīgas pilsētas grafiskās zīmes mākslinieciskās idejas skice vizuālās identitātes vadlīniju izstrādei un Rīgas pašvaldības grafiskās zīmes mākslinieciskās idejas skice vizuālās identitātes vadlīniju izstrādei”, kurā 179 interesenti izņēma konkursa nolikumu un tika iesniegtas 17 ideju skices.

Turpinājās darbs pie projekta „Jaunais Rīgas centrs Torņakalnā” (JRCT), galvenās aktivitātes projekta ietvaros: tika noslēgts līgums par administratīvā kompleksa būvprogrammas izstrādi, norisinājās teritorijas detālplānojuma izstrādes pirmais posms (platība ~ 32 ha), tika izstrādāta JRCT plānotās teritorijas esošās juridiskās un tirgus situācijas analīze un nākotnes attīstības prognozes ar mērķi noteikt attīstības iespējas teritorijai kopumā, kā arī tās daļām atsevišķi, tika iesniegts JRCT realizēšanai nepieciešamās infrastruktūras tehniski – ekonomiskais pamatojums, kā arī Londonas arhitektūras festivālā tika izvietots Rīgas stends, kur tika izstādīts JRCT projekts.

Pārskata periodā bijušais Rīgas pilsētas attīstības fonds pārveidots par Rīgas pilsētas infrastruktūras fondu. Kā arī bijusi vienreizējā maksa pilsētas infrastruktūras attīstībai pārveidota par pašvaldības nodevu par pašvaldības infrastruktūras uzturēšanu un attīstību.

Atbilstoši Rīgas pilsētas pašvaldības centrālās administrācijas pretkorupcijas pasākumu plānam, sadarbojoties Rīgas pašvaldības struktūrvienībām, tika uzsākts darbs par Uzņēmējdarbības koordinācijas centra sniegto pakalpojumu (atļauja izbraukuma tirdzniecībai un atļauja izbraukuma tirdzniecības organizēšanai) saņemšanai nepieciešamo dokumentu pieņemšanu un atļauju izsniegšanu Apmeklētāju pieņemšanas centrā.

Stratēģijas uzraudzības sistēmas ietvaros turpinājās darbs pie interneta vietnes www.sus.lv attīstīšanas. Kopš 2008. gada jūnija tiek veikts mediju monitorings, lai apkopotu presē publicēto informāciju par Rīgu (dažādiem datiem, projektiem, idejām, komentāriem, viedokļiem u.c.).

Tāpat norisinājās darbs pie Rīgas reģiona projektu vadības sistēmas (PVS) pilnveidošanas www.rigasprojekti.lv: tika definēti nepieciešamie uzlabojumi kā arī tika veiktas aktivitātes, lai šajā sistēmā ieviestu e-parakstu, kas nepieciešams, lai projektu auditori varētu elektroniski auditēt projektus.

2008. gadā tika organizēti priekšizpētes darbi par iespējām ieviest ISO 27001:2005 prasībām atbilstošu informācijas drošības pārvaldības sistēmu.

U17.3. Nodrošināt pašvaldības finanšu caurskatāmību

Uzdevuma ietvaros sadarbībā ar neatkarīgajiem revidentiem SIA „Ernst&Young Baltic” tika veikta RD kopsavilkuma finanšu pārskata revīzija, kura publicēta Rīgas pilsētas pašvaldības publiskajā pārskatā. Nodrošināta sadarbība ar starptautiskajām kredītreitinga aģentūrām „Standard & Poor’s” un „Moody’s”, kuras veikušas Rīgas pilsētas finanšu un budžeta sistēmas vērtējumu, publicējot pilsētas kredītreitinga ziņojumus.

U17.4. Veicināt attālināto pieejas kanālu (internets, telefons u. c.) izmantošanu, sniedzot pašvaldības pakalpojumus

Pārskata periodā tika izdota Rīgas pilsētas izpilddirektora instrukcija, kura reglamentē pašvaldības pakalpojumu aprakstu un publicēšanu elektroniskajā vidē un tika izstrādāts mehānisms, kā Apmeklētāju pieņemšanas centrs var kontrolēt pakalpojumu aprakstu aktualizēšanu. Kā arī tika uzsākta elektronisko dokumentu pieņemšana (EDOC).

Uzdevuma ietvaros 2008. gadā tika izveidota Komunālā departamenta mājas lapa <http://komdep.riga.lv> ar aktualitātēm, plašiem skaidrojumiem par tiesībām, pienākumiem un pieejamajiem pakalpojumiem, kā arī tika pabeigta projekta „Brīvpieejas interneta piekļuves sistēmas izveide Rīgas plānošanas reģionā” realizācija.

Tāpat tika ieviesti sekojoši e-pakalpojumi:

- bērna pieteikšana Rīgas pirmsskolas izglītības iestādēs un skolās;
- pieteikšanās pie pašvaldības speciālistiem;
- notikuma statusa pārbaude saziņā ar pašvaldību
- mani dati pašvaldībai;
- nekustamā īpašuma nodokļa nomaksas pakalpojums;
- E-doc iesniegšana un notikumu atsekošana saziņā ar pašvaldību;
- autorizācijas un nomaksas funkcionalitātes attīstīšana pašvaldības pakalpojumu sniegšanas vajadzībām;
- koku ciršanas atļaujas pieprasīšana;
- infrastruktūras maksājums;
- publiskās un sabiedriskās apspriešanas;

- reklāmu un izkārtņu saskaņošana;
- reklāmas nodevas kalkulators;
- detālplānojumu meklētājs;
- kultūras pieminekļu meklētājs;
- publisko apspriešanu meklētājs.

2008. gadā tika ieviesta zemes ierīcības projektu elektroniskā aprīte, mainot gan zemes ierīcības projektu pieņemšanas, gan izskatīšanas un izsniegšanas principus un kārtību. Zemes ierīcības projektu aprītes procesa izmaiņas veiktas, lai pilnveidotu šī procesa caurskatāmību. Kā arī tika uzlabota informācijas sistēma „BŪVE”: optimizēta termiņu ievērošanas kontrole, kas iespējami ātri ļauj novērst aprītes procesa traucējumus.

RD Apmeklētāju pieņemšanas centrs veic atbalsta funkciju klientu apkalpošanas jomā Rīgas pašvaldībā un nodrošina vispārīgas informācijas un konsultāciju sniegšanu par pašvaldības darbu. Centrā un tā filiālēs rajonu un priekšpilsētu izpilddirekcijās 2008. gadā ir vērsušies 25612 klienti par dažādiem pašvaldības kompetences jautājumiem, t.sk. sniegtas 1058 juridiskās konsultācijas, ir iesniegti un reģistrēti 5644 iesniegumi, savukārt uz bezmaksas informatīvo tālruni 80000800 tika saņemti 19175 klientu zvani. Lai uzlabotu klientu apkalpošanas kvalitāti un nodrošinātu konfliktsituāciju risināšanu, tika uzstādīta RD bezmaksas informatīvā tālruņa 80000800 telefona zvanu balss ierakstu sistēma, kā arī pilnveidota zvanu rindas sistēmas organizēšana, novirzot zvanu pie brīvā Zvanu nodaļas speciālista, kā arī zvanītājiem nodrošināta iespēja ārpus darba laika atstāt balss ziņojumus balss pastkastē. 2008. gada maijā Rīgas pašvaldības mājas lapā www.riga.lv tika izveidota sadaļa „Jautājumi un atbildes”, kuras mērķis ir nodrošināt iedzīvotājus ar savlaicīgu un precīzu informāciju un palīdzēt atrast atbildes uz jautājumiem par Rīgas pašvaldības darbu. Šajā interneta sadaļā 2008. gadā saņemti 626 jautājumi.

Uzdevuma ietvaros žurnālistiem tika nodrošināta pieeja e-portfelim, kā arī atvērtas mājas lapas: www.rea.riga.lv (3692 apmeklētāji) un <http://energoauditi.rea.riga.lv> (723 apmeklētāji).

U17.5. Nodrošināt fizisko personu datu drošību un informācijas privātumu, kā arī publiskās informācijas pieejamību

Pašvaldības struktūrvienību kompetencē esošu uzdevumu izpildes nodrošināšanai pieejamie personu dati tiek izmantoti vienīgi uzdevumu izpildei. Katram lietotājam ir sava individuāla pieeja datu bāzei. Informējot presi un sabiedrību, tiek ievērots personas datu aizsardzības likums, privāta informācija netiek izpausta.

Uzdevuma ietvaros turpināta Vienotas datorsistēmu lietotāju pārvaldības sistēmas ieviešana, kā arī ieviesti e-pakalpojumi „Mani dati pašvaldībā” un „Domes lēmuma noraksta pieprasīšana elektroniski”.

U17.6. Iesaistīt sabiedrību lēmumu pieņemšanas procesos

Pārskata periodā norisinājās 30 būvniecības ieceru publiskās apspriešanas, kurās saņemtas 10 655 rakstiskas atsauksmes, kā arī 1 detālplānojuma publiskā apspriešana, kurā saņemtas 56 rakstiskas atsauksmes.

2008. gada augustā tika organizēta diskusija, pieaicinot „Sabiedrība par atklātību – Delna”, lai precizētu/izstrādātu saprotamus, mērāmus kritērijus publiskās apspriešanas procedūras nepieciešamībai.

Tika noslēgts sadarbības memorands starp Rīgas pašvaldību un NVO. Memoranda mērķis ir veicināt Rīgas iedzīvotāju labklājību un pilsētas ilgspējīgu attīstību, veicinot pilsētas iedzīvotāju un viņu veidoto nevalstisko organizāciju līdzdalību lēmumu pieņemšanā Rīgas pilsētas pašvaldībā, uzlabojot pārvaldes struktūru darbību un veicinot demokrātijas attīstību.

Dati par pašvaldības pamatbudžetu liecina, ka 2008. gadā izdevumi vispārējiem valdības dienestiem bija 95,8 miljoni latu (t.sk., 52,6 miljoni latu iemaksāti pašvaldību izlīdzināšanas fondā), kas kopumā veido 17,8% no izdevumiem atbilstoši funkcionālajām kategorijām jeb 8%, neskaitot iemaksas pašvaldību izlīdzināšanas fondā. 2007. gada rādītāji attiecīgi bija 19,6% un 9,3%. Atbilstoši pašvaldības ekonomiskajai un finanšu situācijai, 2008. gada budžeta izpildes un 2009. gada budžeta sagatavošanas gaitā tika veikti un plānoti tālākie pasākumi izdevumu ierobežošanai, pašvaldības veikto funkciju optimizēšanai un būtiskai izdevumu samazināšanai. Lai gan Rīgas pilsētas pašvaldības budžets 2008. gadam tika apstiprināts ar deficītu, 2008.gada pašvaldības konsolidētais budžets tika noslēgts ar 6,2 mlj. latu pārpalikumu.³¹

RD institūcijas, kas piedalījās mērķa un tā pakārtoto uzdevumu īstenošanā 2008. gadā, bija Finanšu departaments, Pilsētas attīstības departaments, Komunālais departaments, Īpašuma departaments, Centrālās administrācijas Ārlietu pārvalde, Informācijas tehnoloģiju centrs, Sabiedrisko attiecību nodaļa, Uzņēmējdarbības koordinācijas centrs, Apmeklētāju pieņemšanas centrs, Rīgas Bērnu tiesību aizsardzības centrs, Rīgas Pašvaldības policija un RPA „Rīgas enerģētikas aģentūra”.

Kopsavilkums:

- Mērķis ir cieši saistīts ar *M9 Informēta sabiedrība*, jo iedzīvotāju informēšana par pašvaldības darbību un pakalpojumiem ir viena no pašvaldības funkcijām. Ieteikums mērķi *M9 Informēta sabiedrība* iekļaut mērķa *M17 Efektīvas pārvaldes pilsēta* sastāvā.
- Turpinot īstenot dažādas aktivitātes, lai optimizētu pašvaldības darbību, jāievēro nosacījums: nepalielināt birokrātisko procesu apjomus.
- Nozīmīgi ir turpināt īstenot Jaunā Rīgas centra Torņakalnā projektu, lai RD iestādes un struktūrvienības atrastos vienkopus, kas sniegtu ievērojamu devumu pašvaldības darbības optimizācijā, kā arī Rīgas iedzīvotājiem, uzņēmējiem un viesiem būtu ērtāk apmeklēt vienu administratīvo kompleksu. Šobrīd 49 pašvaldības struktūrvienības izvietotas 50 dažādās adresēs.
- Īpaša uzmanība vēršama ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentos ietvertu mērķu un uzdevumu sasaistei ar pašvaldības budžetu.
- Ņemot vērā 2009. gada ekonomisko lejupslīdi un paredzētos iestāžu/struktūrvienību optimizācijas pasākumus, svarīgi nepazaudēt iestāžu funkcionālo būtību.
- Svarīgi ir turpināt aktivitātes sadarbības memoranda, kas 2008. gadā parakstīts starp Rīgas pašvaldību un NVO, ietvaros.

Nozares eksperta viedoklis:

I.Vilka, Dr.oec, SIA „Publiskās pārvaldes konsultācijas”: Iedzīvotāju aptaujas rezultāti un arī pašvaldību vēlēšanu rezultāti liecina, ka Rīgas pilsētas pašvaldībai vēl daudz, daudz jāstrādā, lai gūtu iedzīvotāju uzticību. Šie rezultāti un valstī esošā krīzes situācija pamato kardinālu izmaiņu veikšanu pašvaldības pārvaldē, taču tai pat laikā izmaiņām vajadzētu būt izsvērtām un izvērtētām, nevis tikai uz vecā graušānu pamatotām. Katrā darbībā ir jābūt skaidram sagaidāmajam rezultātam un regulāri un reāli ir jāizvērtē darbības funkcionālā un ekonomiskā efektivitāte (vai ir vajadzīgs un cik tas izmaksā). Reizēm, sevišķi šī brīža situācijā, varbūt labāk ir kaut ko neveikt, nekā veikt ar neadekvāti augstām izmaksām.

³¹ Rīgas pašvaldības 2008. gada publiskais pārskats

17.1. tabula

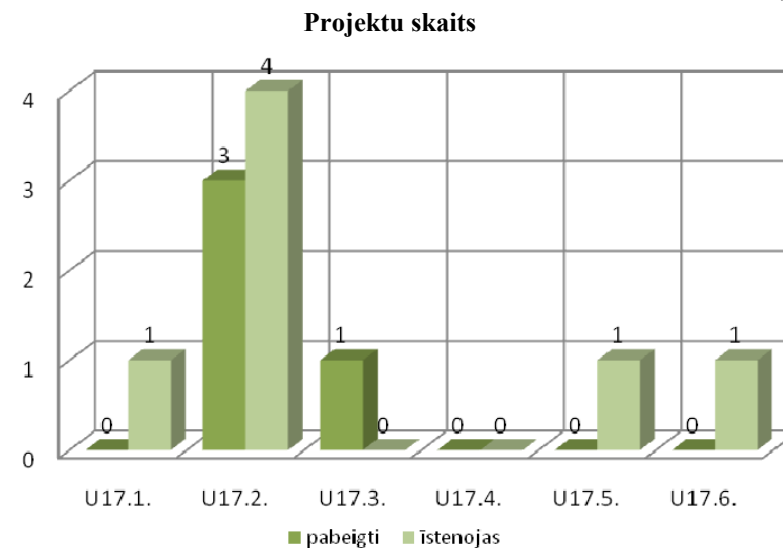
Stratēģiskā mērķa „Efektīvas pārvaldes pilsēta” rādītāji

RPIAS	2005	2006	2007	2008	2009	Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo četru gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens	Avots
Iedzīvotāju apmierinātība ar Rīgu, kā vietu, kur dzīvot un strādāt, kopumā			85,5%	84,8%		↓		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja
Iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbu kopumā			48,8%	39,8%		↓		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja
Iedzīvotāju vērtējums par iespēju piedalīties pašvaldības plānošanas un lēmumu pieņemšanas procesos			19,2%	15,8%		↓		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja
Iedzīvotāju apmierinātība ar iespēju piedalīties pilsētas attīstības plānošanas pasākumos un lēmumu pieņemšanas procesos, izteikt savu viedokli			23,4%	18,0%		↓		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja
Iedzīvotāju apmierinātība ar iespēju ietekmēt pašvaldības lēmumus			15,0%	13,6%		↓		Pozitīvā vērtējuma % paaugstinās	Aptauja
Pilsoņu īpatsvars uz gada sākumu	61,0	63,6	66,2	67,6	68,7	↑	↑	Pieaug	PMLP, CSP
Pilsoņu skaits	446613	462560	478256	485121	489486	↑	↑	Pieaug	PMLP
Sieviešu īpatsvars pilsētas deputātu kopskaitā			21,67 %	16,67 %		↓		Pieaug	RD
Tendence		↑		↓		↑			
Novērtējums		Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu		Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu		Pieaugums ar negatīvu vērtējumu		Samazinājums ar negatīvu vērtējumu	

Rīgas pašvaldības iestāžu ES projekti, kas pabeigti un īstenojas 2008.gadā
M17 Efektīvas pārvaldes pilsēta pakārtotajiem uzdevumiem

Mērķa M17 Efektīvas pārvaldes pilsēta ietvaros 2008. gadā Rīgas pašvaldības iestādēs tika pabeigti 4 ES finansēti projekti par kopējo summu 1,2 milj.Ls, savukārt īstenošanas stadijā bija 7 ES finansēti projekti par kopējo summu 13,5 milj.Ls (17.1. attēls un 17.2. attēls).

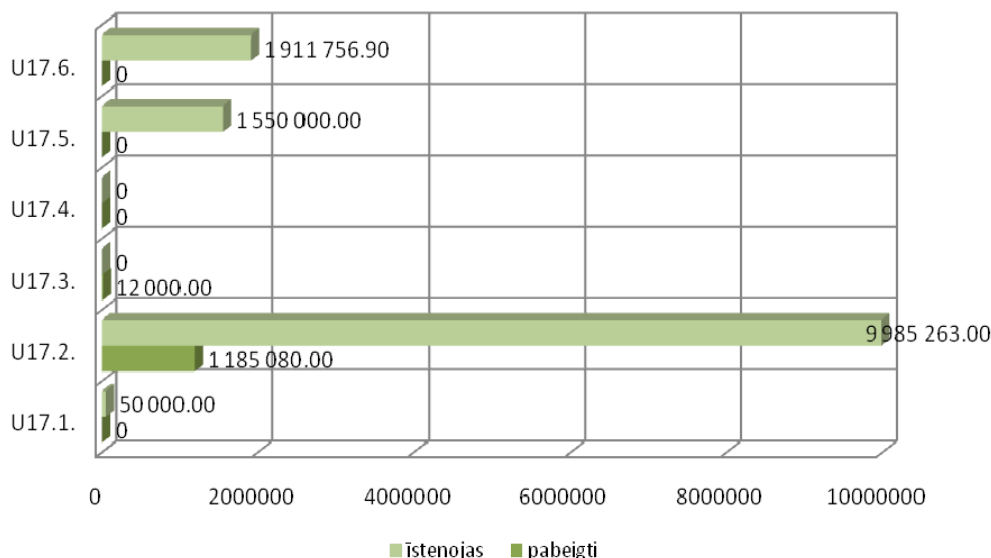
17.1. attēls

Avots: RD PAD SPN

17.2. attēls

Projektu kopējais finansējuma apjoms, Ls

Avots: RD PAD SPN

KOPĒJIE SECINĀJUMI UN PRIEKŠLIKUMI

1. Izstrādājot 2009. gadā uzsāktos Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025. gadam un Rīgas attīstības programmas 2006. – 2012. gadam grozījumus, ieteicams:
 - 1.1. papildus šajā pārskatā minētajiem ieteikumiem, ņemt vērā arī 2006.-2007. gada pārskatā par Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam un Rīgas attīstības programmas 2006.-2012.gadam ieviešanu minētos priekšlikumus par korekcijām stratēģiskajos mērķos un tiem pakārtotajos uzdevumos;
 - 1.2. savietot Rīgas pašvaldības budžeta plānošanu ar ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentos minētajiem stratēģiskajiem mērķiem un tiem pakārtotajiem uzdevumiem;
 - 1.3. izstrādājot grozījumus, svarīgi ir saglabāt iespēju sekot līdzi stratēģisko mērķu un uzdevumu kodifikācijai (prioritāro mērķu, mērķu un uzdevumu numerācijai) un tās izmaiņām, lai pēc grozījumu apstiprināšanas var veikt nepieciešamās izmaiņas ar stratēģiju un programmu saistītajos dokumentos;
 - 1.4. veicot stratēģisko mērķu un uzdevumu koriģēšanu, optimizēt uzdevumu skaitu un saturu, lai dokumenti būtu ērtāk lietojami un pārskatāmāki.
2. Stratēģijā formulēto mērķu skaidrojums un to ietvaros veiktās aktivitātes liecina, ka lietderīgi būtu pārformulēt un saturiski pārskatīt vairākus mērķus un uzdevumus to ietvaros:
 - 2.1. Uzdevums U1.1. Atbilstoši tirgus prasībām un izmaiņām veicināt tirgū pieprasīta kvalificēta darbaspēka sagatavošanu pārklājas ar uzdevumu U1.6. Veicināt izglītību mūža garumā. Ieteikums ir apvienot uzdevumus vienkopus prioritārā mērķa PM1 Izglītota, prasmīga un kultūru cenoša sabiedrība ietvaros.
 - 2.2. uzdevums U1.5. Veidot jauniešu interešu centrus pārklājas ar uzdevumu U7.5. Nodrošināt pirmsskolas un skolas vecuma bērnu sociālo aprūpi un brīvā laika pavadīšanas iespējas. Ieteikums ir apvienot uzdevumus vienkopus prioritārā mērķa PM1 Izglītota, prasmīga un kultūru cenoša sabiedrība ietvaros;
 - 2.3. uzdevums U1.8. Veicināt interešu izglītības un kultūras daudzveidību un programmu īstenošanas kvalitāti, šo programmu pieejamību un popularitāti pārklājas ar uzdevumu U8.1. Veicināt un atbalstīt interešu izglītības, amatieru pulciņu un pašdarbības kolektīvu popularitāti un darbību. Ieteikums ir apvienot uzdevumus vienkopus mērķa M8 Garīgi bagāta sabiedrība ietvaros;
 - 2.4. uzdevums U2.4. Veicināt valodu apgūšanu ir cieši saistīts ar prioritāro mērķi PM 1 Izglītota, prasmīga un kultūru cenoša sabiedrība. Ieteikums uzdevumu ietvert prioritārajā mērķī PM1;
 - 2.5. uzdevums U4.2. Sniegt mērķpabalstus maznodrošinātām ģimenēm vairāk attiecināms uz mērķi M7 Sociāli atbalstīta un aprūpēta sabiedrība. Ieteikums uzdevumu U4.2. iekļaut mērķī M7;

- 2.6. ieteikums izslēgt uzdevumu *U5.7. Nodrošināt vardarbībā cietušo rehabilitāciju*, jo kopš 2000. gada 1. janvāra tā pamatā ir valsts funkcija;
 - 2.7. uzdevums *U6.2. Veicināt bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu audzināšanu ģimenēs* pārklājas ar uzdevumu *U7.2. Veicināt bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu kvalitatīvu aprūpi*. Ieteikums uzdevumus apvienot un ietvert mērķa *M7 Sociāli atbalstīta un aprūpēta sabiedrība* ietvaros;
 - 2.8. uzdevumu *U7.11. Nodrošināt pilsētas sociālās informācijas sistēmas attīstību un pieejamību* pārklājas ar uzdevumu *U9.1. Informēt sabiedrību par tiesībām, pienākumiem un pakalpojumiem*. Ieteikums *U7.11.* iekļaut mērķa *M9 Informēta sabiedrība* ietvaros;
 - 2.9. uzdevums *U9.3. Veicināt videi draudzīgu rīcību iedzīvotāju vidū* vairāk atbilst mērķim *M14 Tīra un zaļa pilsētvide*, ieteikums: pārcelt uzdevumu *U9.3.* mērķa *M14* sastāvā;
 - 2.10. tā kā iedzīvotāju informēšana par pašvaldības darbību un pakalpojumiem ir viena no funkcijām, ieteikums mērķi *M9 Informēta sabiedrība* iekļaut mērķa *M17 Efektīvas pārvaldes pilsēta* sastāvā;
 - 2.11. mērķi *M10 Augstas pievienotās vērtības ekonomika* ieteicams apvienot ar mērķi *M11 Daudzveidīga un augoša ekonomika*;
 - 2.12. uzdevumi *U16.1. Veicināt finansiāli pieejamu mājokļu piedāvājumu pilsētā* un *U16.2. Nodrošināt sociālo mājokļu celtniecības programmas* pārklājas, ieteikums tos apvienot;
 - 2.13. uzdevums *U16.4. Nodrošināt pašvaldības īpašumā esošo mājokļu renovāciju un infrastruktūras uzturēšanu un uzlabošanu* cieši sasaucas ar uzdevumu *U14.10. Veicināt siltumenerģijas un elektroenerģijas racionālu izmantošanu*, ieteikums abus uzdevumus apvienot un iekļaut zem mērķa *M16 Pilsēta ar kvalitatīvu mājokli*.
3. RD iestāžu un struktūrvienību apkopojums stratēģijas mērķu un to pakārtoto uzdevumu īstenošanā sadalījumā pa mērķiem ir attēlots 2. tabulā.
 4. Pārskatīt apkaimju ekspertu vērtējumu sniegšanas mehānismu, jo tas nedod paredzēto atdevi precīzas informācijas trūkuma dēļ apkaimju griezumā.
 5. Izskatīt iespēju apvienot RD Pilsētas attīstības departamenta uzsākto ikgadējo pilsētas iedzīvotāju aptauju par apmierinātību ar pašvaldības darbību un sniegtajiem pakalpojumiem ar līdzīgiem RD Centrālās administrācijas plānotajiem pētījumiem. Līdzšinējie pētījumi nav tieši salīdzināmi gan dažādo uzstādījumu, gan dažādi veidoto izlases apjomu ziņā.
 6. Turpināt uzturēt datu bāzi www.sus.lv un apkaimju portālu www.apkaimes.lv, kas ir nozīmīgs informācijas avots.
 7. Analizētā perioda statistika kopumā vēl neliecina par sociālekonomiskās situācijas strauju pasliktināšanos pilsētā, taču operatīvā informācija norāda uz attīstības tempu samazināšanos un problēmu palielināšanos.

2. tabula

Rīgas domes iestāžu un struktūrvienību apkopojums stratēģijas mērķu un to pakārtoto uzdevumu īstenošanā 2008. gadā

struktūrvienība / mērķis	PM1	PM2	PM3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	M11	M12	M13	M14	M15	M16	M17
Finanšu departaments																	
Pilsētas attīstības departaments																	
Īpašuma departaments																	
Izglītības, jaunatnes un sporta departaments																	
Komunālais departaments																	
Labklājības departaments																	
Satiksmes departaments																	
Kultūras departaments																	
Vides departaments																	
Apmeklētāju pieņemšanas centrs																	
Ārlietu pārvalde																	
Informācijas tehnoloģiju centrs																	
Sabiedrisko attiecību nodaļa																	
Uzņēmējdarbības koordinācijas centrs																	
RPA "Rīgas dārzi un parki"																	
RPA "Rīgas mājoklis"																	
Rīgas Pašvaldības policija																	
Rīgas Atkarības profilakses centrs																	
Rīgas Bērnu tiesību aizsardzības centrs																	
Rīgas Tūrisma koordinācijas un informācijas centrs																	
Centra rajona izpilddirekcija																	
Latgales priekšpilsētas izpilddirekcija																	
Vidzemes priekšpilsētas izpilddirekcija																	
Zemgales priekšpilsētas izpilddirekcija																	
Ziemeļu rajona izpilddirekcija																	
Kurzemes rajona izpilddirekcija																	
Rīgas Enerģētikas aģentūra																	

Sevišķa uzmanība būtu jāpievērš šādiem rādītājiem:

1. Zemajam iedzīvotāju vērtējumam par pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāžu (bērnodārzu) pakalpojumu pieejamību (PM1).
2. Pirmsskolas vecuma bērnu skaita pieaugumam, kuri stāv rindā un kuriem pašvaldība nevar nodrošināt vietas pirmsskolas izglītības iestādēs (PM1).
3. Pilsētas kredītreitinga samazinājumam (PM2).
4. Iedzīvotāju skaita samazinājumam (PM3).
5. Migrācijas saldo uz 1000 iedzīvotājiem pieaugumam (PM3).
6. Zemajam iedzīvotāju vērtējumam par apbūvētās vides kvalitāti Rīgā kopumā (PM3).
7. Reģistrētā bezdarba līmeņa pieaugumam, % (M4).
8. Sieviešu īpatsvara pieaugumam reģistrēto bezdarbnieku skaitā, gada sākumā (M4).
9. Džini koeficientam (M4).
10. Negatīvajam dabiskajam pieaugumam uz 1000 iedzīvotājiem (M5).
11. Jaundzimušo vidējā paredzamā mūža ilguma samazinājumam (M5).
12. Saslimstību pieaugumam ar narkotisko un psihisko vielu atkarību, ar alkoholismu, HIV inficēšanās gadījumu skaita pieaugumam (uz 100 000 iedzīvotājiem) un nāves gadījumu pieaugumam, kuru cēlonis ir asinsrites (sirds un asinsvadu) slimības (uz 100 000 iedzīvotājiem) un ļaundabīgi audzēji (uz 100 000 iedzīvotājiem) (M5).
13. Mājsaimniecību, kas sastāv no viena pieaugušā ar bērniem, īpatsvara pieaugumam (% no mājsaimniecību kopskaita) (M6).
14. Mājsaimniecību, kas sastāv no vienas personas, īpatsvara pieaugumam (% no mājsaimniecību kopskaita) (M6).
15. Reģistrēto laulību skaita uz 1000 iedzīvotājiem samazinājumam (M6).
16. Mājas aprūpē aprūpējamo personu skaita pieaugumam, tomēr, tas vērtējams kontekstā ar vajadzību (M7).
17. Dienas aprūpes centros aprūpēto iedzīvotāju skaita pieaugumam, tomēr, tas vērtējams kontekstā ar vajadzību (M7).
18. Krīzes centros pakalpojumu saņēmēju skaita pieaugumam, tomēr, tas vērtējams kontekstā ar vajadzību (M7).
19. Zemajam iedzīvotāju vērtējumam par pašvaldības informācijas pieejamību (M9).
20. Zemajam iedzīvotāju vērtējumam par gājēju infrastruktūras (ielas, pārejas utt.) kvalitāti pilsētā (M13).

21. Zemajam iedzīvotāju vērtējumam par dzeramā ūdens kvalitāti dzīvesvietā (M14).
22. Nepietiekami sašķīrotajam atkritumu daudzumam (tūkst.t.) (M14).
23. Zemajam iedzīvotāju vērtējumam par drošību pilsētā (M15).
24. Joprojām salīdzinoši augsts noziedzīgu nodarījumu skaits uz 10 000 iedzīvotājiem (M15).
25. Zemajam iedzīvotāju vērtējumam (M16):
 - a. par iedzīvotāju apmierinātību ar mājokļu piedāvājumu Rīgas pilsētā kopumā;
 - b. par iedzīvotāju apmierinātību ar mājokļu kvalitāti Rīgas pilsētā kopumā.
26. Zemajam iedzīvotāju vērtējumam (M17):
 - a. par iedzīvotāju apmierinātību ar pašvaldības darbu kopumā;
 - b. par iespēju piedalīties pašvaldības plānošanas un lēmumu pieņemšanas procesos;
 - c. par iespēju piedalīties pilsētas attīstības plānošanas pasākumos un lēmumu pieņemšanas procesos, izteikt savu viedokli;
 - d. par iespēju ietekmēt pašvaldības lēmumus.

RĪGAS STARTĒGIJAS PĀSKATA SAGATAVOŠANĀ IZMANTOTIE MATERIĀLI

DOKUMENTI

1. Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2025.gadam. Rīga: Rīgas dome, 2005
2. Rīgas attīstības programma 2006.-2012.gadam. Rīga: Rīgas dome, 2005
3. Rīgas attīstības stratēģijas uzraudzības sistēmas vadlīnijas. Rīga: Pasaules Banka, SIA „PKC” Pašvaldību konsultāciju centrs, 2006.gada augusts
4. Rīgas domes 28.08.2007. instrukcija Nr.9 „Kārtība, kādā tiek īstenota Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025. gadam un Rīgas attīstības programmas 2006.-2012. gadam izpildes uzraudzība”
5. Rīgas pašvaldības 2008. gada publiskais pārskats. Rīga: Rīgas dome, 2009
6. Pārskats par Rīgas domes Rīgas bāriņtiesas darbu 2008. gadā. Rīga: Rīgas bāriņtiesa, 2009

7. Atskaite par sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sistēmas darbību. Rīga: Rīgas domes Labklājības departaments, 2008

SABIEDRISKO APTAUJU REZULTĀTI

8. Pētījums „Rīgas iedzīvotāju attieksme pret uzņēmējdarbību. Rīgas iedzīvotāju aptaujas rezultāti”. Rīga: Tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centrs „SKDS”, 2008. gada augusts
9. Sabiedriskās domas pētījums „RD darbības vērtējums”. Rīga: Tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centrs „SKDS”, 2009. gada februāris
10. Sabiedriskās domas pētījums „Rīgas iedzīvotāju aptaujas par dažādiem Rīgas domi interesējošiem jautājumiem rezultāti”. Rīga: Tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centrs „SKDS”, 2009. gada februāris

INTERNETA RESURSI

11. Centrālās vēlēšanu komisijas mājas lapa www.cvk.lv
12. Latvijas dzelzceļa mājas lapa www.ldz.lv
13. Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes datu bāze www.csp.gov.lv
14. Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas mājas lapa www.izm.gov.lv
15. Nacionālās ziņu aģentūras mājas lapa www.leta.lv
16. Rīgas apkaimju portāls www.apkaimes.lv
17. Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamenta mājas lapa www.e-skola.lv
18. SIA „Lursoft” datu bāze www.lursoft.lv
19. Stratēģijas uzraudzības sistēmas mājas lapa www.sus.lv
20. Ziņu portāls www.apollo.lv

IESAISTĪTĀS RĪGAS DOMES STRUKTŪRVIENTĪBAS

21. Finanšu departaments
22. Pilsētas attīstības departaments
23. Īpašuma departaments
24. Izglītības, jaunatnes un sporta departaments
25. Komunālais departaments
26. Labklājības departaments
27. Satiksmes departaments

28. Kultūras departaments
29. Vides departaments
30. Apmeklētāju pieņemšanas centrs
31. Ārlietu pārvalde
32. Informācijas tehnoloģiju centrs
33. Sabiedrisko attiecību nodaļa
34. Uzņēmējdarbības koordinācijas centrs
35. RPA „Rīgas dārzi un parki”
36. RPA „Rīgas mājoklis”
37. Rīgas Pašvaldības policija
38. Rīgas Atkarības profilakses centrs
39. Rīgas Bērnu tiesību aizsardzības centrs
40. Rīgas Tūrisma koordinācijas un informācijas centrs
41. Centra rajona izpilddirekcija
42. Latgales priekšpilsētas izpilddirekcija
43. Vidzemes priekšpilsētas izpilddirekcija
44. Zemgales priekšpilsētas izpilddirekcija
45. Ziemeļu rajona izpilddirekcija
46. Kurzemes rajona izpilddirekcija
47. Rīgas Enerģētikas aģentūra
48. RPA „Rīgas gaisma”
49. SIA „Rīgas pilsēt būvnieks”

ĀRĒJĀS INSTITŪCIJAS

50. Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvalde
51. SIA „Lursoft”
52. Rīgas brīvostas pārvalde
53. Starptautiskā lidosta „Rīga”
54. Nodarbinātības valsts aģentūra
55. Kredītaģentūra „Standard&Poor’s”
56. Kredītaģentūra „Moody’s”
57. Latvijas Republikas Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

NOZARU EKSPERTI

58. Arnis Kaktiņš, MBA, tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centra SKDS direktors

59. Inga Vilka, Dr.oec, SIA „Publiskās pārvaldes konsultācijas”
60. Laimonis Osis, Mg.sc.env., Vides ministrijas eksperts
61. Ralfs Spāde, MSc.env., Valsts reģionālās attīstības aģentūras Analīzes un pētniecības koordinācijas nodaļas vadītājs
62. Rasma Pīpiķe, Bac.sc.soc., biedrības „Latvijas Pilsoniskā alianse” direktore
63. Viesturs Celmiņš, M.a soc, Analītisko Pētījumu un Stratēģiju Laboratorija
64. Z.Kreicberga, Mag.art, Latvijas Jaunā teātra institūta valdes locekle, Latvijas Kultūras akadēmijas lektore

EKSPERTU VĒRTĒJUMI PAR RĪGAS PILSĒTAS APKAIMĒM

65. Rīgas Centra rajona izpilddirekcija
66. Rīgas Latgales priekšpilsētas izpilddirekcija
67. Rīgas Vidzemes priekšpilsētas izpilddirekcija
68. Rīgas Zemgales priekšpilsētas izpilddirekcija
69. Rīgas Ziemeļu rajona izpilddirekcija
70. Rīgas Kurzemes rajona izpilddirekcija

71. Pilsētas attīstības departaments
72. Komunālais departaments
73. Izglītības, jaunatnes un sporta departaments
74. Labklājības departaments
75. Kultūras departaments
76. Satiksmes departaments
77. Vides departaments
78. Rīgas Pašvaldības policija

79. A.Kublačovs, Mg.geogr., Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Projektu vadības un attīstības direkcija

IZSTRĀDĀTĀJI

80. Gvido Princis, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta direktora p.i.
81. Ilgvars Francis, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Ekonomikas pārvaldes vadītājs

82. Guntars Ruskuls, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Ekonomikas pārvaldes vadītāja vietnieks
83. Māra Zīra, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Ekonomikas pārvaldes Analītiskās plānošanas nodaļas vadītāja
84. Zita Ruņģe, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Ekonomikas pārvaldes Analītiskās plānošanas nodaļas vadītājas vietniece
85. Renāte Tuča, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Ekonomikas pārvaldes Analītiskās plānošanas nodaļas galvenā speciāliste
86. Agnija Šarkūna, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Ekonomikas pārvaldes vadītāja palīdze
87. Andris Ločmanis, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētplānošanas pārvaldes Teritorijas plānošanas nodaļas galvenais teritoriālpilnvarotais - projektu vadītājs, nodaļas vadītāja vietnieks